

เทคนิคการบำรุงรักษาด้วยตนเอง เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพเครื่องจักรการทดลอง กรณี
โรงงานผลิตไฟฟ้าชีวมวลแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการงานวิศวกรรม แผน ก แบบ ก 2 ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรมและการจัดการ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

เทคนิคการบำรุงรักษาด้วยตนเอง เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพเครื่องจักรการทดลอง
กรณีโรงงานผลิตไฟฟ้าชีวมวลแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการงานวิศวกรรม แผน ก แบบ ก 2 ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรมและการจัดการ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

AUTONOMOUS MAINTENANCE TECHNIQUE FOR MACHINE EFFICIENCY
IMPROVEMENT. GUIDELINES : A TRIAL IN THE CASE OF A BIOMASS POWER
PLANT IN SUPHANBURI PROVINCE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Engineering (ENGINEERING MANAGEMENT)
Department of INDUSTRIAL ENGINEERING AND MANAGEMENT
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2020
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

620920055 : การจัดการงานวิศวกรรม แผน ก แบบ ก 2 ปริญญามหาบัณฑิต

คำสำคัญ : การบำรุงรักษาทีผลแบบทุกคนมีส่วนร่วม การบำรุงรักษาด้วยตนเอง ประสิทธิภาพโดยรวมของเครื่องจักร

นาย อุดลย์ กอบธัญกิจ: เทคนิคการบำรุงรักษาด้วยตนเอง เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพเครื่องจักรการทดลอง กรณีโรงงานผลิตไฟฟ้าชีวมวลแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูศักดิ์ พรสิงห์

งานวิจัยนี้นำเสนอการประยุกต์เทคนิคการบำรุงรักษาด้วยตนเอง เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพเครื่องจักร กรณีโรงงานผลิตไฟฟ้าชีวมวลแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยวิธีการทำงานแบบการบำรุงรักษาด้วยตนเอง 3 ขั้นตอน 5 วิธีการปฏิบัติ ซึ่งเป็นหลักการหนึ่งของการบำรุงรักษาทีผลแบบทุกคนมีส่วนร่วม แต่จะมุ่งเน้นเฉพาะเสาบำรุงรักษาด้วยตนเอง ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับพนักงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายผลิตที่ดูแลใกล้ชิดเครื่องจักรที่ตนเองควบคุมอยู่ โดยวิธีการทำงานหลักคือการดูแล ทำความสะอาดเพื่อค้นหาจุดบกพร่องของเครื่องจักร กำหนดมาตรการและการแก้ไขต้นเหตุของปัจจัยเร่งเสื่อม สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้สิ่งใหม่ และกำหนดเป็นมาตรฐานชั่วคราวในการทำงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ผลการดำเนินการหลังจากได้ดำเนินการกิจกรรมด้วยระบบการบำรุงรักษาด้วยตนเองแล้ว พบว่าในปีล่าสุดหลังการปรับปรุงอัตราการหยุดทำงานของเครื่องจักรแบบฉุกเฉิน ลดลงจาก 8.4% เหลือ 2.6% และพบว่าประสิทธิภาพโดยรวมของเครื่องจักร เพิ่มขึ้นจาก 70% เป็น 84% เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ส่วนการประเมินผลด้านเศรษฐศาสตร์ จากผลการศึกษาทำให้ค่าประสิทธิภาพเครื่องจักรโดยรวมเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้การขายไอน้ำที่มากขึ้น ทำให้ในช่วงที่ทำการวิจัยในฤดูกาลหีบอ้อย 3 ปี คือ ปี2560/2561 ปี 2561/2562 และปี 2562/2563 รายได้ต่อปีที่เพิ่มขึ้นจากการประยุกต์ใช้การบำรุงรักษาทีผลแบบทุกคนมีส่วนร่วม เท่ากับ 8,495,015.10 บาท และสิ่งสำคัญคือพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ดูแลเครื่องจักรของฝ่ายผลิต สามารถบำรุงรักษา ดูแลเครื่องจักรได้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐาน สามารถทำงานแทนกันได้ด้วยมาตรฐานเดียวกัน สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงเครื่องจักรอื่นๆ และหน่วยงานอื่นในองค์กรต่อไป

620920055 : Major (ENGINEERING MANAGEMENT)

Keyword : Total Productive Maintenance Autonomous Maintenance Overall
Equipment Efficiency

MR. ADUL KOBTHANYAKIT : AUTONOMOUS MAINTENANCE TECHNIQUE FOR
MACHINE EFFICIENCY IMPROVEMENT. GUIDELINES : A TRIAL IN THE CASE OF A BIOMASS
POWER PLANT IN SUPHANBURI PROVINCE THESIS ADVISOR : CHOOSAK PORNSING

This research presents an application of autonomous maintenance techniques for machine efficiency improvement in the case of a biomass power plant in Suphanburi Province. We made use of the 3-step 5-action autonomous maintenance technique which is the principle of total productive maintenance. In this study, we focused on autonomous maintenance which directly relates to the production operators. The main activities were retaining the clean workplace for finding the machines' defective spots, designing the corrective plan which focuses on the root cause, and defining the standard work instruction. After implementing the technique, we found that the breakdown maintenance reduced from 8.4% to 2.6% and overall machine efficiency increased from 70% to 84% when compared to the last fiscal year. In the case of economic evaluation, as a result of overall machine efficiency increased, the income from steam selling was increased. In the fiscal year of 2017/2018, 2018/2019, and 2019/2020, the company received more income from steam selling for 8,495,015.10 baht. Furthermore, we found that the machine operators were able to conduct the autonomous maintenance systematically, and there were the standard work instructions that operator replacement is allowed. Finally, this study could be a technical guide to other departments in the company.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยคามอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ พรสิงห์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาหลายๆด้าน คอยช่วยตรวจทาน ตลอดจนแก้ไขข้อผิดพลาดต่างๆ และนอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบ และแนะนำข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างมากในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิอีกสองท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ กล่อมจิต ให้เกียรติเป็นประธานกรรมการตรวจงานวิจัย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองแท่ง ทองลิ้ม ให้เกียรติเป็นกรรมการตรวจงานวิจัย ท่านทั้งสองให้ความรู้ คำแนะนำ เพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งคณะอาจารย์ ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรมและการจัดการทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาด้วยดีมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ เพื่อนและน้องๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำ เป็นกำลังใจและช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี หากงานวิจัยฉบับนี้มีคุณค่าและประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้าของผู้ที่สนใจ ผู้วิจัยขอน้อมอุทิศให้แก่ผู้มีพระคุณทั้งหมดข้างต้น ส่วนความผิดพลาดและข้อบกพร่องใด ๆ ผู้ศึกษากราบขออภัยมา ณ โอกาสนี้ และขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

อดุลย์ กอบัญญกิจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญรูป	ฅ
บทที่ 1.....	1
บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย	4
1.3 ขอบเขตงานวิจัย	5
1.4 กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2.....	7
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพลังงานชีวมวล.....	7
2.1.1 พลังงานชีวมวล.....	7
2.1.2 ศักยภาพของเชื้อเพลิงชีวมวล	8
2.1.3 ชนิดของเชื้อเพลิงชีวมวล	12
2.1.3.1 ข้าว	12
2.1.3.2 อ้อย	13

2.1.3.3 มะพร้าว	15
2.1.3.4 ไม้.....	16
2.2.1 หม้อไอน้ำและอุปกรณ์ประกอบอื่น ๆ	18
2.2.2 เชื้อเพลิงที่ใช้ในอุตสาหกรรมน้ำตาล.....	19
2.2.2.1 ชานอ้อย (Bagasse).....	19
2.2.2.2 ข้าว (Rice).....	20
2.2.2.3 ไม้ (Wood).....	20
2.2.2.4 ไม้เลื่อย (Sawdust).....	21
2.2.2.5 มะพร้าว (Coconut).....	21
2.2.3 กระบวนการเผาไหม้.....	21
2.2.3.1 พื้นฐานทางเคมี	21
2.2.3.2 การเผาไหม้.....	22
2.2.4 กฎที่สำคัญของการเผาไหม้ (The Golden Combustion Rule).....	22
2.2.4.1 อุณหภูมิ (Temperature).....	22
2.2.4.2 เวลา (Time).....	23
2.2.4.3 ความปั่นป่วน (Turbulence).....	23
2.2.4.4 อุณหภูมิหลอมเหลวของขี้เถ้า (Ash Fusion Temperature).....	23
2.2.5 การเผาไหม้ของชานอ้อยในห้องเผาไหม้.....	24
2.2.5.1 เชื้อเพลิงชานอ้อย.....	24
2.2.5.2 การเผาชานอ้อย	24
2.2.6 ประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำชานอ้อย	29
2.2.7 ตัวแปรที่มีผลต่อประสิทธิภาพของ Boiler.....	30
2.2.7.1 เชื้อเพลิง.....	30
2.2.7.2 อุณหภูมิขาออกของ Flue gas	30

2.2.7.3	ประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำที่เผาขานอ้อย.....	30
2.2.7.4	ตัวแปรที่มีผลต่อการรักษาประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำ.....	31
2.2.8	ประสิทธิภาพตัวแปร (Variable Efficiency)	32
2.2.9	การเผาในอุตสาหกรรมน้ำตาล (Incineration in the sugars Industry).....	32
2.2.9.1	ทิ้งพลังงานส่วนเกินใน Steam Cycle.....	32
2.2.9.2	ทิ้งพลังงานไปกับ Flue gas.....	33
2.2.10	แนวทางในอนาคต.....	34
2.3	โรงไฟฟ้าชีวมวลในโรงงานผลิตน้ำตาล	35
2.3.1	กระบวนการที่บดน้ำอ้อย	35
2.3.2	กระบวนการผลิตไอน้ำ.....	37
2.3.3	ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกระบวนการผลิตไฟฟ้าและไอน้ำ.....	39
2.4	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบ TPM	40
2.4.1	ความหมายของ TPM ในส่วนของการผลิต	40
2.4.2	เป้าหมายหลักของระบบ TPM.....	43
2.4.2.1	ฟื้นฟูเครื่องจักรนำร่องให้กลับสู่สภาพพื้นฐาน (Basic Condition)	44
2.4.2.2	การจัดการจุดบกพร่องเครื่องจักรอุปกรณ์	44
2.4.2.3	รักษาสภาพอัตราเดินเครื่อง OEE ในหมวด A อยู่ที่ 85 %.....	45
2.4.3	ขั้นตอนการทำ 3 Step by 5 Action.....	47
2.4.3.1	Step 0 การเตรียมความพร้อม.....	48
2.4.3.2	Step 1 การทำความสะอาดเบื้องต้น.....	50
2.4.3.3	Step 2 การแก้ไขจุดที่ก่อให้เกิดความสกปรกและยากลำบาก	58
2.4.3.4	Step 3 การกำหนดมาตรฐานชั่วคราว.....	68
2.5	การวัดประสิทธิผลโดยรวมของเครื่องจักร (OEE)	72
2.5.1	การสูญเสีย 16 ประเภท	73

2.5.2 ความสูญเสียหลัก 6 ประการที่มีผลต่อเครื่องจักร	74
2.5.3 ตัวชี้วัดประสิทธิผลการทำงานของเครื่องจักร.....	75
2.5.4 การวัดประสิทธิผลการบำรุงรักษา (MTBF MTTR)	77
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	79
2.6.1 ศึกษาทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับระบบ TPM.....	79
2.6.2 ศึกษาทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับ OEE.....	81
บทที่ 3	82
วิธีดำเนินการวิจัย	82
3.1 การเตรียมการ.....	83
3.2 การดำเนินการ	84
3.3 วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน	84
3.4 สรุปผลงานวิจัย	84
บทที่ 4	85
ผลการดำเนินการวิจัย	85
4.1 แนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล	85
4.2 การดำเนินการ	86
4.2.1 การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร.....	86
4.2.1.1 จัดทำนโยบาย ติดประกาศ.....	86
4.2.1.2 จัดตั้งกลุ่มทำงาน กลุ่มหลัก และกลุ่มย่อยและกลุ่มย่อย	86
4.2.1.3 การประชุมกลุ่มย่อย มอบหมายหน้าที่	87
4.2.2 การวางแผนติดตามผลการปฏิบัติงาน AM 3 Step by 5 Action.....	88
4.2.3 กิจกรรมการสื่อสาร Morning Talk & KYT ประจำวัน	89
4.2.4 การค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร หรือปัจจัยเร่งเสื่อมของเครื่องจักร	89
4.2.4.1 AM Step 1 Action 1 กิจกรรม 5 ส. และ Big Cleaning Day	90

4.2.4.2 AM Step 1 Action 2 การค้นหาป้ายค้นหาความผิดปกติเครื่องจักร	91
4.2.4.3 การวิเคราะห์ Know Why	92
4.2.5 AM Step 2 Action 3 การคืนสภาพและการปรับปรุง	94
4.2.5.1 HO-REN-SO (Two Way Communication)	95
4.2.5.2 KAIZEN และ HOZEN	95
4.2.6 Visual Control	95
4.2.7 Step 3 Action 4 การเรียนรู้เฉพาะจุด	96
4.2.8 Action 4 ตารางบันทึกผลการตรวจเช็คความผิดปกติของเครื่องจักร	98
4.2.9 Step 3 Action 5 กำหนดมาตรฐานชั่วคราว	99
4.3 การชี้วัดและประเมินผล	100
4.3.1 ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินการ	101
4.3.2 สรุปผลที่ได้จากการดำเนินการ	108
บทที่ 5	110
สรุปผลและข้อเสนอแนะ	110
5.1 สรุปผลการวิจัย	110
5.2 ข้อเสนอแนะ	110
รายการอ้างอิง	111
ภาคผนวก	113
ภาคผนวก ก ข้อมูลด้านบุคคล	114
ภาคผนวก ข ข้อมูลด้านการค้นหาปัจจัยเร่งเสื่อมของเครื่องจักร	116
ภาคผนวก ค ข้อมูลด้านกิจกรรมงานปรับปรุง Kaizen	124
ภาคผนวก ง ข้อมูลด้านกิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะทาง (OPL).....	126
ภาคผนวก จ ตารางมาตรฐานชั่วคราวสำหรับการตรวจเช็คเครื่องจักร	128
ภาคผนวก ฉ รายละเอียดการคำนวณหาประสิทธิภาพโดยรวมของเครื่องจักร (OEE).....	138

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงพื้นที่ของประเทศไทย ปี พ.ศ.2552	10
ตารางที่ 2 ศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงปริมาณของประเทศไทย ปี พ.ศ.2552.....	11
ตารางที่ 3 บันทึกจุดจัดการข่าจรุดตามจุดเร่งเสื่อมจากสาเหตุต่าง ๆ.....	44
ตารางที่ 4 บันทึกข้อมูลสำหรับการประเมินประสิทธิผลโดยรวมของเครื่องจักร OEE	45
ตารางที่ 5 Roadmap ของกิจกรรม AM 7 Step กับตัวช่วยจากเสาที่จำเป็น	46
ตารางที่ 6 บันทึกสาเหตุ ที่มาของปัญหา (Know Why sheet)	57
ตารางที่ 7 แสดงตัวอย่างการระบุสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยวิธี 5-why	64
ตารางที่ 8 การบันทึกรายละเอียด One Point Less	70
ตารางที่ 9 บันทึกผลการค้นหาป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร	92
ตารางที่ 10 การเขียนบันทึกการตรวจสอบความผิดปกติเครื่องจักร	98
ตารางที่ 11 ประสิทธิภาพโดยรวมประจำปี 60-61	104
ตารางที่ 12 ประสิทธิภาพโดยรวมประจำปี 61-62	105
ตารางที่ 13 ประสิทธิภาพโดยรวมประจำปี 62-63	105
ตารางที่ 14 สรุปรายละเอียดข้อมูลด้านบุคคล.....	115
ตารางที่ 15 สรุปรายละเอียด White Tag ประจำปี 2560/2561.....	117
ตารางที่ 16 สรุปรายละเอียด Red Tag ประจำปี 2560/2561	117
ตารางที่ 17 สรุปรายละเอียด Yellow Tag ประจำปี 2560/2561	118
ตารางที่ 18 สรุปรายละเอียด White Tag ประจำปี 2561/2562.....	119
ตารางที่ 19 สรุปรายละเอียด Red Tag ประจำปี 2561/2562	120
ตารางที่ 20 สรุปรายละเอียด Yellow Tag ประจำปี 2561/2562.....	121
ตารางที่ 21 สรุปรายละเอียด White Tag ประจำปี 2562/2563.....	122

ตารางที่ 22	สรุปรายละเอียด Red Tag ประจำปี 2562/2563	123
ตารางที่ 23	สรุปรายละเอียด Yellow Tag ประจำปี 2562/2563.....	123
ตารางที่ 24	สรุปบันทึกกิจกรรม Kaizen.....	125
ตารางที่ 25	สรุปบันทึกกิจกรรม OPL (One Point Lesson)	127
ตารางที่ 26	มาตรฐานชั่วคราวการตรวจเช็ค Feed Water Pump	129
ตารางที่ 27	มาตรฐานชั่วคราวการตรวจเช็ค Belt Conveyor	130
ตารางที่ 28	มาตรฐานชั่วคราวการตรวจเช็ค Boiler.....	131
ตารางที่ 29	มาตรฐานชั่วคราวการตรวจเช็ค Boiler Air Fan.....	132
ตารางที่ 30	มาตรฐานชั่วคราวการตรวจเช็ค Hydro Test Boiler.....	133
ตารางที่ 31	มาตรฐานชั่วคราวการตรวจเช็ค Pump.....	134
ตารางที่ 32	มาตรฐานชั่วคราวการตรวจเช็ค Soot Blower.....	135
ตารางที่ 33	มาตรฐานชั่วคราวการตรวจเช็ค Steam Turbine	136
ตารางที่ 34	แบบฟอร์มการค้นหาค้นหาจุดบกพร่องของเครื่องจักร	137
ตารางที่ 35	สรุปรายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE ประจำปี 2560/2561	139
ตารางที่ 36	สรุปรายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE ประจำปี 2561/2562	145
ตารางที่ 37	สรุปรายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE ประจำปี 2562/2563	149

สารบัญรูป

	หน้า
รูปที่ 1 กราฟแสดงการใช้พลังงานทดแทนปี 2557-2561.....	1
รูปที่ 2 ฝุ่น PM2.5 และหมอกควันจากการเผาไร่อ้อย	3
รูปที่ 3 ขอบเขตของการวิจัย	6
รูปที่ 4 วัฏจักรของชีวมวล	8
รูปที่ 5 ศักยภาพของเชื้อเพลิงชีวมวล.....	9
รูปที่ 6 ฟางข้าว	12
รูปที่ 7 แกลบ	13
รูปที่ 8 ชานอ้อย เชื้อเพลิงชีวมวล.....	14
รูปที่ 9 เปลือกมะพร้าว.....	15
รูปที่ 10 ไม้สับและขี้เลื่อย	17
รูปที่ 11 Dutch Oven for Bagasse Fired Water Tube Boiler	25
รูปที่ 12 Suspension Firing of Bagasse in integral Furnace Boiler	27
รูปที่ 13 Secondary Air in Furnace of a Modern Bagasse Fires Boiler.....	28
รูปที่ 14 Variable Efficiency Sugar Mill Boiler.....	33
รูปที่ 15 Low Efficiency Sugar Mill Boiler	34
รูปที่ 16 แสดงโรงไฟฟ้าชีวมวลในโรงงานผลิตน้ำตาล	35
รูปที่ 17 กระบวนการผลิตน้ำตาลและไฟฟ้า	36
รูปที่ 18 เครื่องจักรที่ใช้ในการหีบสกัดน้ำอ้อย	37
รูปที่ 19 โรงไฟฟ้าชีวมวล	38
รูปที่ 20 กระบวนการผลิตไอน้ำ	39
รูปที่ 21 ผังการดำเนินกิจกรรม TPM โดยเริ่มจากกระบวนการผลิต.....	41

รูปที่ 22	8 กิจกรรมเสาหลักของระบบ TPM.....	42
รูปที่ 23	เป้าหมายหลักของ TPM	43
รูปที่ 24	Step การบำรุงรักษาเครื่องจักรด้วยตนเอง (AM).....	47
รูปที่ 25	ขั้นตอน AM 3 Step by 5 Action	48
รูปที่ 26	การดำเนินงานของกลุ่มสมาชิก.....	49
รูปที่ 27	การเตรียมความพร้อมของเครื่องจักรก่อนทำ Step 1	50
รูปที่ 28	กระบวนการ 5 ส.....	51
รูปที่ 29	เครื่องมือในการทำความสะอาดเบื้องต้น.....	52
รูปที่ 30	ตัวอย่างป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักรอุปกรณ์ทั้ง 3 ชนิด	54
รูปที่ 31	ระบบไคเซน การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง	60
รูปที่ 32	ความหมายของ ไคเซน.....	61
รูปที่ 33	โครงสร้างระบบไคเซน ของโตโยต้า.....	62
รูปที่ 34	แผนภูมิการไหลของ PDCA	63
รูปที่ 35	ความสูญเสียเปล่า 7 ประการ (Muda – Seven Wastes).....	65
รูปที่ 36	ส่วนประกอบของ 5W1H.....	67
รูปที่ 37	ตัวอย่างการทำ Visual Control.....	71
รูปที่ 38	ความสูญเสียที่เกิดจากกระบวนการ.....	72
รูปที่ 39	ความสูญเสียหลัก 6 ประการที่มีผลต่อเครื่องจักร.....	74
รูปที่ 40	ประสิทธิภาพโดยรวมของเครื่องจักร (Overall Equipment Effectiveness : OEE)	76
รูปที่ 41	ขั้นตอนการดำเนินงาน	82
รูปที่ 42	ปัญหาและผลกระทบของปัญหา.....	83
รูปที่ 43	ประกาศคณะทำงานกลุ่มย่อยเสา AM	86
รูปที่ 44	คณะทำงานกลุ่มย่อยเสา AM กลุ่ม Manager Model	87
รูปที่ 45	การประชุมกลุ่มย่อย มอบหมายงานตามแผน.....	87

รูปที่ 46	ขอบเขตกิจกรรม AM 3 Step by 5 Action	88
รูปที่ 47	แผนงานของ AM 3 Step by 5 Action	88
รูปที่ 48	กิจกรรม Morning Talk & KYT ประจำวัน.....	89
รูปที่ 49	การแขวนป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร (ขาว แดง เหลือง)	90
รูปที่ 50	กิจกรรม Big Cleaning Day	91
รูปที่ 51	กิจกรรมการค้นหาป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร	91
รูปที่ 52	การวิเคราะห์ Know Why	92
รูปที่ 53	Know Why Sheet	93
รูปที่ 54	สภาพปัญหาก่อนการคืนสภาพและปรับปรุง.....	94
รูปที่ 55	การคืนสภาพ และการปรับปรุงอย่างง่าย.....	94
รูปที่ 56	การปรับปรุง Kaizen.....	95
รูปที่ 57	Visual Control แบบต่าง ๆ	96
รูปที่ 58	การเขียนบันทึก One Point Lesson (OPL)	97
รูปที่ 59	มาตรฐานชั่วคราวการตรวจเช็คเครื่องจักร.....	99
รูปที่ 60	ตัวแปรการคำนวณประสิทธิภาพโดยรวมในแต่ละฤดูกาลเครื่องจักร.....	100
รูปที่ 61	สรุปค่า OEE ในแต่ละปี.....	101
รูปที่ 62	มาตรฐานชั่วคราวสำหรับการตรวจเช็คเครื่องจักร	103

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันพลังงานทดแทน เป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สามารถนำมาเพิ่มเสถียรภาพความมั่นคงของพลังงานภายในประเทศ ซึ่งประเทศไทยมีการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องดังแสดงกราฟในรูปที่ 1 ซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายการพัฒนาพลังงานทดแทน(*รายงานพลังงานทดแทนของประเทศไทย, 2561*) การตอบสนองต่อความต้องการใช้พลังงานที่สอดคล้องกับการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจภายในประเทศ ทั้งนี้ โรงไฟฟ้าชีวมวล เป็นอีกหนึ่งทางเลือกของผู้ประกอบการที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาพลังงานทดแทน ด้านพลังงานไฟฟ้า เนื่องจากอาชีพหลักส่วนใหญ่ของคนไทย คือ เกษตรกรรม กิจกรรมหลักได้แก่ การปลูก ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด ยางพารา ปาล์ม ฯลฯ ล้วนเป็นอาชีพหลักของชาวไทยทั้งสิ้น ซึ่งผลพลอยได้จากเศษสิ่งเหลือใช้ของผลผลิตการเกษตรดังกล่าว เช่น ฟางข้าว ชานอ้อย เหง้ามันสำปะหลัง ชังข้าวโพด ไม้ยางพารา กะลาปาล์ม สิ่งเหล่านี้สามารถนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าชีวมวลได้เป็นอย่างดี

รูปที่ 1 กราฟแสดงการใช้พลังงานทดแทนปี 2557-2561

ที่มา: รายงานพลังงานทดแทนของประเทศไทย, กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) กระทรวงพลังงาน, เข้าถึงเมื่อ 16 เมษายน 2563, เข้าถึงได้จาก (กระทรวงพลังงาน, 2557) https://www.dede.go.th/download/stat62/tailand_RE_situation_report_2018.pdf

จากการสนับสนุนของภาครัฐ ที่ส่งเสริมให้ราคาต่อหน่วยในการผลิตไฟฟ้ามีราคาสูง รวมทั้งมีค่าแอดเดออร์ หรือ การให้เงินส่วนเพิ่มรับซื้อไฟฟ้า ซึ่งปัจจุบันเปลี่ยนมาเป็นระบบ การสนับสนุนต้นทุนที่แท้จริง หรือ ฟีดอินทาร์ฟ (FIT) ที่ให้ราคาต่อหน่วยสูง ทำให้โรงไฟฟ้า ชีวมวล เป็นที่นิยมของผู้ประกอบการอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะภาคเอกชน เกิดการแข่งขันกันอย่างสูง ผลกระทบที่ตามมาคือต้นทุนในการผลิตสูง ซึ่งต้นทุนหลักคือวัตถุดิบในการนำมาทำเป็นเชื้อเพลิงชีวมวล ที่เป็นผลพลอยได้มาจากเกษตรกรรมนั่นเอง เมื่อเกิดการแข่งขันสูง ทำให้ราคาและเงื่อนไขเกิดความซับซ้อนและยุ่งยาก มีการแบ่งตลาด เกิดพ่อค้าคนกลาง มีผลกระทบโดยตรงกับผู้ประกอบการผลิตไฟฟ้าชีวมวล ความสามารถในการทำกำไรของสถานประกอบการลดน้อยลง

กระแสไฟฟ้า เป็นผลิตผลที่ได้จากโรงไฟฟ้าชีวมวล มีตลาดที่ผูกขาดคือการไฟฟ้า(นครหลวงฝ่ายผลิต และภูมิภาค) หรือผู้ใช้ไฟฟ้าย่อยๆ ที่มีผู้ควบคุมกฎข้อบังคับคือคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน หรือ กกพ. มีหน้าที่เป็น “Regulator” ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการพลังงานให้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติ และภายใต้กรอบนโยบายของรัฐ รวมทั้งการกำหนดราคาค่าไฟฟ้าจำหน่ายที่อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของ กกพ. รายได้ของผู้ประกอบการจึงมีขีดจำกัด อยู่ภายใต้สัญญา ทำให้การทำกำไรของผลประกอบการอยู่ภายใต้ขีดจำกัด แต่ข้อดีคือ ไม่ต้องมีคู่แข่งในธุรกิจช่องทางหนึ่งที่สามารถเพิ่มเสถียรภาพในการทำกำไรได้นั้นคือ การลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายภายในสถานประกอบการเอง ทั้งต้นทุนคงที่ (FC) และต้นทุนแปรผัน (VC) สามารถทำได้จากการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องจักรเพื่อให้เครื่องจักรทำงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ ลดเวลาการสูญเสียโอกาสจากเครื่องจักรหยุดกะทันหันเนื่องจากเกิดการชำรุดเสียหาย พัฒนาบุคลากรให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับนโยบายองค์กรได้อย่างรวดเร็ว และปรับปรุงประสิทธิภาพของการทำงานให้ก้าวทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป

สถานการณ์การแข่งขันของตลาดโลกในยุคโควิด-19 ทุกธุรกิจได้รับผลกระทบค่อนข้างรุนแรง หลายธุรกิจต้องปิดกิจการไป การลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติมีการย้ายฐานการผลิตในประเทศไทยเพื่อไปหาแหล่งลงทุนอื่นที่มีต้นทุนต่ำกว่า ในโรงไฟฟ้าชีวมวลก็ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน ผลกระทบหลักที่มีผลโดยตรงคือในส่วนของเชื้อเพลิงชีวมวล ที่มีการแข่งขันเรื่องปริมาณและราคาค่อนข้างสูง และความคล่องตัวในการจัดหาเชื้อเพลิงชีวมวลเสริมชนิดอื่น ๆ ค่อนข้างลำบาก ประกอบกับเกษตรกรส่วนมากจะนิยมเผาอ้อยในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวเพื่อลดต้นทุนการเก็บเกี่ยวทำให้เกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อม เกิดฝุ่นควัน PM2.5 ดังรูปที่ 2 สร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชนและประเทศชาติ ในส่วนของโรงงานที่ได้รับผลกระทบคือปริมาณเชื้อเพลิงเสริมจากใบอ้อยที่ลดลง จึงจำเป็นต้องส่งเสริมการตัดอ้อยสด งดการเผาอ้อย สนับสนุนนโยบายของรัฐบาล ด้วยการรับซื้อใบอ้อยเพื่อเป็นเชื้อเพลิงเสริม นอกจากนี้ยังมีสถานการณ์ภัยแล้ง ที่ทำให้ผลผลิตอ้อยจากภาคเกษตรกรรม ได้ผลผลิตลดน้อยลง ต้นทุนการผลิตสูง เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน ทำให้เชื้อเพลิงชีวมวลหลัก

ชานอ้อยที่ได้จากกระบวนการหีบอ้อย ลดน้อยลงเช่นกัน เมื่อเชื้อเพลิงหลักที่เป็นชานอ้อยมีปริมาณไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องจัดหาเชื้อเพลิงชีวมวลอื่นมาทดแทนเป็นเชื้อเพลิงเสริม เช่น แกลบ ชี้เลื่อย เศษไม้ยางพารา ฯลฯ ซึ่งเชื้อเพลิงเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่ได้มาจากกระบวนการหีบอ้อยที่ได้รับชานอ้อยโดยตรงจากกระบวนการหีบสกัด ทำให้มีต้นทุนที่สูงกว่ามาจากกระบวนการดำเนินการเช่น กระบวนการย่อยใบอ้อย การขนส่ง การจัดเก็บ การลำเลียงเข้าสู่กระบวนการใช้งาน ส่งผลกระทบกับกำไรและรายได้จากการผลิตอย่างโดยตรง สิ่งหนึ่งที่ผู้บริหาร สามารถลดต้นทุนได้คือการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต ลดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็น และการเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องจักร และกระบวนการทำงาน

รูปที่ 2 ฝุ่น PM2.5 และหมอกควันจากการเผาไร้อ้อย

ที่มา: ภาพข่าวกรุงเทพธุรกิจ ถ่ายเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2563 โดย วันชัย ตัน, เข้าถึงเมื่อ 29 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก (วันชัย ตัน, 2563) <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/1454>

ปัญหาที่พบในการผลิตไฟฟ้าและไอน้ำของโรงไฟฟ้าแห่งนี้ พบว่าจากการใช้เชื้อเพลิงชีวมวลที่หลากหลายชนิดนั้น จะมีปัญหาตั้งแต่การขนส่งวัตถุดิบเรื่องการจราจร สถานที่จอดรถ สถานที่และวิธีการจัดเก็บที่เหมาะสมเนื่องจากเชื้อเพลิงชีวมวลนั้นมีการย่อยสลาย กระบวนการย่อยใบอ้อยผลกระทบจากเครื่องจักรที่ใช้ย่อยใบอ้อย ระบบป้อนเชื้อเพลิงเสริมที่มีคุณลักษณะแต่ละชนิดไม่เหมือนกัน ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นจะแตกต่างกัน ระบบสายพานลำเลียง จะพบปัญหาการอุดตัน การชำรุดสึกหรือจากการเสียดสีของเชื้อเพลิงต่างชนิดกัน ระบบป้อนเชื้อเพลิงเข้าสู่ห้องเผาไหม้ มีปัญหาการอุดตัน การป้อนเชื้อเพลิงไม่ต่อเนื่อง ทำให้มีปัญหาในการปรับแต่งและควบคุมการเผาไหม้

เทคนิคในการเพิ่มผลผลิตอย่างหนึ่งที่เป็นที่นิยมทำคือ การบำรุงรักษาแบบทวิผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม หรือ Total Productive Maintenance (TPM) เป็นเทคนิคที่ช่วยในการลดต้นทุนในการ

ผลิต เพิ่มมูลค่าในการทำงาน จากการบำรุงรักษาแบบทวิผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม เป็นระบบการบำรุงรักษาที่จะทำให้เครื่องจักรมีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถใช้เครื่องจักรได้คุ้มค่าตลอดอายุการใช้งาน พนักงานทุกคนมีส่วนได้ส่วนเสียกับเครื่องจักรอุปกรณ์ ได้แก่ ผู้วางแผนการผลิต ผู้ใช้งานเครื่องจักร และผู้ซ่อมบำรุง ที่อยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมในองค์กรตั้งแต่ผู้บริหารสูงสุดจนถึงผู้ใช้งานควบคุมดูแลเครื่องจักร ซึ่งมีวัตถุประสงค์เป้าหมายร่วมกันคือ "อุบัติเหตุเป็นศูนย์" (Zero Accident), "ของเสียเป็นศูนย์" (Zero Defect) และ "เครื่องเสียเป็นศูนย์" (Zero Breakdown) กิจกรรมหลักของพนักงานคือ มุ่งเน้นการบำรุงรักษาด้วยตัวเอง (Autonomous Maintenance) เป็นกิจกรรมหลักที่พนักงานดูแลเครื่องจักรได้ด้วยตัวเอง

การวิจัยนี้จึงเป็นการศึกษาเก็บข้อมูล วิเคราะห์ กิจกรรมการบำรุงรักษาทวิผลแบบทุกคนมีส่วนร่วม (TPM) โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายและเป้าหมายร่วมกัน การดำเนินการตามรูปแบบของการบำรุงรักษาด้วยตนเอง (AM) กำหนดรูปแบบการดำเนินการ 7 ขั้นตอน โดยเน้นการดำเนินงานแบบ 3 Step 5 Action การสืบค้นหาปัจจัยเร่งเสื่อมของเครื่องจักร การขจัดปัจจัยเร่งเสื่อม การป้องกันปัญหาที่จะเกิดซ้ำ การสร้างมาตรฐานชั่วคราวและถาวรในการดูแลเครื่องจักร การออกแบบปรับปรุงพัฒนาเครื่องจักรให้ดีขึ้นเพื่อขจัดปัญหาเดิม การชำระรักษาวิธีการแก้ปัญหาและวิธีการปฏิบัติงาน ตลอดจนการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพของพนักงานที่สามารถทำงานแทนกันได้ภายใต้มาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อเป้าหมายหลักคือลดต้นทุนและประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการของสถานประกอบการที่สามารถทำได้จริง ติดตามวัดผลโดยการวัดประสิทธิภาพโดยรวมของเครื่องจักร (OEE) และจำนวนชั่วโมงการหยุดเครื่องจักร (Break down) นำมาวิเคราะห์ และประยุกต์นำไปใช้งาน เพื่อประโยชน์ภายในสถานประกอบการ พนักงาน และปรับปรุงพัฒนาศักยภาพให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย

1. เพื่อลดการหยุดทำงานแบบฉุกเฉินของเครื่องจักรนาร่อง โดยวัดจากเวลาที่เครื่องจักรหยุดเทียบกับการเดินเครื่องทั้งหมด และวัดผลจากปริมาณผลผลิตไอน้ำที่ได้จากเครื่องจักรนาร่อง
2. ประยุกต์ใช้ระบบการบำรุงรักษาด้วยตนเองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องจักรโดยใช้ระบบการบำรุงรักษาทวิผลแบบทุกคนมีส่วนร่วม เป็นแนวทางในการปรับปรุง ด้วยวิธีการจากเสาบำรุงรักษาด้วยตนเองแบบ 3 ขั้นตอน 5 วิธีปฏิบัติ เป็นพื้นฐาน
3. เพื่อเพิ่มศักยภาพการทำงานของพนักงานที่ดูแลเครื่องจักร มีองค์ความรู้จากการทำงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน สามารถทำงานแทนกันได้

1.3 ขอบเขตงานวิจัย

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องจักรนาร่องหม้อไอน้ำหน่วยที่ 7 เป็นหม้อไอน้ำโดยใช้เชื้อเพลิงชีวมวลใช้ในการผลิตไอน้ำ มีขนาดแรงดัน 30 บาร์ อัตราการผลิตไอน้ำ 160 ตันไอน้ำต่อชั่วโมง เดินเครื่องตลอด 24 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็น 720 ชั่วโมงต่อเดือน (30 วัน) และ 744 ชั่วโมงต่อเดือน (31 วัน)

2. ขอบเขตเนื้อหา

2.1) ผลการปฏิบัติงานจากกิจกรรมเสาะบำรุงรักษาด้วยตนเองแบบ 3 ขั้นตอน 5 วิธีปฏิบัติ วัดจากผลการดำเนินการค้นหาจำนวนป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร (ขาว แดง เหลือง) ก่อนและหลังการปรับปรุง วิเคราะห์กระบวนการปรับปรุงที่ทำให้ป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักรปัญหาลดลง เกิดองค์ความรู้ใหม่ขึ้นในเสา AM และ มีการปรับปรุงพัฒนาที่วัดได้จากไคเซนอย่างต่อเนื่อง.

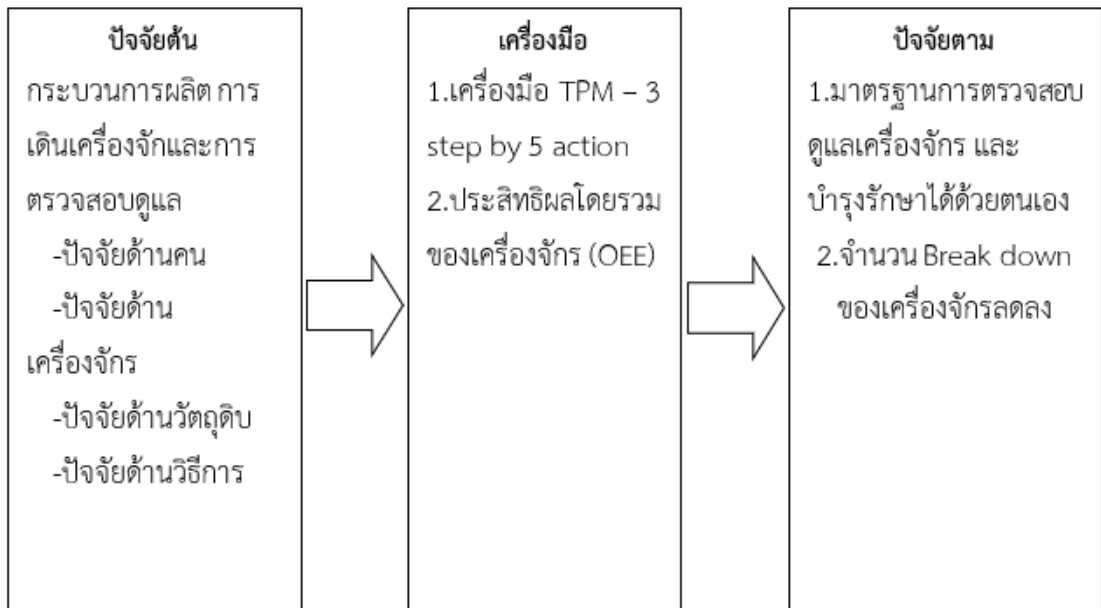
2.2) ผลลัพธ์ของงานวัดได้จากชั่วโมงการหยุดทำงานแบบฉุกเฉินของเครื่องจักร เมื่อเทียบกับก่อนทำการปรับปรุง และเปอร์เซ็นต์ประสิทธิผลโดยรวม ของเครื่องจักรที่มีทิศทางเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3. ขอบเขตพื้นที่

การศึกษาในครั้งนี้ ได้ใช้กรณีศึกษาจากโรงไฟฟ้าชีวมวลในโรงงานน้ำตาลแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยการยกกรณีตัวอย่างจากเครื่องจักรที่เป็นหม้อไอน้ำชีวมวลสำหรับผลิตไอน้ำป้อนให้กับเครื่องกำเนิดไฟฟ้า และจ่ายพลังงานความร้อนจากไอน้ำให้กับชุดขับเคลื่อนเครื่องจักรใช้ในการหีบอ้อย

1.4 กรอบแนวคิดงานวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ในกระบวนการผลิตที่ส่งผลให้เกิด Break down ของเครื่องจักร และเกิดค่าใช้จ่ายในการผลิต โดยสามารถอธิบายกรอบแนวคิดเป็นลักษณะของปัจจัยต้น เครื่องมือที่ใช้ และปัจจัยตามได้ดังนี้

รูปที่ 3 ขอบเขตของการวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ลดชั่วโมงการหยุดทำงานแบบฉุกเฉิน (Break down) ของเครื่องจักร ในช่วง
 ฤดูกาลที่บอบช้ำ ทำให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย ลดค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงเครื่องจักร
 และ ลดความสูญเสียโอกาสในการผลิตไฟฟ้าและ ไอน้ำ เพื่อจำหน่ายให้ลูกค้า.

1.5.2 เพิ่มประสิทธิผลในการผลิต โดยเครื่องจักรมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะ
 ทำให้เกิดระบบการผลิตที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

1.5.3 พนักงานมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยมีเป้าหมายเดียวกัน วัดได้จาก
 ความสำเร็จของงานตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

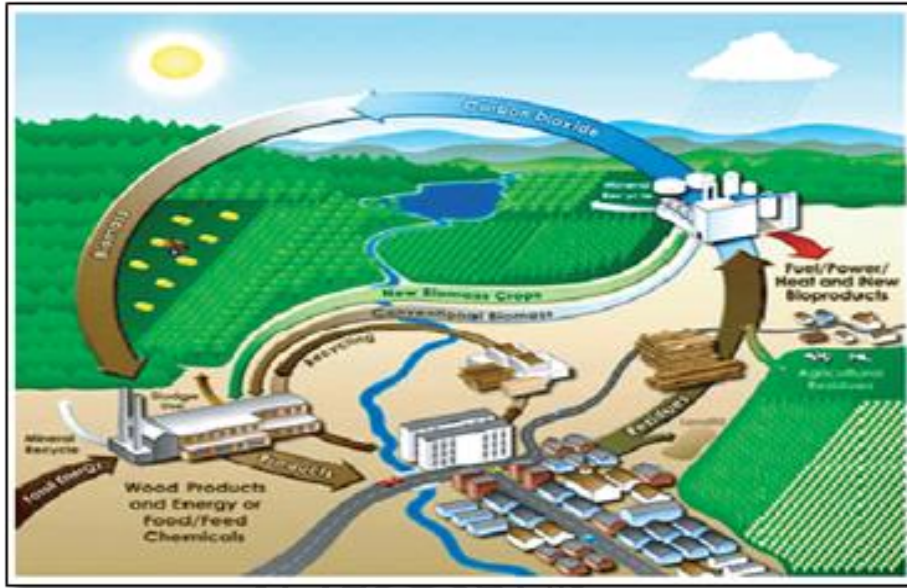
ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนการศึกษานพื้นฐานของแนวคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางข้อมูลสำหรับการวิจัย โดยมีสาระสำคัญดังนี้

- 2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพลังงานชีวมวล
- 2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหม้อไอน้ำ
- 2.3 โรงไฟฟ้าชีวมวลในโรงงานผลิตน้ำตาล
- 2.4 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบ TPM
- 2.5 OEE (Overall Equipment Effectiveness)
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพลังงานชีวมวล

2.1.1 พลังงานชีวมวล

ชีวมวล (Biomass) หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสสารหรือวัตถุที่ได้มาจากธรรมชาติหรือสิ่งมีชีวิต ทั้งนี้ จากการที่ประเทศไทยมีพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นภาคเกษตรกรรม ซึ่งพืชผลจากภาคเกษตรกรรมนี้จะมีหลากหลายชนิด ซึ่งได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด มะพร้าว น้ำมันปาล์ม ยางพารา และอื่น ๆ มากมาย ซึ่งเกษตรกรที่ผ่านมาในอดีตส่วนมากเมื่อเสร็จสิ้นจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรแล้วเศษที่เหลือใช้ส่วนใหญ่จะทำการเผาทำลายหรือถูกทิ้งซากให้เป็นปุ๋ยอินทรีย์ ทำให้เกิดมลภาวะที่เป็นพิษ เกิดปัญหาฝุ่นควันขนาดเล็กมาก(PM2.5) มีผลกระทบต่อโดยตรงกับมนุษย์ทางร่างกาย ระบบทางเดินหายใจ จนเป็นเหตุให้ผู้คนล้มป่วย เป็นปัญหาใหญ่ระดับประเทศที่ทางส่วนงานราชการจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทในการควบคุมดูแล

รูปที่ 4 วัฏจักรของชีวมวล

ที่มา: คู่มือการพัฒนาและการลงทุนผลิตพลังงานจากชีวมวล, วัฏจักรของชีวมวล, เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2563, เข้าถึงได้จาก (กระทรวงพลังงาน, 2553)

<http://webkc.dede.go.th/testmax/sites/default/วัฏจักรของชีวมวล>

จากปัญหาดังกล่าวในรูปที่ 4 จะอ้างอิงถึงกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานที่ได้กล่าวถึงวัฏจักรของชีวมวลในอดีตจะถูกทิ้งซากให้เป็นปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่เพาะปลูกหรือเผาทำลายซึ่งสามารถหาช่องทางในการเพิ่มมูลค่านำเศษสิ่งเหลือใช้จากภาคเกษตรกรรมที่เป็น ชีวมวล มาเป็นประโยชน์ในเชิงอุตสาหกรรมได้ เป็นเชื้อเพลิงที่สามารถนำมาใช้ในการแปรรูปเป็นพลังงานที่ใช้ต้นทุนต่ำสำหรับผลิตเป็นพลังงานความร้อนจากไอน้ำที่ได้นำมาผลิตกระแสไฟฟ้า โดยใช้เศษสิ่งเหลือใช้จากภาคเกษตรกรรมดังกล่าว ได้แก่ ฟางข้าว แกลบ ชานอ้อย ยอดอ้อยและใบอ้อย เหง้ามันสำปะหลัง ซึ่งข้าวโพด ไม้ เศษไม้ ไม้ยางพารา ชี้อ้อย เศษเปลือกมะพร้าว กะลาปาล์ม ทะลายปาล์ม ฯลฯ ทำให้เกิดการส่งเสริมเกษตรกรมีรายได้ ช่วยลดมลพิษทางอากาศที่เกิดจากการเผาทิ้ง ไม่สร้างสภาวะเรือนกระจกทำให้โลกร้อน มีการปลูกพืชทดแทนทำให้ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกิดการหมุนเวียนไม่มีการปลดปล่อยสู่บรรยากาศ และการใช้พลังงานที่ได้จากเชื้อเพลิงชีวมวลจัดได้ว่าเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สามารถนำมาใช้ทดแทนเชื้อเพลิงที่เป็นฟอสซิลได้

2.1.2 ศักยภาพของเชื้อเพลิงชีวมวล

การประเมินศักยภาพของเชื้อเพลิงชีวมวล ของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน แล้วพบว่า มีเชื้อเพลิงชีวมวลหลายชนิดที่มีศักยภาพสูงและเหมาะที่จะนำมาแปรรูปเป็นพลังงาน แต่เชื้อเพลิงบางชนิดก็ยังไม่เหมาะที่จะนำมาแปรรูปเนื่องจากว่ามีค่า

ข้อมูลอ้างอิงที่ได้ ที่รวบรวมศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงพื้นที่ของประเทศไทย ใช้ข้อมูลผลผลิตการเกษตรของปี 2552 สามารถสรุปผลได้ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงพื้นที่ของประเทศไทย ปี พ.ศ.2552

พืช	ชีวมวล	ศักยภาพพลังงาน	
		(TJ)	(ktoe)
ข้าว	แกลบ	50,096.25	1,185.87
	ฟางข้าว	262,620.65	6,216.73
อ้อย	ชานอ้อย	60,347.44	1,428.54
	ยอดและใบอ้อย	233,716.86	5,532.52
มันสำปะหลัง	ลำต้นมันสำปะหลัง	44,930.73	1,063.60
	เหง้ามันสำปะหลัง	33,790.88	799.89
ข้าวโพด	ซังข้าวโพด	10,545.09	249.62
	ลำต้น ยอด ใบ ข้าวโพด	49,768.34	1,178.11
ปาล์ม	เส้นใยปาล์ม	2,871.53	67.97
	ทะลายปาล์มเปล่า	18,304.15	433.29
	กะลาปาล์ม	719.18	17.02
	ก้าน	21,824.24	516.62
ถั่วเหลือง	ลำต้น เปลือก ใบ	3,312.35	78.41
มะพร้าว	หาง ก้าน ใบ จั่น ทะลาย	9,686.46	229.30
	เปลือก/กาบ	7,534.79	178.36
	กะลา	2,311.83	54.73
ไม้ยางพารา	กิ่งก้าน	4,675.53	110.68
รวม		504,339.40	11,938.67

ที่มา:โครงการศึกษาแนวทางส่งเสริมการใช้ชีวมวลแบบผลิตพลังงานความร้อนตามแผนพัฒนาพลังงานทดแทน 15 ปี ศักยภาพพลังงานชีวมวล, เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2563, เข้าถึงได้จาก (กระทรวงพลังงาน, 2553) <http://webkc.dede.go.th/testmax/sites/default/files>

- ศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงปริมาณ
จากข้อมูลที่นำเสนอนี้อ้างอิงมาจากสถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงานนครพิงค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ERDI) ซึ่งได้มาจากการสำรวจการได้ชีวมวลของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัด

นำมาประเมินศักยภาพพลังงานที่มีอยู่ ซึ่งสถาบันได้อ้างอิงข้อมูลจาก www.thaienergy.in.th ซึ่งเป็นผลการประเมินศักยภาพชีวมวลเชิงปริมาณของปีที่มีการสำรวจล่าสุด (ปี พ.ศ.2550 หรือ 2551 แล้วแต่จังหวัด) ซึ่งได้สรุปศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงปริมาณ ไว้ดังนี้

ตารางที่ 2 ศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงปริมาณของประเทศไทย ปี พ.ศ.2552

พืช	ชีวมวล	ศักยภาพพลังงาน	
		(TJ)	(ktoe)
ข้าว	แกลบ	142.79	3.38
อ้อย	ชานอ้อย	33.58	0.79
มันสำปะหลัง	เหง้ามันสำปะหลัง	-	-
ข้าวโพด	ซังข้าวโพด	16.21	0.38
ปาล์ม	เส้นใยปาล์ม	14.91	0.35
	ทะลายปาล์มเปล่า	22.66	0.54
	กะลาปาล์ม	5.67	0.13
	ก้าน	0.06	0.00
	ทะลายคั่ว	0.24	0.01
ถั่วเหลือง	เปลือกถั่วเหลือง	107.47	0.24
มะพร้าว	เปลือกมะพร้าว	56.58	0.13
	กะลามะพร้าว	33.82	0.08
	ทะลายมะพร้าว	-	-
	หางมะพร้าว	2.54	0.01
ไม้	เศษไม้	54.02	1.28
	ขี้เลื่อย	61.99	1.47
	ฟืน	62.72	1.48
รวม		472.48	6.90

ที่มา: โครงการศึกษาแนวทางส่งเสริมการใช้ชีวมวลแบบผลิตพลังงานความร้อนตามแผนพัฒนาพลังงานทดแทน 15 ปี ศักยภาพพลังงานชีวมวล, เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2563, เข้าถึงได้จาก (กระทรวงพลังงาน, 2553) <http://webkc.dede.go.th/testmax/sites/default/files>

จากข้อมูลศักยภาพพลังงานชีวมวลที่เป็นเชิงพื้นที่และเชิงปริมาณนี้ ซึ่งจะมีผลกับการวิจัยเล่มนี้ทางด้านเชื้อเพลิงชีวมวลที่สนใจทำการศึกษาและมีใช้ในโรงไฟฟ้าชีวมวลที่ผู้วิจัยทำการศึกษา คือ ฟางข้าว แกลบ ชานอ้อย ใบอ้อยและยอดอ้อย เปลือกหรือกาบมะพร้าว ขี้เลื่อย ละเศษไม้ ซึ่งในแต่ละชนิดจะมีคุณสมบัติที่แตกต่างกันในเรื่องศักยภาพที่จะกล่าวต่อไป

2.1.3 ชนิดของเชื้อเพลิงชีวมวล

2.1.3.1 ข้าว

ข้าว เป็นพืชที่ของเกษตรกรส่วนใหญ่ของคนในประเทศไทยเพาะปลูก ซึ่งเชื้อเพลิงชีวมวลที่ได้จากข้าวได้แก่ ฟางข้าว ดังรูปที่ 6 และแกลบ ดังรูปที่ 7 จากข้อมูลของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงานได้สรุปในปี พ.ศ.2551 มีฟางเกิดขึ้น 15.69 ล้านตัน คิดเป็น 49% ของผลผลิตข้าวทั้งหมดและผลผลิตแกลบที่ได้จากข้าวประมาณ 6.73 ล้านตัน คิดเป็น 21% ของผลผลิตข้าวทั้งหมด และคาดว่าจะมีปริมาณฟางข้าวบางส่วนที่ทิ้งไปอีกประมาณ 4.63 ล้านตันต่อปี ซึ่งคิดเป็นศักยภาพพลังงานเท่ากับ 57,080 TJ หรือเท่ากับ 1,363.27 ktoe

รูปที่ 6 ฟางข้าว

ที่มา: Stock Photo - Straw Bale Stack, ฟางข้าว, เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2563, เข้าถึงได้จาก (123rf, 2005) https://www.123rf.com/photo_96609718_straw-bale-stack.html

รูปที่ 7 แกลบ

ที่มา: ศึกษาการดูดซับตะกั่วด้วยแกลบ, แกลบข้าว, เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2563, เข้าถึงได้จาก (123rf, 2005) <http://ricehusk-lead.blogspot.com/2012/09/blog-post.html>

สำหรับพลังงานที่ได้จากเศษเหลือใช้ของข้าว มีศักยภาพชีวมวลเชิงพื้นที่ ตามที่ได้รวบรวมข้อมูลไว้คือ

- ฟางข้าว จากข้อมูลพบว่า ศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงพื้นที่ของฟางข้าว รวมทั้งประเทศคือ 6,216.73 ktoe
- แกลบ จากข้อมูลพบว่า ศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงพื้นที่ของแกลบ รวมทั้งประเทศคือ 1,185.87 ktoe

สำหรับโรงไฟฟ้าชีวมวลจะใช้แกลบ นำมาเป็นเชื้อเพลิงป้อนให้กับห้องเผาไหม้ ให้พลังงานความร้อนที่สูง แต่ยังไม่เป็นที่นิยมแพร่หลาย เนื่องจากราคาแกลบค่อนข้างสูง ความต้องการตลาดค่อนข้างสูงจากการนำไปใช้เป็นผลิตภัณฑ์อื่น เช่น อาหารสัตว์ ส่วน ฟางข้าวในโรงไฟฟ้าที่ทำการวิจัยได้ทดลองนำมาใช้พบว่า สามารถนำมาใช้ได้ แต่ยังพบปัญหาในกระบวนการย่อย และความต้องการตลาดยังค่อนข้างสูงจากการนำไปใช้เป็นผลิตภัณฑ์อื่น เช่น อาหารสัตว์ ทำให้สัดส่วนการใช้งานค่อนข้างน้อย

2.1.3.2 อ้อย

อ้อย เป็นพืชเศรษฐกิจที่เกษตรกรนิยมเพาะปลูกเพื่อส่งผลผลิตเข้าสู่โรงงานเพื่อผลิตเป็นน้ำตาลเพื่อใช้ภายในประเทศและส่งออกสู่ตลาดโลก พื้นที่เพาะปลูกอ้อยในประเทศจะอยู่ในพื้นที่ภาค

กลาง ตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ประมาณ 6 ล้านไร่ คิดเป็นผลผลิตประมาณ 66.8 ล้านตัน ต่อปี อ้างอิงข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรปี พ.ศ. 2552 โดยเชื้อเพลิงชีวมวลที่ได้จากอ้อย ได้แก่ชานอ้อย ใบอ้อยและยอดอ้อย โดยชานอ้อยเกิดจากกระบวนการที่บสกัดน้ำอ้อย 58% ของกระบวนการผลิตอ้อย ส่วนที่เหลือเป็นใบอ้อยและยอดอ้อยที่เกิดจากกระบวนการเก็บเกี่ยว 17% ของผลผลิตอ้อยทั้งหมด ซึ่งในส่วนนี้เกษตรกรส่วนใหญ่จะกำจัดโดยการเผาทิ้ง ซึ่งเป็นปัญหาเกิดฝุ่นควันมีผลกระทบต่อชุมชน ทางภาครัฐและเอกชนจึงร่วมมือกันส่งเสริมในการลดการเผาไร้อ้อยโดยการรับซื้อ ใบอ้อยและยอดอ้อยป้อนสู่โรงไฟฟ้าชีวมวล เพื่อเป็นพลังงานชีวมวลที่เป็นอีกทางเลือกในการลดต้นทุนในการผลิตไฟฟ้า ส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง ลดมลภาวะในชุมชนที่เกิดจากฝุ่นควัน และเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยลดสภาวะโลกร้อน แต่มีความจำเป็นต้องเตรียมพื้นที่ในการจัดเก็บ ดังรูปที่ 8

รูปที่ 8 ชานอ้อย เชื้อเพลิงชีวมวล

ที่มา: โรงไฟฟ้ามิตรผล ไบโอ-เพาเวอร์(ด่านช้าง) จำกัด สุพรรณบุรี, กองเชื้อเพลิงชานอ้อย

สำหรับพลังงานที่ได้จากอ้อย มีศักยภาพชีวมวลเชิงพื้นที่ ตามที่ได้รวบรวมข้อมูลไว้คือ

- ชานอ้อย จากข้อมูลพบว่า ศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงพื้นที่ของชานอ้อย รวมทั้งประเทศคือ 1,428.54 ktoe
- ใบและยอดอ้อย จากข้อมูลพบว่า ศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงพื้นที่ของใบและยอดอ้อย รวมทั้งประเทศคือ 5,532.52 ktoe

ในโรงไฟฟ้าชีวมวลถือว่าเป็นเชื้อเพลิงหลักที่นำมาใช้ในกระบวนการผลิตไอน้ำ เนื่องจากเป็นผลพลอยได้จากกระบวนการที่บสกัดน้ำอ้อยจากโรงงานน้ำตาลโดยตรง สามารถลำเลียงเข้าสู่ห้องเผา

ได้ได้ทันที ลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายอย่างมาก แต่ส่วนที่เหลือทางโรงงานจะต้องมีกระบวนการในการบริหารจัดการพื้นที่การจัดเก็บและวิธีการลำเลียงนำกลับมาใช้ให้เหมาะสม

2.1.3.3 มะพร้าว

มะพร้าว เป็นพืชพลังงานอีกชนิดหนึ่งที่ชาวสวนสามารถนำมาใช้เป็นพลังงานทดแทนชีวมวลได้ ปริมาณโดยรวมภายในประเทศอาจจะมีไม่มากเหมือนเชื้อเพลิงชีวมวลหลักเช่น ข้าว หรือ อ้อย แต่สามารถนำมาเป็นเชื้อเพลิงชีวมวลได้ มีศักยภาพชีวมวล เศษส่วนเหลือใช้ของมะพร้าวมีหลายส่วนเช่น เปลือกหรือกาบ ทะลาย กะลา สามารถนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงชีวมวลได้ดี ดังรูปที่ 9

รูปที่ 9 เปลือกมะพร้าว

ที่มา: โรงไฟฟ้ามิตรผล ไบโอ-เพาเวอร์(ด่านช้าง) จำกัด สุพรรณบุรี, กองเชื้อเพลิงเปลือกมะพร้าว

สำหรับพลังงานที่ได้จากส่วนประกอบของมะพร้าว มีศักยภาพชีวมวลเชิงพื้นที่ ตามที่ได้รวบรวมข้อมูลไว้คือ

- ทาง ก้าน ใบ จั่น ทะลาย จากข้อมูลพบว่า ศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงพื้นที่ของทาง ก้าน ใบ จั่น ทะลาย ของมะพร้าว รวมทั้งประเทศคือ 229.30 ktoe
- เปลือก กาบ จากข้อมูลพบว่า ศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงพื้นที่ของ เปลือก กาบ มะพร้าว รวมทั้งประเทศคือ 178.36 ktoe
- กะลา จากข้อมูลพบว่า ศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงพื้นที่ของกะลามะพร้าว รวมทั้งประเทศคือ 54.73 ktoe

ในโรงไฟฟ้าชีวมวลสามารถนำเปลือกมะพร้าวมาใช้ในกระบวนการผลิตไอน้ำ แต่ยังไม่เป็นที่นิยม เนื่องจากยังพบประเด็นเรื่องสัดส่วนการใช้ในห้อยเผาไหม้ ส่วนกะลามะพร้าว ให้ค่าความร้อนที่สูง แต่ยังไม่เป็นที่นิยมใช้เช่นกัน

2.1.3.4 ไม้

ไม้ เป็นเชื้อเพลิงชีวมวลอีกหนึ่งทางเลือกที่สามารถนำมาใช้แปรรูปเป็นพลังงานได้ ไม้ที่ใช้จะเป็นไม้ยางพาราที่หมดอายุที่ต้องตัดโค่นเพื่อปลูกเปลี่ยนไม้รุ่นใหม่ จากรูปที่ 10 คือการนำเศษส่วนที่เหลือใช้จากไม้ลำต้นคือ ตอและราก ปลายไม้ยางพารา ปีกไม้ยางพารา ขี้เลื่อยไม้ยางพารา นอกจากนี้ยังมีไม้ที่ได้จากพืชโตเร็ว ได้แก่ ยูคาลิปตัส กระจิงเหพา กระจิงณรงค์ กระจิงยักษ์ การให้นิยามพืชโตเร็ว อ้างอิงจาก โครงการศึกษามาตรการส่งเสริมเพื่อเพิ่มสัดส่วนการใช้เชื้อเพลิงชีวมวลในภาคอุตสาหกรรมรายงานฉบับสมบูรณ์ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน ว่าไม้โตเร็วในแง่ของการใช้ประโยชน์นั้นจะต้องมีอัตราการเติบโตไม่น้อยกว่า 2.5 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ต่อปีและจะต้องมีอายุครบรอบหมุนเวียนกันเพื่อใช้ในการตัดโค่นไม่เกิน 7 ปี ไม้โตเร็วสามารถนำมาแปรรูปได้ทั้งลำต้นโดยการสับเป็นชิ้นขนาด 2-3 นิ้วโดยใช้เครื่องสับไม้แปรรูปก่อนนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงชีวมวล

รูปที่ 10 ไม้สับและซีเลื่อย

ที่มา: โรงไฟฟ้ามิตรผล ไบโอ-เพาเวอร์(ด่านช้าง) จำกัด สุพรรณบุรี, กองเชื้อเพลิงไม้สับและซีเลื่อย

สำหรับพลังงานที่ได้จากไม้ มีศักยภาพชีวมวลเชิงพื้นที่ ตามที่ได้รวบรวมข้อมูลไว้คือ

- ฟืน จากข้อมูลพบว่า ศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงพื้นที่ของฟืน รวมทั้งประเทศคือ 1.48 ktoe
- ไม้สับ จากข้อมูลพบว่า ศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงพื้นที่ของ เศษไม้สับ รวมทั้งประเทศคือ 1.28 ktoe
- ซีเลื่อย จากข้อมูลพบว่า ศักยภาพพลังงานชีวมวลเชิงพื้นที่ของ ซีเลื่อย รวมทั้งประเทศคือ 1.47 ktoe

ในโรงไฟฟ้าชีวมวล เชื้อเพลิงเสริมประเภทนี้เป็นที่นิยมใช้กันแพร่หลาย เนื่องจากมีค่าความร้อนที่สามารถปรับสัดส่วนการใช้ผสมกับเชื้อเพลิงชนิดอื่น ๆ ได้ดี แต่ต้องมีกระบวนการแปรสภาพเป็นไม้สับให้มีขนาดของชิ้นงานให้เหมาะสมกับการใช้งาน ทำให้ราคาต้นทุนค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง และจะต้องมีพื้นที่ในการจัดเก็บและดูแลรักษาเรื่องการควบคุมค่าความชื้น

2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหม้อไอน้ำ

2.2.1 หม้อไอน้ำและอุปกรณ์ประกอบอื่น ๆ

อุตสาหกรรมน้ำตาล มีการพัฒนามาตั้งแต่ยุคที่การเดินเครื่องมีเฉพาะหีบอ้อย ซึ่งปกติจะมีปริมาณชานอ้อย มากเกินพอสำหรับใช้เป็นเชื้อเพลิงในหม้อไอน้ำ และการบำรุงรักษาก็มีการวางแผนดำเนินการในช่วงที่มีการหยุดหีบ โรงงานน้ำตาลขนาดใหญ่ ในยุคนั้นติดตั้งลูกหีบที่ขับเคลื่อนด้วยไอน้ำ มี Fly wheel ขนาดใหญ่ ขับเคลื่อนรางลูกหีบ ไอน้ำเป็นแบบแรงดันต่ำ ผลิตไอน้ำอิ่มตัว หรือเป็น superheat เล็กน้อย และมักจะไม่เน้นที่จะต้องเป็นแบบประสิทธิภาพความร้อนสูงเมื่อเทคโนโลยีของการหีบอ้อยมีพัฒนาการมากขึ้น ประกอบกับอัตราการผลิตที่สูงขึ้น จึงทำให้มีความต้องการพลังงานในการขับเคลื่อนการหีบมากขึ้น อีกทั้งการแข่งขันระหว่างประเทศ มีมากขึ้นในเรื่องของต้นทุนและค่าแรง ส่วนการออกแบบหม้อไอน้ำ เป็นแบบ Integral Furnace ปรับปรุงระบบการเผาไหม้และความสามารถที่จะทำไอน้ำแรงดันสูงอุณหภูมิสูง ได้มีการพัฒนาในอุตสาหกรรมกระดาษ และอุตสาหกรรมป่าไม้ ซึ่งการพัฒนานี้ถูกมองว่าสามารถนำมาประยุกต์กับอุตสาหกรรมน้ำตาลได้ในขณะที่ระบบการนำชี้ถ้าออกแบบอัตโนมัติ ก็ถูกนำมาใช้ประกอบกันในการขยายเครื่องจักร ตั้งแต่กลางทศวรรษ 60

หม้อไอน้ำจำนวนมากที่ต้องติดตั้งในช่วงปี 1960-1970 จำเป็นต้องให้สามารถรับการจ่ายไอน้ำ โดยใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง หรือสามารถเปลี่ยนไปใช้ถ่านหิน ซึ่งถือว่าเป็นเชื้อเพลิงเสริม ในช่วงหีบอ้อยหรือเพื่อใช้สำหรับเดินจ่ายไอน้ำนอกฤดูหีบอ้อย แต่จริงแล้วการใช้งานของถ่านหินเป็นเพลิงเสริม ไม่ได้ถูกใช้อย่างเต็มที่ในการเดินทั้งในฤดูหีบอ้อย แต่หม้อไอน้ำเหล่านี้ได้ติดตั้ง Travelling grate stokers ซึ่งไม่จำเป็นในการใช้เพลิงประเภทชานอ้อย อีกทั้ง Stokes เหล่านี้ต้องการ การบำรุงรักษาประจำปีมาก หม้อไอน้ำบางตัวเมื่อเปลี่ยนเป็น Pin hole grate ก็ลดค่าซ่อมบำรุงลง

กังหันไอน้ำ สำหรับการขับเคลื่อนลูกหีบ และใช้งานภายในโรงจักรก็ต้องรองรับแรงดัน และอุณหภูมิที่สูงขึ้นจากหม้อไอน้ำ

ในช่วงทศวรรษ 70 มีหม้อไอน้ำที่ถูกออกแบบให้ใช้งานที่ประสิทธิภาพต่ำ โดยมีเจตนาที่จะเผาชานอ้อยให้มากในช่วงฤดูที่มีชานอ้อยมาก เช่น มีบางโรงงานกำหนดว่าในขณะที่ทำงานในแบบเตาเผาต้องมีประสิทธิภาพไม่เกิน 42%

ในช่วงปี 1980 บางโรงงานมีความสามารถที่จะผลิตไฟฟ้าได้มากกว่าความต้องการใช้เองภายในโรงงานและต้องการที่จะขยายไฟฟ้า ซึ่งปกติไฟฟ้าที่เกินพอให้ขายได้นี้จะมีเฉพาะในช่วงฤดูหีบอ้อย ดังนั้นการรับซื้อไฟฟ้าจึงมีราคาไม่สูง และไม่เป็นที่จูงใจให้เกิดการขยายไปในแนวทางนี้

ต่อมาเนื่องจากผู้รับผิดชอบการผลิตไฟฟ้า (Generating Authorities) มีความต้องการซื้อไฟฟ้าสะอาดมากขึ้น ดังนั้นจึงเป็นโอกาสดีของโรงน้ำตาลที่จะขายไฟฟ้า และถ้าสามารถมีชานอ้อยเหลือมากขึ้นก็จะเป็นการเพิ่มโอกาสในการขายไฟฟ้าในช่วงฤดูหีบได้ด้วย ดังนั้นโรงน้ำตาลจึงต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการเดินหม้อไอน้ำให้สูงที่สุดเพื่อให้ชานอ้อยเหลือมากที่สุด

โอกาสในการพัฒนาขั้นต่อไป สำหรับที่จะสามารถผลิตไฟฟ้าได้อย่างต่อเนื่องตลอดปี คือ การใช้เชื้อเพลิงเสริมในกรณีที่มีชานอ้อยที่มีอยู่ถูกใช้หมดไปแล้ว ซึ่งในกรณีนี้ต้องเพิ่มระบบการลำเลียงและการจัดเก็บเชื้อเพลิงเสริม และต้องปรับแต่งการเผาไหม้ เพื่อให้การเผาไหม้ เมื่อใช้เชื้อเพลิงแต่ละชนิดมีประสิทธิภาพสูงสุด ส่วนการบำรุงรักษาที่ต้องปรับเปลี่ยนจากการบำรุงรักษาแบบที่มีการหยุดซ่อมปีละครั้งยาว ๆ เป็นการบำรุงรักษาเพื่อการเดินเครื่องจักรอย่างต่อเนื่อง

โดยการพัฒนาไปในทิศทางดังกล่าว โรงไฟฟ้าไอน้ำที่ติดตั้งใหม่ จึงติดตั้งแบบไอน้ำแรงดันสูงและอุณหภูมิสูงเพื่อให้ Cycle efficiency สูง ซึ่งในการติดตั้งแบบนี้ต้องใช้ความสามารถและประสิทธิภาพของผู้เดินเครื่องและผู้ซ่อมบำรุงมากขึ้นด้วย

2.2.2 เชื้อเพลิงที่ใช้ในอุตสาหกรรมน้ำตาล

ชานอ้อย ถือเป็นเชื้อเพลิงหลักที่ใช้ในการเผาไหม้ ในอุตสาหกรรมน้ำตาล อย่างไรก็ตามก็มีการใช้เชื้อเพลิงเสริมอย่างอื่นด้วยในกรณีที่ปริมาณชานอ้อยมีปริมาณน้อย เพื่อให้การเผาไหม้มีความสม่ำเสมอและใช้ในโอกาสที่ขาดชานอ้อย เพื่อที่จะให้การเผาไหม้ของเชื้อเพลิงแต่ละอย่าง เกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ การเตรียมเชื้อเพลิงและการป้อนเชื้อเพลิงเข้าห้องเผาไหม้ จำเป็นต้องใช้ให้เหมาะสมตามคุณลักษณะของเชื้อเพลิงในแต่ละประเภท เช่น เชื้อเพลิงประเภท ก๊าซ ก็จะใช้ Nozzle เชื้อเพลิงเหลว ก็จะถูกทำให้เป็นหยดเล็ก ๆ (Atomize) ซึ่งก็มีวิธีการทำได้หลายแบบ แต่ที่พบมาก ๆ คือ Steam atomize ส่วนเชื้อเพลิงแข็ง ถึงแม้ว่าจะมีอุปกรณ์หลายประเภทใช้ในการป้อนเชื้อเพลิงก็ตาม แต่ก็ยังมีข้อจำกัดที่ต้องใช้ให้ตรงตามแต่ละประเภทของเชื้อเพลิงแข็ง

2.2.2.1 ชานอ้อย (Bagasse)

ชานอ้อย เป็นเชื้อเพลิงแข็งที่ถือว่ายากที่จะทำการเผาไหม้ให้มีประสิทธิภาพดี อย่างไรก็ตามด้วยขนาดของอุตสาหกรรมน้ำตาลที่ใหญ่มาก และต้องการใช้พลังงานราคาถูกมาขับเคลื่อนเครื่องจักรที่ใช้ในกระบวนการหีบสกัดอ้อยเพื่อให้ได้น้ำตาล จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เศษวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการ โดยภาพรวมจึงส่งผลให้มีการสะสมประสบการณ์ในการเผาชานอ้อย นำไปสู่กระบวนการปรับปรุงใหม่ ๆ ของหม้อไอน้ำ และอุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในโรงงานน้ำตาล

ชานอ้อยเหลือมาจากกระบวนการหีบสกัดน้ำตาลจากอ้อย มีลักษณะเป็นเส้นใย เรียกว่า Cellulose มีส่วนประกอบทางเคมี เหมือนกับไม้ ประกอบด้วยน้ำในสัดส่วนสูง มีองค์ประกอบที่เผาไหม้ไม่ได้น้อย อ้อยแต่ละประเภทที่ปลูกในประเภทของดินที่แตกต่างกัน รวมทั้งการใช้กระบวนการ

หีบอ้อยที่ไม่เหมือนกัน ส่งผลให้ได้ขานอ้อยที่มีคุณสมบัติในการเผาไหม้ และตอบสนองกับการเก็บและขนส่งต่างกัน การหีบอ้อยทำให้ขานอ้อยมีพื้นที่ผิวมากกว่าเชื้อเพลิงประเภทไม้ ปรีอเชื้อเพลิงชีวมวลประเภทอื่น และส่งผลให้ลักษณะการเผาไหม้แตกต่างกันไปด้วย ขานอ้อยที่ไม่ได้อัด ถึงแม้ว่าจะมีความชื้นสูง แต่มีความหนาแน่นต่ำ มีลักษณะหยุ่น และเกิดการเสียดสี จึงมักทำให้เกิดปัญหาในการขนย้าย (Handling) ในขานอ้อยมีองค์ประกอบในการเผาไหม้ได้ไม่น้อย ส่วนที่เหลือเป็นขี้เถ้า ประกอบด้วยฝุ่น และดินที่ติดมากับใบอ้อยและจากการตัดอ้อย ซึ่งอาจจะมีพวกปุ๋ยติดมาด้วยสารพวกนี้ทำให้เกิดการขัดสี แตกต่างกันไปและอาจส่งผลให้อุณหภูมิหลอมของขี้เถ้าต่ำ ลงด้วย

ในการเผาขานอ้อย จำเป็นที่จะต้องระเหยความชื้นส่วนใหญ่ออกไปก่อน ซึ่งความจริงแล้วขานอ้อยมีพลังงานมากพอในการระเหยความชื้นนี้ แต่การใช้พลังงานในส่วนนี้ต้องรอให้อุณหภูมิสูงในระดับหนึ่งก่อน ในกระบวนการดังกล่าว อาจมีการเกิดกระบวนการ Gasification ด้วย ซึ่งอุณหภูมิที่ทำให้เกิดการลุกไหม้ของก๊าซที่เกิดขึ้นค่อนข้างสูง และกระบวนการเผาไหม้จะทำให้อุณหภูมิลดลง ความสม่ำเสมอเนื่องของการเผาไหม้ในห้องเผาไหม้เป็นตัวแปรหลักของการเดินหม้อไอน้ำของโรงน้ำตาลยุคใหม่ เมื่อขานอ้อยถูกทำให้แห้งแล้วจะสามารถเผาไหม้ได้ง่าย อุณหภูมิในการลุกติดไฟต่ำ และการลุกติดไฟเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

2.2.2.2 ข้าว (Rice)

ข้าว เป็นเศษที่เหลือใช้จากการเก็บเกี่ยวสามารถนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงได้คือ ฟางข้าว (Rice straw) และ แกลบ (Rice husk) มีคุณสมบัติที่ประกอบด้วยสารอินทรีย์ประมาณ 20-25% เซลลูโลส 30-40% ทำให้นำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงให้กับหม้อไอน้ำที่ให้ค่าความร้อนสูง แต่มีส่วนประกอบของซิลิกา (SiO₂) ค่อนข้างสูง ซึ่งซิลิกาจะมีส่วนที่เป็นผลกระทบกับชิ้นส่วนอุปกรณ์ของหม้อไอน้ำเกิดการกัดกร่อน ทำให้ชำรุดเสียหายได้

กระบวนการนำแกลบมาใช้งานเป็นเชื้อเพลิงในห้องเผาไหม้ให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด อยู่ที่การควบคุมการเผาไหม้ให้หมดจดเนื่องจากถ่านแกลบยังมีค่าความร้อนหลงเหลืออยู่ และลดปริมาณขี้เถ้าแกลบลงได้ ส่วนกระบวนการใช้ฟางข้าวจะขึ้นอยู่กับวิธีการเก็บเกี่ยวในไร่นา ปัจจุบันมีการพัฒนาเครื่องจักรกลการเกษตรที่สามารถย่อยฟางข้าว อัดก้อน เพื่อความสะดวกในการลำเลียงจัดส่งให้โรงงานได้สะดวกขึ้น ส่วนการนำไปใช้ในห้องเผาไหม้ขึ้นอยู่กับวิธีการออกแบบหม้อไอน้ำ ที่สามารถนำฟางข้าวอัดก้อนลำเลียงเข้าสู่ห้องเผาไหม้โดยตรง หรือต้องนำมาย่อยก่อนลำเลียงเข้าสู่ห้องเผาไหม้

2.2.2.3 ไม้ (Wood)

ไม้ เป็นวัสดุที่ประกอบด้วยเซลลูโลส มีองค์ประกอบทางเคมีเหมือนกับขานอ้อยที่มีส่วนประกอบของน้ำมากและมีพื้นที่เผาไหม้ได้น้อย ปกติแล้วไม้ที่ป้อนเข้าห้องเผาไหม้ในหม้อไอน้ำจะแห้งกว่าขานอ้อยมีความหนาแน่นในแต่ละชั้นมากกว่า ขนาดแต่ละชั้นใหญ่กว่าจึงทำให้มีพื้นที่ผิว

น้อยกว่า ลักษณะดังกล่าวส่งผลให้ การเผาเชื้อเพลิงไม่มีความนิ่งมากกว่าชานอ้อย การเผาเชื้อเพลิงไม้มีแนวโน้มที่จะเผาได้ช้ากว่า และต้องการการกระจายตัวของอากาศในการเผาไหม้แตกต่างไป การกระจายตัวบนตะแกรง (Grate Distribution) สามารถทำได้โดยใช้อุปกรณ์กระจายเชื้อเพลิงตัวเดียวกับที่ใช้กับชานอ้อย โดยทั่วไปแล้วสามารถเผาไหม้โดยผสมรวมกับชานอ้อย หรือใช้เป็นเชื้อเพลิงแยกเผาต่างหากก็ได้

2.2.2.4 ชี้เลื่อย (Sawdust)

ชี้เลื่อย เป็นเศษวัสดุจากไม้อีกชนิดที่เป็นที่นิยมในการนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงผสมกับชานอ้อย เนื่องจากขนาดของชี้เลื่อยมีขนาดเล็ก สามารถถูกไหม้ได้ดี โดยมีคุณสมบัติทางเคมีเหมือนกับไม้ การควบคุมในห้องเผาไหม้จะทำได้ง่ายกว่าเศษไม้ที่เป็นชิ้น แต่ชี้เลื่อยก็มีปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการลำเลียงเข้าสู่ห้องเผาไหม้เนื่องจากมีขนาดเล็ก ง่ายต่อการฟุ้งกระจายตกหล่น และการควบคุมการจัดเก็บจำเป็นต้องป้องกันการเปียกชื้นเพราะจะทำให้เกิดการเสียหายเสื่อมสภาพ

2.2.2.5 มะพร้าว (Coconut)

มะพร้าว สามารถนำเศษเหลือใช้ของมะพร้าวมาเป็นเชื้อเพลิงให้กับหม้อไอน้ำในโรงงานผลิตน้ำตาล ส่วนที่นิยมใช้คือเปลือก กาบมะพร้าว และ กะลามะพร้าว ที่ให้ค่าความร้อนค่อนข้างดี ปัญหาที่พบจะเป็นกระบวนการย่อย เปลือก กาบ และกะลามะพร้าว เนื่องจากจะต้องมีพื้นที่ในการตากแห้งเพื่อลดความชื้น และการจัดเก็บจะต้องมีพื้นที่เพียงพอป้องกันการเปียกชื้น ในกระบวนการที่จะนำเปลือกมะพร้าวเป็นเชื้อเพลิงควรลำเลียงเข้าสู่ห้องเผาไหม้ทันทีที่นำมาจากลานเก็บจะช่วยให้การใช้เชื้อเพลิงชนิดนี้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.3 กระบวนการเผาไหม้

2.2.3.1 พื้นฐานทางเคมี

องค์ประกอบของสารหรือสารประกอบ ที่เล็กที่สุดสามารถอยู่แยกเดี่ยว ๆ ได้ เรียกว่า โมเลกุล โดยโมเลกุลประกอบด้วยอะตอม ซึ่งอาจแยกออกและรวมตัวกันเป็นโมเลกุลใหม่ได้ ปกติแล้วอะตอมจะไม่อยู่เดี่ยว โดยอาจจับตัวกันเองหรือจับตัวกับอะตอมของสารอื่น และคงอยู่ในรูปโมเลกุล

- ปฏิกริยาทางเคมี ระหว่างสารต่าง ๆ คือ การที่สารประกอบ ถูกจัดเรียงตัวกันใหม่เป็นโมเลกุลใหม่
- สารต่าง ๆ จะใช้สัญลักษณ์ทางเคมีเป็นตัวแทน
- สารพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการเผาไหม้ ได้แก่ ออกซิเจน (O) ไนโตรเจน (N) ไฮโดรเจน (H) คาร์บอน (C) และ ซัลเฟอร์ (S)

2.2.3.2 การเผาไหม้

การเผาไหม้ คือ ลักษณะอาการที่เป็นผลมาจากปฏิกิริยาเคมีและให้ความร้อนออกมา ออกซิเจนเป็นส่วนสำคัญ ในการทำให้เกิดการเผาไหม้ในห้องเผาไหม้ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการเผาไหม้ การที่สารรวมตัวกันกับออกซิเจนแล้วให้ความร้อนออกมา ความเร็วของการเผาไหม้ขึ้นอยู่กับ ความสามารถของสารตัวนั้นที่จะรวมตัวกับออกซิเจน ความเร็วการเผาไหม้มีทั้งช้า เช่น (Smouldering ember) และเร็ว (การระเบิด) การรวมตัวของออกซิเจนกับสารต่าง ๆ ที่เผาไหม้ได้ เป็นไปตามกฎทางเคมีที่แน่นอนตายตัว การเผาไหม้ถือว่าเผาไหม้สมบูรณ์ก็ต่อเมื่อสารต่าง ๆ ที่ สามารถทำปฏิกิริยากับออกซิเจนได้ ได้รวมตัวกับออกซิเจนจนครบหมดแล้ว

ในการเผาไหม้ เพื่อนำความร้อนมาใช้เป็นประโยชน์ทางการค้า จำเป็นที่จะต้องทำให้สารต่าง ๆ ที่จะทำปฏิกิริยากับออกซิเจนอยู่ในสภาพที่พร้อมที่จะทำปฏิกิริยาทันทีโดย คาร์บอนและ ไฮโดรเจน ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของเชื้อเพลิงต่าง ๆ อาจอยู่ในรูปแบบที่เป็นสารเดี่ยว ๆ หรืออยู่ใน รูปแบบของสารประกอบในเชื้อเพลิง อาจอยู่ในสภาวะของแข็ง ของเหลว หรือก๊าซ

สำหรับคาร์บอน (C) สามารถรวมตัวกับออกซิเจนได้ ใน 2 รูปแบบ คือ คาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) และคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) การเผาไหม้ที่ทำให้เกิดคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) เกิดจาก ออกซิเจนไม่ได้เข้าไปทำปฏิกิริยาอย่างสมบูรณ์กับคาร์บอน ส่วนการเผาไหม้จนเกิดเป็น คาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) ถือว่าเป็นการเผาไหม้สมบูรณ์ซึ่งคาร์บอนได้รวมตัวกับออกซิเจนมากที่สุด ที่จะทำได้

อากาศที่อยู่ในบรรยากาศทั่วไปเป็นแหล่งที่มาของออกซิเจนที่ใช้ในการเผาไหม้ ซึ่งนอกจาก จะมีส่วนประกอบที่เป็นออกซิเจนแล้วยังประกอบด้วยไนโตรเจน และคาร์บอนไดออกไซด์ ไอน้ำ อาร์กอน อยู่เล็กน้อย ที่เป็นไนโตรเจนและก๊าซเฉื่อยอื่น ๆ ไม่มีความจำเป็นสำหรับการเผาไหม้แต่ อย่งใด ส่วนประกอบเหล่านี้ ให้เกิดการสูญเสียความร้อน โดยการดูดซับความร้อนจากการเผาไหม้ และถูกปล่อยทิ้งออกไปจากหม้อไอน้ำ

2.2.4 กฎที่สำคัญของการเผาไหม้ (The Golden Combustion Rule)

ตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลต่ออัตราการเผาไหม้ได้แก่ เวลา (Time) อุณหภูมิ (Temperature) และความปั่นป่วน (Turbulence) ซึ่งเป็นที่รู้จักกันย่อ ๆ ว่า 3 T

2.2.4.1 อุณหภูมิ (Temperature)

ตามที่กล่าวแล้วว่าอัตราการเผาไหม้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของสารที่จะเผาไหม้ว่าอยู่ในสภาพที่ พร้อมจะทำปฏิกิริยากับออกซิเจน และสภาวะของการเผาไหม้ที่เกิดขึ้น ตัวแปรที่กำหนดสภาวะที่ สำคัญ คือ อุณหภูมิ ในความเป็นจริงแม้ว่าจำให้ออกซิเจนมีโอกาสสัมผัสกับสารที่จะทำให้เกิดการเผา ไหม้ได้มากก็ไม่ได้หมายความว่า จะเกิดการเผาไหม้ขึ้น

สารแต่ละชนิดจะมีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่เรียกว่า จุดวาบไฟ (Ignition temperature) ซึ่งการเผาไหม้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสารได้รับอุณหภูมิถึงจุดที่เรียกว่า จุดวาบไฟ ซึ่งเมื่ออุณหภูมิถึงจุดนี้ และมีออกซิเจนอยู่ ก็จะเกิดการเผาไหม้ขึ้น หากอุณหภูมิใช้สูงถึงจุดวาบไฟ แต่ไม่มีออกซิเจนอยู่ก็จะไม่เกิดการเผาไหม้

2.2.4.2 เวลา (Time)

ในระหว่างกระบวนการเผาไหม้ที่ดำเนินอยู่ หากความร้อนที่เกิดจากการเผาไหม้ถูกดึงออกไป อาจส่งผลให้อุณหภูมิในการเผาไหม้ลดลงต่ำกว่าจุดวาบไฟ ทำให้การทำปฏิกิริยาของเชื้อเพลิงกับออกซิเจนหยุดลง ความร้อนที่ถูกดึงออกไปอาจเกิดขึ้นที่บริเวณทางออกของห้องเผาไหม้ โดยการพาความร้อน ทำให้เชื้อเพลิงที่ยังเผาไหม้ไม่หมดหยุดการเผาไหม้ เวลาที่เชื้อเพลิงใช้ในการเคลื่อนที่ผ่านห้องเผาไหม้เรียกว่า Residence time ดังนั้นเพื่อให้เกิดการเผาไหม้เกิดขึ้นสมบูรณ์ เวลา Residence time ที่จะให้วัสดุจะเผาไหม้ได้อยู่ในห้องเผาไหม้ต้องมีมากพอ

2.2.4.3 ความปั่นป่วน (Turbulence)

อีกหนึ่งตัวแปร ที่มีผลต่ออัตราการเผาไหม้ คือ การที่โมเลกุลของสารที่จะเผาไหม้ สัมผัสกับออกซิเจน เนื่องจากเมื่ออากาศที่ใช้ในการเผาไหม้ทำปฏิกิริยากับเชื้อเพลิงแล้ว จำนวนออกซิเจนที่เหลือสำหรับการเผาไหม้ก็จะลดลง ความเข้มข้นของก๊าซออกซิเจนก็จะลดลง เพราะจะถูกเจือจางด้วยก๊าซที่เป็นผลผลิตจากการเผาไหม้ ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นก๊าซเฉื่อย ดังนั้นการทำให้เกิดการคลุกเคล้าผสม หรือที่เรียกว่า ความปั่นป่วน คือ การเพิ่มโอกาสให้ สารที่จะเผาไหม้ได้สัมผัสกับออกซิเจน ซึ่งจะทำให้อัตราการเผาไหม้ดีขึ้น

2.2.4.4 อุณหภูมิหลอมเหลวของขี้เถ้า (Ash Fusion Temperature)

เชื้อเพลิงแข็งและ เชื้อเพลิงเหลวบางชนิดหลังจากเผาไหม้เสร็จแล้วจะเหลือสารที่เผาไหม้ไม่ได้เรียกว่า ขี้เถ้า (Ash) โดยคุณสมบัติของขี้เถ้าแต่ละแบบขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของสารเคมีของขี้เถ้า ที่บางระดับอุณหภูมิ ขี้เถ้าอาจเกิดการเหนียวและจับตัวกันเป็นก้อน ติดกับผิวห้องเผาไหม้ของหม้อไอน้ำ เรียกกระบวนการนี้ว่า (Fusing) และอุณหภูมิที่จุดนี้เรียกว่า อุณหภูมิหลอมเหลว (Fusing Temperature) หากได้ความร้อนต่อไป อาจทำให้ขี้เถ้าหลอมเป็นของเหลว ซึ่งจุดนี้เรียกว่า (Melting Temperature)

2.2.5 การเผาไหม้ของขานอ้อยในห้องเผาไหม้

2.2.5.1 เชื้อเพลิงขานอ้อย

ขานอ้อยจะถูกป้อนเข้าห้องเผาไหม้ของหม้อไอน้ำในสถานะเดียวกับที่ถูกส่งออกมาจากลูกหีบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การปรับตั้งชุดลูกหีบ และคุณภาพของอ้อยความชื้นของขานอ้อยที่เข้าห้องเผาไหม้ ที่เรียกว่า as fired จะอยู่ระหว่าง 44% -52% ซึ่งปกติความชื้นนี้จะมีค่าคงที่สม่ำเสมอ หากคุณภาพ อ้อยคงที่ แต่ว่าบางครั้งก็มีการฉีดน้ำเพื่อทำความสะอาด หากเกิดการตันทำให้ความชื้นอาจขึ้นไปสูง ถึง 60% โรงน้ำตาลบางโรงนำขานอ้อยที่ออกจากโรงน้ำตาลไปกองเก็บไว้ก่อน และค่อยนำขานอ้อย จากที่กองเก็บป้อนเข้าหม้อไอน้ำ ซึ่งการทำแบบนี้จะเป็นการช่วยผสมขานอ้อยที่บางครั้งเปียกมาก กับ ขานอ้อยที่อยู่ในกองเดิมทำให้ช่วยลดผลกระทบจากขานอ้อยความชื้นสูงที่จะส่งเข้าหม้อไอน้ำ แต่ โรงงานส่วนมากป้อนขานอ้อยที่ออกจากโรงน้ำตาลโดยตรงเข้า Boiler ส่วนที่เหลือจึงนำไปกองเก็บ

เนื่องจากขานอ้อยมีความชื้นที่ไม่คงที่ จึงกำหนดให้ผู้ออกแบบเครื่องจักรที่เกี่ยวข้องกับขานอ้อย ออกแบบโดยใช้ค่าความชื้น 50% อย่างไรก็ตามปัจจุบันนี้ โรงน้ำตาลส่วนมากสามารถรักษาความ สม่าเสมอของความชื้นของขานอ้อยที่ออกมาจากลูกหีบได้ดีขึ้น บางครั้งก็สามารถใช้ค่านี้นในการ ออกแบบได้

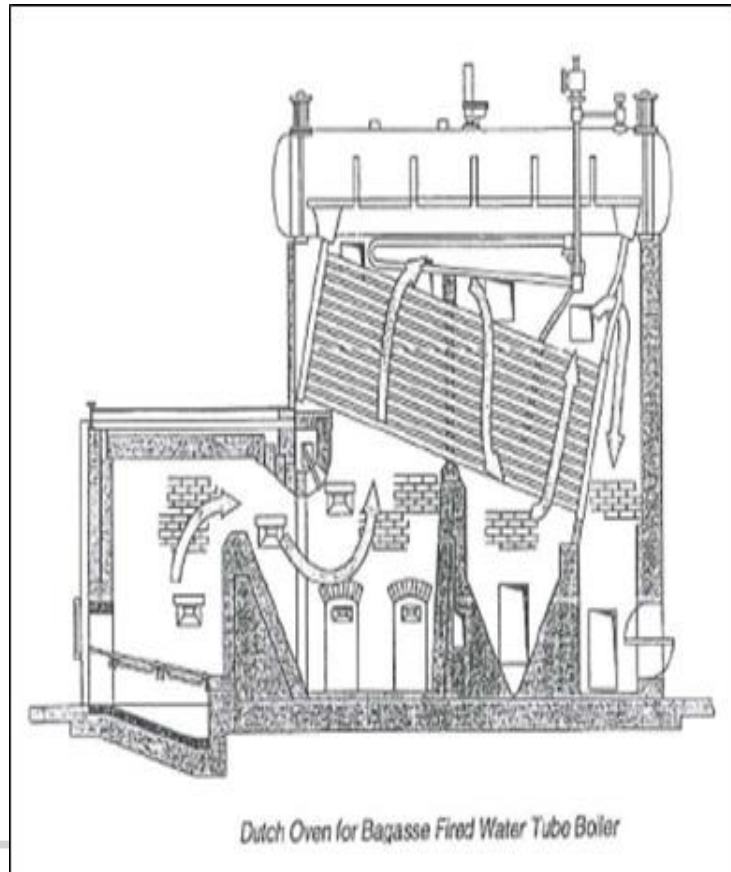
จะพบว่าความคงที่ของการเผาไหม้ (Finance stability) จะไม่คงที่เมื่อความชื้นของขานอ้อย สูงกว่า 50% และจะดีขึ้นเมื่อความชื้นของขานอ้อยต่ำกว่า 50% ขานอ้อยจะมีความชื้นสูงกว่าเมื่อ เทียบกับเชื้อเพลิงชีวมวล (Biomass) ประเภทอื่น ๆ ประกอบกับขานอ้อยจะมีพื้นที่ผิวค่อนข้างมากมี ความหนาแน่นน้อย ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้ทำให้การใช้ขานอ้อยเป็นเชื้อเพลิงของหม้อไอน้ำเป็นเรื่องยาก

ในการจุดให้ขานอ้อยติดไฟต้องทำการเพิ่มอุณหภูมิให้สูงกว่าจุดวาบไฟ (Ignition Temperature) ของขานอ้อยก่อนและในช่วงการเผาไหม้ต้องรักษาอุณหภูมิให้สูงกว่าจุดวาบไฟนี้ไว้ ความร้อนที่ได้จากการเผาไหม้จะถูกใช้ไปในการเพิ่มอุณหภูมิของเชื้อเพลิงระเหยน้ำในขานอ้อยเพิ่ม อุณหภูมิของอากาศที่ใช้ในการเผาไหม้เพิ่มอุณหภูมิของอากาศส่วนเกิน (Excess Air) และแผ่รังสี ให้กับผนังเตาตั้งนั้นปริมาณอากาศที่ป้อนเข้าในห้องเผาไหม้ในช่วงแรกหากมากเกินไปจะไปดึงความ ร้อนจากการเผาไหม้ทำให้เกิดการเป็นตัวของกระบวนการเผาไหม้ได้

2.2.5.2 การเผาขานอ้อย

ในการเผาขานอ้อย ห้องเผาไหม้ของหม้อไอน้ำแบบเก่าเป็นแบบกล่องก่ออิฐทนไฟทุกด้าน เรียกว่า dutch ovens ขานอ้อยถูกป้อนอย่างต่อเนื่องเข้าโดยตรงในห้องเผาไหม้และเกิดการเผาไหม้ ที่บนตะกรับ (Grate) ลมทั้งหมดจะป้อนเข้าทางด้านล่างของ grate ตามรูป จากรูปแบบโครงสร้าง ลักษณะนี้จึงไม่มีการแผ่รังสีของความร้อนให้กับหม้อไอน้ำก่อนที่การเผาไหม้จะสมบูรณ์ และภายใต้ การเผาไหม้แบบนี้อุณหภูมิของห้องเผาไหม้จะถึง adiabatic Temperature

ชานอ้อยที่มีความชื้น 50% และใช้ Excess air 50% หากเผาไหม้ในห้องเผาไหม้แบบ dutch oven จะมีอุณหภูมิในห้องเผาไหม้ 1,420 องศาเซลเซียส

รูปที่ 11 Dutch Oven for Bagasse Fired Water Tube Boiler

ที่มา: 41.1 MW Biomass Cogeneration Plant and Associated Equipment Training Manual, DAN CHANG BIO-ENERGY POWER PLANT THAILAND, AP Document No:80060-MAN-0200, Alstom Power, (Dan Chang Bio-Energy Power Plant Thailand, 2545)
www.alstom.com

เราสามารถเพิ่ม Furnace rating ได้โดยการแบ่งอากาศที่เผาไหม้บางส่วนไปเพิ่มที่ Secondary Air บริเวณช่องทางออกของ Dutch Oven ซึ่ง secondary air จะทำให้เกิดการเผาไหม้ที่ด้านล่างของแผงท่อ (Boiler Bank) และความร้อนจากการเผาไหม้จาก secondary air บางส่วนจะแผ่รังสีไปยังแผงท่อ (Boiler Bank) และบางส่วนก็จะถ่ายเทความร้อนโดยการพาความร้อน (Convection) ของก๊าซร้อนในขณะผ่านแผงท่อ (Boiler Bank) ในบริเวณ Dutch Oven จะเกิด gasification process ภายใต้การทำงานแบบนี้ อุณหภูมิในห้องเผาไหม้ของ dutch oven จะสูงกว่า

1,420 องศาเซลเซียสเล็กน้อย ในขณะที่อุณหภูมิที่เกิดการเผาไหม้ของ secondary furnace จะต่ำกว่าเล็กน้อย

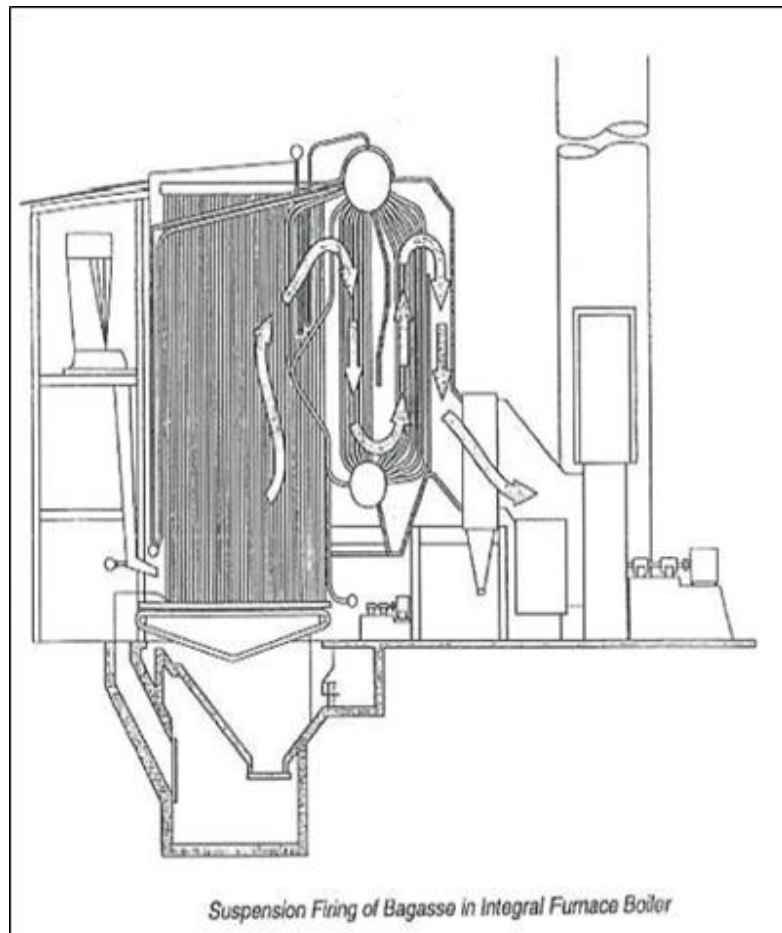
ในการเดินเครื่องจักรที่มีอุณหภูมิในห้องเผาไหม้อยู่ที่ประมาณ 1,400 องศาเซลเซียส ความเสถียร (Stable) ของการเผาไหม้จะไม่มีปัญหาแต่เพื่อที่จะป้องกันการเกิดการแข็งตัว และจับตัว (Slagging) ของซีเถ้า และลดค่าใช้จ่ายในการซ่อมบูนทนไฟจึงใช้ปริมาณ Excess air ค่อนข้างมากเพื่อควบคุมให้อุณหภูมิของห้องเผาไหม้ลดลง

เมื่อมีความต้องการสร้างหม้อไอน้ำให้มีขนาดใหญ่ขึ้น มีการพัฒนาให้การเผาไหม้ของชานอ้อยในหม้อไอน้ำเป็นแบบ Suspension firing รวมถึงพัฒนาผนังแบบ Water-cooled ให้เป็นส่วนหนึ่งของ Pressure part ด้วยรูปแบบของ Boiler แบบนี้ดังแสดงในรูป โดยที่แหล่งรับความร้อนหลักมาอยู่ที่ผนังเตา ดังนั้นเทคนิคการเผาไหม้จึงต้องมีการปรับปรุงด้วยเพื่อให้ได้การลุกไหม้ที่เสถียร อากาศส่วนเกิน (Excess air) ก็เป็นแหล่งดูดความร้อนจากการเผาไหม้ที่สำคัญ ซึ่งปกติจะควบคุมที่ 15% สำหรับการเผาไหม้แบบ Suspension integrate furnace

โดยปกติแล้วชานอ้อยที่ความชื้น 50% อุณหภูมิที่ทางออกของห้องเผาไหม้คือ 980 องศาเซลเซียส ภายใต้เงื่อนไขแบบที่กล่าว ความร้อนที่ปลดปล่อยออกมาจากเชื้อเพลิง และออกสู่บรรยากาศในรูปอากาศชื้นจะแบ่งสัดส่วนได้เป็นดังนี้

- 45.86% ถูกดึงไปที่บริเวณห้องเผาไหม้ (Boiler Furnace)
- 4.34% ใช้ในการให้ความร้อนกับ Excess Air
- 34.3% ใช้ในการให้ความร้อนกับสารที่ได้จากการทำปฏิกิริยาเผาไหม้
- 15.5% ใช้ในการให้ความร้อนกับเชื้อเพลิงและความชื้นที่เกิดมาจากการทำปฏิกิริยาของไฮโดรเจนในเชื้อเพลิง

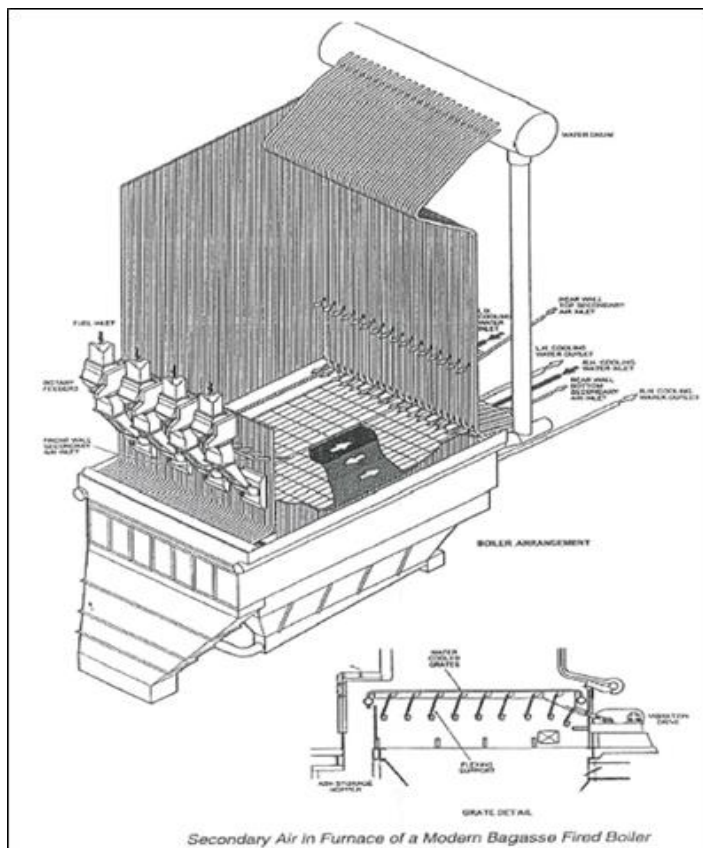
Excess air ที่มีผลกับ adiabatic Temperature อุณหภูมิของ gas ที่ออกจาก Furnace และแหล่งที่ดูดซับพลังงาน (Heat sink) เมื่อเพิ่มปริมาณอากาศส่วนเกินในการเผาเชื้อเพลิงชานอ้อย ความชื้น 50%

รูปที่ 12 Suspension Firing of Bagasse in integral Furnace Boiler

ที่มา: 41.1 MW Biomass Cogeneration Plant and Associated Equipment Training Manual, DAN CHANG BIO-ENERGY POWER PLANT THAILAND, AP Document No:80060-MAN-0200, Alstom Power, (Dan Chang Bio-Energy Power Plant Thailand, 2545)
www.alstom.com

ความเสถียรของห้องเผาไหม้จะดีขึ้น จากการออกแบบใช้งานของห้องเผาไหม้ในหม้อไอน้ำ
 โรงน้ำตาลแบบใหม่ ตามรูปที่ 3.3 โดยจัดให้มีการนำอากาศที่เข้าเผาไหม้เป็นชั้นๆ

รูปที่ 13 Secondary Air in Furnace of a Modern Bagasse Fired Boiler

ที่มา: 41.1 MW Biomass Cogeneration Plant and Associated Equipment Training Manual, DAN CHANG BIO-ENERGY POWER PLANT THAILAND, AP Document No:80060-MAN-0200, Alstom Power, (Dan Chang Bio-Energy Power Plant Thailand, 2545) www.alstom.com

ในช่วงเริ่มต้นของปฏิกิริยาการเผาไหม้ จะใช้ปริมาณออกซิเจนน้อยกว่าที่ต้องการในการเผาไหม้ให้สมบูรณ์โดยป้อนเข้าที่ระดับตะแกรง (Grate) การทำแบบนี้จะทำให้เชื้อเพลิงร้อนขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องเสียความร้อนไปให้กับอากาศส่วนเกิน (Excess air) และสามารถระเหยไอน้ำได้พอที่จะทำให้เกิดการเผาไหม้ต่อไปทั้งนี้การเผาไหม้บริเวณตะแกรงส่งผลให้เกิด Gasification และบางส่วนก็เกิดการเผาไหม้หลังจากนั้น Over fire secondary air จะถูกป้อนเข้าในระดับที่สูงกว่าเพื่อให้เกิดการเผาไหม้อย่างสมบูรณ์กับเชื้อเพลิงที่เป็นฝุ่นที่ติดไฟได้ และแก๊สที่เกิดขึ้นบริเวณ Grate ที่มีอุณหภูมิสูงได้ถูกออกแบบให้ติดตั้งอิฐทนไฟป้องกันไว้ในส่วนของ Overfire secondary air ก็จะถูกออกแบบให้มีการป้อนเข้าในหลายระดับ เพื่อปรับปริมาณได้พอดีไม่มากเกินไปจนถึงความร้อนจากการเผาไหม้

ในกรณีที่ชานอ้อยขาดจากการป้อนที่ตัวป้อน (Feeder) หรือไม่มีซีลในการซีล (Ash seal loss) จะทำให้อากาศจากภายนอกถูกดึงเข้าไปในห้องเผาไหม้ ซึ่งเป็นการเพิ่มอากาศส่วนเกิน จะส่งผลให้อุณหภูมิในห้องเผาไหม้ลดลง และอาจต่ำจนทำให้การเผาไหม้ไม่เสถียร

การเผาไหม้ชานอ้อยที่ความชื้น 50% อุณหภูมิของก๊าซขาออก 1,420 องศาเซลเซียสที่ ปริมาณอากาศส่วนเกิน 15% จะลดลงเป็น 710 องศาเซลเซียส ถ้าอากาศส่วนเกินเป็น 150% และ ความร้อนที่ใช้ไปกับอากาศส่วนเกินเพิ่มจาก 4.34% เป็น 28.95%

2.2.6 ประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำชานอ้อย

ในหม้อไอน้ำแบบใหม่ จะมีการควบคุมแรงดันที่ทางออกของหม้อไอน้ำ ตามค่าที่ต้องการ ส่วนแรงดันที่ Superheat อาจมีการควบคุมหรือไม่ก็ได้ โดยทั่วไปแล้วการวัดประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำเป็นการวัดปริมาณการใช้เชื้อเพลิง เพื่อผลิตไอน้ำให้ได้ตามที่ต้องการ ซึ่งผู้ที่ควบคุมหม้อไอน้ำที่จะพยายามใช้เชื้อเพลิงให้น้อยที่สุด เพื่อให้มีต้นทุนที่ต่ำที่สุด แต่ในกรณีของโรงน้ำตาลใช้เชื้อเพลิงที่เป็น เศษวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการผลิตน้ำตาล ทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการเดินหม้อไอน้ำควบคุมให้มี ประสิทธิภาพสูง เนื่องจากมีชานอ้อยเหลือจะทำให้มีค่าใช้จ่ายสูงในการกำจัด ดังนั้น หม้อไอน้ำที่ใช้จึง สามารถเผาเชื้อเพลิงได้ทั้งปริมาณมากและปริมาณน้อย

แต่ในปัจจุบันที่การแข่งขันในเชิงธุรกิจมีมากขึ้น ในโรงงานน้ำตาลพยายามจะหาโอกาสที่จะ ปรับปรุงพัฒนาธุรกิจหลักให้ครบวงจร โดยการต่อยอดเศษสิ่งเหลือใช้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Zero waste) เช่น การนำโมลาส หรือกากน้ำตาล (Molasses) มาผลิตเป็น เอทานอล เพื่อใช้เป็น ส่วนผสมของน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเป็นการหมัก การกลั่น จำเป็นต้องใช้ไอน้ำที่ผลิต จากหม้อไอน้ำเชื้อเพลิงชานอ้อยมาใช้ในการกลั่นซึ่งจะสอดคล้องกับนโยบายทางธุรกิจ ทำให้การใช้ ชานอ้อยมาเป็นเชื้อเพลิงผลิตไอน้ำเริ่มต้องเข้ามาดูในเรื่องของจุดคุ้มทุนและต้นทุนในการผลิต นั่นคือ การเดินเครื่องควบคุมหม้อไอน้ำให้มีประสิทธิภาพนั่นเอง

องค์ประกอบทางเคมีของเชื้อเพลิง สภาวะการเผาไหม้ที่เกิดขึ้นจริง การจัดวางโครงสร้างของ Pressure part และสถานะของไอน้ำแต่ละจุดที่ออกแบบไว้ มีผลต่อประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำที่ สามารถทำได้ โดยทั่วไปแล้วในแต่ละประเภทของเชื้อเพลิง เราพยายามเดินเครื่องหม้อไอน้ำเพื่อให้มี ประสิทธิภาพสูงสุด แต่ต้องเข้าใจว่าหากเชื้อเพลิงแตกต่างกันแล้วประสิทธิภาพที่ได้ก็จะต่างกันไปด้วย ดังนั้นการเปรียบเทียบค่าประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำที่ใช้เชื้อเพลิงต่างกัน จะใช้ประโยชน์ในการ เปรียบเทียบได้น้อย

2.2.7 ตัวแปรที่มีผลต่อประสิทธิภาพของ Boiler

ตัวแปรที่มีผลต่อประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำได้แก่

- เชื้อเพลิง
- อุณหภูมิของ Flue gas
- อากาศส่วนเกิน (Excess air) ใน Flue gas (ดูจาก Oxygen ใน Flue gas)
- เชื้อเพลิงที่เผาไหม้ไม่หมด (Fuel un-burn)

2.2.7.1 เชื้อเพลิง

ในการคำนวณในการหาประสิทธิภาพหม้อไอน้ำ ค่าความชื้น ปริมาณไฮโดรเจน และค่าความร้อนจำเพาะ เป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อ การสูญเสียความร้อนที่ออกจากปล่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของ Boiler

2.2.7.2 อุณหภูมิขาออกของ Flue gas

ในการคำนวณประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำ อุณหภูมิขาออกของ Flue gas เป็นตัวหลักในการคำนวณการสูญเสียพลังงานที่ออกจากปล่อง (Stack loss) การเพิ่มอุณหภูมิของ Flue gas จะทำให้ประสิทธิภาพของ Boiler ลดลง

2.2.7.3 ประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำที่เผาขาน้อย

ในการเดินเครื่องจักร ตัวแปรในการเดินหม้อไอน้ำที่ใช้ในการวัดประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำคืออุณหภูมิที่ปล่องและความชื้นของเชื้อเพลิง ซึ่งตัวแปรทั้งสองนี้มีความสัมพันธ์กัน อุณหภูมิที่ปล่องมีความสำคัญในการตรวจสอบและวัดประสิทธิภาพ เนื่องจากบอกถึงพลังงานที่สูญเสียออกที่ปล่อง โดยการปล่อยสู่บรรยากาศ

ค่าประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากเชื้อเพลิงที่มีความชื้นสูง เชื้อเพลิงประเภทนี้ (ขาน้อย) จะมีค่าความร้อนจำเพาะต่ำ ต้องใช้ปริมาณเชื้อเพลิงมากขึ้น เพื่อใช้ในการระเหยน้ำที่ติดมากับเชื้อเพลิง และทำให้พลังงานที่สูญเสียที่ปล่องสูงขึ้นด้วย

ดังนั้น การเพิ่มความชื้นของเชื้อเพลิง ส่งผลให้อุณหภูมิที่ปล่องสูงขึ้น ทำให้การสูญเสียออกที่ปล่อง (Stack loss) เพิ่มขึ้น ทำให้ประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำลดลง

2.2.7.4 ตัวแปรที่มีผลต่อการรักษาประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำ

หม้อไอน้ำ จะถูกออกแบบมาให้สามารถผลิตไอน้ำ ได้ตามแรงดันและอุณหภูมิที่กำหนดจาก น้ำที่ป้อนหม้อไอน้ำที่แรงดันและอุณหภูมิที่ออกแบบไว้ ภายใต้เงื่อนไขประเภทของเชื้อเพลิงที่ระบุไว้ ซึ่งหากการเดินเครื่องจักรเป็นไปตามเงื่อนไขที่ออกแบบไว้ จะได้ประสิทธิภาพสูงสุด

ผู้ควบคุมหม้อไอน้ำ จะไม่สามารถปรับเปลี่ยนอะไรได้มากนักในส่วนที่ออกแบบมาแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีอีกหลายจุดที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้หม้อไอน้ำมี ประสิทธิภาพสูงสุดตามที่ออกแบบไว้ จุดที่สำคัญจุดหนึ่ง คือบริเวณพื้นผนังของการแลกเปลี่ยนความร้อน นำความร้อนกลับมาใช้ ซึ่งต้องรักษาให้สะอาดเท่าที่จะสามารถทำได้ เราสามารถดูได้จาก อุณหภูมิของไอน้ำขาออกและอุณหภูมิของ Flue gas ทางด้านขาออกของ Air Heater ซึ่งถ้าอุณหภูมิ ของไอน้ำที่ขาออกถูกควบคุมไว้ตามค่าที่ต้องการแล้ว ค่าวัดที่จุดต่าง ๆ จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าเกิด fouling ที่ห้องเผาไหม้หรือที่ Superheat ส่วน Air Heater ปกติจะถูกออกแบบมาให้ใช้งานอยู่ที่อุณหภูมิสูง กว่าจุดน้ำค้าง (Dew point) ของ Flue gas การเกิด fouling จะทำให้อุณหภูมิที่ปล่องสูงขึ้น และทำให้ ประสิทธิภาพลดลง

ประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำ ขึ้นอยู่กับชนิดของเชื้อเพลิง และความสม่ำเสมอของเชื้อเพลิง หม้อไอน้ำที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุด ถ้าความหลากหลายของเชื้อเพลิงมีน้อย ในกรณีที่ใช้ถ่านหินเป็น เชื้อเพลิง ค่าองค์ประกอบของธาตุในถ่านหินและขนาดของถ่านหินจะมีผลต่อประสิทธิภาพ ในขณะที่ ถ้าใช้เชื้อเพลิงที่เป็นขานอ้อยประสิทธิภาพจะมีผลกระทบมาจากความชื้นจากขานอ้อยเป็นหลัก ขณะที่การนำขานอ้อยที่มีความชื้นสูงมาใช้งานจะทำให้ความเสถียร (Stability) ของห้องเผาไหม้นั้น ลดลง เกิดการกองสะสมในห้องเผาไหม้เผาได้ไม่หมด และในที่สุดก็จะทำให้ประสิทธิภาพลดลง

ในการควบคุมหม้อไอน้ำนั้น จะทำโดยการควบคุมปริมาณออกซิเจน (Oxygen) ใน Flue gas ให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมซึ่งจะเป็นสิ่งที่สำคัญมากเพราะจะเป็นการสูญเสียที่ปล่อง เพราะว่ามีปริมาณ Flue gas มากเกินไป และมีอุณหภูมิที่สูงแล้วยังมีผลทำให้การเผาไหม้ไม่สมบูรณ์เกิดเชื้อเพลิงที่เผา ไหม้ไม่หมดด้วย (Unburnt) เครื่องมือที่ใช้ในการวัดปริมาณออกซิเจนที่ Flue gas จำเป็นที่จะต้อง มี ใช้ และต้องมีการทวนสอบเพื่อความถูกต้องแม่นยำเชื่อถือได้ในการใช้งานอยู่เสมอ และเพื่อใช้ในการ อ้างอิงการควบคุมหม้อไอน้ำที่ถูกต้อง จุดที่ใช้ในการวัดออกซิเจนควรเป็นจุดที่อยู่ก่อน Flue gas จะ ผ่าน Air Heater เพื่อป้องกันการวัดที่ผิดพลาดจากท่อของ Air Heater เกิดการรั่ว จะมีผลทำให้การ วัดปริมาณออกซิเจนในส่วนนี้เกินหรือเกิดความผิดพลาดขึ้นได้ เพราะอากาศส่วนเกินนี้มีผลต่อการ คำนวณประสิทธิภาพประสิทธิภาพหม้อไอน้ำ การรั่วที่ Air heater นอกเหนือจากการควบคุมของผู้ ควบคุมหม้อไอน้ำแล้ว ค่าวัดปริมาณออกซิเจนนี้มีผลต่อการนำไปใช้ในการปรับแต่งควบคุมการเดิน หม้อไอน้ำด้วย การวัดค่าปริมาณออกซิเจนจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งทั้งนี้จะรวมไปถึง บริเวณผนังเตา , ผนังบริเวณ Superheat และรอยต่อระหว่าง Expansion Joint ต่าง ๆ ด้วย

จุดต่าง ๆ ที่มีการเปิดเพื่อให้ซีเถ้าไหลออก หรือเอาฝุ่นออกต้องดูแลไม่ให้เกิดการรั่ว โดยปกติแล้วบริเวณดังกล่าวจะมีการสึกหลอได้ง่าย จึงต้องทำการอุดให้ดี การรั่วของอากาศเข้าไปในจุดเหล่านี้จะทำให้การวัดออกซิเจนผิดพลาดได้ รวมถึงทำให้ประสิทธิภาพลดลงด้วย

หม้อไอน้ำในปัจจุบัน จะมีการหุ้มฉนวนเพื่อลดการสูญเสียความร้อนจากการแผ่รังสี ดังนั้นหากฉนวนได้รับความเสียหายต้องทำการซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดี อย่างไรก็ตามในบางจุดเล็ก ๆ เช่น ท่อต่อกับ Gauge วัดต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์ต้องให้มีจุดระบายความร้อนออก เพื่อให้การวัดทำได้ถูกต้อง ดังนั้นบริเวณเหล่านี้ให้ทำการป้องกันเพื่อความปลอดภัยของบุคคลก็พอ

2.2.8 ประสิทธิภาพตัวแปร (Variable Efficiency)

ประสิทธิภาพของหม้อไอน้ำ และประสิทธิภาพโดยภาพรวมทั้งระบบ (Cycle Efficiency) คือ การวัดระหว่างการผลิตไอน้ำและไฟฟ้าโดยเทียบกับปริมาณการใช้เชื้อเพลิง

ในการผลิตไฟฟ้าและไอน้ำส่วนมาก เชื้อเพลิงเป็นต้นทุนที่สูงที่สุด เมื่อเทียบกับต้นทุนอื่น ๆ ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญการเดินเครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพดีที่สุด

ในอุตสาหกรรมน้ำตาล ยังมีความแตกต่างจากอุตสาหกรรมอื่นตรงที่ชานอ้อยซึ่งใช้เป็นเชื้อเพลิงถือว่าเป็นของเหลือใช้จากกระบวนการผลิตน้ำตาล ซึ่งหากไม่กำจัดได้หมด เมื่อถึงฤดูเก็บต่อไปอาจทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการกำจัดสูง ดังนั้นการเดินเครื่องจักรเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงที่สุดจึงไม่ใช่วัตถุประสงค์หลัก อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปริมาณอ้อย และชานอ้อยมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอขึ้นอยู่กับฤดูกาล การควบคุมปริมาณเชื้อเพลิงที่ใช้จึงมีประโยชน์ เพื่อให้สามารถผลิตไอน้ำส่งให้ได้ตามต้องการของโรงงานและพอดีกับชานอ้อยที่มี

2.2.9 การเผาในอุตสาหกรรมน้ำตาล (Incineration in the sugars Industry)

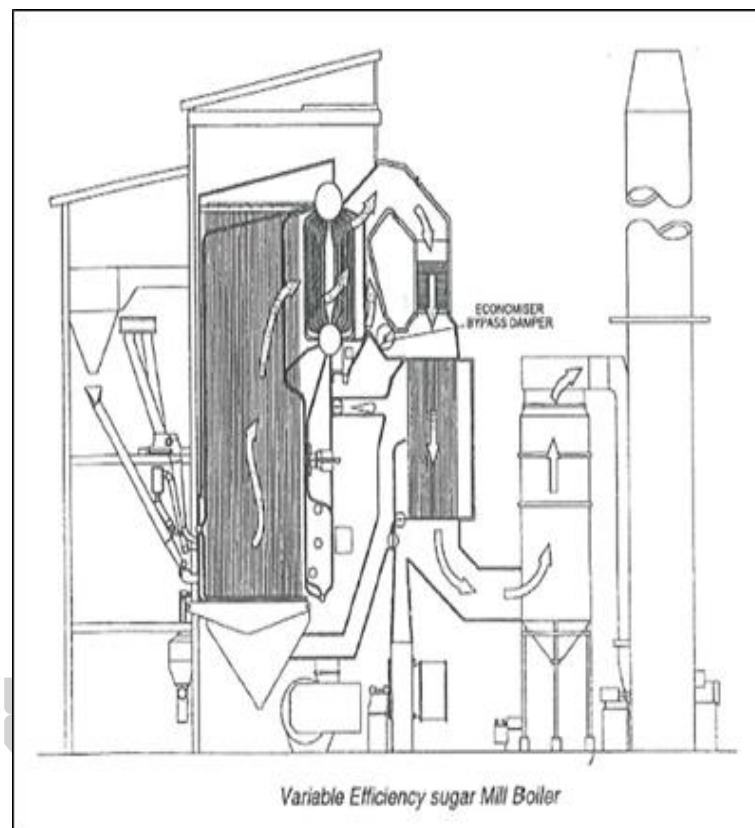
ที่ผ่านมาในอุตสาหกรรมน้ำตาล สามารถปรับประสิทธิภาพการเดินควบคุมหม้อไอน้ำ เพื่อให้รองรับปริมาณชานอ้อยที่มีมากเกินไป โดยมี 2 แนวทาง คือ

2.2.9.1 things พลังงานส่วนเกินใน Steam Cycle

ในกรณีนี้ต้องใช้หม้อไอน้ำที่มีขนาดใหญ่กว่าที่ต้องการจะผลิตไอน้ำ และเมื่อผลิตไอน้ำออกมา ก็จะปล่อยทิ้งหรือปล่อยลง Condenser ในกรณีแบบนี้ต้องมีการลงทุนมาก และอาจมีค่าใช้จ่ายสารเคมีที่ใช้กับน้ำใน Boiler มากขึ้น (อุตสาหกรรมน้ำตาลจะมี Condensate มากเกินพออยู่แล้วจึงไม่มีปัญหาขาดน้ำเมื่อ Blow ทิ้ง)

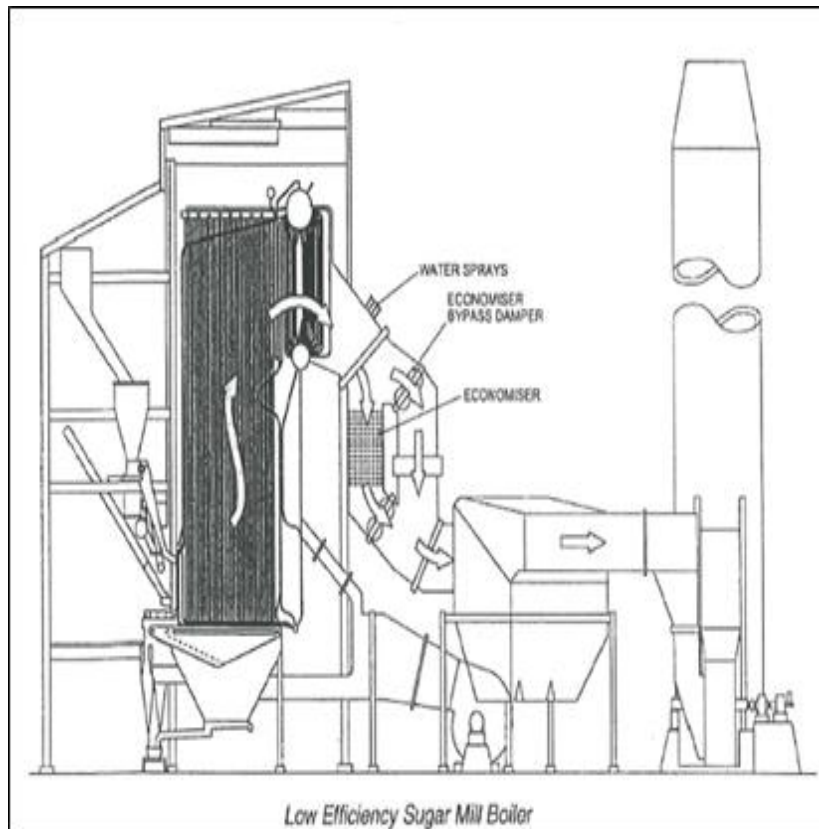
2.2.9.2 ทิ้งพลังงานไปกับ Flue gas

ในกรณีนี้จะออกแบบให้ระบบการนำความร้อนจาก Flue gas กลับมาสามารถเดิน By-pass ได้ ซึ่งเมื่อเปิด By-pass ก็จะทำให้อุณหภูมิของ Flue gas สูงขึ้นประสิทธิภาพลดลงและอาจทำได้โดยการเพิ่มออกซิเจนให้ Flue gas ให้มากขึ้น ซึ่งก็จะทำให้ประสิทธิภาพ Boiler ลดลงเช่นกัน ตัวอย่างการจัดวางระบบ By-pass ดังรูป

รูปที่ 14 Variable Efficiency Sugar Mill Boiler

ที่มา: 41.1 MW Biomass Cogeneration Plant and Associated Equipment Training Manual, DAN CHANG BIO-ENERGY POWER PLANT THAILAND, AP Document No:80060-MAN-0200, Alstom Power, (Dan Chang Bio-Energy Power Plant Thailand, 2545)
www.alstom.com

รูปที่ 15 Low Efficiency Sugar Mill Boiler

ที่มา: 41.1 MW Biomass Cogeneration Plant and Associated Equipment Training Manual, DAN CHANG BIO-ENERGY POWER PLANT THAILAND, AP Document No:80060-MAN-0200, Alstom Power, (Dan Chang Bio-Energy Power Plant Thailand, 2545) www.alstom.com

2.2.10 แนวทางในอนาคต

แนวโน้มการผลิตในปัจจุบันมุ่งไปสู่การใช้ระบบ Co-generation สามารถที่จะขายไฟฟ้าไปภายนอกได้ โรงน้ำตาลไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเผาขานอ้อยให้หมดอีกต่อไป แต่เน้นที่การผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ใช้ขานอ้อยให้น้อยที่สุด โรงงานที่ไม่มีกำลังการผลิตไฟฟ้าสำหรับขาย สามารถขายขานอ้อยได้ โรงงานที่มีกำลังการผลิตมากพอสามารถขายไฟฟ้าได้ และยังสามารถขยายกำลังการผลิตโดยใช้เชื้อเพลิงเสริมและขยายให้สามารถเดินได้ช่วงนอกฤดูกาลที่บอ้อยด้วย

การทำให้ขานอ้อยแห้งขึ้นมีข้อดีในการเพิ่มประสิทธิภาพของการผลิต ทั้งนี้การเพิ่มประสิทธิภาพจำนวนมาก น้อย ขึ้นอยู่กับความชื้นของขานอ้อยที่ได้ ยิ่งขานอ้อยแห้งประสิทธิภาพก็จะยิ่งสูง ส่งผลให้มีขานอ้อยเหลือมากขึ้น หากขานอ้อยที่เหลือเพิ่มสามารถขายได้ หรือสามารถนำไปผลิตไฟฟ้าขายได้มากขึ้น การลงทุนทำขานอ้อยให้แห้งก็อาจคุ้มกับการลงทุน

2.3 โรงไฟฟ้าชีวมวลในโรงงานผลิตน้ำตาล

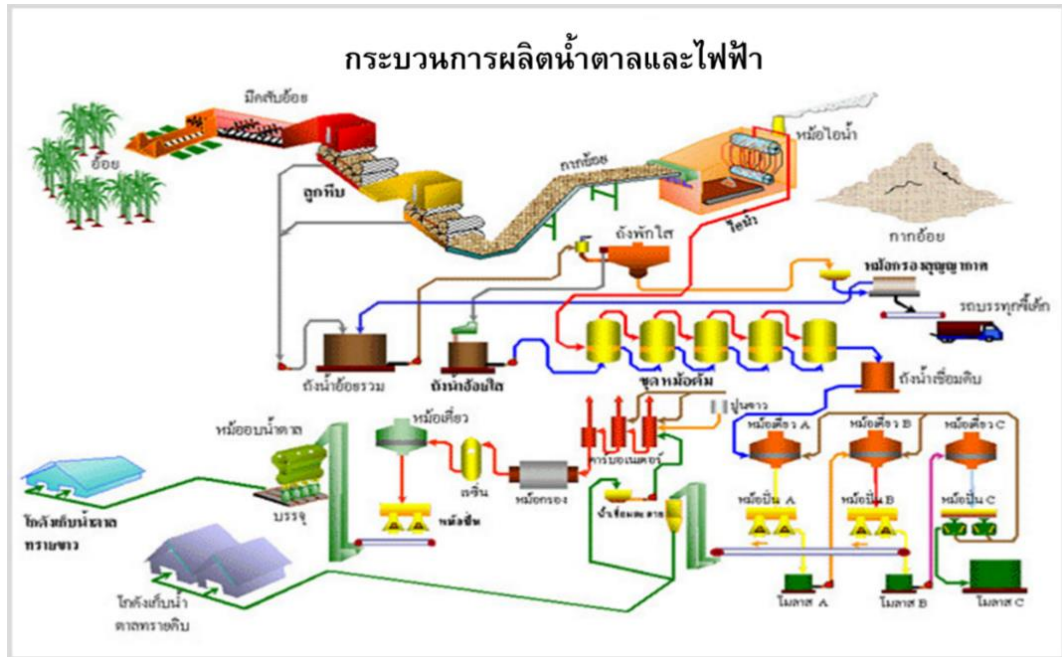
รูปที่ 16 แสดงโรงไฟฟ้าชีวมวลในโรงงานผลิตน้ำตาล

ที่มา: โรงไฟฟ้ามิตรผล โบโฮ-เพาเวอร์(ด่านช้าง) จำกัด สุพรรณบุรี, โรงงานผลิตน้ำตาล

2.3.1 กระบวนการหีบสกัดน้ำอ้อย

ในกระบวนการหีบสกัดน้ำตาลจากอ้อยในโรงงานน้ำตาลทั่วไป จะใช้เครื่องจักรที่เรียกว่าลูกหีบ มีหน้าที่สำหรับหีบสกัดน้ำอ้อยจากลำต้นอ้อยเรียกว่า shredder โดยจะลำเลียงลำต้นอ้อยผ่านสะพานลำเลียงอย่างต่อเนื่อง ทีละชุดลูกหีบ (จำนวน 4-6 ชุด) จนกากอ้อย ที่ผ่านระบบการบีบสกัดมีความชื้นน้อยและมีน้ำตาลติดไปน้อยมาก (โดยวัดค่าประสิทธิภาพการบีบสกัดให้ได้ตามเป้าหมายการผลิต และกากอ้อยที่มีคุณภาพเหมาะสมที่จะเป็นเชื้อเพลิงให้แก่หม้อกำเนิดไอน้ำ)

ส่วนน้ำอ้อยรวมจาก การบีบสกัดจากชุดลูกหีบชุดแรก และชุดสอง (ซึ่งควบคุมให้ความเข้มข้น อยู่ในมาตรฐานที่กำหนด) ถูกนำไปกรอง เพื่อแยก กากอ้อยที่ตกค้างออก และผ่านระบบแยกทราย ในน้ำอ้อยรวม แล้วส่งไปกระบวนการผลิตเพื่อ ทำน้ำอ้อยให้ใส โดยผ่านกระบวนการต้ม เคี้ยว ปั่น ในลำดับต่อไป

รูปที่ 17 กระบวนการผลิตน้ำตาลและไฟฟ้า

ที่มา: Sugar Production เข้าถึงเมื่อ 2 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก (Slideshare, 2013)

<https://image.slidesharecdn.com/exportprojectsugar-131226004914- phpapp01/95/export-project-sugar-6-638.jpg?cb=1408571539>

การใช้เครื่องจักรในการหีบสกัดน้ำอ้อย จะใช้ชุดขับเคลื่อนที่เป็น Steam Turbine โดยใช้ไอน้ำพลังงานสูงที่ได้มาจากหม้อไอน้ำ (Boiler) นำมาใช้ขับเคลื่อนกังหันไอน้ำ (Steam Turbine) ซึ่งจะเป็นการประหยัดต้นทุนอีกทางหนึ่ง โดยขานอ้อยที่ได้จากการหีบสกัดชุดสุดท้าย จะถูกส่งไปยัง Boiler ครบวงจร

รูปที่ 18 เครื่องจักรที่ใช้ในการหีบสกัดน้ำอ้อย

ที่มา: โรงไฟฟ้ามิตรผล ไบโอ-เพาเวอร์(ด่านช้าง) จำกัด สุพรรณบุรี, เครื่องจักรสำหรับหีบสกัดน้ำอ้อย

2.3.2 กระบวนการผลิตไอน้ำ

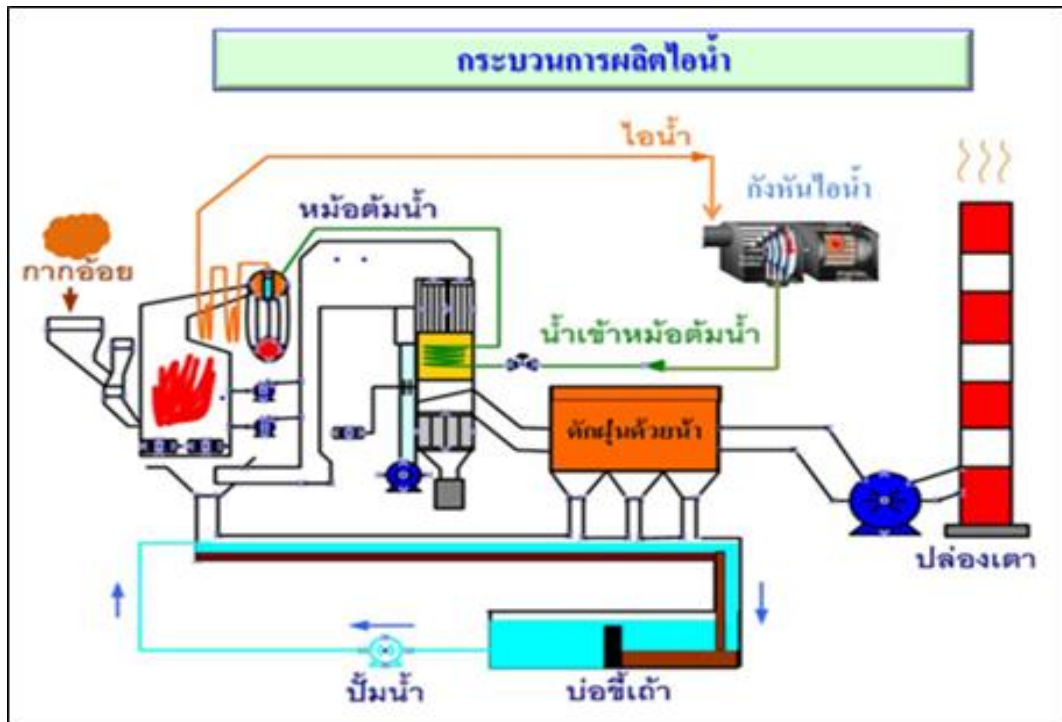
ชานอ้อย ถือเป็นเชื้อเพลิงหลักที่ได้จากการหีบสกัดน้ำอ้อยขูดสุดท้ายจากลูกหีบ ผ่านสะพานลำเลียงเข้าสู่ห้องเผาไหม้เพื่อใช้ต้มน้ำผลิตเป็นไอน้ำแรงดันสูง นำมาใช้กับกังหันไอน้ำ (Steam Turbine) เพื่อใช้ขับเคลื่อนลูกหีบใช้ในการหีบสกัดน้ำอ้อยในกระบวนการผลิตน้ำตาล ไอน้ำส่วนหนึ่งจะใช้กับกังหันไอน้ำ (Steam Turbine) เพื่อใช้ขับเคลื่อนเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าใช้ในโรงไฟฟ้าเอง โรงงานน้ำตาล และโรงงานเอทานอล

รูปที่ 19 โรงไฟฟ้าชีวมวล

ที่มา: โรงไฟฟ้ามิตรผล ไบโอ-เพาเวอร์(ด่านช้าง) จำกัด สุพรรณบุรี, โรงไฟฟ้าชีวมวล

ไอน้ำแรงดันต่ำ (Exhaust Steam) ที่เหลือจากกังหันไอน้ำ (Steam Turbine) ส่วนหนึ่งจะถูกส่งไปยังอุปกรณ์แลกเปลี่ยนความร้อน ที่เรียกว่า Steam Transformer เพื่อนำความร้อนไปใช้ในกระบวนการต้ม เคี้ยว ปั่น ของโรงงานน้ำตาล หรือนำไปใช้ในกระบวนการกลั่นของโรงงานเอทานอล ไอน้ำที่ถูกแลกเปลี่ยนจะถูกนำกลับมาใช้ในรูปของน้ำกลั่น (Condensate water) จะถูกส่งกลับไปสู่กระบวนการต้มน้ำที่หม้อไอน้ำ (Boiler) ใหม่เพื่อผลิตไอน้ำต่อไป ไอน้ำแรงดันต่ำ (Exhaust Steam) ส่วนที่เหลือจะถูกนำไปผ่านอุปกรณ์ควบแน่น (Condenser) เพื่อให้กลั่นตัวเป็นน้ำกลั่น (Condensate water) นำกลับมาใช้ที่หม้อไอน้ำ (Boiler) เช่นกัน

รูปที่ 20 กระบวนการผลิตไอน้ำ

ที่มา: โรงไฟฟ้ามิตรผล ไบโอ-เพาเวอร์ (दानช้าง) จำกัด สุพรรณบุรี, กระบวนการผลิตไอน้ำ

2.3.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกระบวนการผลิตไฟฟ้าและไอน้ำ

พลังงานชีวมวลที่ได้จากโรงงานคือไฟฟ้าและไอน้ำโดยใช้เชื้อเพลิงชีวมวลหลักคือ ชานอ้อย ซึ่งเป็นการใช้เศษสิ่งเหลือใช้จากกระบวนการผลิตน้ำตาลอย่างคุ้มค่า ครบวงจร เป็นการเพิ่มมูลค่าจาก waste product ที่นำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงให้กับหม้อไอน้ำ ซึ่งเป็นการออกแบบติดตั้งเครื่องจักรที่ใช้สำหรับเชื้อเพลิงชีวมวล สามารถใช้ได้กับชานอ้อย ใบอ้อย ฟางข้าว แกลบ เปลือกมะพร้าว ชังข้าวโพด ทลายปาล์ม ไม้สับ ฯลฯ หรือ เชื้อเพลิงที่เป็นชีวมวลอื่น ๆ

จากการสนับสนุนภาครัฐในการส่งเสริมการใช้เศษสิ่งเหลือใช้จากภาคเกษตรกรรมเชิงชีวภาพ เป็นการช่วยลดภาวะโลกร้อน หรือ ลดผลกระทบจากฝุ่น PM 2.5 ที่เกิดจากการเผาไร่อ้อย นาข้าว จากภาคเกษตรกรรม มีการส่งเสริมให้รับซื้อต้นอ้อย ใบอ้อย ฟางข้าว หลังเก็บเกี่ยวเพื่อลดการเผาทำลาย ทำให้โรงไฟฟ้าชีวมวล มีช่องทางในการใช้เชื้อเพลิงชีวมวลเสริมเพิ่มมากขึ้น

การไฟฟ้าฝ่ายผลิต ถึงแม้ไม่ได้เป็นต้นเหตุโดยตรงในการก่อปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก หรือ PM 2.5 แต่ก็มีควมพยายามจากฝ่ายนโยบายจากภาครัฐ และหน่วยงานในกำกับดูแลในการที่จะเข้าไปช่วยบรรเทาปัญหา ที่กำหนดเป็นนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติ ในส่วนของโรงไฟฟ้าชุมชน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีผู้ผลิตโรงไฟฟ้าชีวมวลรายย่อยเกิดขึ้นมากมาย มีการใช้เชื้อเพลิงชีวมวลเสริมได้

หลากหลาย ทำให้เกิดภาวะการแข่งขันที่สูงตามมา ทำให้เกิดต้นทุนราคาของเชื้อเพลิงชีวมวลสูงตามมาเช่นกัน

เนื่องจากสินค้าที่ผลิตได้คือ ไฟฟ้าและไอน้ำ ไฟฟ้ามีข้อกำหนดและรายละเอียดที่ชัดเจนที่ จะต้องผลิตให้กับการไฟฟ้าเท่านั้นตามสัญญาที่ตกลงในระยะยาว ส่วนไอน้ำคือผลพลอยได้ที่เกิดจากการผลิตไฟฟ้า ส่วนหนึ่งส่งให้กับโรงงานน้ำตาลและโรงงานเอทานอลซึ่งจะเป็นบริษัทในเครือ ทำให้ช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้านั้นมีข้อจำกัด การเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องจักร คน และกระบวนการทำงาน จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการ

การใช้เครื่องมือที่นำมาส่งเสริมกระบวนการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องจักร คน และกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิผลคือ ระบบการบำรุงรักษาแบบทวิผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม หรือ ระบบ TPM (Total Productive Maintenance) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นวิธีการทำงานเชิงระบบ โดยมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพ การลดต้นทุน มีเป้าหมายการวัดผลการดำเนินงานที่ชัดเจน ซึ่งเป้าหมายหลักคือการมีส่วนร่วมของพนักงานทุกระดับชั้น โดยเฉพาะพนักงานระดับปฏิบัติการ หรือผู้ที่อยู่หน้างาน ในที่นี้จะมุ่งเน้นถึงพนักงานฝ่ายผลิต เป็นพนักงานเดินเครื่องที่ควบคุมดูแลเครื่องจักรเป็นหลักอยู่แล้ว ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้โดยตรงกับตัวพนักงานเอง และกับองค์กร จึงศึกษาการทำงานแบบบำรุงรักษาด้วยตนเองเป็นหลักโดยจะยึดระบบการบำรุงรักษาแบบทวิผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม หรือ ระบบTPM โดยเน้นเสาบำรุงรักษาด้วยตนเอง AM (Autonomous Maintenance) ที่เป็น เสาหลักนำมาดำเนินการ

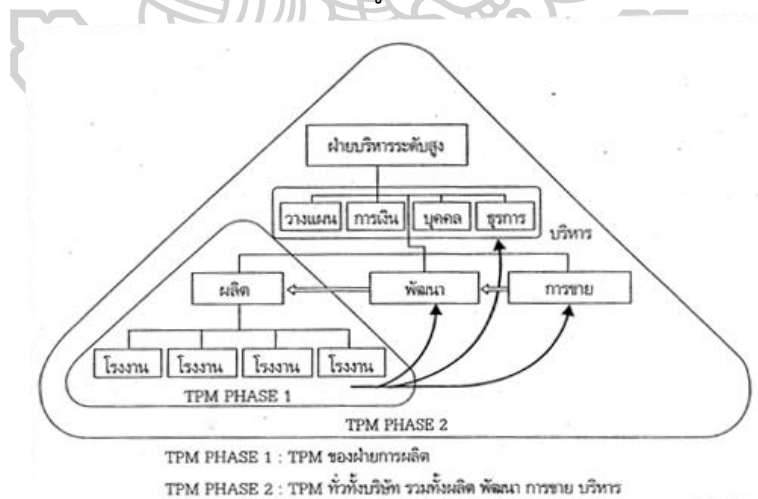
2.4 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบ TPM

2.4.1 ความหมายของ TPM ในส่วนของการผลิต

การบำรุงรักษาแบบทวิผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม (Total Productive Maintenance : TPM) มีความหมายว่า การบำรุงรักษาแบบทวิผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการบำรุงรักษาเชิงป้องกันที่ให้ทุกคน ทุกระดับในองค์กรมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา โดยที่การนำระบบการบำรุงรักษาแบบทวิผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม (TPM) เข้ามามีบทบาทใช้ในองค์กรนั้นได้มีการพัฒนามาจากระบบ PM work (Preventive Maintenance) คือ การบำรุงรักษาเชิงป้องกันที่หน่วยงานที่ต้องปฏิบัติและดูแลคือฝ่ายบำรุงรักษาหรือฝ่ายซ่อมบำรุง ที่มีการดำเนินงานวางแผนบำรุงรักษาเครื่องจักรตามวงจร (Time base maintenance) บำรุงรักษาตามสภาพของเครื่องจักร (Condition base maintenance) หรือตามที่คู่มือของเครื่องจักรได้ระบุไว้ ส่วนฝ่ายผลิตจะมีหน้าที่ในการควบคุมเครื่องจักรเพื่อผลิต Product ให้ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้เมื่อเครื่องจักรเกิดการชำรุดขณะใช้งานก็จะทำการแจ้งซ่อม เป็น CM work (Corrective Maintenance) คือ การบำรุงรักษาเชิงแก้ไข เพื่อแจ้ง

ให้ฝ่ายบำรุงรักษาหรือฝ่ายซ่อมบำรุงเข้ามาทำการแก้ไข ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะเป็นวัฏจักรของการซ่อมบำรุงแก้ไขเครื่องจักรทุกครั้งที่มีการแจ้งซ่อม เครื่องจักรมีการเสียรอซ่อมอยู่ มีอายุใช้งานที่สั้นลง ปัญหาที่ตามมาคือ ต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายสูง จึงทำให้มีแนวคิดในการบำรุงรักษาเครื่องจักรให้มีอายุการใช้งานที่ยาวนาน สามารถรับรู้สิ่งผิดปกติจากการทำงานของเครื่องจักรได้ทันที และสามารถบำรุงรักษาจากการเสียต่าง ๆ เบื้องต้นได้ด้วยตนเอง ซึ่งจากจุดนี้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมากที่สุดคือ Operator หรือเจ้าหน้าที่เดินเครื่องนั่นเอง จึงได้พัฒนามาเป็นการบำรุงรักษาด้วยตนเอง (Autonomous Maintenance: AM)

การนำระบบการบำรุงรักษาแบบทีผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม (TPM) มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมภายในองค์กร ฉัตรเฉลิม วงศ์รัฐนันท์ (2552) ได้กล่าวไว้ว่าระบบ TPM คือระบบการบำรุงรักษาที่ส่งเสริมให้ทุกคนร่วมมือกันหลาย ๆ ฝ่าย โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือประสิทธิผลโดยรวมสูงสุด ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเน้นในส่วนของการผลิต หรือฝ่ายที่ควบคุมดูแลเครื่องจักรโดยตรงเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันสามารถนำระบบการบำรุงรักษาแบบทีผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม (TPM) มาใช้กับหน่วยงานอื่น ๆ ภายในองค์กรอย่างแพร่หลาย เช่นผู้บริหารระดับสูง การวางแผน การพัฒนาบุคลากร การดำเนินงานด้านธุรการ จัดซื้อ ฝ่ายขาย หรือการจัดการสินค้าคงคลังด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อจุดประสงค์ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการและลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในทุกๆ ส่วนภายในองค์กรที่สามารถนำระบบการบำรุงรักษาแบบทีผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม หรือ TPM มาใช้ในการบริหารจัดการได้ตั้งแต่ระดับผู้บริหารสูงสุดขององค์กรจนถึงพนักงานระดับปฏิบัติการ ซึ่งอาจจะแยกกลุ่มบริหารจัดการออกเป็นในแต่ละส่วนได้ เพื่อความคล่องตัว ตามรูป

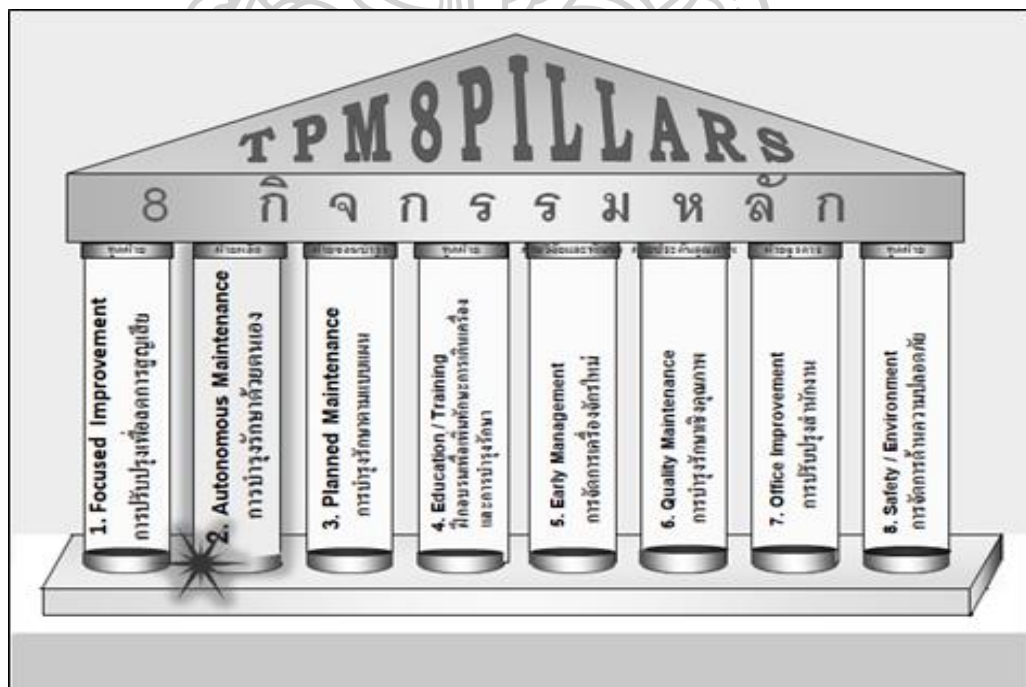

รูปที่ 21 ผังการดำเนินกิจกรรม TPM โดยเริ่มจากกระบวนการผลิต

ที่มา: การดำเนินกิจกรรม TPM เพื่อการปฏิรูปการผลิต (ฉบับอุตสาหกรรมกระบวนการ), สมชัย อัครทิวา และ ชูชุก โดกุทาโร, , เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2563, เข้าถึงได้จาก (สมชัย อัครทิวา และ ชูชุก โดกุทาโร, 2547) <http://opac.surat.psu.ac.th/BibDetail.aspx?bibno=311126>

การบำรุงรักษาแบบทวิผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม (TPM) จึงเป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรในองค์กรที่สำคัญ ทรัพยากรได้แก่ คน อุปกรณ์หรือเครื่องจักร วัตถุดิบต่าง ๆ และพลังงานที่ใช้ในองค์กรและกระบวนการผลิต โดยมีการบริหารจัดการให้ได้ประโยชน์สูงสุด ลดการสูญเสียให้น้อยที่สุด หรือไม่ให้มีการสูญเสียเลย (Zero Loss) ซึ่งในแนวคิดนี้จะอยู่ในรูปของการปรับปรุงพัฒนาโดยคำนึงถึงการสูญเสียเป็นหลัก ซึ่งในระบบ TPM ที่นำมาใช้ในกระบวนการนั้นประกอบด้วย 8 เสาหลัก ดังนี้

- เสา FI (Focus Improvement) การปรับปรุงเพื่อลดการสูญเสีย
- เสา AM (Autonomous Maintenance) การบำรุงรักษาด้วยตนเอง
- เสา PM (Planned Maintenance) การบำรุงรักษาตามแบบแผน
- เสา ET (Education / Training) ฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการเดินเครื่องและการบำรุงรักษา
- เสา EM (Early Management) การจัดการเครื่องจักรใหม่
- เสา QM (Quality Maintenance) การบำรุงรักษาเชิงคุณภาพ
- เสา EA (AC Office Improvement) การปรับปรุงสำนักงาน
- เสา SHE (Safety / Environment) การจัดการด้านความปลอดภัย

รูปที่ 22 8 กิจกรรมเสาหลักของระบบ TPM

2.4.2 เป้าหมายหลักของระบบ TPM

การบำรุงรักษาแบบทวิผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม หรือ TPM นั้นมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อปรับปรุงกระบวนการและผลิตสินค้าออกมาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ต้นทุนที่ประหยัดและคุ่มค่าปลอดภัย โดยยึดแนวทางการปรับปรุง 4 กระบวนการหลักคือ คน เครื่องจักร อุปกรณ์เครื่องมือหรือวัสดุต่าง ๆ และกระบวนการทำงาน โดยมีเป้าหมายหลักคือ

1. อุบัติเหตุเป็นศูนย์ (Zero Accident)
2. เครื่องจักรเสียเป็นศูนย์ (Zero Breakdown)
3. ของเสียเป็นศูนย์ (Zero Deflect)

รูปที่ 23 เป้าหมายหลักของ TPM

จากเป้าหมายหลักดังกล่าวจะเป็นจุดมุ่งหมายรวมของระบบการบำรุงรักษาแบบทวิผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม หรือ TPM ที่มุ่งเน้นในการปรับปรุง พัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิผล ลดการสูญเสียที่เกิดจากการกระทำที่สามารถนำมาปรับปรุงและ ควบคุมได้ ซึ่งกระบวนการในการจัดการสามารถนำมาใช้กับเสาบำรุงรักษาด้วยตนเอง หรือ AM ให้ปฏิบัติตามรูปแบบ 3 Step by 5 Action โดยมีเป้าหมายรองที่จะนำมาใช้ดังนี้

- พื้นฟูเครื่องจักรนำร่องให้กลับสู่สภาพพื้นฐาน (Basic Condition)
- ขจัดการชำรุดหยุดเดินของเครื่องจักรอุปกรณ์จาก Forced Deterioration (สกปรก ฝุ่น หลวม) ให้หมดสิ้นไป
- รักษาสภาพอัตราเดินเครื่อง OEE ในหมวด A อยู่ที่ 85 %

2.4.2.1 ฟันฟูเครื่องจักรนำร่องให้กลับสู่สภาพพื้นฐาน (Basic Condition)

- หัวหน้าทีม Manager Model สั่งให้ PM ตรวจสอบสภาพความเสื่อมโทรมของชิ้นส่วนที่มีนัยยะสำคัญของการส่งผลต่อการแปรรูป โดยให้ AM เรียนรู้เรื่องการเรียนรู้หน้างาน On the Job Training (OJT) ในเรื่อง AM Step 0,1,2, ไปพร้อมๆกัน
- ให้สมาชิกในทีม บันทึกการทำกิจกรรม โดย แบบฟอร์ม 5 Action (ปฏิบัติการ Action 1,2,3/5) เป็นราย ป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร แล้วติดบอร์ดกิจกรรมนำขึ้นติดบอร์ดกิจกรรม
- ให้หัวหน้าทีม Manager Model ประชุมหน้าบอร์ด เพื่อดำเนินการ Action 4,5/5 เพื่อจบการฟันฟูป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักรนั้นๆ
- ให้หัวหน้าทีม Manager Model ประชุมสมาชิกที่หน้าบอร์ด เพื่อสอนเรื่องการจัดการความรู้เฉพาะจุด One Point Lesson (OPL)
- ให้หัวหน้าทีม Manager Model ประชุมทีม เพื่อกำหนดมาตรฐานชั่วคราว ของการจัดการกับป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักรนั้นๆ

2.4.2.2 การจัดการจุดบกพร่องเครื่องจักรอุปกรณ์

ตารางที่ 3 บันทึกจุดจัดการซ้ำรูดตามจุดเร่งเสื่อมจากสาเหตุต่าง ๆ

วัตถุดิบหรือพลังงาน	เครื่องจักรอุปกรณ์	คน	วิธีการ	สถานะเดลล์
สกปรก				
ผิด				
หลวม				
กัดกร่อน				
ลูกกลาม				

ที่มา: AM 3 Step by 5 Action โดย อนุชิต โอสถานนท์, การเพิ่มผลผลิตและจัดการอุตสาหกรรมในสถานประกอบการ, เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก (อนุชิต โอสถานนท์, 2016)

การกำหนดจุดเพื่อวางแผนในการจัดการซ้ำรูดหยุดเดินของเครื่องจักรโดยให้แยกกลุ่มเพื่อให้ง่ายต่อการจัดการคือ กลุ่มวัตถุดิบหรือพลังงาน กลุ่มเครื่องจักรอุปกรณ์ กลุ่มคน กลุ่มวิธีการ

หรือกระบวนการทำงาน และกลุ่มสภาวะแวดล้อม โดยแยกต้นกำเนิดการเกิดปัญหาด้วยสาเหตุต่าง ๆ เพื่อนำไปจัดกลุ่มในการวิเคราะห์ปัญหาและการแก้ไขต่อไป

2.4.2.3 รักษาสภาพอัตราเดินเครื่อง OEE ในหมวด A อยู่ที่ 85 %

สำหรับการประเมินประสิทธิผลโดยรวมของเครื่องจักร หรือ Overall Equipment Effectiveness (OEE) ให้กำหนดรายละเอียดของข้อมูลที่จะนำมาใช้ประเมินโดยใช้ข้อมูลในตารางนำมาเป็นส่วนประกอบในการคำนวณประสิทธิผลโดยรวมของเครื่องจักร

ตารางที่ 4 บันทึกรายละเอียดข้อมูลสำหรับการประเมินประสิทธิผลโดยรวมของเครื่องจักร OEE

Downtime	Tag	Know Why	KAIZEN	OPL	Standard
Basic Condition Check					
Set-Up					
Modify					
Equip.					
Material Stuck					
Others					

ที่มา: AM 3 Step by 5 Action โดย อนุชิต โอสถานนท์, การเพิ่มผลผลิตและจัดการอุตสาหกรรมในสถานประกอบการ, เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก (อนุชิต โอสถานนท์, 2016)

ปัจจัยหลักที่สำคัญในกิจกรรมของระบบการบำรุงรักษาแบบทวิผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม (TPM) ในที่นี้จะเน้นที่เสถียรภาพการบำรุงรักษาด้วยตนเอง AM (Autonomous Maintenance) และเสถียรภาพการบำรุงรักษาตามแบบแผน PM (Planned Maintenance) เป็นสำคัญ เนื่องจากเสถียรภาพการบำรุงรักษาด้วยตนเอง AM และเสถียรภาพการบำรุงรักษาตามแบบแผน PM จะเป็นกิจกรรมหลักที่ได้สัมผัสใกล้ชิดกับเครื่องจักร ทำให้เกิดมีปัจจัยต่าง ๆ มากมายที่ต้องควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ในที่นี้จะอธิบายเฉพาะกิจกรรมหลักของเสถียรภาพการบำรุงรักษาด้วยตนเอง AM (Autonomous Maintenance) ที่จะมีหลักในการดำเนินกิจกรรมคือ การเปลี่ยนความคิดของคนซึ่งจะเกี่ยวข้องกับงานและเกี่ยวข้องกับเครื่องจักร ทั้งนี้เพื่อสร้างให้เกิดการทำงานในสถานที่ที่มีประสิทธิภาพสูง ถูกสุขลักษณะและสะดวกสบาย ซึ่งจะมีการดำเนินการ 7 ขั้นตอนหรือเรียกว่า AM 7 Step ที่ประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

- Step 0 การเตรียมความพร้อม
- Step 1 การทำความสะอาดเบื้องต้น
- Step 2 การแก้ไขจุดที่ก่อให้เกิดความสกปรกและยากลำบาก
- Step 3 การสร้างมาตรฐานในการทำความสะอาด
- Step 4 การตรวจเช็คตรวจสอบเครื่องจักร
- Step 5 การตรวจเช็คตรวจสอบกระบวนการผลิต
- Step 6 การดูแลบำรุงรักษาด้วยตนเอง
- Step 7 การควบคุม ดูแลได้ด้วยตนเอง

จากขั้นตอนดังกล่าว ปัญหาจะไม่ได้อยู่ที่ในตำราเขียนไว้อย่างไร หรือมีกี่ขั้นตอน แต่จะอยู่ที่การนำมาปฏิบัติใช้งานให้เกิดประโยชน์มากกว่า ในที่นี้จึงจะขออธิบายเฉพาะขั้นตอน Step 0-3 เป็นขั้นตอนกิจกรรมหลักที่นำมาใช้ในโรงงานของเสากการบำรุงรักษาด้วยตนเอง AM (Autonomous Maintenance) เพื่อให้เข้าใจและมองเห็นถึงความสัมพันธ์ของกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนโดยมีกิจกรรม 5 อย่าง (3 Step by 5 Action) สามารถนำมาปฏิบัติงานได้ ส่วนขั้นตอน Step 4-7 จะไม่ขอก้าวในการทำวิจัยเล่มนี้

ตารางที่ 5 Roadmap ของกิจกรรม AM 7 Step กับตัวช่วยจากเสาที่จำเป็น

Roadmap ของกิจกรรม AM 7 Step กับตัวช่วยจากเสาต่างๆที่จำเป็น			
AM 7 Step ต้องการคุณลักษณะ	FI	PM	ET
Step 1 ทำความสะอาดเพื่อตรวจสอบสิ่งผิดปกติ	หาสาเหตุการเสื่อมสภาพ		
Step 2 โดเซ็นจัดสิ่งสกปรก ปิด หลวม เข็มถึงยาก	หาโทษโดเซ็น	ช่วยปลด Tag แดง	
Step 3 มาตรฐานรักษา Basic Condition	ประเมิน OEE อุปกรณ์อื่นๆ	แบ่งปันหัวข้อ Check sheet	สอน Basic Condition
Step 4 รู้จักการทำงานของเครื่องจักรระดับชิ้นส่วน และตรวจรูปร่าง		สอนการใช้เครื่องมือตรวจวัด	สอนพื้นฐาน ชิ้นส่วน อุปกรณ์ เครื่องจักร
Step 5 กำหนดมาตรฐานการ จากการ ทบทวน Step 3		สอนกลไกการแปรรูป	สอนกระบวนการแปรรูป
Step 6 รักษาระดับอัตโนมัติไว้ได้ด้วยตนเอง			สอน Logistic
Step 7 รักษาเป้าหมายการขาดคนลงไปไว้ได้ด้วยโดเซ็น	ประเมิน PQCD		

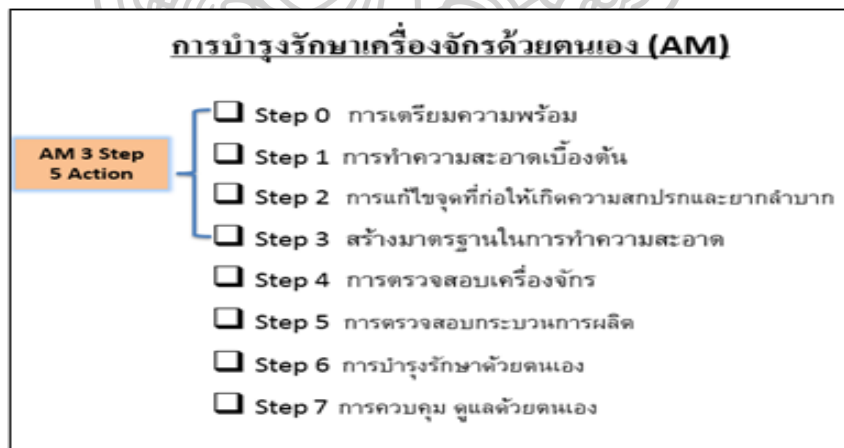
ที่มา: AM 3 Step by 5 Action โดย อนุชิต โอสถานนท์, การเพิ่มผลผลิตและจัดการอุตสาหกรรมในสถานประกอบการ, เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก (อนุชิต โอสถานนท์, 2016)

หน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกเสากการบำรุงรักษาด้วยตนเอง AM (Autonomous Maintenance) จะต้องมีการกำหนดหน้าที่ให้ชัดเจน กำหนดขอบเขตของงานหรือพื้นที่รับผิดชอบให้เหมาะสมกับเพื่อความสำเร็จของงานซึ่งสามารถกำหนดหัวข้อหลักในการรับผิดชอบได้ดังนี้

1. การป้องกันการเสื่อมสภาพของเครื่องจักร
 - สามารถใช้งานและปรับแต่งเครื่องจักรได้อย่างถูกวิธี
 - ดูแลเครื่องจักร ทำความสะอาด ล่อลื่นและขันแน่น (ใช้หลักที่เรียกว่า CLIT ประกอบด้วย C= Clean, L= Lubrication, I= Inspection, T= Tightening)
 - คาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าตรวจจับสิ่งผิดปกติของเครื่องจักรและเก็บข้อมูลในการบำรุงรักษา
2. การวัดการเสื่อมสภาพของเครื่องจักร
 - การตรวจเช็คตรวจสอบประจำวัน
 - การตรวจเช็คตรวจสอบเป็นระยะ
3. การซ่อมแซมแก้ไขให้กลับสู่สภาพปกติ
 - การซ่อมแซมแก้ไขเล็กน้อย

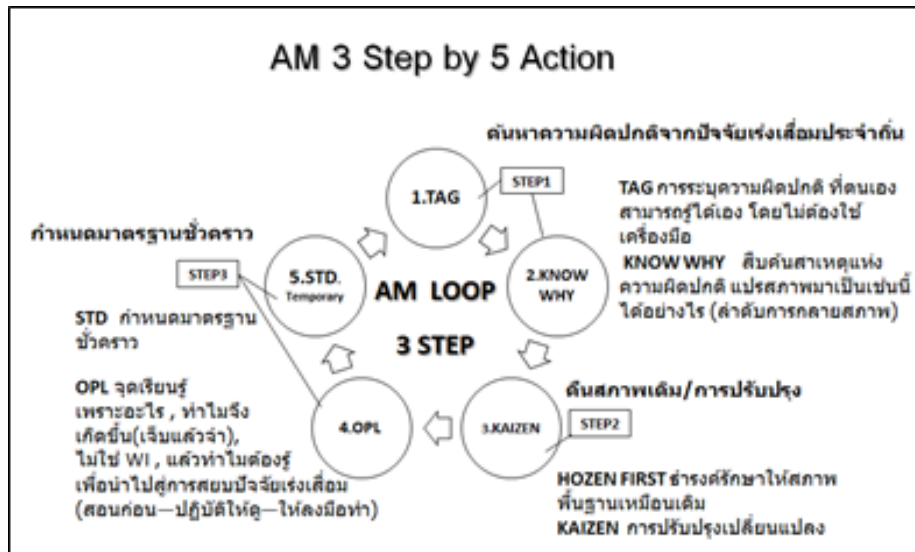
2.4.3 ขั้นตอนการทำ 3 Step by 5 Action

หน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกเสากการบำรุงรักษาด้วยตนเอง AM (Autonomous Maintenance) จะต้องมีการกำหนดหน้าที่ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีหน้าที่หรือความเป็นเจ้าของ ในการรับผิดชอบพื้นที่ เครื่องจักร และกระบวนการ ให้อยู่ในความดูแล ซึ่งทางผู้บริหารหรือหัวหน้าเสากเอง จำเป็นต้องกำหนดกระบวนการ หรือหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจน

รูปที่ 24 Step การบำรุงรักษาเครื่องจักรด้วยตนเอง (AM)

ที่มา: AM 3 Step by 5 Action โดย อนุชิต โอสถานนท์, การเพิ่มผลผลิตและจัดการอุตสาหกรรมในสถานประกอบการ, เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก (อนุชิต โอสถานนท์, 2016)

รูปที่ 25 ขั้นตอน AM 3 Step by 5 Action

ที่มา: การบำรุงรักษาที่ผลแบบทุกคนมีส่วนร่วม, ชาญชัย พรศิริรุ่ง, สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก (ชาญชัย พรศิริรุ่ง, 2549) www.ftpi.or.th

การทำ 3 ขั้นตอน 5 วิธีการปฏิบัติ (3 Step by 5 Action) จึงเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่เป็น การกำหนดขั้นตอนการทำงานของเสา AM เพื่อนำไปสู่เป้าหมายหลักของระบบ การกำหนดขั้นตอนให้ ดำเนินการไปที่ละ Step จะทำให้สมาชิกทุกคนรู้หน้าที่และปฏิบัติไปตามขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

2.4.3.1 Step 0 การเตรียมความพร้อม

- แผนงานหลัก Master Plan
- รายการบัญชีรายชื่อผู้ร่วมทำกิจกรรมนำร่อง
- แผนผังโครงสร้างของเครื่องจักร
- ลักษณะสภาพการทำงานพื้นฐาน
- ลักษณะความเสี่ยงจากเครื่องจักร
- รายการบัญชีรายชื่อสารหล่อลื่น
- แผนผังทำความสะอาด
- รายการวัสดุอุปกรณ์ทำความสะอาด
- ใบสอนงานเฉพาะจุด
- ดัชนีชี้วัดทักษะเรื่อง Autonomous Maintenance
- ใบงาน Autonomous Maintenance Charter
- บอร์ดกิจกรรม
- การอบรม สอนงานเฉพาะจุด OPL

การดำเนินงานของกลุ่มสมาชิก

- ทุกคนในทีมที่เป็นสมาชิกมีหน้าที่รับผิดชอบ
- ทุกคนในทีมที่เป็นสมาชิกรับผิดชอบพื้นที่เครื่องจักรแต่ละส่วน
- มีการประเมินและทำนายความเสี่ยง (Risk prediction) ก่อนทำกิจกรรมทุกครั้ง
- สมาชิกทุกคนมีการสอบถามและตอบคำถามกันเป็นประจำ
- สมาชิกทุกคนทำการอบรม สอนงานเฉพาะจุด (OPL) เพื่อบันทึกสิ่งที่เรียนรู้ และทำการสอนให้กับผู้อื่น

รูปที่ 26 การดำเนินงานของกลุ่มสมาชิก

ที่มา: การบำรุงรักษาวิวัฒนาการแบบทุกคนมีส่วนร่วม, ชาญชัย พรศิริรุ่ง, สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก (ชาญชัย พรศิริรุ่ง, 2549) www.ftpi.or.th

เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีการบันทึกสภาพพื้นฐานของทั้งเครื่องจักรและคนก่อนที่จะเริ่ม Step1 จะต้องตั้งวัตถุประสงค์และแนวทางดำเนินงานที่ชัดเจน เน้นกิจกรรมของทีมระหว่าง step ที่เหลือ มีการระบุข้อมูลและสภาพพื้นฐานของเครื่องจักร เพื่อช่วยให้ทีมใช้ความพยายามในส่วนที่เกิดปัญหาอย่างแท้จริง และให้จุดอ้างอิงในการตรวจสอบงานที่ดำเนินการได้

การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร เป็นส่วนสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องสื่อสารความเข้าใจ เป้าหมายที่ชัดเจน โดยส่วนตัวของพนักงานเองต้องมีความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจ ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ พร้อมทั้งจะทำงานแก้แก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ อย่างเข้มแข็ง และสิ่งที่ต้องคำนึงถึงที่สำคัญคือ ความปลอดภัยในการทำงาน พนักงานทุกคนต้องตระหนัก รู้ถึงบทบาทหน้าที่และความปลอดภัยในการทำงานอยู่ทุกขั้นตอน ผู้บริหารมีการพบปะพูดคุยอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ และ

เน้นย้ำเรื่องความปลอดภัยอย่างจริงจัง เช่น กิจกรรมการหยั่งรู้อันตราย (KYT) เป็นวิธีการวิเคราะห์ และการคาดการณ์หยั่งรู้อันตรายที่จะเกิดขึ้นจากการทำงาน และมีมาตรการการป้องกันอันตรายที่จะเกิดหรือกิจกรรมการสื่อสารยามเช้า (Morning Talk) เป็นการสื่อสาร ติดตามงานที่ทำไปแล้ว ปัญหาที่พบ และแผนงานที่จะทำต่อไป กิจกรรมนี้จะเริ่มทำเป็นทีมในกลุ่มตอนเช้าทุกวันก่อนเริ่มทำงาน เพื่อเน้นย้ำ ติดตาม และสื่อสารการทำงานให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

จากนั้นให้จัดทำเอกสารกำหนดขั้นตอนการทำงานของเครื่องจักรหรือระบบ เพื่อให้เจ้าหน้าที่หรือพนักงานเข้าใจการทำงานของเครื่องจักรเบื้องต้น เพื่อที่จะช่วยให้เจ้าหน้าที่หรือพนักงานทำงานอย่างปลอดภัย นอกจากนี้ยังช่วยให้เจ้าหน้าที่หรือพนักงานสามารถระบุความ สูญเสียที่เกิดได้ในพื้นที่นั้นได้ โดยระบุขอบเขตของเครื่องจักรหรือระบบที่จะทำงาน ระบุขอบเขตงานและความสูญเสียที่จะทำการแก้ไขจะทำให้มั่นใจว่างานตรงกับแผนงานของแผนกและตรงกับทีมอื่น

รูปที่ 27 การเตรียมความพร้อมของเครื่องจักรก่อนทำ Step 1

ที่มา: การบำรุงรักษาทีละแบบทุกคนมีส่วนร่วม, ชาญชัย พรศิริรุ่ง, สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก (ชาญชัย พรศิริรุ่ง, 2549) www.ftpi.or.th

2.4.3.2 Step 1 การทำความสะอาดเบื้องต้น

การทำความสะอาดเบื้องต้น หมายถึง การทำความสะอาดเครื่องจักรเพื่อขจัดปัจจัยเร่งเสื่อม เช่น สิ่งสกปรก ฝุ่น หลวมที่จะเป็นต้นกำเนิดก่อให้เกิดความเสียหายกับเครื่องจักรได้ การทำความสะอาดอาจทำได้หลายวิธีการเช่น ใช้ลมเป่าทำความสะอาด ใช้ผ้าเช็ด ใช้ไม้กวาด ใช้น้ำล้างหรือใช้น้ำมันสารละลายล้าง ขึ้นอยู่กับชนิดของชิ้นงานที่ต้องการจะทำความสะอาดโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและผลกระทบที่จะทำให้เกิดความเสียหายเป็นหลัก

5 ส ความหมายของ 5 ส. Quality-One International ได้ให้คำจำกัดความว่า วิธี 5 ส นั้น เป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบมีมาตรฐาน สถานที่ทำงานมีการสร้างระบบและรักษาการจัดระเบียบให้มีความปลอดภัยสะอาดและมีประสิทธิภาพโดยกระบวนการทำ 5 ส นั้นจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความคิดริเริ่มที่มีขนาดใหญ่กว่าและส่งเสริมการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนประกอบของ 5 ส มีดังนี้

รูปที่ 28 กระบวนการ 5 ส.

ที่มา: องค์การแห่งการเรียนรู้, กองเทคโนโลยีสารสนเทศ การประปาส่วนภูมิภาคเขต 7, เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก (กองเทคโนโลยีสารสนเทศ การประปาส่วนภูมิภาคเขต 7, 2016) <https://reg7.pwa.co.th/kmr7>

ในการกิจกรรม 5 ส นั้นเป็นกิจกรรมส่วนรวมที่ทุกคนร่วมกันทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ทำงาน เครื่องจักรอุปกรณ์เพื่อสำรวจสิ่งผิดปกติที่เกิดขึ้นจากการใช้งาน และเพื่อค้นหาปัจจัยเร่งเสื่อม จุดบกพร่อง ซ่อนเร้น ขาดการดูแลหรือต้นเหตุของความสกปรกที่เกิดขึ้น เพื่อทำการปรับปรุงป้องกัน สิ่งสกปรกเหล่านั้นจะกลับคืนมา หรือให้ลดน้อยลงให้มากที่สุด เครื่องมือทั่วไปที่ใช้ในการทำ 5 ส คือ อุปกรณ์ในการทำความสะอาดทั่วไป จะประกอบด้วย ไม้กวาดทางมะพร้าว ไม้ปัดฝุ่น หรือ ไม้ขนไก่ ไม้กวาดดอกหญ้า แปรงขัด แปรงถูพื้น ไม้ถูพื้น ผ้าถูพื้น ผ้าเช็ดพื้น ที่ดักขยะ ถังขยะ ฯลฯ ตลอดจน เครื่องดูดฝุ่น เครื่องฉีดน้ำ เครื่องมือช่างที่ใช้งานทั่วไป

รูปที่ 29 เครื่องมือในการทำความสะอาดเบื้องต้น

ที่มา: Hardware-Thailand, เข้าถึงเมื่อ 29 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก (Hardware-Thailand.Com, 2021) <http://www.hardware-thailand.com/products>

ในการทำความสะอาดเครื่องจักรควรกำหนดขั้นตอนในการทำความสะอาดให้ชัดเจน ดังนี้

1. พื้นที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน เพื่อที่จะได้จัดกลุ่มความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ซึ่งในที่นี้ จะหมายถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายผลิตหรือพนักงานเดินเครื่องนั่นเอง เนื่องจากเป็นผู้ควบคุมเครื่องจักรเหล่านี้ จำเป็นจะต้องรู้ถึงพฤติกรรมการทำงาน จุดแข็งจุดอ่อน จุดบกพร่องของเครื่องจักรที่ตนเองรับผิดชอบ ให้ครอบคลุม 100%

2. จัดกลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบทำความสะอาดเครื่องจักร ควรจะจัดกลุ่มในปริมาณที่พอเหมาะกับเครื่องจักร ไม่ทำให้เป็นภาระหนักเกินไป ให้เป็นกลุ่มคนที่ควบคุมเครื่องจักรเหล่านั้น เพราะจะทำให้เข้าใจถึงคุณลักษณะ อาการผิดปกติ หรือสาเหตุการเสียหายของเครื่องจักรเป็นอย่างดี

3. จัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำความสะอาดรวมทั้งการจัดเตรียมป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร สำหรับใช้ในการแจ้ง บันทึก อุปกรณ์ชำรุด เสียหาย เพื่อเก็บเป็นประวัติ อุปกรณ์เครื่องจักรที่ผ่านการดูแล

Action 1 สืบหาความผิดปกติของเครื่องจักร

หลังทำความสะอาด โดยการติดป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร แสดงปรากฏการณ์ความผิดปกติ ซึ่งกำหนดให้แบ่งเป็นป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร อุปกรณ์ 3 ชนิด คือ

- White Tag หรือ ป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักรสีขาว เป็นป้ายสำหรับแจ้งอุปกรณ์ชำรุดเสียหายเล็กน้อยที่เจ้าของพื้นที่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้ หรือสามารถแก้ไขชั่วคราวให้สามารถใช้งานได้ชั่วคราว เช่น สายไฟหลุด น็อตหลวม ก้านวาล์วน้ำรั่ว จากปะเก็นก้านวาล์วหลวม ฯลฯ เป็นความรับผิดชอบของหน่วยงานเสา AM.

- Red Tag หรือ ป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักรสีแดง เป็นป้าย สำหรับแจ้งอุปกรณ์ชำรุดเสียหายมาก เกินความสามารถของเจ้าของพื้นที่ จำเป็นต้องใช้เครื่องมือพิเศษหรือต้องใช้เทคนิคทางช่างหรือทางวิศวกรรมพิเศษเข้ามาช่วยในการแก้ไข เช่น ปุ่มเกิดการสันเยื้องศูนย์ (Miss-alignment) อุณหภูมิขดลวดของมอเตอร์ร้อนเกินค่าพิกัด ฯลฯ ต้องออกเป็นใบแจ้งซ่อมไปยังฝ่ายซ่อมบำรุง หรือ หน่วยงานเสา PM

- Yellow Tag หรือ ป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักรสีเหลือง เป็นป้าย สำหรับแจ้งความไม่ปลอดภัยในการใช้งานของอุปกรณ์ เครื่องจักร ที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุ และอันตรายจากการทำงานได้ เช่น บันไดขึ้นไปเปิดวาล์วชำรุด ฝาครอบ Main Breaker แตกหัก ฝาครอบสายพานขับเคลื่อนชำรุดหรือไม่มี ฯลฯ

O	<p style="text-align: center;">YELLOW TAG (Maintenance)</p> <p style="text-align: center;">TPM Autonomous Maintenance</p> <p>Date found : _____ TAG NO. : 384 ค้นพบเมื่อ เลขที่ป้าย</p> <p>Found by : _____ ผู้ค้นพบ</p> <p>Description : _____ รายละเอียดความผิดปกติ</p> <p>ส่วนที่ 1 แขนงไว้ที่เครื่องจักรที่มีความผิดปกติ (ใช้ตามขอมู) ส่วนที่ 2 ลง Yellow Tag Log Sheet</p>
O	<p style="text-align: center;">RED TAG (Maintenance)</p> <p style="text-align: center;">TPM Autonomous Maintenance</p> <p>Date found : _____ TAG NO. : 1701 ค้นพบเมื่อ เลขที่ป้าย</p> <p>Found by : _____ ผู้ค้นพบ</p> <p>Description : _____ รายละเอียดความผิดปกติ</p> <p>ส่วนที่ 1 แขนงไว้ที่เครื่องจักรที่มีความผิดปกติ (ใช้ตามขอมู) ส่วนที่ 2 ลง Red Tag Log Sheet และ ออก WO</p>
O	<p style="text-align: center;">WHITE TAG (Operate)</p> <p style="text-align: center;">TPM Autonomous Maintenance</p> <p>Date found : _____ TAG NO. : _____ ค้นพบเมื่อ เลขที่ป้าย</p> <p>Due Date : _____ Found by : _____ กำหนดวันเสร็จ ผู้ค้นพบ</p> <p>Description : _____ รายละเอียดความผิดปกติ</p> <p>ส่วนที่ 1 แขนงไว้ที่เครื่องจักรที่มีความผิดปกติ (ใช้ตามขอมู) ส่วนที่ 2 นำไปลง White Tag Log Sheet</p>
	<p style="text-align: center;">WHITE TAG (Operate)</p> <p style="text-align: center;">TPM Autonomous Maintenance</p> <p>ABNORMALITY SITE ป้ายค้นหาค่าความผิดปกติของเครื่องจักร</p> <p>TAG NO. : _____ เลขที่ป้าย</p> <p>Functional loc. : รหัสเครื่องจักร _____</p> <p>Machine Name : ชื่อเครื่องจักร _____</p> <p>Date found : ค้นพบเมื่อ _____</p> <p>Found by : ผู้ค้นพบ _____</p> <p>Description : _____ รายละเอียดความผิดปกติ</p>
	<p style="text-align: center;">YELLOW TAG (Maintenance)</p> <p style="text-align: center;">TPM Autonomous Maintenance</p> <p>ABNORMALITY SITE ป้ายค้นหาค่าความผิดปกติของเครื่องจักร</p> <p>TAG NO. : 384 เลขที่ป้าย</p> <p>Functional loc. : รหัสเครื่องจักร _____</p> <p>Machine Name : ชื่อเครื่องจักร _____</p> <p>Date found : ค้นพบเมื่อ _____</p> <p>Found by : ผู้ค้นพบ _____</p> <p>Notification by : ผู้ออก WO. _____</p> <p>Description : _____ รายละเอียดความผิดปกติ</p>
	<p style="text-align: center;">RED TAG (Maintenance)</p> <p style="text-align: center;">TPM Autonomous Maintenance</p> <p>ABNORMALITY SITE ป้ายค้นหาค่าความผิดปกติของเครื่องจักร</p> <p>TAG NO. : 1701 เลขที่ป้าย</p> <p>Functional loc. : รหัสเครื่องจักร _____</p> <p>Machine Name : ชื่อเครื่องจักร _____</p> <p>Date found : ค้นพบเมื่อ _____</p> <p>Found by : ผู้ค้นพบ _____</p> <p>Notification by : ผู้ออก WO. _____</p> <p>Description : _____ รายละเอียดความผิดปกติ</p>

รูปที่ 30 ตัวอย่างป้ายค้นหาค่าความผิดปกติของเครื่องจักรอุปกรณ์ทั้ง 3 ชนิด

ที่มา: AM 3 Step by 5 Action โดย อนุชิต โอสถานนท์, การเพิ่มผลผลิตและจัดการอุตสาหกรรมในสถานประกอบการ, เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก (อนุชิต โอสถานนท์, 2016)

รายละเอียดของป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักรอุปกรณ์จะแบ่งเป็น 2 ส่วน เหมือนกัน ทั้ง 3 ป้าย โดยส่วนที่ 1 จะระบุวันที่ค้นพบ (Date Found) หมายเลขป้ายที่ค้นพบ (Tag No.) ผู้ค้นพบ (Found by) และ รายละเอียดของความผิดปกติ ที่ค้นพบ (Description) ส่วนนี้เมื่อผู้ค้นพบเขียนแล้วจะถักเก็บไว้ ส่วนกลางเพื่อบันทึกประวัติลงในระบบประวัติเครื่องจักร ส่วนที่ 2 จะระบุหมายเลขป้ายที่ค้นพบซึ่งจะตรงกับส่วนที่ 1

4. หลังทำความสะอาด เจ้าของพื้นที่สำรวจตรวจเช็คตรวจสอบเครื่องจักรที่ตนเองรับผิดชอบ ขณะที่เครื่องจักรกำลังทำงานอยู่เพื่อให้ทราบถึงความผิดปกติ เช่น เสียงดังผิดปกติ ความร้อนผิดปกติ เสียง สี กลิ่น ผิดปกติ การสั่นคลอน สกปรกผิดหลวม ฯลฯ เพื่อจะได้ทำการแขวนป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร ในกรณีไม่สามารถหยุดซ่อมเครื่องจักรได้ในขณะนั้น

5. ในกรณีที่มีเครื่องจักรสำรอง ระหว่างการทำความสะอาดหรือตรวจเช็ค ตรวจสอบเครื่องจักร ถ้าพบว่าเครื่องจักรทำงานผิดปกติ ให้แจ้งในทีมเดินเครื่องเพื่อสลับเดินเครื่องจักรสำรอง เพื่อไม่ให้กระทบกระบวนการผลิตแล้วทำการหยุดเครื่องจักรเพื่อทำซ่อม ซึ่งสามารถแบ่งสาเหตุของเครื่องจักรได้ดังนี้

- ชิ้นส่วนเครื่องจักรชำรุด แตกหัก รั่วไหล ชำรุดเสียหาย สั่นคลอนรุนแรง
- จุดตรวจสอบเครื่องจักรอยู่ในจุดที่ตรวจสอบยาก มุมอับ อยู่สูง หรืออยู่ด้านหลังเครื่องจักร
- จุดตรวจอยู่ในจุดอันตราย เช่น จุดที่มีสายไฟฟ้าแรงสูงผ่าน
- จุดตรวจที่สกปรก มีฝุ่น หยากไยเกาะมาก ยากต่อการเข้าทำความสะอาด หรือจุดเข้ามีน้ำมันหก รั่วไหล หรือจุดเข้าเป็นทางแคบ
- จุดตรวจที่สถานที่ไม่พร้อมให้ตรวจ เช่น พื้นทางเดินชำรุด บันไดผุกร่อน

ในส่วนของการดูแลพื้นที่ที่เป็นจุดตรวจสอบเครื่องจักร เจ้าของพื้นที่ต้องหมั่นตรวจสอบ ดูแลทำความสะอาดให้พร้อมที่จะเข้าตรวจสอบเครื่องจักรอย่างสม่ำเสมอ เตรียมการซ่อมบำรุงหากพบว่าจุดตรวจไม่พร้อมที่จะเข้าตรวจ จุดอันตรายจำเป็นต้องแจ้งผู้ที่มีความชำนาญ หรือช่างซ่อมบำรุงที่ชำนาญเฉพาะด้านมาทำการแก้ไขโดยเร่งด่วน จุดเข้าตรวจตามจุดต่าง ๆ จะต้องคำนึงถึงความจำเป็นในการใช้งานเครื่องจักรเป็นสำคัญ เจ้าของพื้นที่จะต้องศึกษาวิธีการทำงาน หรือมีผู้เชี่ยวชาญคอยเข้ามาช่วยในกิจกรรมนี้

การแขวนป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร เป็นเพียงการแสดงสัญลักษณ์ความผิดปกติของเครื่องจักรที่ซึ่งให้ผู้ควบคุมเครื่องจักรในแต่ละรอบกะการทำงานได้ทราบเหมือนกันเท่านั้น แต่สาระสำคัญหลักคือ ทำอย่างไรให้การคืนสภาพเครื่องจักรให้กลับมาสู่สภาวะปกติให้โดยเร็วที่สุด ซึ่งในขั้นตอนที่ 1 นี้ ผลที่ต้องการคือทำอย่างไรให้เครื่องจักรอยู่ในสภาวะพร้อมใช้งาน คงประสิทธิภาพของ

เครื่องจักร เครื่องจักรมีการดูแลทำความสะอาดอย่างใกล้ชิด เจ้าหน้าที่เดินเครื่องจักรสามารถคงสภาพเครื่องจักรเหมือนเครื่องจักรใหม่ หรือในกรณีที่เครื่องจักรมีอาการผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่ง เจ้าหน้าที่เดินเครื่องที่ดูแลรับผิดชอบเครื่องจักรสามารถรับรู้ทันที สามารถระงับเหตุเบื้องต้น บำรุงรักษาได้ด้วยตนเอง หรือสามารถแจ้งซ่อมให้ช่างผู้ชำนาญงานเข้าแก้ไขได้ทันทีก่อนที่เครื่องจักรจะหยุดทำงานแบบฉุกเฉิน หรือ Break down หรือ ต้องหยุดกระบวนการผลิตฉุกเฉินโดยไม่ได้มีการวางแผน

Action 2 การเรียนรู้จากการแขวนป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร

สามารถทำได้ด้วยตนเองโดยการสืบค้นหาที่มาของสาเหตุของปัญหา หรือ Know Why แห่งความผิดปกติ แล้วแปรสภาพว่ามีสาเหตุมาเป็นเช่นนี้ได้อย่างไร (ลำดับการกลายสภาพ) จะทำให้เราสามารถรู้ลึกถึงปัญหาที่แท้จริง สามารถแก้ปัญหาได้ถูกต้อง

ตารางที่ 6 บันทึกสาเหตุ ที่มาของปัญหา (Know Why sheet)

Know - Why Sheet

MACHINE :		ZONE :		DIVISION :		DEPARTMENT :	
Case name :				Identified by :			
Team Name	Created by	Created Date	Section Manager	Engineer	Leader		
What kind of defect is it? (จุดบกพร่องหรือปัญหานั้นคืออะไร)				What will happen if left as is? (ถ้าปล่อยทิ้งไว้จะเกิดอะไรขึ้น)			
What did this occur? (ทำไมจึงเกิดจุดบกพร่องหรือปัญหานี้)				What countermeasures will you take? (แนวทางแก้ไขและป้องกัน)			
Horizontal replication	Circulate	→	→	→	→	→	→
	verification						
Record of education	Date						
	Name						
	Name						

Rev. : 00

FM - TPM - 002

ที่มา: AM 3 Step by 5 Action โดย อนุชิต โอสถานนท์, การเพิ่มผลผลิตและจัดการอุตสาหกรรมในสถานประกอบการ, เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก (อนุชิต โอสถานนท์, 2016)

ตารางบันทึกสาเหตุ ที่มาของปัญหา (Know Why) เป็นตารางที่จะบอกรายละเอียดของปัญหา ลำดับการแปรสภาพของอุปกรณ์เครื่องจักร ตั้งแต่เริ่มแรกจนทำให้เกิดเป็นปัญหา จึงจำเป็นต้องระบุรายละเอียด ข้อมูลเฉพาะทาง ของอุปกรณ์ เครื่องจักรให้ชัดเจนในส่วนบนของตาราง

ส่วนกลางของตารางจะแบ่งเป็น 4 ช่อง ให้ระบุจุดบกพร่องหรือปัญหาที่เกิดขึ้นคืออะไร? ทำไมจึงเกิดปัญหานี้? ให้ระบุรายละเอียดที่มาของปัญหา ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขจะเป็นอย่างไร? และ แนวทางการแก้ไข ป้องกันจะอย่างไร? ให้ใส่ข้อมูลในตารางให้มากที่สุด ระบุรายละเอียดอย่างชัดเจน และลงรูปที่(ถ้ามี) ที่ได้พบหรือดำเนินการไปแล้ว เพื่อเป็นประวัติและหลักฐานในการปรับปรุงไคเซ็นในขั้นตอนต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำ AM Step 1

1. ได้รู้จักอุปกรณ์และพื้นที่การทำงานมากขึ้น
2. ทำให้เปลี่ยนมุมมองในการมองการทำงานของเครื่องจักร(ผิดปกติเป็นประจำ=ปกติ), (ผิดปกติ = แก้ไข)
3. รู้จักการวิเคราะห์ปัญหาให้ถูกต้องโดยใช้หลักการบันทึกสาเหตุ ที่มาของปัญหา (Know why) เพื่อต่อยอดไปสู่การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดยั้ง หรือ Kaizen ได้อย่างถูกต้อง.
4. เกิดความใส่ใจในการดูแลเครื่องจักรมากขึ้น เนื่องจากเป็นเครื่องจักรที่มีความสำคัญอันดับต้นๆ ของธุรกิจในองค์กร
5. รู้จักการมีส่วนร่วม สร้างความสัมพันธ์กันระหว่างหัวหน้ากับพนักงานเนื่องจากการทำงาน การวิเคราะห์ปัญหาเป็นทีม
6. ค้นพบจุดบกพร่องที่ถูกสิ่งสกปรกปิดบัง เพื่อสามารถแก้จุดบกพร่องได้ทัน

2.4.3.3 Step 2 การแก้ไขจุดที่ก่อให้เกิดความสกปรกและยากลำบาก

หลังจากผ่าน Step 1 คือ การทำความสะอาดเบื้องต้น เป็นการฟื้นฟูสภาพของเครื่องจักร และมีมาตรฐานในการตรวจสอบเครื่องจักรแล้วก็ตาม เราจะต้องเสียเวลาในการทำความสะอาดมากอยู่ เพราะว่า การทำความสะอาดนั้นต้องใช้เวลา ซึ่งทุกนาทีที่เสียไปในการทำความสะอาดก็หมายถึง ทุกนาทีที่เครื่องจักรไม่สามารถผลิตได้ จะทำให้ผลผลิตต่ำ ลง ซึ่งก็ถึงเวลาที่เราจะต้องปรับปรุงเครื่องจักรให้มีความง่ายต่อการตรวจสอบ และทำความสะอาดให้มากขึ้น ในขั้นตอนนี้จะเริ่มหาจุดที่ทำความสะอาดได้ยาก และจุดที่ตรวจสอบได้ยากที่พบใน Step 1 มาปรับปรุงโดยเทคนิคในการปรับปรุงจุดที่ทำความสะอาดได้ยาก จะมีขั้นตอนดังนี้

1. สืบค้น ขจัดที่มาของความสกปรก โดยการสังเกตว่า แหล่งที่มาของความสกปรกนั้นมาจากที่ใด สามารถจะจัดการหรือจะขจัดให้สิ่งนั้นหมดไปได้หรือไม่ เช่น รอยแตก ร้าว รอยร้าว เราสามารถจะอุดรอยร่วนนั้นได้หรือไม่ ถ้าหากไม่สามารถทำได้ให้พิจารณาในขั้นตอนต่อไป

2. กำหนดขอบเขต จำกัดพื้นที่ที่สกปรก โดยการทำถาดรองรับ กรณีเมื่อไม่สามารถทำการขจัดที่มาของความสกปรกได้ เช่น ความสกปรกนั้นมาจากการตัด เจียร การกลึง ซึ่งเราสามารถที่จะทำการดหรือฝาครอบเพื่อจำกัดพื้นที่การกระเด็นได้ หากไม่สามารถทำได้ให้พิจารณาในขั้นตอนต่อไป

3. การป้องกันพื้นที่ให้สะอาด โดยการทำการด์หรือฝาครอบกันส่วนที่สำคัญของเครื่องจักร เช่น ในพื้นที่ที่เปิดโล่ง มีฝุ่นที่มาจากการฟุ้งกระจายจากภายนอก เราอาจออกแบบฝาครอบมาครอบมอเตอร์เพื่อไม่ให้ฝุ่นตกลงไปในตัวมอเตอร์ได้

4. หากไม่สามารถทำทั้ง 3 อย่างที่กล่าวมาข้างต้นได้ให้พิจารณาหา หรือออกแบบเครื่องมือพิเศษที่สามารถเข้าไปทำความสะอาดให้การทำความสะอาดง่ายขึ้น เช่น ต่อท่อลมเป่าในจุดอับที่เข้าไม่ถึง การใช้ผ้าพันที่ปลายไม้เพื่อทำความสะอาดใต้เครื่องจักร เป็นต้น

เทคนิคในการปรับปรุงจุดที่เข้าถึงได้ยาก

1. การย้ายตำแหน่งตรวจสอบ ในบางครั้งการเข้าไปตรวจสอบบางอย่างนั้น อยู่ในตำแหน่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้ เราสามารถที่จะย้ายจุดตรวจสอบนั้นมาในบริเวณที่มองเห็นได้หรือไม่ หรือจุดที่ต้องอัดจาระบีนั้นอยู่สูง สามารถที่จะเดินท่อดูจุดเติมทำให้จุดที่อยู่สูงมาอยู่ใกล้ๆ เพื่อให้หล่อลื่นได้ง่ายขึ้น

2. การกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินใจ สามารถสร้างมาตรฐานการวัดที่เข้าใจง่าย สามารถมองเห็นหรือตัดสินใจได้ด้วยตา (Visual Basic) เช่น เกจวัดค่าต่าง ๆ จะมีสเกลหลายอย่างด้วยกัน การกำหนดค่าที่ต้องการว่าเป็นเท่าไร ทำให้ใช้เวลาในการอ่านค่า เราสามารถที่จะกำหนดช่วงใช้งานที่เหมาะสมได้โดยการใช้แถบสีเขียว-เหลือง-แดง

- หากเข็มชี้ในช่วงสีเขียว หมายถึง อยู่ในช่วงที่ใช้งานได้ดี
- หากเข็มชี้ในช่วงสีเหลือง หมายถึง ยังพอใช้งานได้แต่ควรแก้ไข
- หากเข็มชี้ในช่วงสีแดง หมายถึง ไม่สามารถใช้งานได้ ต้องทำการแก้ไขด่วน

Action 3 การคืนสภาพเดิม และการปรับปรุง

HOZEN FIRST ชำรงรักษาให้สภาพพื้นฐานเหมือนเดิม เป็นการรักษาสภาพเครื่องจักรให้คงสภาพเดิมหรือรักษามาตรฐานเดิมนั่นเอง HOZEN มาจากการดำเนินงานของ Jishu-Hozen ซึ่งมาจากภาษาญี่ปุ่น หมายถึง การที่บุคคลหรือพนักงานแต่ละคนได้จัดการดูแลเครื่องจักรของตนเอง โดยการหมั่นตรวจเช็คตรวจสอบ ทำความสะอาด เติมน้ำมัน เปลี่ยนชิ้นส่วน ซ่อมแซม ตรวจสอบหาสิ่งผิดปกติ ตรวจเช็คอย่างละเอียดอย่างต่อเนื่องเป็นประจำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อรักษาสภาพเครื่องจักร

ของตนเอง ให้คงอยู่ในสภาพที่พร้อมตลอดเวลา เหมือนเครื่องจักรใหม่อยู่เสมอโดยการดำเนินการ Hozen มีจุดประสงค์หลักคือ

- เครื่องจักรสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง
- มีความยืดหยุ่นในการใช้งานและการบำรุงรักษาโดยไม่กระทบกับผลผลิต

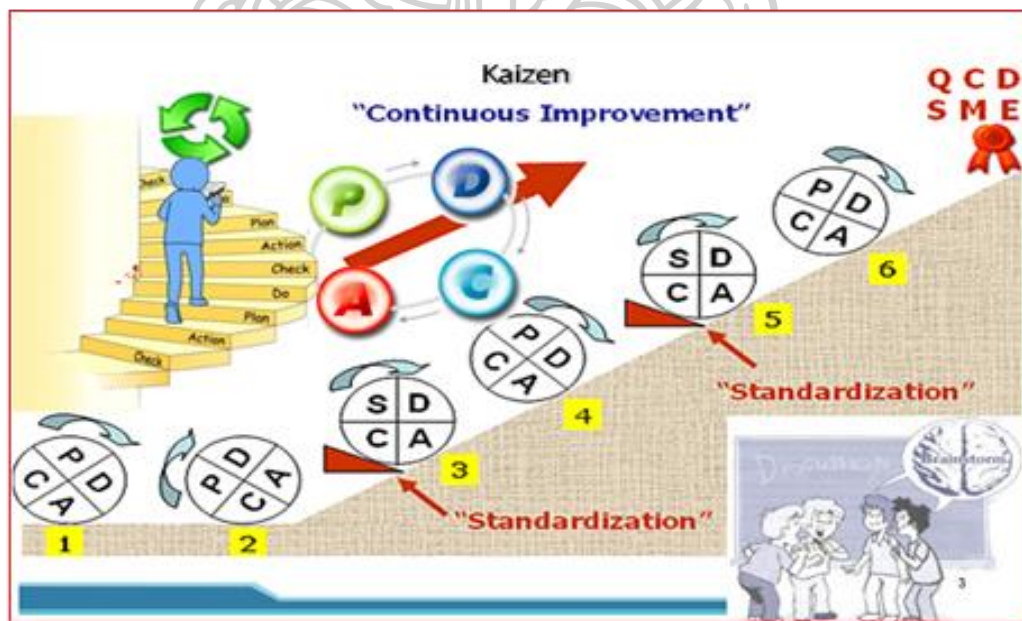
- การขจัดข้อบกพร่องจากแหล่งที่มาโดยความร่วมมือของพนักงานทุกฝ่าย
- การดำเนินงานตามขั้นตอนของ Jishu-Hozen

ตัวอย่างเป้าหมายการดำเนินการของ Jishu-Hozen

- ลดการใช้น้ำมันลง 50%
- ลดเวลาในการทำงานในแต่ละขั้นตอนลง 50%
- เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้วยวิธีดำเนินงานของ Jishu-Hozen 50%

ขั้นตอนการทำงานด้วยวิธีการของ Jishu-Hozen

1. การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร (การอบรมสอนงานพนักงาน)
 2. การล้าง ทำความสะอาดเครื่องจักรเบื้องต้น
 3. การใช้มาตรการตอบโต้
 4. การแก้ไขด้วยวิธีการตามมาตรฐาน Jishu-Hozen เบื้องต้น
 5. การตรวจสอบทั่วไป
 6. การตรวจสอบแบบอัตโนมัติ
 7. การกำหนดมาตรฐาน
 8. การจัดการแบบอัตโนมัติ
- KAIZEN การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

รูปที่ 31 ระบบไคเซน การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

ที่มา: Lean Management, อ.อำนาจ แก้วใส, คณะวิศวกรรมศาสตร์ ร่วมกับศูนย์วิจัยโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก (อำนาจ แก้วใส, 2557)

ไคเซน คืออะไร มีกลยุทธ์ในการนำมาใช้งานได้อย่างไร กล่าวคือ หลักการบริหารในองค์กรของญี่ปุ่นที่ใช้สำหรับการบริหารการปฏิบัติงาน (Operation Management) เนื่องจากญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีระเบียบวินัย และเชื่อมั่นในกระบวนการทำงานสูง ด้วยเหตุผลนี้จึงเกิดการคิดพัฒนาระบบพัฒนาการปฏิบัติการ หรือพัฒนากระบวนการบริการองค์กร

ความหมายของไคเซน (Kaizen) มาจากคำว่า "Kai" (ไค) ซึ่งแปลว่าการเปลี่ยนแปลง และ "Zen" (เซน) แปลว่าดี สิ่งที่ดี โดยรวมแล้วความหมายคือการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีนั่นเอง ในมุมมองของการบริหาร Kaizen จะหมายความว่า "การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดยั้ง"

รูปที่ 32 ความหมายของ ไคเซน

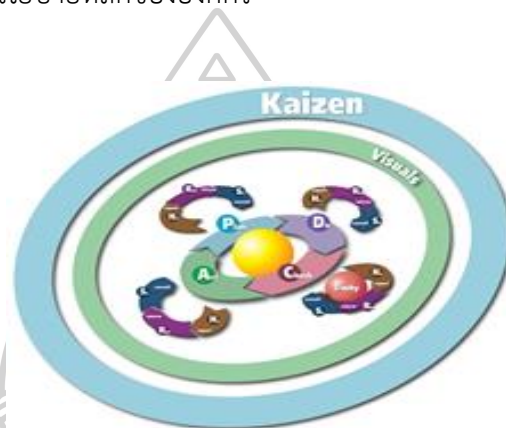
ที่มา: การบริหารการปฏิบัติการ (Operations Management, ไทยวินเนอร์, Copyright © 2020 Thai Winner เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก (Thai Winner, 2020) <https://thaiwinner.com/start-here/>

หัวใจหลักของไคเซน (Kaizen) ไม่ใช่แค่การเพิ่มประสิทธิภาพ แต่การทำไคเซน (Kaizen) จะรวมถึงการมีส่วนร่วมในการทำงาน วัฒนธรรมขององค์กรด้วย นั่นหมายถึงการปรับปรุงพัฒนากระบวนการให้ยั่งยืนอย่างแท้จริง โดยหลักการแล้วส่วนใหญ่กระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพจะมีเครื่องมือที่นำมาประยุกต์ใช้ ตัวอย่างเช่น PDCA, Muda-7 wastes ฯลฯ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่นักบริหารนิยมใช้กัน ซึ่งเครื่องมือแต่ละชนิดก็จะมีข้อดีข้อเสียต่างกัน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการเลือกใช้ในแต่ละองค์กร แต่สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงในการนำระบบไคเซน (Kaizen) มาใช้ควรมีดังนี้

- สารสำคัญหลักของไคเซน (Kaizen) อยู่ที่การเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีขึ้น ซึ่งทุกคนในองค์กรจะต้องยึดหลักปฏิบัติในการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดี ตั้งแต่เจ้าของโรงงาน กรรมการ หุ่นส่วน ผู้บริหาร พนักงานผู้ปฏิบัติการ ตลอดจนลูกค้าหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการ
- การปรับปรุงไคเซน (Kaizen) เริ่มจากการปรับปรุง พัฒนาจากสิ่งเล็ก ๆ แต่ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง สามารถปรับปรุงได้ทุกเวลา ไม่ต้องรอทำแบบโครงการหรือต้องรอสิ่งต่าง ๆ เช่น รอการออกแบบที่ถูกต้อง รอผู้อนุมัติ รองบประมาณ ฯลฯ เพราะไคเซน (Kaizen) จะเริ่มจากการ

ปรับปรุงพัฒนา ลองผิดลองถูกจากสิ่งเล็ก ๆ ลงทุนน้อยแต่ได้ผลตอบแทนมาก หรือหวังผลในระยะยาว

- การปรับปรุงพัฒนาด้วยระบบไคเซน (Kaizen) ในทางที่ดีจะต้องใช้งานได้ทุกหน่วยงานในองค์กร ไม่จะเป็นจะต้องจำกัดใช้ในกระบวนการผลิต สามารถนำกระบวนการ 4M คือ Man, Machine, Material, Method นำระบบไคเซน (Kaizen) มาใช้ได้ทั้ง 4 กระบวนการ โดยความร่วมมือทุกหน่วยงาน การออกแบบระบบไคเซน (Kaizen) ในแต่ละหน่วยงานสามารถออกแบบให้ทุกคนมีส่วนร่วม มีส่วนรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามแนวทางที่ออกแบบเพื่อให้สอดคล้องกันในแต่ละหน่วยงานและเป็นไปตามนโยบายหลักขององค์กร

รูปที่ 33 โครงสร้างระบบไคเซน ของโตโยต้า

ที่มา: Toyota production system, Kaizen, © 2009-2020 Karn Bulsuk. All rights reserved, เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก (Karn Bulsuk, 2009-2020) <https://www.bulsuk.com/2009/01/how-to-really-implement-kaizen.html>

เครื่องมือที่ใช้ในระบบไคเซน (Kaizen Tools)

การออกแบบนำระบบไคเซน (Kaizen) มาใช้ในแต่ละองค์กร อาจมีกระบวนการที่แตกต่างกัน การใช้เครื่องมือช่วยจะทำให้ระบบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งเครื่องมือที่นิยมใช้ได้แก่

PDCA พื้นฐานเกี่ยวกับวิธีใช้ PDCA Cycle (Plan-Do-Check-Act) ซึ่งเป็นเครื่องมือปรับปรุงคุณภาพพื้นฐานที่ใช้ในการจัดการระบบไคเซนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะมีส่วนประกอบหลักอยู่ 3 ประการคือ

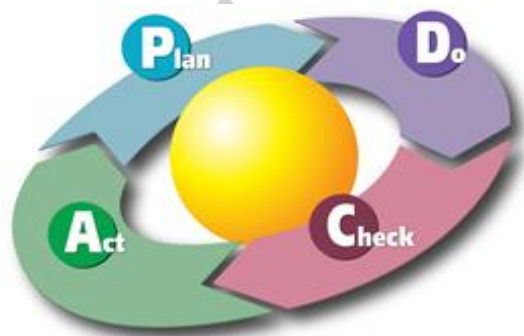
1) ช่วยให้คุณเปลี่ยนแปลงและปรับแต่งสิ่งที่คุณทำอย่างต่อเนื่องเพื่อ:

- เพิ่มคุณภาพของกระบวนการให้สูงขึ้น
- เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานอย่างต่อเนื่อง

- 2) ช่วยให้ทราบว่าขั้นตอนการดำเนินโครงการอยู่ที่ขั้นตอนใด
- 3) ช่วยจัดการงานโครงการในแต่ละขั้นตอนอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ

สรุปคือ PDCA เป็นวิธีการลดการทำงานที่ผิดพลาด และเปลี่ยนจากรูปแบบการแก้ไขปัญหาเชิงปฏิกิริยาไปเป็นแบบเชิงรุก การนำ PDCA มาใช้ในกระบวนการจะทำให้วิธีดำเนินงานเข้าใจง่ายและทำให้เราทราบว่า การติดตามการดำเนินงานอยู่ในขั้นตอนใด

ในการดำเนินการ PDCA ที่ดีนั้นควรจะต้องทำตามวงจรสี่ขั้นตอน ซึ่งประการแรก เริ่มต้นด้วยแผน

รูปที่ 34 แผนภูมิการไหลของ PDCA

ที่มา: Toyota production system, Kaizen, © 2009-2020 Karn Bulsuk. All rights reserved,
 เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก (Karn Bulsuk, 2009-2020)
<https://www.bulsuk.com/2009/01/how-to-really-implement-kaizen.html>

การนำ PDCA มาใช้ซึ่งเป็นระบบการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ระบบนี้จะมีลักษณะการทำงานด้วยวิธีการ วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง ซึ่งวิธีการใช้ PDCA ที่ดีจะต้องสามารถนำกลับมาทำซ้ำได้เรื่อย ๆ โดยให้เริ่มจากจุดสำคัญที่มีของเสียบ่อยๆหรือส่วนที่ควรปรับปรุงที่สุดก่อนและนำกลับมาทำซ้ำกับจุดรองลงมา ซึ่งระบบ PDCA นี้จะเป็นกระบวนการทำงานที่ค่อนข้างตรงตัวและอธิบายได้ง่าย เป็นที่นิยมใช้กันแพร่หลาย รายละเอียดในแต่ละขั้นตอน จะอธิบายได้ดังนี้

P-Plan สำหรับการวางแผนงาน

ในโครงการใด ๆ ควรจะต้องมีแผนโดยละเอียดก่อน ตรวจสอบให้แน่ใจว่าได้ระบุเป้าหมายที่มอบหมายงานอย่างถูกต้องและกำหนดแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนพร้อมทั้งเหตุการณ์สำคัญ โดยอย่าลืมนัดทำแผนทุกครั้งเพื่อช่วยในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในภายหลัง

D-Do สำหรับการเริ่มปฏิบัติงาน

เมื่อได้จัดทำแผนแล้วให้เริ่มลงมือทำ! อาจจะมีปัญหาในการวางแผนแต่ละขั้นตอน แต่ให้เริ่มทำทันทีเนื่องจากไม่มีแผนใดสมบูรณ์แบบที่สุด ให้ตรวจสอบให้แน่ใจว่าได้ทำรายการปัญหาเมื่อพบปัญหาและทำการเก็บบันทึกวิธีการแก้ปัญหาเหล่านั้น

C-Check สำหรับการตรวจสอบในแต่ละขั้นตอน

เมื่อคุณทำโครงการเสร็จแล้วให้โทรหาทีมทันทีเพื่อรวบรวมรายการปัญหาและแนวทางแก้ไขที่พบ แบ่งปันข้อมูลกับทีมเพื่อให้ทุกคนรู้และเข้าใจวิธีหลีกเลี่ยงปัญหาเหล่านี้หรือเพื่อแก้ไขหากเกิดขึ้นอีกครั้งในภายหลัง

หลังจากนั้นให้ดูภาพรวมของโครงการทั้งหมด โดยปกติจะมีประเด็นสำคัญบางประการที่สามารถปรับปรุงประสิทธิภาพของโครงการได้หรือในจุดที่สามารถทำอะไรให้ดีขึ้นได้ ให้ระดมความคิดและระบุพื้นที่สำหรับการปรับปรุงจุดที่พบ

สำหรับแต่ละปัญหาที่พบให้ระบุสาเหตุที่แท้จริงโดยใช้ 5-why โดยพื้นฐานโดยให้ตั้งโจทย์เหมือนสมการแล้วถามว่าทำไมถึงเกิดขึ้น ห้าครั้ง. เพื่อให้เป็นตัวอย่างเบื้องต้น สมมติว่าเราเพิ่งจัดงานกาลาดินเนอร์เสร็จและเรามีปัญหาในการที่บริการจัดเลี้ยงส่งอาหารช้ากว่ากำหนด 2 ชั่วโมง เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงเราจะดำเนินการดังต่อไปนี้:

ตารางที่ 7 แสดงตัวอย่างการระบุสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยวิธี 5-why

ขั้นตอน	เหตุผล รายละเอียดของปัญหา	สาเหตุ (ทำไม?)
1	ผู้ให้บริการจัดส่งอาหารช้าไป 2 ชั่วโมง	ทำไมถึงเกิดขึ้นได้?
2	เนื่องจากเราเตรียมใบสั่งซื้อไม่ทัน	ทำไมถึงสั่งซื้อไม่ทัน?
3	เนื่องจากไม่ได้รับลายเซ็นการอนุมัติทั้งหมดตรงเวลา	ทำไมถึงเซ็นต่อนุมัติไม่ตรงเวลา?
4	เพราะต้องเตรียมใบสั่งซื้อก่อน 3 วัน	ทำไมเตรียมใบสั่งซื้อนาน?
5	เพราะว่าลิมเตรียมเอกสาร	ทำไมถึงลิมเตรียมเอกสาร?
ต้นเหตุของปัญหา	เนื่องจากไม่มีรายการตรวจสอบเพื่อระบุงานที่ต้องทำในช่วงเวลาใดให้ชัดเจน	

ที่มา: Lean Management, อ.อำนาจ แก้วใส, คณะวิศวกรรมศาสตร์ ร่วมกับศูนย์วิจัยโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, (อำนาจ แก้วใส, 2557)

ขั้นตอน เหตุผล รายละเอียดของปัญหาสาเหตุ (ทำไม?)

- 1 ผู้ให้บริการจัดส่งอาหารช้าไป 2 ชั่วโมงทำไมถึงเกิดขึ้นได้?
- 2 เนื่องจากเราเตรียมใบสั่งซื้อไม่ทันทำไมถึงสั่งซื้อไม่ทัน?
- 3 เนื่องจากไม่ได้รับลายเซ็นการอนุมัติทั้งหมดตรงเวลาทำไมถึงเซ็นต่อนุมัติไม่ตรงเวลา?

4 เพราะต้องเตรียมใบสั่งซื้อก่อน 3 วันทำไมเตรียมใบสั่งซื้อนาน?

5 เพราะวลีเตรียมเอกสารทำไมถึงเตรียมเอกสาร?

ต้นเหตุของปัญหาเนื่องจากไม่มีรายการตรวจสอบเพื่อระบุงานที่ต้องทำในช่วงเวลาใดให้ชัดเจน

จากตารางการวิเคราะห์ 5-why จะเห็นว่าเป็นการไล่ตรวจเช็คปัญหาในแต่ละชั้นว่าสาเหตุเกิดจากอะไร แล้วนำคำตอบมาตั้งเป็นคำถามใหม่ ทำไปจนพบต้นเหตุของปัญหา เช่นตัวอย่างคือไม่มีการทำรายการตรวจสอบในแต่ละช่วงให้ชัดเจน ทำให้เกิดความผิดพลาด เมื่อพบต้นเหตุของปัญหาที่แท้จริงแล้ว จะทำให้การแก้ปัญหาถูกต้อง ลดการเกิดซ้ำและปัญหาอื่นที่จะเกิดจากการแก้ไขไม่ถูกต้อง

A-Action สำหรับการปรับปรุง

ในขั้นตอนนี้เมื่อรู้สาเหตุของปัญหาแล้วตอนนี้เราสามารถแก้ไขได้ งานที่ต้องทำคือเพื่อให้แน่ใจว่าปัญหาเหล่านี้จะไม่ทำให้เกิดปัญหาอื่นหรือปัญหาเดิมกลับมาอีกในครั้งต่อไป การแก้ปัญหาโดยการแก้ไขที่ต้นเหตุก็เหมือนกับการถอนรากของปัญหาเพราะมันจะไม่งอกกลับมาอีก เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการเกิดปัญหาซ้ำเราจะต้องวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา และแก้ไขปัญหาให้ถูกต้องตรงกับต้นเหตุของปัญหาที่เกิด

เมื่อกำจัดสาเหตุที่แท้จริงแล้วสิ่งสำคัญคือต้องสร้างมาตรฐานของเทคนิคการแก้ไขปัญหาเหล่านี้เพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้และจะไม่เกิดขึ้นอีก ซึ่งสามารถทำได้ผ่านการจัดทำเอกสารและแบ่งปันความรู้ผ่านการประชุม PDCA กับทีมงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ

รูปที่ 35 ความสูญเปล่า 7 ประการ (Muda – Seven Wastes)

ที่มา: Lean Management, อ.อำนาจ แก้วใส, คณะวิศวกรรมศาสตร์ ร่วมกับศูนย์วิจัยโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, (อำนาจ แก้วใส, 2557)

ความสูญเปล่า 7 ประการ เป็นอีกหนึ่งของการเพิ่มคุณภาพของกระบวนการทำงานของชาวญี่ปุ่นที่ถูกคิดขึ้นมาพร้อมกับ 5ส และ Kaizen ความสูญเปล่า 7 ประการ จะประกอบด้วยความสูญเปล่าดังนี้

1. ความสูญเปล่าในการผลิตมากเกินไป
2. ความสูญเปล่าจากการเก็บ Stock
3. ความสูญเปล่าจากการขนย้าย
4. ความสูญเปล่าจากการแก็งงาน, งานเสีย
5. ความสูญเปล่าจากการทำงานซ้ำซ้อน
6. ความสูญเปล่าจากการเคลื่อนไหว
7. ความสูญเปล่าจากการรอรงาน

5W1H เป็นเทคนิคการแก้ปัญหาโดยใช้รูปแบบการจัดการ 5 Why และ 1 How การตรวจสอบปัญหา หรือรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการถาม เป็นวิธีการวิเคราะห์เหตุผลแบบซ้ำๆ เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาที่แท้จริงโดยมีสาเหตุที่แตกต่างกัน วิธีการนี้เป็นเทคนิคการหาคำตอบโดยใช้บริบทที่แตกต่างกันเพื่อให้ได้ข้อสรุป 5W1H ประกอบด้วย

5 W

- W-What อะไร คือ ทำอะไร เกิดอะไรขึ้น อะไรคือปัญหา แต่ละคนต้องทำอะไรบ้าง
- W-Where ที่ไหน คือ ทำที่ไหน เกิดที่ไหน ปัญหาที่ไหน จะทำอะไรที่ไหน
- W-When เมื่อไร คือ เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อไร เมื่อไรจะดำเนินการ เมื่อไรจะสิ้นสุด
- W-Who ใคร คือ สิ่งที่เราต้องรู้ว่าใครบ้าง งานนี้ใครรับผิดชอบ ผลกระทบเกิดกับใคร
- W-Why ทำไม คือ สาเหตุทำไมถึงเกิด ทำไมต้องทำ บอกเหตุผลนั้นๆ

1 H

- H-How อย่างไร คือ วิธีการทำอย่างไรให้สำเร็จ หรือสิ่งที่ต้องดำเนินการนั้นทำอย่างไร

รูปที่ 36 ส่วนประกอบของ 5W1H

ที่มา: 5W1H Framework, SlideModel.com, เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก (Slidemodel.Com, 2021) <https://slidemodel.com/templates/5w1h-framework-powerpoint-diagram/>

นี่เป็นเทคนิคการวิเคราะห์เหตุและผลซ้ำ ๆ โดยถามคำถาม 5 W + 1 H เกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อทำความเข้าใจสถานการณ์ระบุปัญหาและวิเคราะห์แนวทางแก้ไขและผลลัพธ์ที่เป็นไปได้ทั้งหมด ดังนั้นเทคนิคนี้สามารถใช้ในบริบทที่แตกต่างกันเพื่อให้ได้ข้อสรุปเช่น:

- กำหนดขอบเขตของงาน
- การแก้ปัญหา
- ระดมความคิดใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ
- พัฒนากลยุทธ์เช่นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพหรือการตลาดเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ด้วยวิธี 5W1H

- สามารถใช้เป็นฐานความรู้ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาได้
- สามารถทำให้รู้รู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น ข้อเท็จจริงและเข้าใจที่มาที่ไปของเหตุการณ์นั้น
- สามารถทำให้มีการประมาณความน่าจะเป็นได้
- สามารถทำให้หาเหตุผลที่เหมาะสมให้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง

ประโยชน์ของไคเซน Kaizen

การนำประโยชน์ที่ได้จากการทำไคเซน (Kaizen) สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้หลายอย่าง เช่น

- เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน - ของเสียกับประสิทธิภาพเป็นของคู่กันเสมอ ถ้ากระบวนการทำงานที่ทำให้เกิดของเสียลดน้อยลง จะทำให้ประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

- ของเสียลดลง - ของเสียหรือความสูญเปล่าในเชิงของธุรกิจและในส่วนของ การพัฒนาระบบ ถือเป็นความผิดพลาดในเชิงบริหาร การที่ธุรกิจใช้หลักของการลด ความสูญเปล่า 7 ประการ โดยใช้ระบบไคเซน (Kaizen) เข้ามามีบทบาทในการ พัฒนาระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพอย่างเหมาะสม
- การเน้นผลลัพธ์จากกระบวนการ - ไคเซน (Kaizen) ไม่เป็นเพียงแค่แนวคิด แต่ สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือที่สามารถวัดผลได้อย่างชัดเจน สามารถ ประเมินได้ว่าผลผลิตและปริมาณของเสียเป็นเท่าไร
- การลดค่าใช้จ่าย - เมื่อการดำเนินงานทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ของเสียลดน้อยลง จะทำให้ค่าใช้จ่ายจากกระบวนการต่าง ๆ ก็จะลดน้อยลงด้วย
- คุณภาพ - การนำระบบไคเซน (Kaizen) มาพัฒนาระบบคุณภาพ ซึ่งเป็นอีกหนึ่ง ปัจจัยที่สำคัญที่สุดของผู้ผลิต ผลที่ได้จากไคเซนคือจะทำให้ของเสียจากการผลิต (Defect) ลดน้อยลง 8614kr0tgrbj,-7ho
- ความได้เปรียบทางธุรกิจ - ผลพลอยได้จากของเสียลดลง ค่าใช้จ่ายในธุรกิจลด น้อยลง สามารถเพิ่มคุณภาพผลผลิตได้ สิ่งที่ได้ตามมาคือความได้เปรียบทางธุรกิจ (Competitive advantage) ที่เป็นหัวใจสำคัญทางการค้าของธุรกิจที่คู่แข่งไม่ สามารถสร้างแตกต่างได้
- ความปลอดภัย - ปัจจัยมนุษย์ เป็นหัวใจสำคัญของไคเซน (Kaizen) ที่การพัฒนา ระบบที่ดีจะต้องมีการสร้างความตระหนักเรื่องความปลอดภัยให้กับพนักงาน
- การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง - ท้ายที่สุด คือเรื่องการปรับปรุงพัฒนาอย่าง ต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง จะทำให้ธุรกิจมีโอกาสในการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ได้เสมอ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำ AM Step 2

- 1) ได้รู้จักการคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนา อุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 2) ปรับปรุง พัฒนา เพื่อไม่ให้ปัญหาเดิม ๆ นั้นกลับมาเกิดซ้ำอีก
- 3) ปรับปรุงพัฒนา เพื่อป้องกันการเสียหายของเครื่องจักร และลดการ Break Down และ ช่วยให้การขายไฟฟ้ามีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 4) ได้เรียนรู้การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้เครื่องจักรกลับมาใช้งานชั่วคราวได้
- 5) ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในผลสำเร็จของการปรับปรุง
- 6) ลดเวลาในการบำรุงรักษาประจำวัน

2.4.3.4 Step 3 การกำหนดมาตรฐานชั่วคราว

หลังจากการแก้ไขปัญหาที่พบจากการเสื่อมสภาพจากจุดที่ก่อให้เกิดความสกปรกและ ยากลำบากให้กลับสู่สภาวะปกติจากการบำรุงรักษาด้วยตนเองเป็นการชั่วคราว (Hozen) หรือแก้ไขให้

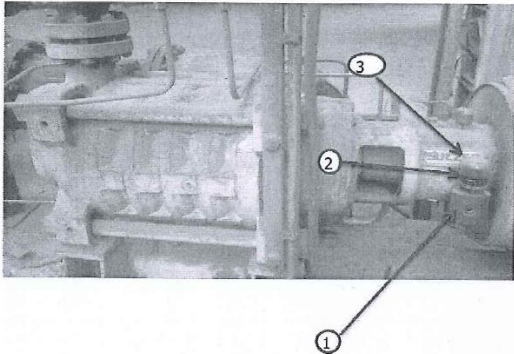
หายขาดโดยผู้เชี่ยวชาญ จากการปรับปรุงสภาพให้ดีขึ้นกว่าเดิม (Kaizen) ทำให้เครื่องจักรสามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพเหมือนเดิม

สิ่งที่จำเป็นต้องรักษาสภาพเครื่องจักรให้คงสภาพไว้ได้นานที่สุดตามอายุที่ควรจะเป็นขอจากการทำความสะอาด ตรวจสอบเช็ค ตรวจสอบดูแลและบำรุงรักษาด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำแล้ว สิ่งที่ต้องทำด้วยคือ การสร้างมาตรฐานชั่วคราวในการทำความสะอาด ตรวจสอบเช็ค ตรวจสอบ หรือการบำรุงรักษาด้วยตนเอง การกำหนดมาตรฐานชั่วคราวนี้ประกอบด้วย

Action 4 การเรียนรู้ ศึกษาเฉพาะจุด หรือ OPL (One Point Lesson) เป็นการถ่ายทอดความรู้จากผู้ปฏิบัติงานเองในทีม ในกลุ่ม หรือในองค์กร เป็นเทคนิคการถ่ายทอดวิชาความรู้ที่ได้เกิดจากองค์ความรู้ใหม่จากรู้หน้างานจากจุดเล็ก ๆ เฉพาะด้าน จากการสังเกต การสัมผัสหน้างานด้วยตนเอง แล้วสามารถปรับปรุงแก้ไขปัญหาได้ อาจจะเป็นการชั่วคราวหรือถาวร แต่สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้จะเป็นเกร็ดความรู้ที่จะต้องสร้างให้เป็นมาตรฐานชั่วคราวเพื่อการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ เพื่อลดการสูญเสียจากการปฏิบัติงานผิดขั้นตอนหรือเป็นการเพิ่มทักษะการเรียนรู้ใหม่ กับผู้ปฏิบัติงานใหม่

การเรียนรู้ ศึกษาเฉพาะจุด จะมีแบบฟอร์มในการลงรายละเอียดการเรียนรู้ที่ได้ ส่วนมากจะเขียนหรือวาด หรือภาพถ่าย เป็นรูปที่ประกอบคำอธิบาย เพื่อให้เข้าใจง่าย มองเห็นภาพหน้างาน เพื่อย้ำให้เกิดการจดจำ ลดปัญหาการทำงานผิดขั้นตอน หรือผิดพลาด อาจทำให้เกิดอันตรายต่อคน เครื่องจักร หรือกระบวนการได้

ตารางที่ 8 การบันทึกรายละเอียด One Point Less

Theme ชื่อเรื่อง		Title				บริษัท มิตรผล ไบโπο-เพาเวอร์ (ด่านช้าง) จำกัด Mitr Phol Bio Power (Dan Chang) Co., Ltd.	
		การเติมน้ำมัน Boiler Feed Pump Boiler38				DC- OPCB3)-001	
						Effective date วันที่บังคับใช้	
						ชื่อพนักงาน	ราชัน รัชยาทอง
						ผู้ตรวจสอบ (นาม.)	วิรัช นพวิเศษ
Category ประเภท		☒ Basic Knowledge ความรู้พื้นฐาน	☐ Specific Knowledge ความรู้เฉพาะทาง	☐ Fabrication Knowledge ความรู้งานประดิษฐ์	☐ Management Knowledge ความรู้การบริหาร	ผู้อนุมัติ (ผก.)	
						Section แผนก	ผลิต
						Department	ฝ่าย ผลิต
<p>วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทดสอบ Bearing Boiler Feed Pump 2. ลดความเสียหายของ Boiler Feed Pump <p>ขั้นตอนการปฏิบัติการตรวจเช็ค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทำความสะอาดกระปุกน้ำมันที่จะเติมก่อน 2. ยกกระปุกน้ำมันออกมาและเติมน้ำมันใส่กระปุกให้เต็ม 3. นำกระปุกใส่ไว้ที่เดิม <p>ข้อควรระวัง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ควรใช้น้ำมัน Shell Corena S4 R 2. ห้ามปล่อยให้ให้น้ำมันแห้งเพราะจะทำให้ Bearing ร้อนได้ 3. จะเติมน้ำมันในถังใส่ไว้ด้วยบริเวณช่องเติมน้ำมันที่หัว Pump 							
Date Executed วันที่สอน	11/5/59	ผลการเรียน		ผลการเรียน		ผลการเรียน	
Trainer ผู้สอน	วิรัช นพวิเศษ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
Trainee ผู้เรียน	วิรัช นพวิเศษ	/					
	เอกรัตน์	/					
	สมศักดิ์ มณีรัตน์	/					
	จำเริญ	/					
	ศุภกร	/					
	อริศ	/					
	วิมลพงษ์	/					
ผู้รับรอง (นาม.)	วิรัช						

ที่มา: One Point Lesson โดย อนุชิต โอสถานนท์, การเพิ่มผลผลิตและจัดการอุตสาหกรรมในสถานประกอบการ, (อนุชิต โอสถานนท์, 2016)

One Point Lesson (OPL)

1) สอนให้รู้ หมายถึง ในรายละเอียดสิ่งใหม่ที่ได้มา จะต้องมีการสอนงานกันในทีม

2) ทำให้ดู นอกจากการสอนงานแล้ว อาจมีการสอนหน้างาน หรือ OJT (On the Job Training) มีการทำจริง เป็นตัวอย่างให้เกิดการเรียนรู้

3) สอบกลับมายังผู้สอน เป็นการเรียนรู้เชิงปริกษา สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

Action 5 การกำหนดมาตรฐานชั่วคราว การเรียนรู้หน้างานจากการสอนงาน ศึกษางาน เฉพาะจุดถือว่าการสร้างมาตรฐานการทำงานแบบใหม่ชนิดหนึ่ง ซึ่งเกิเป็นองค์ความรู้ใหม่ การสร้างมาตรฐานชั่วคราว เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดหรือปัญหาซ้ำ จำเป็นต้องมีกระบวนการในการทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่เพื่อลดปัญหาดังกล่าว

การกำหนดมาตรฐานชั่วคราว สามารถทำได้โดยการสร้างมาตรฐานการควบคุมด้วยสายตา (Visual Control) หรือ การทำตารางตรวจสอบอย่างง่ายติดตั้งไว้ในจุดที่ต้องการตรวจสอบหน้างาน อาจจะเป็นการกากะบาท X หรือ / หน้าหัวข้องานที่ต้องการตรวจเช็ค เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อการตรวจสอบ สามารถแยกประเภทการตรวจสอบด้วยสายตาได้ดังนี้

- การจัดลำดับ แสดงเป็นตัวเลขบอกลำดับ หรือขั้นตอนการทำงานว่าขณะนี้อยู่ในขั้นตอนไหน ขั้นต่อไปคืออะไร เพื่อป้องกันการผิดพลาดจากการทำงานผิดขั้นตอน
- บอกสถานะปัจจุบัน ที่เป็นอย่างไร มีสถานะแบบไหน เช่น ปิด-เปิด บอกสถานะตำแหน่ง วาล์วควบคุมต่าง ๆ หรือ สวิตซ์ไฟ บอกสถานะการปิด-เปิด
- ลูกศรบอกทิศทาง บอกสถานะปัจจุบัน ว่าความต้องการเป็นอย่างไร เช่น ลูกศรบอกทิศทางสำหรับที่จอดรถ เส้นลูกศรบอกทิศทางไรไหลของของไหลในท่อตามโรงงานอุตสาหกรรม

รูปที่ 37 ตัวอย่างการทำ Visual Control

ที่มา: One Point Lesson โดย อนุชิต โอสถานนท์, การเพิ่มผลผลิตและจัดการอุตสาหกรรมในสถานประกอบการ, (อนุชิต โอสถานนท์, 2016)

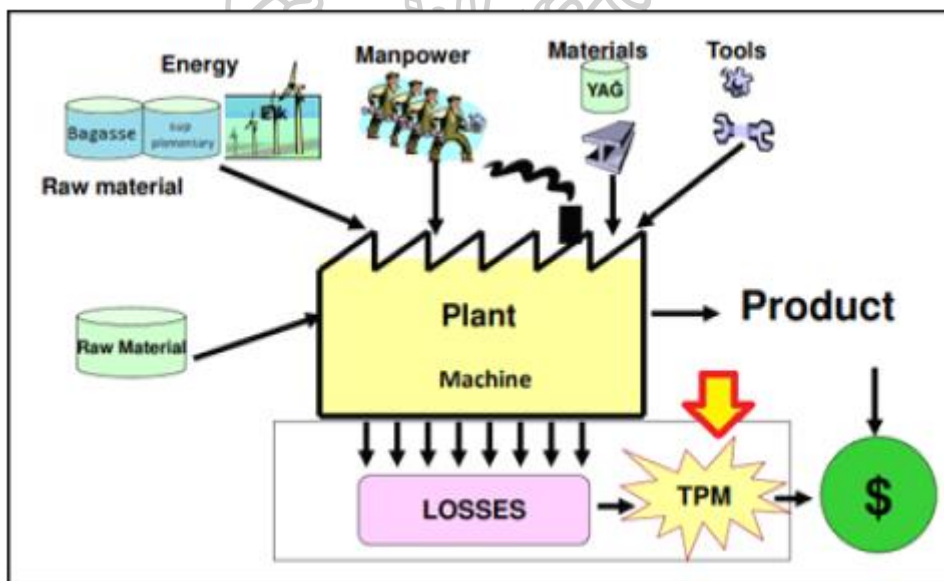
มาตรฐานสี ใช้มาตรฐานสีในการใช้บอกสถานะต่าง ๆ เช่น สีถึงขยะ เป็นขยะทั่วไป ขยะอันตราย หรือ ขยะรีไซเคิล สีช่องทางต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับโรงงานอุตสาหกรรม ให้ทราบว่าแบบไหนเป็นท่อสารเคมีอันตราย ท่อไอ้ที่มีความร้อนสูง ท่อน้ำมัน ท่อน้ำ ท่อลม ฯลฯ

- ย่านบอกสถานะ เป็นการแสดงสถานะความปกติ ไม่ปกติ เป็นสัญญาณเตือนเพื่อการควบคุม อาจบอกแต่ละย่านแยกเป็นสีต่าง ๆ เช่น 40-60 เป็นสีเขียว ปกติ 65-75 เป็นสีเหลือง ให้ระวัง 85-95 เป็นสีแดง เป็นจุดอันตราย ต้องห้ามหรือหยุดดำเนินการ

- สัญลักษณ์บอกระดับความสำคัญต่าง ๆ อาจทำเป็นสเกล (Scale) สำหรับใช้เป็นค่าควบคุมในระดับต่าง ๆ ตามความต้องการ

- อุปกรณ์พิเศษบอกตำแหน่ง ทิศทาง หรือสถานะต่าง ๆ ผู้ปฏิบัติงานสามารถประยุกต์ใช้สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นสัญลักษณ์ใช้ในการควบคุม

2.5 การวัดประสิทธิผลโดยรวมของเครื่องจักร (OEE)

รูปที่ 38 ความสูญเสียที่เกิดจากกระบวนการ

ที่มา: ยกระดับประสิทธิผลโดยรวมเครื่องจักรผ่านการปรับปรุงเฉพาะเรื่อง, ชาญชัย พรศิริรุ่ง, เข้าถึงเมื่อ 10 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก (ชาญชัย พรศิริรุ่ง, 2549)

https://www.ftpi.or.th/wp-content/uploads/2019/01/OEE_7-03-62.pdf

2.5.1 การสูญเสีย 16 ประเภท

ระบบการผลิตเพื่อมีประสิทธิภาพสูงสุด เราต้องกำจัดความสูญเสียซึ่งมีอยู่ 16 ประเภท คือ

๑ การสูญเสียที่ทำให้ประสิทธิภาพเครื่องจักรลดลง 8 ประเภท

1. การสูญเสียเนื่องจากการวางแผนการหยุดเครื่อง (Shutdown Losses)
2. การสูญเสียจากการปรับการผลิต (Production Adjustment Losses)
3. การขัดข้องของเครื่องจักร (Failure Losses)
4. การปรับตั้งและการปรับแต่ง (Setting Up & Adjustment)
5. การสูญเสียเวลาหยุดเล็กน้อย และการเดินเครื่องจักรตัวเปล่า (Minor Stoppage & Idling Time)

6. การสูญเสียความเร็ว (Speed Losses)

7. การเกิดของเสียและงานซ่อม (Quality Defect & Rework Losses)

8. ความสูญเสียช่วงเริ่มต้นผลิต (Startup Losses)

๑ การสูญเสียที่ทำให้ประสิทธิภาพของคนลดลง 5 ประเภท

9. การสูญเสียจากการจัดการ (Management Losses)

10. การสูญเสียจากการเคลื่อนไหว (Motion Losses)

11. การสูญเสียจากการจัดวางสายการผลิต (Line Organization Losses)

12. การสูญเสียเนื่องจากการไม่นำระบบอัตโนมัติมาใช้ (Losses resulting from lack of automated system)

13. การสูญเสียจากการวัดและปรับแต่งบ่อยๆ (Measurement and adjustment losses)

๑ การสูญเสียจากการใช้ทรัพยากรในการผลิต 3 ประเภท

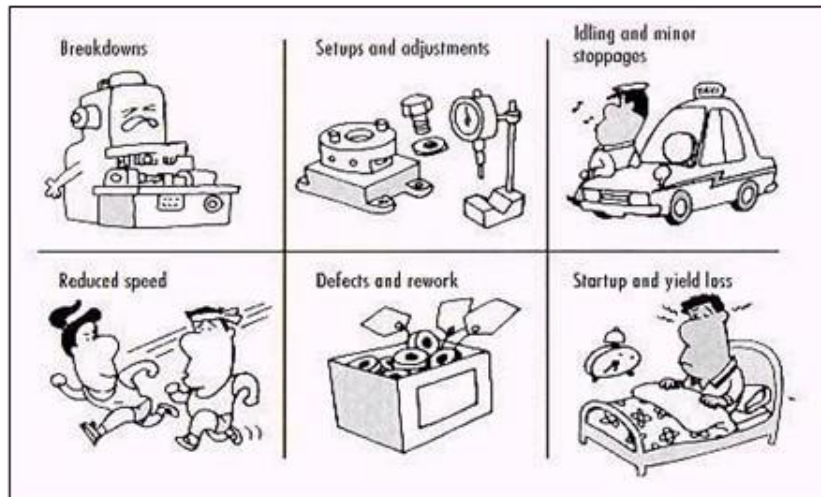
14. การสูญเสียผลได้จากการผลิต (Yield Losses)

15. การสูญเสียพลังงาน (Energy Losses)

16. การสูญเสียเนื่องจากเครื่องมือ จิ๊ก และแม่พิมพ์ (Die, Jig and Tool Losses)

2.5.2 ความสูญเสียหลัก 6 ประการที่มีผลต่อเครื่องจักร

เป้าหมาย “เครื่องจักรเสียเป็นศูนย์ (Zero Breakdown)”

รูปที่ 39 ความสูญเสียหลัก 6 ประการที่มีผลต่อเครื่องจักร

ที่มา: การบำรุงรักษาทีละคนแบบทุกคนมีส่วนร่วม, ชาญชัย พรศิริรุ่ง, สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก (ชาญชัย พรศิริรุ่ง, 2549) www.ftpi.or.th

1. เครื่องจักรเสีย (Machine Breakdowns)

๑ การทำงานของเครื่องจักรหยุดลง อันเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น สายพานขาด มอเตอร์ไหม้ ลูกปืนแตก ระบบ Heater ไม่ทำงาน ฯลฯ

๑ ต้องมีการหยุดการผลิตเพื่อทำการซ่อมแซม รวมถึงการเปลี่ยนชิ้นส่วนใช้เวลาในการแก้ไขมากกว่า 5 -10 นาที เสียเวลาและจำนวนการผลิต

2. การปรับตั้งและปรับแต่ง (Setups and Adjustments)

เป้าหมาย ลดเวลาในการปรับตั้ง และ ปรับแต่งให้ต่ำกว่า 10 นาที (Single Minute Exchange of Die ; SMED)

๑ เป็นเวลาที่สูญเสียในการเปลี่ยนรุ่นการผลิตในแต่ละครั้ง ซึ่งเป็นเวลาตั้งแต่การผลิตผลิตภัณฑ์เดิมเสร็จสิ้นไปจนถึงเวลาที่ผลิตภัณฑ์ตัวใหม่ที่ตีตัวแรกผลิตเสร็จ

๑ การทดสอบหาเงื่อนไขการผลิตที่ดีที่สุดในการผลิตแต่ละครั้ง

๑ เสียเวลาและจำนวนการผลิต

3. เครื่องจักรหยุดเล็ก ๆ น้อย ๆ และเดินเครื่องตัวเปล่า (Minor Stoppages and Idling)

๑ เครื่องจักรหยุดทำงานชั่วคราวเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น ชิ้นงานตกลงไปขัด ไฟตก

สวิตช์ไฟตัด เป็นต้น

๑ เครื่องจักรทำงานแต่ไม่มีชิ้นงานป้อน เช่น รอวัตถุดิบป้อน เป็นต้น

๑ เครื่องจักรไม่ต้องการซ่อมแซม แต่มีการเสียเวลารอการแก้ปัญหาเล็กน้อยใช้เวลาต่ำกว่า 5-10 นาที

4. การสูญเสียความเร็ว (Speed Losses)

เป้าหมาย มีความแตกต่างของความเร็วมาตรฐานกับความเร็วจริงในการผลิตเครื่องจักรมีความเร็วมาตรฐาน / กำลังผลิต / Cycle Time ต่ำกว่า มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ได้ชิ้นงานน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

๑ มีความแตกต่างของความเร็วมาตรฐานกับความเร็วจริงในการผลิต

๑ เครื่องจักรมีความเร็วมาตรฐาน / กำลังผลิต/Cycle Time ต่ำกว่ามาตรฐานที่ได้กำหนดไว้

๑ ได้ชิ้นงานน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

5. ของเสีย และ งานแก้ไข (Defects and Rework)

เป้าหมาย ของเสียเป็นศูนย์ (Zero Defect)

๑ ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด และไม่สามารถแก้ไขเพื่อส่งให้แผนกถัดไป หรือ ลูกค้าได้

๑ ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด แต่สามารถซ่อมแซม ปรับแต่งให้ได้ตาม มาตรฐานที่กำหนดได้

๑ เสียเวลาและจำนวนการผลิต

6. ความสูญเสียช่วงเริ่มต้นผลิต (Startup Losses)

เป้าหมาย ลดเวลา / ความสูญเสียช่วงเริ่มเดินเครื่องให้น้อยที่สุด

๑ สูญเสียวัตถุดิบ / ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้ตามข้อกำหนดอันเนื่องมาจากสาเหตุ

▪ การผลิตในช่วงเริ่มต้น

▪ เริ่มผลิตหลังจากหยุดพัก

▪ ช่วงเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ใหม่

▪ เริ่มผลิตหลังจากหยุดซ่อม

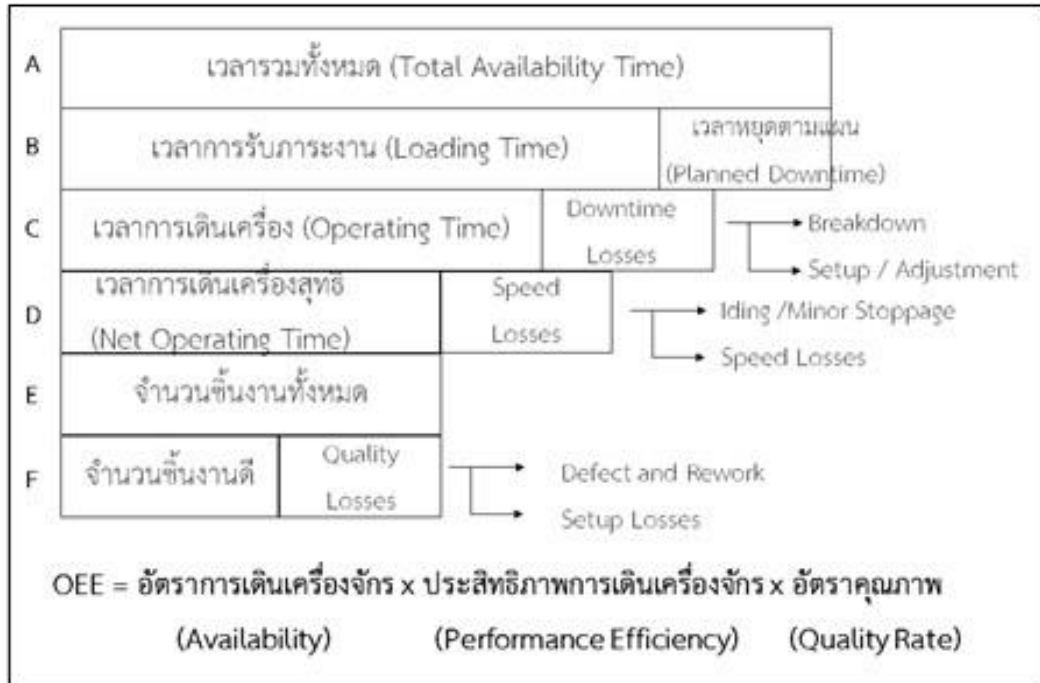
2.5.3 ตัวชี้วัดประสิทธิผลการทำงานของเครื่องจักร

อัตราความพร้อมใช้งานของเครื่องจักร (Availability)

ประสิทธิภาพการทำงานของเครื่องจักร (Performance Efficiency)

อัตราคุณภาพ (Quality Rate)

คิดจากสูตร OEE = Availability x Performance Efficiency x Quality Rate

รูปที่ 40 ประสิทธิภาพโดยรวมของเครื่องจักร (Overall Equipment Effectiveness : OEE)

ที่มา: การบำรุงรักษาวิวัฒนาการแบบทุกคนมีส่วนร่วม, ชาญชัย พรศิริรุ่ง, สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม 2563, เข้าถึงได้จาก (ชาญชัย พรศิริรุ่ง, 2549) www.ftpi.or.th

อัตราการเดินเครื่อง (Availability)

อัตราการเดินเครื่องจักร (Availability) หมายถึง อัตราส่วนแสดงความพร้อมของการเดินเครื่องจักรในการทำงาน โดยเปรียบเทียบเป็นอัตราส่วนระหว่างเวลาการเดินเครื่องจักร (Operating Time) กับเวลาการรับภาระงานของเครื่อง (Loading Time)

$$\text{อัตราการเดินเครื่องจักร} = \frac{\text{เวลาการรับภาระงานของเครื่อง} - \text{เวลาที่เครื่องจักรหยุด}}{\text{เวลาการรับภาระงานของเครื่อง}}$$

$$= \frac{\text{เวลาที่เครื่องจักรหยุด}}{\text{เวลาการรับภาระงานของเครื่อง}}$$

เวลาที่เครื่องจักรหยุด

* เครื่องจักรหยุด (Machine Breakdowns)

* การปรับตั้ง และ ปรับแต่ง (Setups and Adjustments)

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง (Performance Efficiency)

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง (Performance Efficiency) หมายถึง การแสดงสมรรถนะเครื่องจักรในขณะที่เครื่องจักรทำงาน เป็นการเปรียบเทียบระหว่างเวลาเดินเครื่องสุทธิ (Net Operating Time) กับ เวลาเดินเครื่องจักร (Operating Time)

ประสิทธิภาพการเดินเครื่องจักร = อัตราความเร็วในการทำงาน x อัตราการทำงานสุทธิ

$$\begin{aligned} &= \left[\frac{\text{เวลามาตรฐาน}}{\text{รอบเวลาจริง}} \right] \times \left[\frac{\text{จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้} \times \text{รอบเวลาจริง}}{\text{เวลาการเดินเครื่องจักร}} \right] \\ &= \frac{\text{เวลามาตรฐาน} \times \text{จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้}}{\text{เวลาการเดินเครื่องจักรจักร}} \\ &= \frac{\text{เวลาการเดินเครื่องจักรสุทธิ}}{\text{เวลาการเดินเครื่องจักร}} \end{aligned}$$

อัตราคุณภาพ (Quality Rate)

อัตราคุณภาพ (Quality Rate) หมายถึง อัตราส่วนการแสดงความสามารถในการผลิตของได้ดีตรงตามข้อกำหนดของเครื่องจักร คิดเป็นต่อจำนวนของที่ผลิตได้ทั้งหมด

$$\begin{aligned} \text{อัตราคุณภาพ} &= \frac{\text{จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้} - \text{จำนวนชิ้นงานที่ผลิตเสีย}}{\text{เวลาชิ้นงานที่ผลิตได้}} \\ &= \frac{\text{จำนวนชิ้นงานที่ผลิตดี}}{\text{เวลาชิ้นงานที่ผลิตได้}} \end{aligned}$$

จำนวนชิ้นงานที่เสีย * งานเสีย (Defect)

* งานซ่อม (Rework)

2.5.4 การวัดประสิทธิผลการบำรุงรักษา (MTBF MTTR)

การวัดค่าความน่าเชื่อถือของเครื่องจักรสามารถวัดได้จากการวัดเวลาการทำงานของเครื่องจักรอย่างต่อเนื่องโดยเฉลี่ย หรือ MTBF (Mean Time Between Failure) ซึ่งหมายถึงระยะเวลาในการเดินเครื่องจักรต่อเนื่องโดยไม่มีการหยุดบำรุงรักษา มีวิธีคิดโดยใช้สูตรดังนี้

$$MTBF = \frac{\text{เวลาของการเดินเครื่องจักร}}{\text{จำนวนครั้งที่หยุดบำรุงรักษา}}$$

การวัดค่า MTBF ถ้ามีการปรับปรุงเครื่องจักรแล้วมีค่าเพิ่มขึ้นมากกว่าในช่วงก่อนการปรับปรุงเครื่องจักร นั้นหมายถึงว่าเป็นการปรับปรุงเครื่องจักรได้ผลที่ดีขึ้น

อีกหนึ่งตัวแปรของการวัดประสิทธิผลของเครื่องจักรคือ การวัดเวลาหยุดบำรุงรักษาเครื่องจักรโดยเฉลี่ย หรือ MTTR (Mean Time To Repair) ซึ่งจะหมายถึงความสามารถในการดูแลบำรุงรักษาเครื่องจักรในกรณีหยุดเครื่องจักรเพื่อซ่อมบำรุง โดยจะนับระยะเวลาโดยเฉลี่ยในแต่ละครั้งสามารถคิดได้จากสูตรดังนี้

$$MTTR = \frac{\text{เวลาที่เครื่องจักรหยุดเพื่อบำรุงรักษา}}{\text{จำนวนครั้งที่หยุดบำรุงรักษา}}$$

การวัดค่า MTTR ถ้ามีการปรับปรุงเครื่องจักรแล้วมีค่าลดลงกว่าในช่วงก่อนการปรับปรุงเครื่องจักร นั้นหมายถึงว่าเป็นการปรับปรุงเครื่องจักรได้ผลที่ดีขึ้น

การวัดหาค่าประสิทธิผลเครื่องจักร โดยการนำค่าที่ได้จากการคำนวณ MTBF และ MTTR โดยใช้อัตราความพร้อมใช้งานเครื่องจักร (Availability Factor) และ อัตราการเสียของเครื่องจักร (Failure Rate) ซึ่งความพร้อมของเครื่องจักรจะทำให้ทราบว่า ถ้าจัดเวลาการทำงานของเครื่องจักร (Loading) แล้ว เครื่องจักรที่มีสภาพความพร้อมในการทำงานหรือการรับภาระงานได้เท่าไร คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของเวลาทั้งหมดที่มีให้

การคิดเปอร์เซ็นต์ความพร้อมใช้งานของเครื่องจักรหรือ ความพร้อมในการรับภาระโหลดงานของเครื่องจักรสามารถหาได้จากสูตร

$$\text{ความพร้อม} = \frac{\text{เวลารับภาระโหลด (Loading Time) - เวลาหยุด (Unplan Down Time)}}{\text{เวลารับภาระโหลด (Loading Time)}}$$

ความพร้อมใช้งานของเครื่องจักร (Availability Factor) หลังจากได้ทำการปรับปรุงแล้ว จะต้องมามีค่ามากกว่าในช่วงก่อนเวลาการปรับปรุง

อัตราการเสียของเครื่องจักร (Failure Rate)

ความเสื่อมสภาพของเครื่องจักรจะใช้อัตราการเสียของเครื่องจักรเป็นตัวบอกในแต่ละช่วงของเวลาของการใช้งานเครื่องจักร ซึ่งจะมีอัตราการเสียของเครื่องจักรที่แตกต่างกัน โดยอัตรา

การเสียของเครื่องจักรจะเป็นส่วนผกผันของ MTBF นั่นคือ แสดงให้เห็นว่าเครื่องจักรมีความถี่ในการเกิดความเสียหายในช่วงเวลาหนึ่งๆ โดยสามารถคิดได้จากสูตรดังนี้

$$\text{อัตราการเสียของเครื่องจักร (Failure Rate)} = \frac{1}{MTBF}$$

หลังจากทำการปรับปรุงค่าอัตราการเสียของเครื่องจักร (Failure Rate) แล้ว จะต้องทำให้มีค่าลดลงมากกว่าในช่วงก่อนเวลาการปรับปรุง

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 ศึกษาทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับระบบ TPM

(บรรณวิทย์ มณีเนตร, 2008) ได้กล่าวถึงเทคนิคการบำรุงรักษาเครื่องจักรด้วยตนเอง (Autonomous Maintenance) โดยใช้กระบวนการทำงานจากระบบ TPM ซึ่งได้กล่าวถึงเสา AM นั้นเป็นเหมือนหัวใจซึกซ้ายของการทำเครื่องจักรเสียให้เป็นศูนย์ โดยมีหัวใจซึกขวาคือเสา PM (Planned Maintenance) ซึ่งเสา AM จะมี 7 ขั้นตอนการทำงาน แต่จะเน้นในขั้นตอนที่ 1-3 ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักของเสา AM ที่ทุกโรงงานที่ทำ TPM จะต้องทำ ซึ่งได้กล่าวถึงรายละเอียดในการทำงานแต่ละขั้นตอนตั้งแต่การทำความสะอาด การแก้ไขจุดที่ก่อให้เกิดความสกปรก และจุดที่เข้าถึงยาก และขั้นตอนในการจัดทำมาตรฐานชั่วคราว มีการทบทวนความถูกต้องและเพิ่มเติมมาตรฐานการทำงาน ความสะอาด ตรวจสอบ และหล่อลื่นเครื่องจักร เรียกว่า CIL Standard (Cleaning, Inspection and Lubrication Standard)

ฉัตรเฉลิม วงศ์รัฐนันท์ (2552) ได้ศึกษาถึงปัจจัยแห่งสำเร็จที่สำคัญ (Critical factors) และตัวชี้วัดสมรรถนะ (Performance index) ของระบบการบำรุงรักษาวิผล โดยศึกษาจากโรงงานที่ได้รางวัล TPM จากสถาบัน JIPM ประเทศญี่ปุ่น ผลการศึกษาพบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ให้น้ำหนักสำคัญกับเสาที่ 2 คือ การบำรุงรักษาด้วยตนเองสูงที่สุด ตามมาด้วย เสาที่ 4 คือ การฝึกอบรม เสาที่ 1 คือ การปรับปรุงเฉพาะเรื่อง และเสาที่ 3, 8, 6, 5 และ 7 ตามลำดับ ซึ่งมีน้ำหนักสำคัญจากการวิจัยเรียงลำดับได้ดังนี้ 18.1%, 16.7% , 16.0%, 13.3%, 12.1%, 10.0%, 8.2% และ 5.6% ลำดับสำคัญตัวชี้งานวิจัยนี้ช่วยให้ทราบว่าการใดจำเป็นต้องให้สำคัญเป็นลำดับต้น ๆ ที่จะส่งผลให้การทำกิจกรรม TPM บรรลุเป้าหมาย

บุรินทร์ ศรีธรวาณิชย์ (2552) กล่าวว่า ปัจจัยแห่งสำเร็จที่มีสัมพันธกับดัชนีวัดผลในการดำเนินกิจกรรม TPM ต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารอย่างสูง มีการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน และต้องใส่ใจติดตามก้าวหน้า ให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง พนักงานต้องมีส่วนร่วมทุกระดับ บริษัทต้องพัฒนาทักษะฝึกอบรมพนักงานอย่างต่อเนื่อง บริษัทต้องมีระบบสื่อสารจัดการด้านข้อมูลที่สามารถเข้าถึงอย่างสะดวก ง่าย ในการนำไปวิเคราะห์และปรับปรุงกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง กรณีศึกษา บริษัทผลิตภัณฑ์กระดาษไทย จำกัด

จำนง มีแก้ว (2557) ได้ศึกษาถึงการประยุกต์ใช้ระบบ TPM โดยมุ่งเน้นไปที่เสถียรภาพบำรุงรักษาด้วยตนเอง (AM) และเสถียรภาพปรับปรุงเฉพาะเรื่อง (Focused improvement) ใช้การทำงานแบบกลุ่ม ต้องมีการให้ความรู้ ฝึกอบรมพนักงาน มีการสอนงานเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม เป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจที่เกิดจากการถ่ายทอด พนักงานต้องจัดทำมาตรฐาน การบำรุงรักษาของเครื่องจักรด้วยตนเอง กิจกรรม TPM จะมีแตกต่างตามขนาดของเครื่องจักร ถ้ามีขนาดใหญ่ พนักงานประจำเครื่องที่มีน้อย ควรส่งเสริม จัดสรรเวลา ในกิจกรรมการทำการบำรุงรักษาด้วยตนเองให้มากขึ้น ปรากฏว่าผลการประยุกต์ใช้ระบบ TPM ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิต ส่งผลให้ประสิทธิภาพโดยรวมของเครื่องจักรต้นแบบเพิ่มขึ้นจากก่อนกิจกรรมเป็น 62.21% หลังกิจกรรมเป็น 72.14%

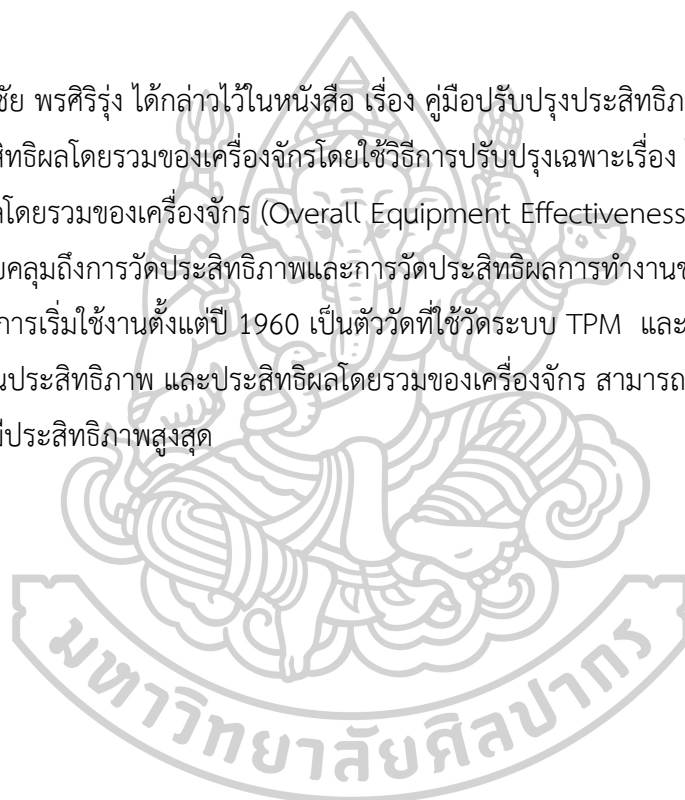
Jack Roberts (1997) กล่าวไว้ว่า TPM เป็นโปรแกรมการบำรุงรักษาที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวคิดวิธีการปรับปรุงสำหรับการบำรุงรักษา เครื่องจักร และอุปกรณ์ ในโรงงานเป้าหมายของระบบ TPM จะมีโดดเด่นในการเพิ่มผลผลิต ลดของเสีย ในขณะที่เดียวกันสร้างและเพิ่มขวัญกำลังใจของพนักงาน ระบบ TPM จะมีคล้ายคลึงอย่างมากกับระบบการจัดการคุณภาพทั้งยังเป็นเครื่องมือที่จะเพิ่มขีดความสามารถ เพิ่มประสิทธิภาพทั้งเครื่องจักรและบุคลากร

มนัสชนก (2545) ได้ศึกษาถึงการสูญเสียหลัก 7 ประการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตโซ่รถจักรยานยนต์ โดยพบสาเหตุการสูญเสียหลัก 4 ประการ คือ ความสูญเสียจากการผลิตที่ขาดประสิทธิภาพ ความสูญเสียจากการผลิตของเสียและการแก้ไขงานความสูญเสียจากการเคลื่อนย้าย สุดท้ายคือการสูญเสียจากการผลิตมากเกินไป แล้วนำไปประยุกต์ใช้ตามกฎฟิสิกส์โรงงาน (Factory Physics) ซึ่งสามารถบอกถึงประสิทธิภาพที่ดีที่สุดของกระบวนการผลิต ประสิทธิภาพที่เหมาะสมในกระบวนการผลิต และประสิทธิภาพที่แย่ที่สุดในกระบวนการผลิต หลังจากนั้นนำหลักการข้างต้นมาเปรียบเทียบกับประสิทธิภาพที่แท้จริงของกระบวนการผลิต เพื่อแสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพที่แท้จริงของกระบวนการผลิตอยู่ที่ระดับใดและแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการผลิตในลำดับต่อไป

2.6.2 ศึกษาทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับ OEE

ยงวิทย์ (2542) ได้ใช้การคำนวณทางการเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมของเครื่องจักร (OEE) ในโรงงานเป่าพลาสติก โดยจะศึกษาถึงความพร้อมใช้งานของเครื่องจักรหลังจากนั้น จะทำการวางแผนในการบำรุงรักษาเชิงป้องกันเพื่อลดความสูญเสียเนื่องจากเครื่องจักรหยุดการผลิตและเครื่องจักรขัดข้อง และลดความสูญเสียเนื่องจากการผลิตของเสีย ซึ่งผลของการดำเนินงานระบบการบำรุงรักษาเครื่องจักรเชิงป้องกันโดยการมีส่วนร่วมของพนักงานทั้งฝ่ายผลิตและฝ่ายบำรุงรักษาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่าประสิทธิภาพ โดยรวมก่อนและหลังการปรับปรุงเพิ่มสูงขึ้นจาก 53.1 เปอร์เซ็นต์ เป็น 64.92 เปอร์เซ็นต์ ทำให้สามารถเพิ่มผลผลิตโดยรวมของเครื่องจักรและผลิตผลด้านแรงงานสูงขึ้น

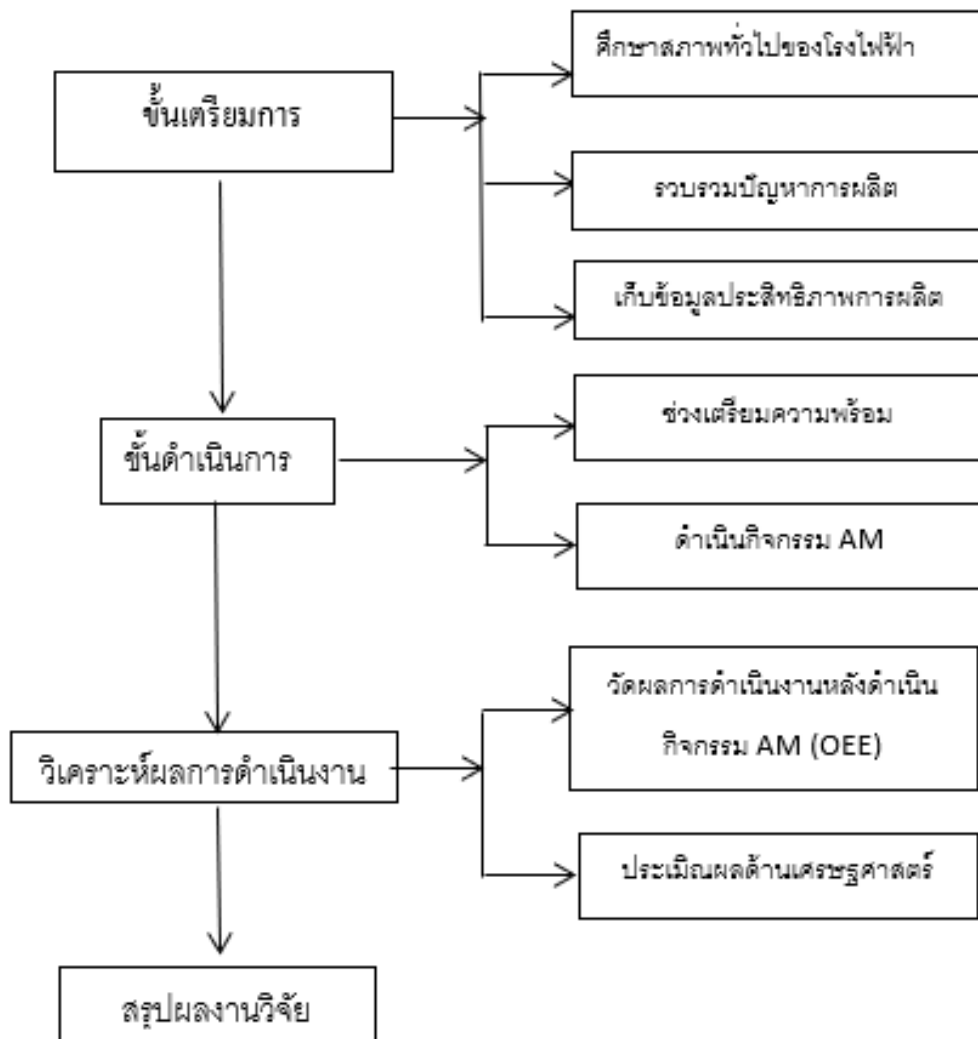
ชาญชัย พรศิริรุ่ง ได้กล่าวไว้ในหนังสือ เรื่อง คู่มือปรับปรุงประสิทธิภาพเครื่องจักร ในหัวข้อ ยกระดับประสิทธิผลโดยรวมของเครื่องจักรโดยใช้วิธีการปรับปรุงเฉพาะเรื่อง ได้ให้คำนิยามของการวัดประสิทธิผลโดยรวมของเครื่องจักร (Overall Equipment Effectiveness: OEE) ไว้ว่า เป็นตัวชี้วัดที่ครอบคลุมถึงการวัดประสิทธิภาพและการวัดประสิทธิผลการทำงานของเครื่องจักร เป็นที่มาของ OEE ที่มีการเริ่มใช้งานตั้งแต่ปี 1960 เป็นตัววัดที่ใช้วัดระบบ TPM และมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยในการประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผลโดยรวมของเครื่องจักร สามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงเครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยแนวทางปรับปรุงวิธีการบำรุงรักษาด้วยตนเอง (AM) เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพเครื่องจักรการทดลอง กรณีโรงงานผลิตไฟฟ้าชีวมวลแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรีมีขั้นตอนการดำเนินงานตามรายละเอียดดังนี้

รูปที่ 41 ขั้นตอนการดำเนินงาน

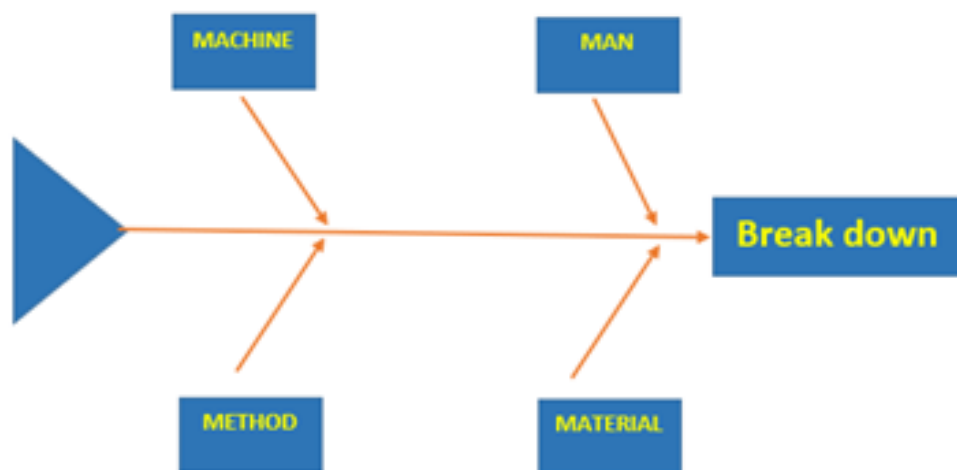
ขั้นตอนการทำวิจัย ดังได้แสดงตามรูปที่ 41 สามารถแบ่งขั้นตอนการทำงานออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

3.1 การเตรียมการ

ในขั้นตอนแรกนี้ทางผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย รวมถึงทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากนั้นทำการศึกษาสภาพปัจจุบันและเก็บข้อมูลของโรงไฟฟ้าตัวอย่าง โดยมีหัวข้อที่ทำการศึกษาดังต่อไปนี้

- กระบวนการและขั้นตอนการผลิต
- เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต
- การบำรุงรักษา
- ผลผลิตภาพของเครื่องจักร

หลังจากนั้นจะดำเนินการศึกษาและเก็บข้อมูลปัญหาในการผลิตของโรงไฟฟ้า ความสูญเสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต ในแต่ละขั้นตอนด้วยวิธีสังเกต สํารวจและจากการบันทึก จากรายงานการผลิตประจำวัน รายงานการหยุดทำงานแบบฉุกฉิน (Break down) รายงานการแจ้งซ่อม รายงานการหยุดผลิตของลูกค้า ย้อนหลังเป็นจำนวน 1 ปี จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกันด้วยการระดมสมอง (Brainstorming) ตั้งแต่ระดับผู้บริหารจนถึงระดับปฏิบัติการ เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ ขึ้นมา เป็นแนวทางสู่การวางแผนการดำเนินการ, การค้นหาสาเหตุของปัญหาหรือปัจจัยเร่งเสื่อม ทั้งปัจจัยด้านคน ปัจจัยด้านเครื่องจักร ปัจจัยด้านวัตถุดิบและปัจจัยด้าน

รูปที่ 42 ปัญหาและผลกระทบของปัญหา

3.2 การดำเนินการ

ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนดำเนินการกิจกรรมเพื่อผลักดันให้เกิดการประยุกต์ใช้การบำรุงรักษาด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยความร่วมมือของพนักงานทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการผลิต ในช่วงเตรียมความพร้อม ใช้การประชุมสัมมนาภายในองค์กรให้รับทราบถึงนโยบายของบริษัท จัดทำแผนการดำเนินงานกำหนดเป้าหมายกำหนดระยะเวลาและผู้รับผิดชอบให้สอดคล้องกับกิจกรรมทั้งหมด ในช่วงดำเนินการกิจกรรมการปรับปรุงวิธีการบำรุงรักษาด้วยตนเอง เน้นให้ความรู้ผ่านการอบรมโดยการจัดทำหลักสูตรให้กับพนักงานทุกระดับ จัดตั้งหัวหน้าทีม(Leader) จัดตั้งคณะทำงานในระดับต่าง ๆ ทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาความสามารถให้กับพนักงานที่ทำหน้าที่ควบคุมการเดินเครื่อง ให้สามารถตรวจสอบดูแลเครื่องจักรและบำรุงรักษาได้ด้วยตนเอง รวมถึงสร้างมาตรฐาน โดยผ่านกระบวนการ 7 ขั้นตอนเป็นแนวทางในการดำเนินการกิจกรรม

3.3 วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

ทำการรวบรวมข้อมูลปัญหาและความสูญเสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต การหยุดทำงานของเครื่องจักรนำร่อง(Manager Model) หลังจากการดำเนินการกิจกรรมปรับปรุงวิธีการบำรุงรักษาด้วยตนเองเป็นระยะเวลา 1 ปี และนำมาคำนวณหาค่าประสิทธิภาพ (OEE) โดยรวมของเครื่องจักร จากนั้นนำค่าที่ได้มาเปรียบเทียบผล ระหว่างก่อนการประยุกต์ใช้และหลังการประยุกต์ใช้การบำรุงรักษาด้วยตนเอง และทำการวิเคราะห์ผลทางเศรษฐศาสตร์ที่จะได้รับหลังการปรับปรุงประยุกต์ใช้การบำรุงรักษาด้วยตนเอง

3.4 สรุปผลงานวิจัย

จากนั้นนำเสนอผลงานวิจัย หลังการปรับปรุงประยุกต์ใช้การบำรุงรักษาด้วยตนเองของโรงงานผลิตไฟฟ้าชีวมวลแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี ในส่วนของประสิทธิภาพ (OEE) โดยรวมของเครื่องจักร พร้อมข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดประโยชน์ ทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับการพัฒนาในอนาคต จากนั้นจึงจัดทำสรุปเล่มรายงานการวิจัย

บทที่ 4

ผลการดำเนินการวิจัย

4.1 แนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาวิจัยในเรื่องของแนวทางการปรับปรุงรักษาด้วยตนเอง (AM) เพื่อวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพของเครื่องจักร โดยวิธีการหรือเครื่องมือที่ใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคือ ระบบ TPM หรือการบำรุงรักษาทีละคนมีผลแบบทุกคนมีส่วนร่วม โดยได้ศึกษากรณีของโรงไฟฟ้าชีวมวลแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งกระบวนการผลิตไฟฟ้าและไอน้ำของโรงงานแห่งนี้มีส่วนสำคัญคือเป็นโรงงานต้นกำลังของโรงงานผลิตน้ำตาล ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าในแต่ละปีจะมีฤดูกาลผลิตน้ำตาลที่สำคัญอยู่ 2 ช่วงเวลาคือ ฤดูกาลหีบอ้อย ซึ่งเป็นฤดูกาลที่สำคัญที่สุดในการที่จะหีบอ้อยให้ได้ น้ำตาลทรายดิบให้มากที่สุดตามระยะเวลาการตัดอ้อยที่จำกัด โดยจะใช้เวลาในการเก็บเกี่ยวประมาณ 3-5 เดือน เพื่อเตรียมวัตถุดิบที่เป็นน้ำตาลทรายดิบเพื่อใช้ในอีกฤดูกาลคือ ฤดูกาลละลายน้ำตาลในหน้าละลาย ใช้เวลาประมาณ 7-9 เดือนในการผลิตน้ำตาลทรายขาวหรือผลิตภัณฑ์จากน้ำตาล ด้วยเหตุนี้ จึงให้ความสำคัญกับฤดูกาลหีบอ้อยเป็นสำคัญ ที่จะต้องเตรียมความพร้อมทั้งในด้านบุคลากร เครื่องจักร และกระบวนการผลิตและการทำงานต่าง ๆ ให้มีความพร้อมสูงสุด ลดเวลาในการสูญเสียไปจากเหตุไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ จากการทำงานผิดขั้นตอน เหตุการณ์ Break down จากการทำงานเครื่องจักรด้วยความไม่พร้อมทำงาน และกระบวนการทำงานที่ไม่สอดคล้องกันกับการประสานงาน หรือการสื่อสารที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นจุดสำคัญที่จะทำการศึกษาวิจัย วิเคราะห์หาจุดบกพร่องจากการทำงานโดยนำข้อมูลในฤดูกาลหีบอ้อยที่ผ่านมาเป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัยโดยการเปรียบเทียบหาจุดที่สามารถปรับปรุงพัฒนาเพื่อลดปัญหาที่จะเกิด เพิ่มประสิทธิภาพเครื่องจักร พัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรให้มีพื้นฐานการทำงานเดียวกัน และสร้างกระบวนการทำงานให้มีมาตรฐานในการทำงานเดียวกัน โดยใช้ระบบ TPM ที่เป็นการบำรุงรักษาทีละคนมีผลแบบทุกคนมีส่วนร่วม ซึ่งในงานวิจัยนี้จะใช้การทำงานด้วยตนเองจากเสา AM ด้วยวิธีการทำงานแบบ AM 3 Step by 5 Action ที่ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่ผลิตสามารถบำรุงรักษาเครื่องจักรที่ตนเองควบคุมหรือเดินเครื่องได้ด้วยตนเองเป็นการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น การปรับปรุงกระบวนการชั่วคราวเพื่อยืดอายุการทำงานของเครื่องจักรก่อนให้หน่วยงานอื่นเข้ามาปรับปรุงแก้ไขหรือซ่อมใหญ่ และมีการเรียนรู้สอนงานกันภายในหมู่เพื่อร่วมงานด้วยกัน พร้อมทั้งการสร้างมาตรฐานชั่วคราวในการปฏิบัติการร่วมกัน ก่อนมีการปรับปรุงหรือการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่จากหน่วยงานจากเสาอื่น

4.2 การดำเนินการ

4.2.1 การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร

4.2.1.1 จัดทำนโยบาย ตัดประกาศ

การดำเนินกิจกรรม TPM ในองค์กรจะต้องให้ความร่วมมือตั้งแต่ผู้บริหารสูงสุด ในโรงไฟฟ้าแห่งนี้จะหมายถึง ระดับกรรมการผู้จัดการธุรกิจไฟฟ้า เป็นประธานที่ปรึกษา ผู้อำนวยการโรงไฟฟ้าในแต่ละภูมิภาค เป็นประธานกลุ่ม ผู้จัดการฝ่ายแต่ละหน่วยงาน เป็นหัวหน้าเสาหรือประธานส่งเสริมกลุ่มย่อย หัวหน้าแผนกและวิศวกรแต่ละฝ่าย เป็นหัวหน้ากลุ่มย่อย ดังแสดงตามรูปที่ 43

4.2.1.2 จัดตั้งกลุ่มทำงาน กลุ่มหลัก และกลุ่มย่อยและกลุ่มย่อย

The screenshot shows a Thai document titled "ประกาศ" (Announcement) regarding the formation of AM Small Groups. The document is dated 15/05/2563 and is signed by the President of Mitrophol Bio-Power (Danchang) Co., Ltd. It lists the names and roles of the group leaders and members of the AM Small Groups. The document is as follows: ประกาศ เรื่อง การจัดตั้งกลุ่มทำงานกลุ่มย่อย AM (Small Group) วันที่ 15/05/2563 โดยมีนายประธานกรรมการผู้จัดการธุรกิจไฟฟ้า บริษัท มิตรผล ไบโอ-พาวเวอร์ (ดanchang) จำกัด เป็นประธานที่ปรึกษา ผู้อำนวยการโรงไฟฟ้าในแต่ละภูมิภาค เป็นประธานกลุ่ม ผู้จัดการฝ่ายแต่ละหน่วยงาน เป็นหัวหน้าเสาหรือประธานส่งเสริมกลุ่มย่อย หัวหน้าแผนกและวิศวกรแต่ละฝ่าย เป็นหัวหน้ากลุ่มย่อย ดังแสดงตามรูปที่ 43

รายนามสมาชิกกลุ่มย่อย AM	ตำแหน่ง	ชื่อกลุ่มย่อย
1. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล	ผู้จัดการทั่วไปอาวุโส	ชื่อกลุ่มย่อย AM
2. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล	หัวหน้าวิศวกรอาวุโส	ชื่อกลุ่มย่อย AM
3. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล	หัวหน้าวิศวกรอาวุโส A	ชื่อกลุ่มย่อย AM
4. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล	หัวหน้าวิศวกรอาวุโส B	ชื่อกลุ่มย่อย AM
5. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล	หัวหน้าวิศวกรอาวุโส C	ชื่อกลุ่มย่อย AM
6. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล	หัวหน้าวิศวกรอาวุโส D	ชื่อกลุ่มย่อย AM
7. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล	หัวหน้าวิศวกรอาวุโส E	ชื่อกลุ่มย่อย AM

รายชื่อคณะกรรมการกลุ่มย่อย AM

1. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล
2. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล
3. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล
4. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล
5. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล
6. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล
7. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล

รายชื่อคณะกรรมการกลุ่มย่อย AM

1. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล
2. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล
3. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล
4. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล
5. นายสมศักดิ์ นิ่มนวล

รูปที่ 43 ประกาศคณะทำงานกลุ่มย่อยเสา AM

การจัดตั้งกลุ่มทำงานย่อย (Small Group) ตามรูป 44 ภายในเสา เพื่อให้การกำหนดหน้าที่การทำงานที่ชัดเจนขึ้น ผู้รับผิดชอบตามรายชื่อมีความรับผิดชอบในพื้นที่ที่กำหนด เครื่องจักรที่ดูแลสามารถเข้าถึง เรียนรู้และการปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มกำลัง เกิดการเรียนรู้เฉพาะด้านที่ตนเองดูแล จะทำให้การรายผลได้ข้อมูลที่ถูกต้อง งานที่รับผิดชอบไม่เกินกำลัง หรือเต็มความสามารถ

<p>กลุ่มสาระ 22 & 23</p> <ol style="list-style-type: none"> คุณวิมล งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างานกลุ่ม คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างาน คุณวิภาณี ภูมิก ศึกษานิเทศน์ เป็น ศึกษานิเทศน์ <p>กลุ่มสาระ 24 & 25</p> <ol style="list-style-type: none"> คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างานกลุ่ม คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างาน คุณวิภาณี ภูมิก ศึกษานิเทศน์ เป็น ศึกษานิเทศน์ <p>กลุ่มสาระ 27</p> <ol style="list-style-type: none"> คุณวิภาณี ภูมิก ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างานกลุ่ม คุณวิภาณี ภูมิก ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างาน คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น ศึกษานิเทศน์ <p>กลุ่มสาระ 28</p> <ol style="list-style-type: none"> คุณวิภาณี ภูมิก ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างานกลุ่ม คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างาน คุณวิภาณี ภูมิก ศึกษานิเทศน์ เป็น ศึกษานิเทศน์ <p>กลุ่มสาระ Physics & Computer IT</p> <ol style="list-style-type: none"> คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างานกลุ่ม คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างาน คุณวิภาณี ภูมิก ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างาน คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น ศึกษานิเทศน์ <p>กลุ่มสาระ PHE & วิชาอื่น Health & Exercise & Music</p> <ol style="list-style-type: none"> คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างานกลุ่ม คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างาน คุณวิภาณี ภูมิก ศึกษานิเทศน์ เป็น ศึกษานิเทศน์ 	<p>Site Project</p> <ol style="list-style-type: none"> คุณวิมล งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างาน คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างาน คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างาน คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างาน คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น ศึกษานิเทศน์ <p>กลุ่มสาระ Math</p> <ol style="list-style-type: none"> คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างานกลุ่ม คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น หัวหน้างาน คุณอรุณ งามคำ ศึกษานิเทศน์ เป็น ศึกษานิเทศน์ <p>โมเดลการทำงานกลุ่ม AM 50:50:50</p> <ol style="list-style-type: none"> ทุกคนมีส่วนร่วม ทุกคนมีส่วนร่วม ทุกคนมีส่วนร่วม Site Project Site Project Site Project Site Project Site Project <p>วันที่ 15 ตุลาคม 2561 ณ วิทยาลัย</p> <p>ศาสตราจารย์ ดร. วิมล งามคำ</p> <p>ผู้อำนวยการวิทยาลัย</p>
--	--

รูปที่ 44 คณะทำงานกลุ่มย่อยเสา AM กลุ่ม Manager Model

4.2.1.3 การประชุมกลุ่มย่อย มอบหมายหน้าที่

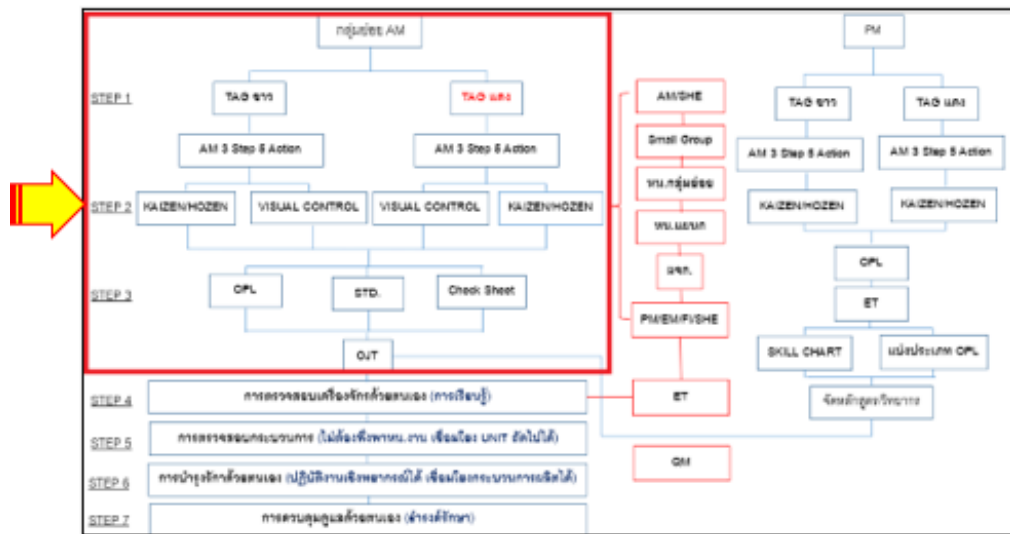
หลังจากมีการกำหนดวัตถุประสงค์กลุ่มย่อย แล้วหัวหน้าหรือประธานกลุ่มย่อยจะเรียกประชุมกลุ่ม วางแผนงาน เพื่อติดตามและรายงานผลตามแผนที่วางไว้

รูปที่ 45 การประชุมกลุ่มย่อย มอบหมายงานตามแผน

4.2.2 การวางแผนติดตามผลการปฏิบัติงาน AM 3 Step by 5 Action

เป็นการเตรียมแผนงานตามโครงสร้างในเสา AM โดยการวางรายละเอียดของงานในแต่ละกลุ่มงานย่อย โดยในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติงานจะถูกแยกออกจากป้ายงานหลัก จะมีการแบ่งงานอย่างชัดเจน มีขอบเขต รวมทั้งยังมีการเชื่อมโยงงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่น (เสาอื่น ๆ) เพื่อให้การดำเนินงานและการติดตามผลการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่นตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังแสดงตามรูปที่ 46 และ รูปที่ 47

รูปที่ 46 ขอบเขตกิจกรรม AM 3 Step by 5 Action

MASTER PLAN																					
แผนงาน Boiler Feed Water Pump BLOCK#3																					
No.	Description	Plan	Actual	มิถุนายน				กรกฎาคม				สิงหาคม				กันยายน				ตุลาคม	Remark
				1	2	3	4	5	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3		
1	กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของโครงการ	8-13/06/60																			
2	ดำเนินการตาม AM 3 Step 5 Action																				
2.1	Action 1 ทำความสะอาดเครื่องจักร-ตรา Tag	15/06/60-31/07/60																			
	-บริเวณ BFWP32,35,36 และ D-sup	15-30/06/60																			
	-บริเวณ BFWP38 และ D-sup	01-15/07/60																			
	-บริเวณ BFWP37,33,34 และ D-sup	16-31/07/60																			
2.2	Action 2 ฝึกอบรม Know why	15/06/60-30/10/60																			
2.3	Action 3 ฝึกการปฏิบัติ (5S/Kaizen/Visual Control)																				
	-บริเวณ BFWP32,35,36 และ D-sup	15/06/60-30/10/60																			
	-บริเวณ BFWP38 และ D-sup	15/06/60-30/10/60																			
	-บริเวณ BFWP37,33,34 และ D-sup	15/06/60-30/10/60																			
2.4	Action 4 ฝึกอบรมและจัดทำ CPL	01-30/09/60																			
2.5	Action 5 จัดทำมาตรฐานการตรวจรอบ (Standard Check Sheet)	01-20/10/61																			
3	สรุปผลการดำเนินงาน	30-31/10/61																			

รูปที่ 47 แผนงานของ AM 3 Step by 5 Action

4.2.3 กิจกรรมการสื่อสาร Morning Talk & KYT ประจำวัน

เป็นการเตรียมพร้อมก่อนการทำงานในแต่ละวัน หยั่งรู้อันตรายในการทำงาน หรือ KYT (Kiken Yochi Training) เป็นกิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอย่างหนึ่ง เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน การทำงานที่เกิดความเสี่ยง ส่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยของพนักงาน เช่น เผลอ เรอ ประมาท เหม่อลอย รีบเร่ง หรือการทำงานลัดขั้นตอน เป็นเหตุให้เกิดความผิดพลาด และเกิดความสูญเสีย สูญเปล่าจากการปฏิบัติงาน

รูปที่ 48 กิจกรรม Morning Talk & KYT ประจำวัน

4.2.4 การค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร หรือปัจจัยเร่งเสื่อมของเครื่องจักร

ปัจจัยเร่งเสื่อมที่เกิดจากความสกปรก ผิด หลวม จะทำให้อายุการใช้งานเครื่องจักรลดลง เจ้าของเครื่องจักรในกลุ่มย่อยจะต้องสืบค้น หาปัจจัยต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดผลกระทบทำให้เครื่องจักรเสื่อมลง จะเริ่มจากการทำความสะอาดเครื่องจักร (กิจกรรม 5 ส. Big Cleaning Day) เพื่อค้นหาจุดบกพร่อง การแก้ไขด้วยตนเองในจุดที่พบปัญหาและสามารถแก้ไขได้ ลงบันทึกรายละเอียดลงใน White Tag (ป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักรสีขาว) กรณีที่ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเองให้แขวน Red Tag (ป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักรสีแดง) เพื่อให้หน่วยงานเสาอื่นที่รับผิดชอบเข้ามาดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุง และแขวน Yellow Tag (ป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักรสีเหลือง) หากพบกระบวนการทำงานหรืออุปกรณ์เครื่องจักรไม่ปลอดภัยเป็นอันตรายที่จะก่อให้เกิดอุบัติเหตุกับคน และเครื่องจักร

รูปที่ 49 การแขวนป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร (ขาว แดง เหลือง)

กิจกรรมการรายงาน Ho-Ren-So เป็นการสืบค้นวิเคราะห์หาต้นเหตุของปัญหาที่แท้จริง (Why Why analysis) การแจ้งข้อมูลข่าวสารหรือติดต่อเสาที่เกี่ยวข้อง และการปรึกษาผู้มีความรู้หรือผู้ชำนาญการกรณีพบปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่พบ กิจกรรม Kaizen เป็นการปรับปรุงเครื่องจักร กระบวนการทำงานให้ดีขึ้น โดยสามารถปรับปรุงได้ด้วยตนเอง ใช้ต้นทุนเพียงเล็กน้อย ปรับปรุงจากจุดเล็ก ๆ อย่างต่อเนื่อง

4.2.4.1 AM Step 1 Action 1 กิจกรรม 5 ส. และ Big Cleaning Day

เป็นกิจกรรมการทำความสะอาดพื้นที่และเครื่องจักรที่รับผิดชอบในแต่ละกลุ่มย่อยประจำวัน และในภาพรวมส่วนกลางที่ไม่มีเจ้าของพื้นที่นั้นรับผิดชอบ จะเป็นการร่วมมือกันทุกกลุ่มทำความสะอาดประจำสัปดาห์ เป็นการทำความสะอาดครั้งใหญ่หรือ Big Cleaning Day เพื่อจะได้ทำการตรวจเช็คความผิดปกติ หรือการตรวจสอบด้วยสายตา (Visual Check) ได้ง่ายและรวดเร็วต่อการแก้ไข หรือการปรับปรุง

Big Cleaning Day

พนักงาน ผู้ช่วยพนักงาน แม่บ้าน พนักงานหน่วยงาน สนับสนุนกลาง

รูปที่ 50 กิจกรรม Big Cleaning Day

4.2.4.2 AM Step 1 Action 2 การค้นหาป้ายค้นหาความผิดปกติเครื่องจักร หรือสิ่งผิดปกติที่เป็นปัจจัยเร่งเสื่อมประจำถิ่นของเครื่องจักร จะค้นหาจุดบกพร่องหรือปัจจัยเร่งเสื่อมจากเครื่องจักรที่เป็น เครื่องจักรนาร่อง หรือ Manager Model จาก Boiler 37 โดยค้นหาป้ายสีขาว สีแดง สีเหลือง เพื่อนำมาแก้ไขและปรับปรุงได้ดังนี้

รูปที่ 51 กิจกรรมการค้นหาป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร

ผลการค้นหาป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร สีขาว สีแดง สีเหลือง ในแต่ละฤดูกาล
ที่บอ้อยขณะเดินเครื่อง Boiler 37 (ปี 2017/2018, ปี 2018/2019, ปี 2019/2020) มีผลที่ได้ดัง
ตารางที่ 9

ตารางที่ 9 บันทึกผลการค้นหาป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร

Year \ Tag	White	Red	Yellow
2560/2561	118	5	17
2561/2562	555	65	8
2562/2563	44	17	10

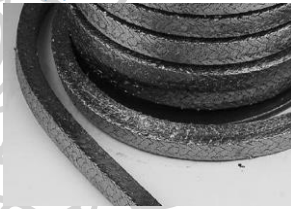
4.2.4.3 การวิเคราะห์ Know Why

คือ ต้องรู้ว่าเกิดเหตุการณ์ที่แสดงในป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักรได้อย่างไร แล้วมัน
มีความเป็นมาอย่างไร(มี Time Factor) เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ใคร? ทำอะไร? ที่ไหน? อย่างไร? ที่ทำ
ให้สภาพเป็นอย่างนี้ ย้อนจากอดีต มาเป็นอย่างนี้ได้อย่างไร ประโยชน์ คือ เป็นการฝึกให้พนักงานคิด
อธิบายสิ่งที่มองเห็น ถูกผิดไม่เป็นไร เกิดจากประสบการณ์ โดยมีหัวหน้าคอยสังเกตว่าน้องเข้าใจ
ถูกต้องหรือไม่

รูปที่ 52 การวิเคราะห์ Know Why

Know - Why Sheet

MACHINE : Valve		ZONE : STG.Block#3		DIVISION : Operation		DEPARTMENT : Operation						
Case name : น้ำรั่ว (Leak)				Identified by : ลือชา หนูขาว								
Team Name	Created by	Created Date	Section Manager	Engineer	Leader							
STG.Block#3	ลือชา หนูขาว	13 มิ.ย.60		-	มาโนช อุบล							
What kind of defect is it? (จุดบกพร่องหรือปัญหานั้นคืออะไร) มีน้ำหยด บริเวณแก้น Valve ของท่อ Exhaust Steam				What will happen if left as is? (ถ้าปล่อยทิ้งไว้จะเกิดอะไรขึ้น) เกิดสนิมที่ตัวลวดประเก็น ทำให้แก้น Valve สึก ขาด เนื่องจากน้ำหยดตลอดเวลา								
												
What did this occur? (ทำไมจึงเกิดจุดบกพร่องหรือปัญหานี้) เนื่องจากประเก็น เสื่อมสภาพอันเนื่องมาจากการใช้งาน และนิ้อยึดหลวม				What countermeasures will you take? (แนวทางแก้ไขและป้องกัน) เปลี่ยนประเก็นใหม่ ขันนิ้อ ยึดให้แน่น Mark หัวนิ้อ เพื่อเป็นข้อสังเกต ความผิดปกติ								
												
Horizontal replication	Circulate	→	→	→	→	→	→	→	→	→		
	verification											
Record of education	Date											
	Name											
	Name											

Rev. : 00

FM - TPM - 002

รูปที่ 53 Know Why Sheet

- ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำ AM Step 1
1. ได้รู้จักอุปกรณ์และพื้นที่การทำงานมากขึ้น
 2. ทำให้เปลี่ยนมุมมองในการมองการทำงานของเครื่องจักร(ผิดปกติเป็นประจำ=ปกติ), (ผิดปกติ = แก้ไข)

3. รู้จักการวิเคราะห์ปัญหาให้ถูกจุดโดยใช้หลักการ Know why เพื่อต่อยอดไปสู่ Kaizen ได้อย่างถูกต้อง
4. เกิดความใส่ใจในการดูแลเครื่องจักรมากขึ้น เนื่องจาก Boiler ที่นำมาเป็นตัวแบบ เป็นเครื่องจักรที่มีความสำคัญอันดับต้นๆ ของการผลิตไอน้ำในช่วงฤดูกาลที่บอ๊วย
5. รู้จักการมีส่วนร่วม สร้างความสัมพันธ์กันระหว่างหัวหน้ากับพนักงานเนื่องจากมีการทำงาน การวิเคราะห์ปัญหาเป็นทีม
6. ค้นพบจุดบกพร่องที่ถูกสิ่งสกปรกปิดบัง เพื่อสามารถแก้จุดบกพร่องได้ทัน

4.2.5 AM Step 2 Action 3 การคืนสภาพและการปรับปรุง

เป็นวิธีการที่จะทำการปรับปรุง แก้ไข ชิ้นส่วน เครื่องจักร ให้สามารถใช้งานและบำรุงรักษาได้ง่ายขึ้น ปราศจากจุดยากลำบากและแหล่งกำเนิดปัญหา

รูปที่ 54 สภาพปัญหาก่อนการคืนสภาพและปรับปรุง

รูปที่ 55 การคืนสภาพ และการปรับปรุงอย่างง่าย

4.2.5.1 HO-REN-SO (Two Way Communication)

การสื่อสารแบบสองทางที่มีประสิทธิภาพ HOKOKU หมายถึง การรายงาน, RENRAKU หมายถึง การติดต่อประสานงาน และ SODUN หมายถึง ให้ข้อเสนอแนะ HO-REN-SO จึงเป็นเทคนิคในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งกับตนเอง และผู้ร่วมงาน

4.2.5.2 KAIZEN และ HOZEN

หมายถึง การปรับปรุงและธำรงรักษาให้สภาพพื้นฐานเหมือนเดิม ถ้า Hozen แล้วไม่สำเร็จ ก็ให้ Kaizen ได้ แต่มีข้อแม้ว่าต้องกลับไปทำ Hozen ก่อน ซึ่งในภาษาของ TPM หรือ AM นั้น เราต้องคืนให้กลับสู่สภาพเดิมคือ Hozen แต่ในทางตำรานั้นมักจะใช้คำว่า Kaizen คือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งจริงๆ แล้วมันต้องผ่านขั้นตอนการ Hozen ก่อน ดังรูป 56 การปรับปรุง Kaizen

รูปที่ 56 การปรับปรุง Kaizen

4.2.6 Visual Control

เป็นระบบการทำงานที่สามารถทำให้พนักงานเข้าใจขั้นตอนการทำงาน รู้เป้าหมาย ผลลัพธ์ที่ได้คือทำงานถูกต้องตามขั้นตอน เข้าใจง่าย ชัดเจน รวดเร็ว ถูกต้อง โดยใช้เป็นสัญลักษณ์ บ้าย สี ลูกศร หรืออื่น ๆ ทำแสดงชี้บ่ง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจ ตามรูปที่ 57 แสดงการทำ Visual Control แบบต่าง ๆ ที่เครื่องจักร เพื่อให้เป็นเกณฑ์มาตรฐานชั่วคราวในการตรวจเช็คเครื่องจักร สะดวก ง่าย และรวดเร็วต่อการทำงาน

Visual Control แยกตามประเภท				STEP 2	
ที่	ประเภท	ตัวอย่าง	ที่	ประเภท	ตัวอย่าง
1	บอกลำดับ		4	บอกสถานะ (ปกติ-ผิดปกติ)	
2	บอกสถานะเปิด-ปิด ของอุปกรณ์		5	สัญลักษณ์บอก ระดับน้ำมัน	
3	ลูกศรแสดง ทิศทางการไหล		6	บอกท่าเครื่องจักร กำลังทำงาน	

รูปที่ 57 Visual Control แบบต่าง ๆ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำ AM Step 2

1. ได้รู้จักการคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนา อุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ปรับปรุง พัฒนา เพื่อไม่ให้ปัญหาเดิม ๆ นั้นกลับมาเกิดซ้ำอีก
3. ปรับปรุงพัฒนา เพื่อป้องกันการเสียหายของเครื่องจักร และลดการ Break Down และช่วยให้การขายไฟฟ้ามีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. ได้เรียนรู้การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้เครื่องจักรกลับมาใช้งานชั่วคราวได้
5. ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในผลสำเร็จของการปรับปรุง
6. ลดเวลาในการบำรุงรักษาประจำวัน

4.2.7 Step 3 Action 4 การเรียนรู้เฉพาะจุด

เป็นการเรียนรู้งานเฉพาะจุด ที่หลังจากมีการปรับปรุงงาน One Point Lesson (OPL) หมายถึง

- สอนให้รู้
- ทำให้ดู
- ให้สอนกลับมายังผู้สอน เมื่อผู้เรียนรู้มีความเข้าใจต้องได้รับความชมเชย

จากรูปที่ 58 แสดงรายละเอียดการเรียนรู้งานเฉพาะจุดที่เกิดกับพนักงานเอง มีการพบปัญหาที่หน้างาน และมีการแก้ไข ทั้งการแก้ไขปัญหาชั่วคราวและถาวร หรือการปรับปรุงเครื่องจักร ปรับปรุงกระบวนการทำงาน สามารถนำมาเป็นองค์ความรู้ได้จากการเขียน OPL

One - Point Lesson

ใบสอนงานเฉพาะจุด

Theme ชื่อเรื่อง	การแก้ไขสาย Flexible ที่ชำรุด	No. เลขที่			
		Date of Prepration วันที่จัดทำ	3/30/2017		
		Division แผนก	Group No. กลุ่มหมายเลข		
Classification ประเภท	☐ Basic Knowledge ความรู้พื้นฐาน ☐ Improvement Cases การปรับปรุง ☒ Trouble Cases การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	Chief หัวหน้าแผนก	Group Leader หัวหน้ากลุ่ม	Prepared by จัดทำโดย	

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้อุปกรณ์ที่ชำรุดกลับคืนสู่สภาพเดิม
2. ป้องกันการเสียหายของอุปกรณ์ที่อาจเกิดขึ้นอีก

เนื้อหา

การแก้ไขสาย Flexible ที่ชำรุดมีดังนี้

- 1 ตัดสาย Flexible ที่ชำรุดออก
- 2 ต่อ Flexible Connector ของ Cable Gland
- 3 ชัน Flexible Connector ให้แน่น

- 4 จัดทำฝาครอบป้องกันการเหยียบ ไม่ให้สาย Flexible กลับมาชำรุดอีก

Date Executed วันที่สอน																				
Trainer ผู้สอน																				
Trainee ผู้เรียน																				
Result ผลการเรียน																				

Rev. : 00

FM - TPM - 014

รูปที่ 58 การเขียนบันทึก One Point Lesson (OPL)

4.2.8 Action 4 ตารางบันทึกผลการตรวจเช็คความผิดปกติของเครื่องจักร

โดยในแต่ละกะแต่ละช่วงเวลา ผู้บันทึกแต่ละคนจะต้องลงรายละเอียดที่ตรวจพบ เพื่อเก็บเป็นประวัติในการแก้ไขและการส่งต่อสำหรับการทำงานในกะต่อ ๆ ไป เพื่อการทำงานที่ถูกต้องต่อเนื่อง ลดความผิดพลาดระหว่างทีม โดยให้สร้างตารางและบันทึกผลการตรวจเช็คความผิดปกติของเครื่องจักรไว้ดังตัวอย่างตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การเขียนบันทึกการตรวจสอบความผิดปกติเครื่องจักร

DCB-FO-OP-100 rev.00				
Generator Block 2 Daily Check Sheet				
		วันที่ <input type="text"/>	ผู้ตรวจเช็ค <input type="text"/>	ผู้ตรวจสอบ <input type="text"/>
เขียนเครื่องหมาย ☒ ในช่อง Normal หรือ Abnormal ตามที่ตรวจพบ				
ลำดับ	รายการ	Normal	Abnormal	ปัญหาที่ตรวจพบ
จุดที่ 1 (Oil Tank)				
1	Oil Level			
2	Oil Temp			
3	Temp inlet outlet Cooling Water			
จุดที่ 2 (Control Oil)				
1	Check Oil Leak บริเวณหน้าแปลน			
2	Motor ทำงานถูกต้องตรงตาม Visual			
จุดที่ 3(Steam Inlet)				
1	เช็คการรั่วของน้ำมัน (ไฮดรอลิก), จุด Leak ของไอน้ำ			
2	ตรวจสอบระดับน้ำมัน ไหลกลับ			
จุดที่ 4 (Steam Outlet)				
1	ตรวจสอบระดับน้ำมัน ไหลกลับ			
2	คูลมรั่วรอยแตกของ Flexible Joint			
3	Temp Bearing Generator ด้าน NDE			
4	รอย Leak Bearing ตรงเพลลา			
จุดที่ 5				
1	ลมของ Generator 2 จุด			
2	ตรวจสอบรอยรั่วบริเวณหน้าแปลนของท่อ Cooling			
จุดที่ 6				
1	เช็คการรั่วของน้ำมัน, จุด Leak ของไอน้ำ, น้ำมันรั่ว			
2	check leak น้ำมัน DE ของ Gen			
3	Steam Inlet Temp			
หมายเหตุ :				
.....				

4.2.9 Step 3 Action 5 กำหนดมาตรฐานชั่วคราว

จัดทำมาตรฐานชั่วคราวของการตรวจสอบกำหนดวิธีการและกำหนดคาบเวลาของการตรวจสอบ ที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน มาตรฐานชั่วคราวในการตรวจสอบ หลังจากมีการแก้ไข ปรับปรุง จุดบกพร่องของเครื่องจักรเป็นการชั่วคราวแล้ว จะมีการสร้างมาตรฐานชั่วคราวไว้ใช้ดังรูปที่ 59 เพื่อให้ผู้ที่ปฏิบัติงานร่วมกัน ยึดปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อลดการผิดพลาดซ้ำ หรือการผิดพลาดที่จะเกิดถี่มากกว่าที่เป็น อันเกิดจากความไม่เข้าใจการเปลี่ยนแปลงจากระบบเดิม

มาตรฐานการตรวจเช็ค Generator 32 MW.					
ภาพประกอบ Generator 32 MW.	ลำดับที่	ชื่อตำแหน่งชิ้นส่วน	มาตรฐาน		
	1	บริเวณหม้อไอน้ำ	ต้องไม่มีหรือมีน้ำมันรั่วซึมตามตำแหน่งใดๆ		
	จุดที่ 1 (Oil Tank)	1.1	Oil Level	ห้ามรั่วต้องอยู่ในเกณฑ์เขียว	
	1.2	Oil Temp			
	1.3	Temp inlet outlet Cooling Water			
	2	จุดที่ 2 (Control Oil)	2.1	Control Oil Pump	Pump ที่งานถูกต้องตรงตาม Visual ที่แสดงบนงาน
	3	จุดที่ 3 (Steam Inlet)	3.1	เช็คการรั่วของน้ำมัน (ไฮดรอลิก), จุด Leak ของไอ, น้ำมันร่วมบริเวณ Bearing ด้าน Inlet (Governor Control Valve)	ต้องไม่มีน้ำหรือน้ำมันรั่วซึม
	3.2	ตรวจสอบระดับน้ำมันไฮดรอลิก		ต้องมีน้ำมันไฮดรอลิกในตำแหน่ง Visual ที่กำหนดไว้	
	4	จุดที่ 4 (Steam Outlet)	4.1	ตรวจสอบระดับน้ำมันไฮดรอลิก	ต้องมีน้ำมันไฮดรอลิกในตำแหน่งที่กำหนดไว้
	4.2	Flexible Joint		ต้องไม่มีรอยแตกหรือรอยรั่วที่ก่อให้เกิด Leak ได้	
	4.3	Temp Bearing Generator ด้าน NDE		เข้มงวดอยู่ในเกณฑ์เขียว	
	4.4	ข้อ Oil Leak Bearing ตรงพลา		ต้องไม่มีน้ำหรือน้ำมันรั่วซึม	
	5	จุดที่ 5	5.1	ลมของ Generator 2 จุด	Visual Control ต้องทำงานตลอดเวลา
	6	จุดที่ 6	6.1	เช็คการรั่วของน้ำมัน, จุด Leak ของ ไอ, น้ำมันร่วมบริเวณ Bearing ด้าน Outlet & Gear ด้าน Gear	ต้องไม่มีน้ำหรือน้ำมันรั่วซึม
6.2	check leak น้ำมัน DE ของ Gen				
6.3	Steam Inlet Temp		เข้มงวดอยู่ในเกณฑ์เขียว		

รูปที่ 59 มาตรฐานชั่วคราวการตรวจเช็คเครื่องจักร

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำ AM Step 3

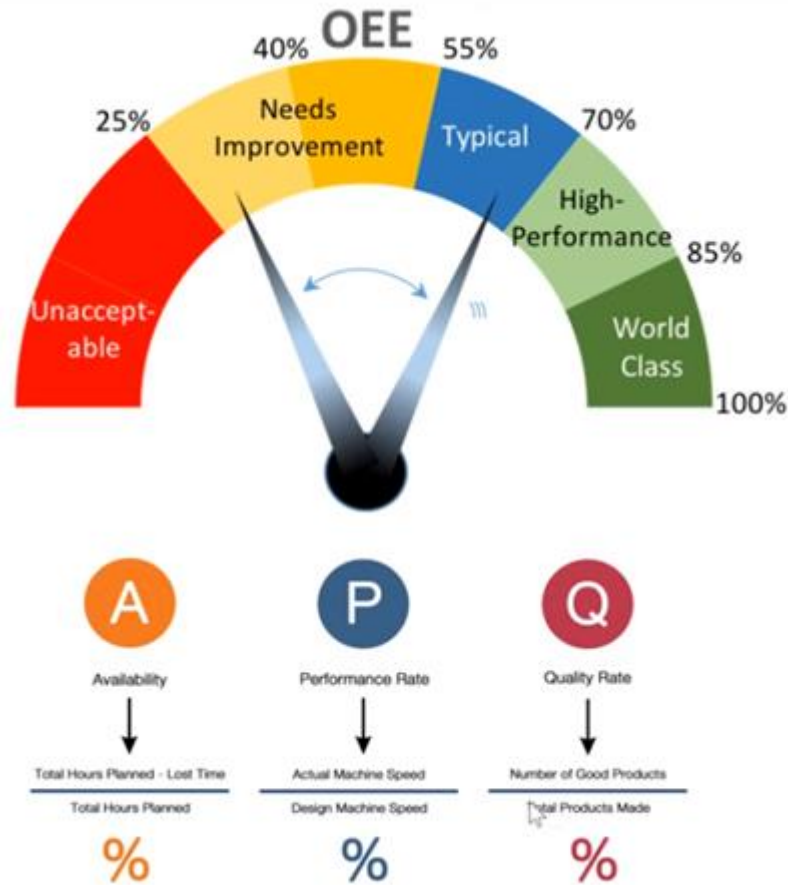
1. พนักงานได้มีทักษะในการทำงานมากขึ้น จากการเรียนรู้ผ่าน OPL
2. เรียนรู้จาก OPL ทำให้มีการทำงานที่ถูกต้องและรวดเร็ว
3. การตรวจเช็คอุปกรณ์และเครื่องจักรมีความแม่นยำและถูกต้องมากขึ้น จากการใช้

Check Sheet

4. เมื่อเครื่องจักรมีปัญหา มีข้อมูลย้อนหลัง เพื่อใช้วิเคราะห์ เพื่อแก้ปัญหาเครื่องจักรได้

5. ได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน

4.3 การชี้วัดและประเมินผล

รูปที่ 60 ตัวแปรการคำนวณประสิทธิภาพโดยรวมในแต่ละฤดูกาลเครื่องจักร

ที่มา: OEE คืออะไร, บริษัท พรีเมียร์ โพรเฟสชั่นแนล คอนซัลติ้ง จำกัด, เข้าถึงเมื่อ 6 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก (บริษัท พรีเมียร์ โพรเฟสชั่นแนล คอนซัลติ้ง จำกัด, 2562)

<https://www.youtube.com/watch?v=tDyuXGCal88>

การชี้วัดและประเมินผลการดำเนินงานหลังจากมีการร่วมกันทำงานแบบทุกคนมีส่วนร่วมจากระบบ TPM โดยวิธีการทำงานแบบ 3 ขั้นตอน 5 วิธีปฏิบัติ เราสามารถชี้วัดผลการดำเนินงานได้จากประสิทธิผลโดยรวมของเครื่องจักรหรือ OEE ที่ได้จากการคำนวณประสิทธิภาพการทำงานของเครื่องจักรโดยมีการวัดตัวแปรหลักที่ได้จากการคำนวณคือ % A, %P และ %Q นำมาแสดงดังรูปที่ 60 เพื่อใช้ในการคำนวณ %OEE และการประเมินค่า MTTR/MTBF ของเครื่องจักร

4.3.1 ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินการ

จากการดำเนินการด้วยกิจกรรมจากระบบ TPM ทำให้ได้ผลลัพธ์ทางด้านเครื่องจักรอุปกรณ์ และ ผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับคน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลเครื่องจักรหยุดทำงานแบบฉุกฉิน (Break down) จากการปฏิบัติงานเดินเครื่องจักรเพื่อผลิตไอน้ำจ่ายให้กับลูกค้าในแต่ละปีช่วงฤดูกาลหีบอ้อย จากการคิดชั่วโมงการหยุดทำงานของเครื่องจักรแบบฉุกฉิน ในปี 2560/2561, ปี 2561/2562 และ ปี 2562/2563 พบว่าจำนวนชั่วโมง Break Down ของเครื่องจักรแต่ละปีดังนี้

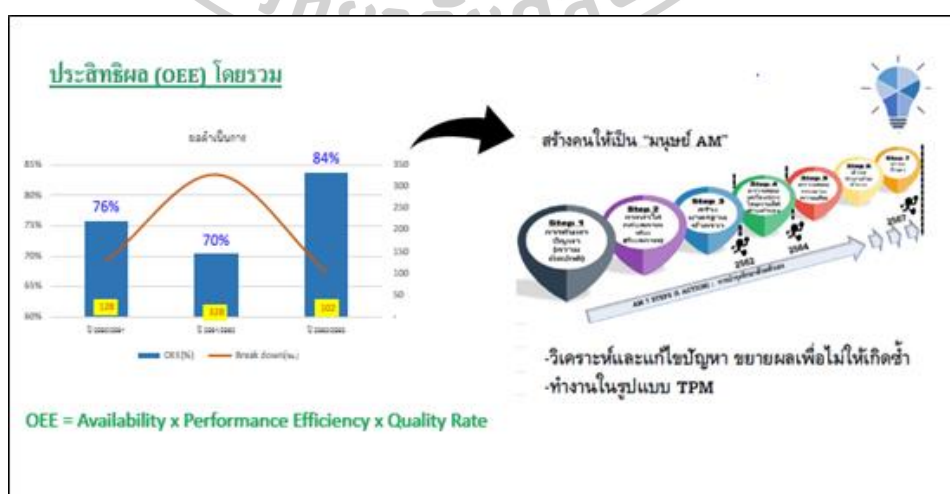
ฤดูกาลหีบอ้อย ชั่วโมง Breakdown

2560/2561	128 ชั่วโมง
2561/2562	328 ชั่วโมง
2562/2563	102 ชั่วโมง

2. ข้อมูลการคำนวณค่า OEE หรือประสิทธิภาพโดยรวมของเครื่องจักร โดยแนวทางที่ได้นำเสนอด้วยวิธีการดำเนินการทำงานด้วยระบบ TPM คือวิธีการบำรุงรักษาด้วยตนเอง โดยอาศัยเสา AM เป็นหลัก ด้วยวิธีการดำเนินการแบบ AM 3 ขั้นตอน 5 วิธีปฏิบัติ พบว่า ค่า OEE ของเครื่องจักรแต่ละปีดังนี้

ฤดูกาลหีบอ้อย % OEE

2560/2561	76 %
2561/2562	70 %
2562/2563	84 %

รูปที่ 61 สรุปค่า OEE ในแต่ละปี

(Bupe. G. Mwanzaa Charles Mbohwa, 2015) สรุปผลการวัดค่าประสิทธิผลโดยรวม (OEE) เพื่อวัดประสิทธิภาพของเครื่องจักร หลังจากมีการใช้ระบบ TPM โดย วิธี 3 ขั้นตอน 5 วิธี ปฏิบัติ ในแต่ละฤดูกาลหีบอ้อย ได้ผลดังนี้

ปี 2560/2561 ค่าประสิทธิผลโดยรวม (OEE) = 76% หาได้จาก

ประสิทธิภาพโดยรวม OEE = อัตราการเดินเครื่อง(A) x ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง(P) x อัตราคุณภาพ(Q)

$$= (1.0 \times 0.76 \times 1.0) \times 100\% = 76\%$$

ปี 2561/2562 ค่าประสิทธิผลโดยรวม (OEE) = 70% หาได้จาก

ประสิทธิภาพโดยรวม OEE = อัตราการเดินเครื่อง(A) x ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง(P) x อัตราคุณภาพ(Q)

$$= (0.89 \times 0.80 \times 1.0) \times 100\% = 70\%$$

ปี 2562/2563 ค่าประสิทธิผลโดยรวม (OEE) = 84% หาได้จาก

ประสิทธิภาพโดยรวม OEE = อัตราการเดินเครื่อง(A) x ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง(P) x อัตราคุณภาพ(Q)

$$= (0.94 \times 0.90 \times 1.0) \times 100\% = 84\%$$

3. ข้อมูลความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพในการบำรุงรักษาจะวัดจากการวัดเวลาการทำงานของเครื่องจักรอย่างต่อเนื่องโดยเฉลี่ย หรือ MTBF และการวัดเวลาหยุดบำรุงรักษาเครื่องจักรโดยเฉลี่ย หรือ MTTR (Mean Time To Repair) พบว่า ค่า MTBF และ MTTR ของเครื่องจักรแต่ละปีมีดังต่อไปนี้

ฤดูกาลหีบอ้อย	MTBF	MTTR
2560/2561	329 นาที	13 นาที
2561/2562	172 นาที	19 นาที
2562/2563	486 นาที	29 นาที

Standards of Cleaning, Inspection, Oiling and Retightening (มาตรฐานชั่วโมงการทำงานทำความสะอาด การตรวจเช็ค การปรับหลวม และการขันแน่น)										☐ Initial (ฉบับแรก) ☐ After improvement (หลังการปรับปรุง)							
Equipment/ Machine Name (ชื่อเครื่องจักร/อุปกรณ์)			Boiler Feed Water Pump			Group No. (กลุ่ม)		AMB1		Page (หน้า)		1		Issued by/ Date (แก้ไข/ วันที่)		Jiradek N. / 20 Feb' 17	
Machine/ Equipment No. (หมายเลขเครื่องจักร/อุปกรณ์)			DCB-B-31LAC10AP010			Responsible Area (พื้นที่รับผิดชอบ)		Operator Block # 3					Reviewed by/ Done (ตรวจสอบ/ วันที่)		Naphadol N. / 25 Feb' 17		
Implemented Date (วันที่ใช้)			28 February 2017			Department (แผนก)		Production					Approved by/ Date (อนุมัติ/ วันที่)		Wasan W. / 26 Feb' 17		
General View (ภาพตัวอย่าง)	No. (ลำดับ)	Classification (ประเภท)	Part/ Location Name (ชื่อ/ ตำแหน่งชิ้นส่วน)	Standard (มาตรฐาน)	Method (วิธีการ)	Tools (เครื่องมือที่ใช้)	Minute/ Time (นาที/ ชั่วโมง)	Frequency (ความถี่)				Minute/ month (นาที/ เดือน)	Person-charge (ผู้รับผิดชอบ)				
								Shift (กะ)	Daily (วัน)	Weekly (สัปดาห์)	Monthly (เดือน)						
	1	⚠	Inspection (การตรวจเช็ค)	คลอกไดโอม	สะอาดไม่มีฝุ่น, ปิดสนิทไม่มีรั่วซึม		0.5				x		2				
	2	⚠	Inspection, Cleaning, Lubricating	มอเตอร์	สะอาดไม่มีผงจารีวาล์ว, ไม่มีเสียงผิดปกติ, อุณหภูมิ < 55 °C, Nut สลักไม่คลายตัว, อุณหภูมิ Bearing < 60 °C, Vibration A,H,V < 2.5 mm/s		6				x		24				
	3	⚠	Inspection, Cleaning, Lubricating	Pump	สะอาดไม่มีผงจารีวาล์ว, ไม่มีเสียงผิดปกติ, อุณหภูมิ, Nut สลักไม่คลายตัว, อุณหภูมิ Bearing < 60 °C, Vibration A,H,V < 2.5 mm/s		6				x		24				
	4	⚠	Inspection, Cleaning	Chack valve, Flang	สะอาดไม่มีฝุ่น, ไม่มีน้ำหยดรั่วซึม		1				x		4				
	5	⚠	Inspection, Cleaning	Suction Valve	สะอาดไม่มีฝุ่น, ปิดต้องครบไม่คลายตัว, ไม่มีรั่วซึม		1				x		4				
	6	⚠	Inspection, Cleaning	Discharge Valve	สะอาดไม่มีฝุ่น, ปิดต้องครบไม่คลายตัว, ไม่มีรั่วซึม		1				x		4				
	7	⚠	Inspection, Cleaning	Pressure gauge	สะอาดไม่มีฝุ่น, ไม่มีเข็ม, แรตดิ่งอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด		0.5				x		2				
	8	⚠	Inspection	สเปฟานัม	นำสิ่งของลงภายในห้องเพื่อความปลอดภัย		1				x		4				
	9	⚠	Inspection	Coupling	การตักจับจนแน่นปิดต้องครบ, ไม่มีเสียงผิดปกติ		1				x		4				
	10	⚠	Cleaning	ฐานรองบ่มและมอเตอร์	สะอาดไม่มีฝุ่น, ไม่มีกลิ่น		1				x		4				
Total minutes per month (รวม (นาที/เดือน) =>				76		minutes (นาที)	19	x 44	x 22	x 4	x 1						
Total cleaning minutes (รวมในการทำความสะอาด)				4		Total Lubricating minutes (รวมในการหล่อลื่นสารหล่อลื่น)	0	Remark (หมายเหตุ): Classification symbol (สัญลักษณ์ของประเภทการตรวจเช็ค) = Cleaning (การทำความสะอาด) = Inspection (การตรวจเช็ค) = Lubricating (การหล่อลื่น) = Retightening (การขันแน่น)									
Total inspection minutes (รวมในการตรวจเช็ค)				56		Total retightening minutes (รวมในการขันแน่น)	16										

รูปที่ 62 มาตรฐานชั่วโมงการทำงานสำหรับการตรวจเช็คเครื่องจักร

การวัดเวลาการทำงานของเครื่องจักรอย่างต่อเนื่องโดยเฉลี่ย หรือ MTBF

$$MTBF = \frac{\text{เวลาของการเดินเครื่องจักร}}{\text{จำนวนครั้งที่หยุดบำรุงรักษา}}$$

การวัดเวลาหยุดบำรุงรักษาเครื่องจักรโดยเฉลี่ย หรือ MTTR (Mean Time To Repair)

$$MTTR = \frac{\text{เวลาที่เครื่องจักรหยุดเพื่อบำรุงรักษา}}{\text{จำนวนครั้งที่หยุดบำรุงรักษา}}$$

MTBF/MTTR of Year 2560/2561*

$$MTBF = \frac{\text{เวลาของการเดินเครื่องจักร}}{\text{จำนวนครั้งที่หยุดบำรุงรักษา}}$$

= 329.20

$$MTTR = \frac{\text{เวลาที่เครื่องจักรหยุดเพื่อบำรุงรักษา}}{\text{จำนวนครั้งที่หยุดบำรุงรักษา}}$$

= 13.28

ตารางที่ 11 ประสิทธิภาพโดยรวมประจำปี 60-61

ผลการเดินเครื่องประจำฤดูกาลที่ 2560/2561									
Month	Available run time	Break down	main Steam Flow	Date	Time 1	Time 2	Total	Case	OEE
Dec-17	552.00	-	63,230.00						70.46%
Jan-18	720.00	-	102,328.00						88.83%
Feb-18	672.00	0.70	92,853.00	Tuesday, February 6, 2018	4:07:00 AM	8:51:00 PM	4:44:00 PM	Boiler 37 water tube leak.	86.36%
Mar-18	744.00		94,710.00	Thursday, March 1, 2018	9:20:00 PM	12:00:00 AM	2:40:00 AM	สะพานC-3โซ่หล่นเฟือง	79.56%
				Friday, March 2, 2018	12:00:00 AM	12:37:00 PM	12:37:00 PM	สะพานC-3โซ่หล่นเฟือง	
				Thursday, March 15, 2018	3:17:00 AM	5:44:00 AM	2:27:00 AM	Line 115 KV Trip Reclose	
				Saturday, March 24, 2018	5:09:00 AM	8:25:00 AM	3:16:00 AM	Line 115 KV Trip Reclose	
Apr-18	648.00	91.80	61,717.00	Monday, April 9, 2018	12:35:00 PM	12:00:00 AM	11:25:00 AM	Boiler 37 water tube leak.	53.57%
				Tuesday, April 10, 2018	12:00:00 AM	12:00:00 AM	12:00:00 AM	Boiler 37 water tube leak.	
				Wednesday, April 11, 2018	12:00:00 AM	12:00:00 AM	12:00:00 AM	Boiler 37 water tube leak.	
				Thursday, April 12, 2018	12:00:00 AM	12:00:00 AM	12:00:00 AM	Boiler 37 water tube leak.	
				Friday, April 13, 2018	12:00:00 AM	8:23:00 AM	8:23:00 AM	Boiler 37 water tube leak.	
								AVERAGE OEE	75.76%

*อ้างอิงรายละเอียดการคำนวณจากภาคผนวก

MTBF/MTTR of Year 2561/2562*

$$MTBF = \frac{\text{เวลาของการเดินเครื่องจักร}}{\text{จำนวนครั้งที่หยุดบำรุงรักษา}} = 172.00$$

$$MTTR = \frac{\text{เวลาที่เครื่องจักรหยุดเพื่อบำรุงรักษา}}{\text{จำนวนครั้งที่หยุดบำรุงรักษา}} = 19.08$$

ตารางที่ 12 ประสิทธิภาพโดยรวมประจำปี 61-62

ผลการเดินเครื่องประจาดูดการที่น้อยปี 2561/2562									
Month	Available run time	Break down	main Steam Flow	Date	Time 1	Time 2	Total	Case	OEE
Dec-18	600.00	97.66	70,861.00	Thursday, December 13, 2018	1:50:00 PM	12:00:00 AM	10:10:00 AM	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	73.81%
				Friday, December 14, 2018	12:00:00 AM	12:00:00 AM	24.00	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	
				Saturday, December 15, 2018	12:00:00 AM	3:00:00 PM	3:00:00 PM	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	
				Saturday, December 29, 2018	11:30:00 PM	12:00:00 AM	12:30:00 AM	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	
				Sunday, December 30, 2018	12:00:00 AM	12:00:00 AM	24.00	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	
				Monday, December 31, 2018	12:00:00 AM	12:00:00 AM	24.00	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	
Jan-19	744.00	70.58	86,548.00	Wednesday, January 23, 2019	12:20:00 AM	12:00:00 AM	11:40:00 PM	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	72.70%
				Thursday, January 24, 2019	12:00:00 AM	12:00:00 AM	24.00	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	
				Friday, January 25, 2019	12:00:00 AM	10:55:00 PM	10:55:00 PM	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	
Feb-19	672.00	69.75	71,620.00	Friday, February 22, 2019	6:20:00 AM	12:00:00 AM	5:40:00 PM	S/D Boiler37 For Calibrate ID Fan Damper	66.61%
				Saturday, February 23, 2019	12:00:00 AM	12:00:00 AM	24.00	Boiler37 ชุด Start ไฟใหม่	
				Sunday, February 24, 2019	12:00:00 AM	12:00:00 AM	24.00	Boiler37 ชุด Start ไฟใหม่	
				Monday, February 25, 2019	12:00:00 AM	4:05:00 AM	4:05:00 AM	Boiler37 ชุด Start ไฟใหม่	
Mar-19	408.00	-	44,591.00						68.31%
AVERAGE OEE									70.36%

*อ้างอิงรายละเอียดการคำนวณจากภาคผนวก

MTTR of Year 2562/2563*

$$MTBF = \frac{\text{เวลาของการเดินเครื่องจักร}}{\text{จำนวนครั้งที่หยุดบำรุงรักษา}} = 486.00$$

$$MTTR = \frac{\text{เวลาที่เครื่องจักรหยุดเพื่อบำรุงรักษา}}{\text{จำนวนครั้งที่หยุดบำรุงรักษา}} = 28.67$$

ตารางที่ 13 ประสิทธิภาพโดยรวมประจำปี 62-63

ผลการเดินเครื่องประจาดูดการที่น้อยปี 2562/2563									
Month	Available run time	Break down	main Steam Flow	Date	Time 1	Time 2	Total	Case	OEE
Dec-19	600.00	32.50	70,861.00	Monday, December 9, 2019	2:30:00 PM	12:00:00 AM	9:30:00 AM	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	79.57%
				Tuesday, December 10, 2019	12:00:00 AM	11:00:00 PM	11:00:00 PM	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	
Jan-20	744.00	-	96,853.00						86.97%
Feb-20	672.00	69.75	65,222.00	Saturday, February 15, 2020	2:33:00 PM	3:02:00 PM	12:29:00 AM	Boiler 37 Trip IDF Bearing DE Temp	84.92%
		102.25							
AVERAGE OEE									83.82%

*อ้างอิงรายละเอียดการคำนวณจากภาคผนวก

4. การประเมินผลด้านเศรษฐศาสตร์ การนำระบบ TPM เข้ามาประยุกต์ใช้ในโรงไฟฟ้า ชีวมวลตัวอย่าง ผลการศึกษาทำให้ค่าประสิทธิภาพเครื่องจักรโดยรวม (OEE) เพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้การขายไอน้ำที่มากขึ้น โดยค่าผลิตผลที่เพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์กับรายได้ที่เพิ่มขึ้น โดยวิธีคำนวณดังต่อไปนี้เสา AM เป็นหลัก ด้วยวิธีการดำเนินการแบบ AM 3 ชั้นตอน 5 วิธีปฏิบัติ พบว่า ค่า OEE ของเครื่องจักรแต่ละปีดังนี้

รายการ	ราคาต่อหน่วย
ราคาเชื้อเพลิง	500 บาท/ตัน
อัตราส่วนตันไอน้ำ/ต่อตันเชื้อเพลิง	2.40
ต้นทุนเชื้อเพลิงต่อการผลิตไอน้ำ 1 ตัน	208.33 บาท
ราคาขายไอน้ำ	400 บาท
กำไรขั้นต้น	191.67 บาท/ตัน
กำลังการผลิต Boiler37	160 ตัน/ชั่วโมง
ชั่วโมงการผลิตเฉลี่ย 3 ปี	2,600 ชั่วโมง/ปี

จากตารางพบว่าต้นทุนเชื้อเพลิงต่อการผลิตไอน้ำ 1 ตัน เท่ากับ 208.33 บาท เมื่อผ่านการผลิตเป็นไอน้ำเพื่อจำหน่าย ราคา 400 บาท จะได้กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายไอน้ำ 191.67 บาท กำลังการผลิตสูงสุดของเครื่องจักร สามารถเดินเครื่องผลิตไอน้ำได้ 160 ตัน/ชั่วโมง ดังนั้นรายได้จากการผลิตไอน้ำ สามารถคำนวณได้ตามสมการที่ 1 ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{รายได้จากการผลิตไอน้ำของหม้อไอน้ำ} &= \text{ผลผลิต} \times \text{กำไรขั้นต้น} \quad (1) \\ &= 160 \text{ ตัน/ชั่วโมง} \times 191.67 \text{ บาท/ตัน} \\ &= 30,667.20 \text{ บาท/ชั่วโมง} \end{aligned}$$

สมการที่ 1 รายได้จากการผลิตไอน้ำของหม้อไอน้ำ เมื่อค่า OEE ของเครื่องจักร มีค่า 100% มีค่าเท่ากับ 30,667.20 บาท/ชั่วโมง แต่ค่า OEE ของเครื่องจักรก่อนการประยุกต์ใช้ระบบ TPM AM ปี 60 เท่ากับ 75.98% ปี 61 เท่ากับ 70.36% โดยที่ 2 ปีเฉลี่ยมีค่า 73.17% ดังนั้นรายได้ที่ควรได้รับ ก่อนการประยุกต์ใช้ TPM สามารถคำนวณได้ตามสมการที่ 2

$$\begin{aligned} \text{รายได้จากการผลิตไอน้ำของหม้อไอน้ำ} \times \text{OEE ก่อนการประยุกต์ใช้ระบบ TPM} & \quad (2) \\ &= 30,667.20 \text{ บาท/ชั่วโมง} \times (73.17/100) \\ &= 22,439.19 \text{ บาท/ชั่วโมง} \end{aligned}$$

สมการที่ 2 รายได้ที่แท้จริงจากการผลิตไอน้ำของหม้อไอน้ำ เมื่อค่า OEE ของเครื่องจักร มีค่า 73.17% เท่ากับ 22,439.19 บาท/ชั่วโมง ซึ่งน้อยกว่าค่าทางทฤษฎีถึง 8,228.01 บาท/ชั่วโมง ทั้งนี้เป็นผลมาจากความแตกต่างความแตกต่างค่าผลิตผลโดยรวม (OEE) ในทางทฤษฎี (100%) กับค่าจริง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 26.83% ทำให้สามารถคำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างค่า OEE ที่เพิ่มขึ้น กับรายได้จากการผลิตไอน้ำของหม้อไอน้ำที่เพิ่มขึ้นตามสมการที่ 3

รายได้จากการผลิตไอน้ำของหม้อไอน้ำที่เพิ่มขึ้นจากปรับปรุง 1% ของค่า OEE (3)

$$= 1\% \text{ ที่เพิ่มขึ้นของค่า OEE}$$

$$= 8,228.01/26.82$$

$$= 306.79 \text{ บาท/\%OEE}$$

จากการคำนวณสมการที่ 3 พบว่าทุก 1% ที่เพิ่มขึ้นของผลิตผลโดยรวม โรงไฟฟ้าจะมีรายได้เพิ่มขึ้น 306.79 บาท โดยก่อนการประยุกต์ใช้ TPM ค่า OEE ของเครื่องจักร มีค่า 73.17% หลังการประยุกต์ใช้ TPM ค่า OEE ของเครื่องจักร มีค่า 83.82% เพิ่มขึ้น 10.65% ซึ่งจะทำให้สามารถคำนวณรายได้ของโรงไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นตามสมการที่ 4

รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการประยุกต์ใช้ TPM (4)

$$= 10.65 \times 306.79$$

$$= 3,267.31 \text{ บาท/ชั่วโมง}$$

สมการที่ 4 รายได้ที่เพิ่มขึ้นต่อชั่วโมงการผลิตเท่ากับ 3,267.31 บาท/ชั่วโมง จำนวนชั่วโมงเดินเครื่องเฉลี่ยทั้งปี 2,600 ชั่วโมง ดังนั้นการเพิ่มขึ้นต่อปีของรายได้ของโรงไฟฟ้าที่มาจากการประยุกต์ใช้ TPM สามารถคำนวณได้ตามสมการที่ 5

รายได้ต่อปีที่เพิ่มขึ้นจากการประยุกต์ใช้ TPM (5)

$$= 3,267.31 \text{ บาท/ชั่วโมง} \times 2,600 \text{ ชั่วโมง/ปี}$$

$$= 8,495,015.10 \text{ บาท/ปี}$$

จากสมการที่ 5 พบว่า รายได้ต่อปีที่เพิ่มขึ้นจากการประยุกต์ใช้ TPM เท่ากับ 8,495,015.10 บาท

5. จากการพัฒนาศักยภาพของพนักงานจากการเรียนรู้และการสอนงาน พนักงานมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น คิดจากปริมาณป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักรสีแดงที่ลดลง จำนวน OPL และ Kaizen ของพนักงานทุกคนเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การเรียนรู้จากการค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักร

ฤดูกาลที่บอ้อย	White Tag	Red Tag	Yellow Tag
2560/2561	118	5	17
2561/2562	555	65	8
2562/2563	44	17	10

การเรียนรู้จากการปรับปรุงงานและการสร้างองค์ความรู้ใหม่

ฤดูกาลที่บอ้อย	Kaizen	OPL
ปี 2560/2561	6	9
ปี 2561/2562	16	130
ปี 2562/2563	54	63

4.3.2 สรุปผลที่ได้จากการดำเนินการ

การดำเนินการด้วยกิจกรรมจากระบบการบำรุงรักษาแบบทีผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม ทำให้ได้ผลลัพธ์ทางด้านเครื่องจักรอุปกรณ์ และ ผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับคน สามารถสรุปได้คือ

- จำนวนชั่วโมงการหยุดทำงานของเครื่องจักรหรือ Break down ในปี 2560/2561 เท่ากับ 128 ชั่วโมง Break down ในปี 2561/2562 เท่ากับ 328 ชั่วโมง เพิ่มขึ้นจากปี 2560/2561 คิดเป็น 156 % และ Break down ในปี 2562/256- เท่ากับ 102 ชั่วโมง ลดลงจาก ปี 2561/2562 คิดเป็น 69 %
- ประสิทธิภาพโดยรวมของเครื่องจักร หรือ OEE ในปี 2560/2561 เท่ากับ 76% OEE ในปี 2561/2562 เท่ากับ 70% ลดลงจาก ปี 2560/2561 คิดเป็น 6% OEE ในปี 2562/2563 เท่ากับ 84% เพิ่มขึ้นจาก ปี 2561/2562 คิดเป็น 14 %
- ด้านความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพในการบำรุงรักษาจะวัดจากการวัดเวลาการทำงาน ของเครื่องจักรอย่างต่อเนื่องโดยเฉลี่ย หรือ MTBF ในปี 2560/2561 เท่ากับ 329 นาที MTBF ในปี 2561/2562 เท่ากับ 172 นาที ลดลงจาก ปี 2560/2561 คิดเป็น 52% MTBF ในปี 2562/2563 เท่ากับ 486 นาที เพิ่มขึ้นจากปี 2561/2562 คิดเป็น 183 % และการวัดเวลาหยุดบำรุงรักษา

เครื่องจักรโดยเฉลี่ย หรือ MTTR ในปี 2560/2561 เท่ากับ 13 นาที MTBF ในปี 2561/2562 เท่ากับ 19 นาที เพิ่มขึ้นจาก ปี 2560/2561 เท่ากับ 46% MTBF ในปี 2562/2563 เท่ากับ 29 นาที เพิ่มขึ้นจากปี 2561/2562 คิดเป็น 53 %

- พนักงานมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น คิดจากปริมาณป้ายค้นหาความผิดปกติของเครื่องจักรสีแดงที่ลดลง จำนวนการเรียนรู้เฉพาะจุด และ ผลงานการปรับปรุงของพนักงานทุกคนเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง พบว่า ในปี 2560/2561 สามารถค้นหาป้ายความผิดปกติของเครื่องจักรสีขาวจำนวน 118 ป้าย ป้ายสีแดง 5 ป้าย และป้ายสีเหลือง 17 ป้าย จากการมุ่งเน้นการค้นหาป้ายสีขาวที่ทุกคนสามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง ในปี 2561/2562 ค้นพบป้ายสีขาวจำนวน 555 ป้าย ป้ายสีแดง 65 ป้าย และป้ายสีเหลือง 8 ป้าย เนื่องจากพนักงานทุกกลุ่มย่อยมีการพัฒนาความเข้าใจในการค้นหาป้ายมากขึ้น และในปี 2562/2563 ค้นพบป้ายสีขาวจำนวน 44 ป้าย ป้ายสีแดง 17 ป้าย และป้ายสีเหลือง 10 ป้าย หลังจากมีการแก้ไข ปรับปรุงงานได้ด้วยตนเอง

- ในด้านความรู้ความเข้าใจในบทบาทของแต่ละกิจกรรมในเสาการบำรุงรักษาด้วยตนเอง พนักงานเริ่มมีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีความคิดริเริ่มในการปรับปรุงไคเซน และเกิดองค์ความรู้ใหม่จากการเรียนรู้งานทำให้สามารถบันทึกการเรียนรู้เฉพาะจุด เพื่อให้สามารถสื่อสารขยายผลให้กับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม โดยในปี 2560/2561 มีไคเซน จำนวน 6 งานเรียนรู้เฉพาะจุดจำนวน 9 งาน ปี 2561/2562 มีไคเซน จำนวน 16 งานเรียนรู้เฉพาะจุด และในปี 2562/2563 มีไคเซนจำนวน 54 งานเรียนรู้เฉพาะจุด

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินกิจกรรมการบำรุงรักษาแบบทวิผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม ด้วยเทคนิคการบำรุงรักษาด้วยตนเองแบบ 3 ขั้นตอน 5 วิธีปฏิบัติ เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพของเครื่องจักร นำร่องให้ดีขึ้น ในช่วงระยะเวลาการปรับปรุง 3 ปี สามารถสร้างมาตรฐานชั่วคราวใช้ในการปฏิบัติงาน ได้ทุกระบวนการ ผลดำเนินการในปี 2562/2563 เมื่อเทียบกับปี 2561/2562 สรุปได้ดังนี้

1. ลดชั่วโมงการหยุดทำงานของเครื่องจักรแบบฉุกเฉิน (Break down) จาก 8.20% เป็น 4.68% เมื่อคิดจากจำนวนชั่วโมงการเดินเครื่องในแต่ละฤดูกาลที่บอ้อย
2. ประสิทธิภาพโดยรวมของเครื่องจักร (OEE) เพิ่มขึ้นจาก 70% เป็น 84% โดยคิดจาก อัตราการเดินเครื่อง (Availability) และ ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง (Performance Efficiency) เป็นหลัก
3. การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของพนักงานเป็นไปในทางที่ดี ประเมินจากการมีส่วนร่วมทุกกิจกรรม วัตถุประสงค์จากการส่งผลงาน kaizen และ OPL รวมทั้งความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานที่เพิ่มขึ้น จากการลดความผิดพลาดจากการทำงานที่เกิดการหยุดทำงานฉุกเฉิน

5.2 ข้อเสนอแนะ

- การนำวิธีการบำรุงรักษาด้วยตนเองแบบ 3 ขั้นตอน 5 วิธีปฏิบัติมาใช้ จะเป็นเพียงรูปแบบที่ใช้ภายในเสา AM ของฝ่ายปฏิบัติการเพียง 3 Step เท่านั้น สามารถขยายผลของเสาได้อีกจนถึง 7 Step สามารถนำมาปรับใช้ได้ทั้ง 8 เสา ซึ่งในงานวิจัยนี้จะมีส่วนที่สอดคล้องกับเสาอื่นเช่น การตรวจสอบเครื่องจักรในเสา PM มีการออกแบบตารางการตรวจเช็คเครื่องจักรที่เสา AM นำมาใช้งาน
- การเพิ่มประสบการณ์การปฏิบัติงานของพนักงานที่หลากหลาย ควรมีการหมุนเวียนการทำงานของพนักงานในหน่วยผลิตต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพของพนักงาน สามารถทำงานแทนกันได้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความยั่งยืนภายในองค์กร
- การขยายผล จากการดำเนินกิจกรรม พบว่าผลลัพธ์ที่ได้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพื่อประโยชน์โดยรวมขององค์กร ควรที่จะนำวิธีการและแนวทางที่ได้ดำเนินการกับเครื่องจักรนำร่อง นำมาขยายผลกับเครื่องจักรอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้ดำเนินการ เพื่อใช้เป็นแบบอย่างและมาตรฐานในการทำงานในรูปแบบเดียวกัน เพื่อประโยชน์ และ ตอบสนองนโยบาย หรือเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้เกิดประสิทธิผลแบบยั่งยืนต่อไป

รายการอ้างอิง

- 123RF. (2005). **Straw Bale Stack. Stock Photo** เข้าถึงเมื่อ 17 เมษายน 2563, เข้าถึงได้จาก https://www.123rf.com/photo_96609718_straw-bale-stack.html
- Bupe. G. Mwanzaa และ Charles Mbohwb. (2015). **An assessment of the effectiveness of equipment maintenance practices in public hospitals. Procedia Manufacturing**, 4, 307-314. เข้าถึงได้จาก www.sciencedirect.com
- Dan Chang Bio-Energy Power Plant Thailand. (2545). **41.1 MW Biomass Cogeneration Plant and Associated Equipment Training Manual (Vol. 1).**
- HARDWARE-THAILAND.COM. (2021). **เครื่องมือช่าง. เครื่องมือทำความสะอาด.** เข้าถึงเมื่อ 29 กันยายน 2563 เข้าถึงได้จาก <http://www.hardware-thailand.com/>
- Karn Bulsuk. (2009-2020). **Toyota production system, Kaizen.** เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.bulsuk.com/2009/01/how-to-really-implement-kaizen.html>.
- SlideModel.com. (2021). **5W1H Framework PowerPoint Diagram.** เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 256, เข้าถึงได้จาก <https://slidemodel.com/templates/5-w-1-h-framework-powerpoint-diagram/>.
- Slideshare. (2013). **Sugar Production. Sugar.** เข้าถึงเมื่อ 26 December เข้าถึงได้จาก <https://www.slideshare.net/lersmethasakul/export-project-sugar>
- Thai Winner. (2020). **การบริหารการปฏิบัติการ (Operations Management).** เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 2563 เข้าถึงได้จาก <https://thaiwinner.com/start-here/>
- กระทรวงพลังงาน. (2553). **โครงการศึกษากำหนดแนวทางส่งเสริมการใช้ชีวมวล แบบผลิตพลังงานความร้อนตามแผนพัฒนาพลังงานทดแทน 15 ปี.** รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร. เข้าถึงได้จาก <http://webkc.dede.go.th/testmax/sites/default/วิจัยกรของชีวมวล>
- กระทรวงพลังงาน. (2557). **รายงานพลังงานทดแทนของประเทศไทย. กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.),** เข้าถึงเมื่อ 16 เมษายน 2563. เข้าถึงได้จาก https://www.dede.go.th/download/stat62/tailand_RE_situation_report_2018.pdf
- กองเทคโนโลยีสารสนเทศ การประปาส่วนภูมิภาคเขต 7. (2016). **องค์ความรู้ (KM). 5ส คืออะไร.** เข้าถึงเมื่อ 27 กันยายน 2563 เข้าถึงได้จาก <https://reg7.pwa.co.th/kmr7/?p=421>

- ชาญชัย พรศิริรุ่ง. (2549). **คู่มือปรับปรุงประสิทธิภาพเครื่องจักร/ ชาญชัย พรศิริรุ่ง**. กรุงเทพฯ: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- บรรณวิทย์ มณีเนตร. (2008). **เทคนิคการดำเนินการ Autonomous Maintenance**. Productivity World, 90-94.
- บริษัท พรีเมียร์ โพรเฟสชั่นแนล คอนซัลติ้ง จำกัด (Producer). (2562). **OEE คือ อะไร**. คุยเฟื่อง เรื่องผลิต. เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=68HsLYmWo2E>
- วันชัย ต้น. (2563). **ภาพข่าวกรุงเทพธุรกิจ**, กรุงเทพธุรกิจ Retrieved from เข้าถึงได้จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/1454>
- สมชัย อัครทิวา และ ชูชุกิ โตคุทาโร. (2547). **การดำเนินกิจกรรม TPM เพื่อการปฏิรูปการผลิต ฉบับอุตสาหกรรมกระบวนการ = Seisan kakushin no tame no shin TPM tenkai puroguram-sochi kogyo hen**. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- อนุชิต โอสถานนท์ (2016). **การเพิ่มผลผลิตและจัดการอุตสาหกรรมในสถานประกอบการ** .
- อำนาจ แก้วใส (2557). **Lean Management** .

ภาคผนวก ก ข้อมูลด้านบุคคล

ตารางที่ 14 สรุปรายละเอียดข้อมูลด้านบุคคล

สรุปข้อมูลพนักงานที่ดูแลเครื่องจักร Block 3 ประจำฤดูกาลหิม่อ้อย

เลขประจำตัว	ตำแหน่ง	ชื่อ	นามสกุล	อายุตัว	อายุงาน	การศึกษา	จัดกลุ่มอายุตัว			จัดกลุ่มอายุงาน		
							20-30 ปี	30-40 ปี	40 ขึ้นไป	0-5 ปี	5-10 ปี	10 ขึ้นไป
459	นาย	ทวี	อินทิม	55	36	ปวส			X			X
1610	นาย	กมล	สระราค่า	54	9	ปวส			X		X	
1631	นาย	แพ	กาฬภักดี	40	8	ปวส		X			X	
2126	นาย	มานพ	น้ำแก้ว	53	9	ปวส			X		X	
2376	นาย	ธงชัย	อุทา	49	9	ปวส			X		X	
2888	นาย	ธนดล	เสกกุล	44	13	ป.ตรี			X			X
3583	นาย	ชลวัฒน์	จันทร์	31	8	ปวส		X			X	
3963	นาย	นพพล	กลิ่นคำหอม	31	6	ปวส		X			X	
5615	นาย	ราชัน	ระยาทอง	29	6	ปวส	X					X
9014	นาย	วีรัตน์	จันทร์	50	2	ปวส			X	X		
9352	นาย	กิตติพงษ์	วัชร	30	7	ปวส	X					X
9445	นาย	นิทัศน์	จิตต์ใจจำ	33	1	ปวส		X		X		
9763	นาย	ธีรเมธ	สระราค่า	29	6	ปวส	X					X
9764	นาย	สาทิตย์	วิหคทอง	39	6	ปวส		X				X
9790	นาย	มนตรี	นกลี	36	6	ปวส		X				X
9958	นาย	มนตรี	ปรีक्षा	36	6	ปวส		X				X
10004	นาย	वलันต์	บุญดก	28	6	ปวส	X					X
10005	นาย	โยธิน	สระราค่า	30	6	ปวส	X					X
14787	นาย	กฤษณะ	สอาดเยี่ยม	26	1	ปวส	X			X		
15052	นาย	อภิชาติ	ภูซิง	30	4	ปวส	X			X		
						%	35	35	30	20	70	10
1616	นาย	จำเนียร	ราชวงษ์	58	10	ป.6			X		X	
1623	นาย	ธวัฒน์	กลิ่นจันทร์	52	10	ป.6			X		X	
2010	นาย	อรันต์	สันธิ์	52	10	ป.6			X		X	
1658	นาย	สุนทร	แสงจันทร์	45	6	ป.6			X		X	
4151	นาย	วิโรจน์	สมบูรณ์	32	4	ม.3	X			X		
3881	นาย	จรัญ	ธรรมศรี	47	10	ป.6			X		X	
5368	นาย	สาธิต	เกตุแก้ว	40	9	ปวช		X			X	
9564	นาย	สุศักดิ์	อินทรสินดี	27	1	ม.3	X			X		
13848	นาย	สุปกรณ์	แก้วเรือง	29	3	ม.6	X			X		
14350	นาย	พลสมบัด	พลเสน	30	5	ปวส	X			X		
19694	นาย	พิพัฒน์พงษ์	บรมพันธ์	28	3	ม.6	X			X		
22903	นาย	พงศ์ศักดิ์	กาฬภักดี	21	1	ปวช	X			X		
23139	นาย	วัฒน์ภัทร	มะลิทอง	37	1	ปวส		X		X		
23277	นาย	พีธี	คงประเสริฐ	26	1	ปวส	X			X		
23278	นาย	ธีรพงษ์	เมืองมัน	31	1	ปวส		X		X		
						%	40	27	33	60	40	0

ข้อมูลพนักงาน	ประจำ (%)	ผู้ช่วย (%)
จัดกลุ่มอายุตัว	20-30 ปี	35
	30-40 ปี	35
	40 ขึ้นไป	30
จัดกลุ่มอายุงาน	0-5 ปี	20
	5-10 ปี	70
	10 ขึ้นไป	10
การศึกษา	ป.6-ม.6, ปวช	-
	ปวส	73
	สูงกว่า ปวส	5

ภาคผนวก ข ข้อมูลด้านการค้นหาปัจจัยเร่งเสื่อมของเครื่องจักร

ตารางที่ 15 สรุปรายละเอียด White Tag ประจำปี 2560/2561

White Tag Log Sheet													
DATE	กลุ่มย่อย	TAG No.	MACHINE	รูปภาพ	STEP 1		STEP 2		STEP 3		STATUS	DATE	ลงนาม
					ปรากฏการณ์	สาเหตุการเกิด	คืนสภาพปรับปรุง	สิ่งที่เกิด	มาตรฐาน				
1/30/2017	Boiler37	216	PUMP P10 # A		มีการ Leak ของ Steam ที่กัน Valve	ไม่พบเห็นอีกทั้งวัน	/	/	/	/	Complete	1/30/2017	อรรถพร ศรีม่วง
5/16/2017	Boiler37	361	Valve เวนบนถังไอน้ำ Separator STG.35		มีการ Leak ของ Steam ที่กัน Valve	ปรับระดับบน Retighten	/	/	/	/	Complete	6/16/2017	อรรถพร ศรีม่วง
5/16/2017	Boiler37	362	Valve เวนบนถังไอน้ำ Separator STG.35		มีการ Leak ของ Steam ที่กัน Valve	ปรับระดับบน Retighten	/	/	/	/	Complete	6/16/2017	อรรถพร ศรีม่วง
5/16/2017	Boiler37	363	Valve steam ejector		มีการ Leak ของ Steam ที่กัน Valve	ปรับระดับบน Retighten	/	/	/	/	Complete	6/16/2017	อรรถพร ศรีม่วง
5/16/2017	Boiler37	365	Valve line exhaust stg 35		มีน้ำหยดที่กัน Valve (Steam leak)	Retighten nut ล้างกัน	/	/	/	/	Complete	6/16/2017	อรรถพร ศรีม่วง
5/16/2017	Boiler37	366	Valve Drain ล้างน้ำ		มี Steam Leak ที่ไลน์	ปรับระดับบน Retighten	/	/	/	/	Complete	6/16/2017	อรรถพร ศรีม่วง
5/16/2017	Boiler37	367	Valve drain blow line 30 kg		มีการ Leak ของ Steam ที่กัน Valve	ปรับระดับบน Retighten	/	/	/	/	Complete	6/16/2017	อรรถพร ศรีม่วง
5/16/2017	Boiler37	368	STG.35		เป็นน้ำขุ่นประจักษ์ และกลิ่นเหม็นจากน้ำโรงไฟฟ้าบริเวณรวม	Fix Overhaul	/	/	/	/	Complete	16/10/2017	อรรถพร ศรีม่วง
5/16/2017	Boiler37	369	Emergency Stop Valve		สายไฟ Limit Switch ชำรุด	เปลี่ยนใหม่ เจมสัน	/	/	/	/	Complete	16/10/2017	อรรถพร ศรีม่วง
5/16/2017	Boiler37	370	Pressure Gauge Main Steam		Pressure Gauge Main Steam 30kg Leak	Retighten Connector	/	/	/	/	Complete	16/10/2017	พร สุวรรณิ
5/16/2017	Boiler37	371	ขดสายไฟ Turning Gear Vibration		สายไฟ สายสัญญาณ ที่ Turning Gear และบริเวณ ฮาร์ด เซลล์สภาพ	เปลี่ยนใหม่ เจมสัน	/	/	/	/	Complete	16/10/2017	อรรถพร ศรีม่วง
5/17/2017	Boiler37	372	Valve เวนบนถังไอน้ำ Separator STG.34		มีการ Leak ของ Steam ที่กัน Valve	ปรับระดับบน Retighten	/	/	/	/	Complete	6/17/2017	อรรถพร ศรีม่วง
5/17/2017	Boiler37	373	Valve steam ejector		มีการ Leak ของ Steam ที่กัน Valve	ปรับระดับบน Retighten	/	/	/	/	Complete	6/17/2017	อรรถพร ศรีม่วง
5/17/2017	Boiler37	374	Valve drain blow line 16 kg		มีการ Leak ของ Steam ที่กัน Valve	ปรับระดับบน Retighten	/	/	/	/	Complete	6/17/2017	อรรถพร ศรีม่วง
5/17/2017	Boiler37	375	STG.34		เป็นน้ำขุ่นประจักษ์ และกลิ่นเหม็นจากน้ำโรงไฟฟ้าบริเวณรวม	Fix Overhaul	/	/	/	/	Complete	16/10/2017	พร สุวรรณิ
5/17/2017	Boiler37	384	ขดสายไฟ Turning Gear		สายไฟ สาย Turning Gear ชำรุด เซลล์สภาพ	เปลี่ยนใหม่ เจมสัน	/	/	/	/	Complete	16/10/2017	อรรถพร ศรีม่วง
5/17/2017	Boiler37	385	STG.33		เป็นน้ำขุ่นประจักษ์ และกลิ่นเหม็นจากน้ำโรงไฟฟ้าบริเวณรวม	Fix Overhaul	/	/	/	/	Complete	16/10/2017	อรรถพร ศรีม่วง
6/10/2017	Boiler37	501	Boiler Feed Water Pump 32kg/line Suction Valve		Suction Valve ไม่ดี Visual Control ไม่สามารถปรับได้	Seah Visual Control เปลี่ยนของ Valve ไนโพลย เซนส์	/	/	/	/	Complete	6/30/2017	อรรถพร ศรีม่วง
6/10/2017	Boiler37	506	Boiler Feed Water Pump 35kg/line Suction Valve		Suction Valve ไม่ดี Visual Control ไม่สามารถปรับได้	Seah Visual Control เปลี่ยนของ Valve ไนโพลย เซนส์	/	/	/	/	Complete	6/30/2017	อรรถพร ศรีม่วง
6/10/2017	Boiler37	507	D-sup บริเวณ Suction Valve		Suction Valve ไม่ดี Visual Control ไม่สามารถปรับได้	Seah Visual Control เปลี่ยนของ Valve ไนโพลย เซนส์	/	/	/	/	Complete	6/30/2017	อรรถพร ศรีม่วง
6/10/2017	Boiler37	534	BFWP38 No.2		มีน้ำขุ่น Pressure Gauge ไม่ดี Visual Control	Seah Visual Control	/	/	/	/	Complete	6/30/2017	อรรถพร ศรีม่วง
6/10/2017	Boiler37	535	BFWP38 No.2		Valve ไม่ Pressure stainer ไม่ดี Visual Control	Seah Visual Control	/	/	/	/	Complete	6/30/2017	อรรถพร ศรีม่วง
6/10/2017	Boiler37	547	BFWP38 No.3		ไม่พบเห็น	Seah Visual Control	/	/	/	/	Complete	6/30/2017	อรรถพร ศรีม่วง
6/10/2017	Boiler37	548	BFWP38 No.3		บริเวณ Valve Line Suction มีกลิ่นเหม็นและขุ่น	ทำความสะอาดและทาสีใหม่	/	/	/	/	Complete	6/30/2017	อรรถพร ศรีม่วง
6/10/2017	Boiler37	549	BFWP38 No.3		บริเวณ Discharge มีกลิ่นเหม็นและขุ่น	ทำความสะอาดและทาสีใหม่	/	/	/	/	Complete	6/30/2017	อรรถพร ศรีม่วง
7/30/2017	Boiler37	559	Boiler Feed Water Pump 33,34,37, Common		มีกลิ่นเหม็นจากบริเวณที่ติดตั้งและขุ่นเป็นจำนวนมาก	ทำความสะอาดและทาสีใหม่	/	/	/	/	Complete	8/30/2017	อรรถพร ศรีม่วง
12/30/2017	Boiler37	568	Boiler Feed Water Pump 34		บริเวณ Suction Valve มีกลิ่นเหม็นและขุ่น	ทำความสะอาดและทาสีใหม่	/	/	/	/	Complete	6/30/2017	อรรถพร ศรีม่วง
12/30/2017	Boiler37	569	Boiler Feed Water Pump 37		บริเวณ Suction Valve มีกลิ่นเหม็นและขุ่น	ทำความสะอาดและทาสีใหม่	/	/	/	/	Complete	6/30/2017	อรรถพร ศรีม่วง
7/31/2017	Boiler37	570	Boiler BFWP 33,34,37, D-sup		Valve ที่กันไม่ดีขึ้นและมีการรั่วซึมเล็กน้อยจนเป็นปกติ	Seah Visual Control เปลี่ยนของ Valve ไนโพลย เซนส์	/	/	/	/	Complete	6/30/2017	อรรถพร ศรีม่วง
11/6/2017	Boiler37	571	ฝว ACF - 2		มีน้ำขุ่นที่กัน ACF - 2	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่	/	/	/	/	Complete	11/6/2017	อรรถพร ศรีม่วง
11/6/2017	Boiler37	572	ฝว mixed demin ล้างน้ำ		มีน้ำขุ่นที่กัน demin ล้างน้ำ	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่	/	/	/	/	Complete	11/6/2017	อรรถพร ศรีม่วง
11/6/2017	Boiler37	451	ขดสายไฟบน FD FAN BL#21		ขดสายไฟบน FD FAN มีกลิ่นเหม็นและขุ่น	ทำความสะอาดและทาสีใหม่	/	/	/	/	Complete	11/6/2017	อรรถพร ศรีม่วง
11/6/2017	Boiler37	452	ขดสายไฟบน FD FAN BL#21		มีกลิ่นเหม็น	ทำความสะอาดและทาสีใหม่	/	/	/	/	Complete	11/6/2017	อรรถพร ศรีม่วง
11/6/2017	Boiler37	1680	ฝว MB-DEMIN		มีน้ำขุ่นที่กัน demin ล้างน้ำ	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่	/	/	/	/	Complete	11/6/2017	อรรถพร ศรีม่วง
11/6/2017	Boiler37	1683	ฝว ACF - 2		Pressure Gauge บริเวณที่กัน demin ล้างน้ำ	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่	/	/	/	/	Complete	11/6/2017	อรรถพร ศรีม่วง
12/1/2017	Boiler37	386	stg.33 viasteam ที่ governor		ขดสายไฟบน stg.33 viasteam ที่ governor	เปลี่ยนใหม่	/	/	/	/	Complete	12/1/2017	อรรถพร ศรีม่วง
12/1/2017	Boiler37	387	stg.35 viasteam ที่ governor		ขดสายไฟบน stg.35 viasteam ที่ governor	เปลี่ยนใหม่	/	/	/	/	Complete	12/1/2017	อรรถพร ศรีม่วง
12/1/2017	Boiler37	388	Stg. 35 Steam/line Valve เวน		มีกลิ่นเหม็นที่กัน Valve เวน	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่	/	/	/	/	Complete	12/1/2017	อรรถพร ศรีม่วง
12/30/2017	Boiler37	713	BFWP Boiler 31,32,36		มีกลิ่นเหม็นที่กัน Leak ล้างน้ำบริเวณรวม	ไม่พบเห็นอีกทั้งวัน	/	/	/	/	Complete	12/30/2017	อรรถพร ศรีม่วง
12/30/2017	Boiler37	1601	ถังเก็บน้ำ DNTI SCALE ตู้ 1		ถังเก็บน้ำ DNTI SCALE ตู้ 1	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่	/	/	/	/	Complete	12/30/2017	อรรถพร ศรีม่วง
12/30/2017	Boiler37	1602	PUMP EDM PS - A		มีกลิ่นเหม็นที่กัน Leak ล้างน้ำบริเวณรวม	ไม่พบเห็นอีกทั้งวัน	/	/	/	/	Complete	12/30/2017	อรรถพร ศรีม่วง
14/10/2018	Boiler37	389	Steam Turbine & Gen 35		Control oil press. Low Stg.35	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่ Adj setting	/	/	/	/	Complete	15/10/2018	อรรถพร ศรีม่วง
14/10/2018	Boiler37	340	Steam Turbine & Gen 34		Control oil press. Low Stg.34	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่ Adj setting	/	/	/	/	Complete	15/10/2018	อรรถพร ศรีม่วง
14/10/2018	Boiler37	454	Ash conveyor Boiler 21		มีกลิ่นเหม็นจากไอน้ำ	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่	/	/	/	/	Complete	14/10/2018	อรรถพร ศรีม่วง
14/10/2018	Boiler37	455	Pump Steam coil		มีกลิ่นเหม็นจากไอน้ำ	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่	/	/	/	/	Complete	14/10/2018	อรรถพร ศรีม่วง
20/10/2018	Boiler37	456	ฝว demin		มีกลิ่นเหม็นจากไอน้ำ	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่	/	/	/	/	Complete	20/10/2018	อรรถพร ศรีม่วง
20/10/2018	Boiler37	475	Pump steam coil Block2		มีกลิ่นเหม็นจากไอน้ำ	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่	/	/	/	/	Complete	20/10/2018	อรรถพร ศรีม่วง
20/10/2018	Boiler37	476	Pump steam coil Block2		Pump steam coil เปลี่ยน	ทำความสะอาดและทาสีใหม่	/	/	/	/	Complete	20/10/2018	อรรถพร ศรีม่วง
31/10/2018	Boiler37	391	Control oil press. Low Stg.33		Control oil press. Low Stg.33	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่ Clean filter	/	/	/	/	Complete	31/10/2018	อรรถพร ศรีม่วง
31/10/2018	Boiler37	392	Control oil press. Low Stg.35		Control oil press. Low Stg.35	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่ Clean filter	/	/	/	/	Complete	31/10/2018	อรรถพร ศรีม่วง
30/10/2018	Boiler37	393	Control oil press. Low Stg.35		Control oil press. Low Stg.35	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่	/	/	/	/	Complete	30/10/2018	อรรถพร ศรีม่วง
30/10/2018	Boiler37	394	Control oil press. Low Stg.33		Control oil press. Low Stg.33	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่	/	/	/	/	Complete	30/10/2018	อรรถพร ศรีม่วง
30/10/2018	Boiler37	394	Control oil press. Low Stg.33		Control oil press. Low Stg.33	เปลี่ยนซีลที่กันใหม่	/	/	/	/	Complete	30/10/2018	อรรถพร ศรีม่วง

ตารางที่ 16 สรุปรายละเอียด Red Tag ประจำปี 2560/2561

Red Tag Log Sheet												
DATE	กลุ่มย่อย	TAG No.	MACHINE	รูปภาพ	STEP 1		STEP 2	STEP 3		STATUS	DATE	ลงนาม
					ปรากฏการณ์	สาเหตุการเกิด		สิ่งที่เกิด	มาตรฐาน			
1/6/2018	Boiler37	997	Wet Scrubber Boiler37		Wet scrubber NO.2 Leak	ตัวถังรั่วจากการใช้งาน	ซ่อมแซมชั่วคราว	/	/	Complete	7/11/2018	อรรถพร ศรีม่วง
1/14/2018	Boiler37	1003	Control Valve 30/16 Kg		Control Valve 30/16 Kg ล้างน้ำไม่พียง	ทดสอบ Man/Auto แล้วผิดปกติ	Inst. เข้ามาแก้ไข	/	/	Complete	7/17/2018	อรรถพร ศรีม่วง
1/18/2018	Boiler37	1607	Wet Scrubber BL#37		ถังที่ 3 รั่ว	ตัวถังรั่วจากการใช้งาน	ซ่อมแซมชั่วคราว	/	/	Complete	2/16/2019	อรรถพร ศรีม่วง
1/20/2018	Boiler37	1604	Boiler37		By-Fang 1" Header ECO Leak	หน้าแปลน	Stop leak ชั่วคราว	/	/	Complete	8/4/2018	อรรถพร ศรีม่วง
6/12/2018	Boiler37	607	I.D.F. BL37		มีกลิ่นเหม็น Manhole I.D.F. BL37 ฆาด 3 ตัว	กลิ่น สนิม เกิดการหมุน สึก	ME เข้ามาซ่อมแซมชั่วคราว	/	/	Complete	8/27/2018	อรรถพร ศรีม่วง

ตารางที่ 17 สรุปรายละเอียด Yellow Tag ประจำปี 2560/2561

Yellow Tag Log Sheet												DCB-FO-OP-094 REV.01		
DATE	กลุ่ม	TAG No.	MACHINE	STEP 1		STEP 2	STEP 3		STATUS	CLOSED DATE	WO.No.	ลงงาน	6 Basic	REMARK
				ปรากฏการณ์ ความผิดปกติ	สาเหตุทางเทคนิค ความผิดปกติ	ค้นหา/ปรับปรุง (HOZEN/KAIZEN)	สิ่งผิดปกติที่สังเกต (OPL)	มาตรฐานอ้างอิง (STD.CHECK SHEET)						
2/24/2017	1	80	ถังกรวดหินพิวติก Cooling # 1	ถังกรวดหินพิวติก Cooling # 1 รั่ว	อายุการใช้งานนาน	ทำการตรวจสอบหัวตรวจ แชนวมีน้ำเค็ม	/	/	Completed	8/14/2017		นิรุศ จันทระน้อย		
2/25/2017	1	48	พื้นทางเดินชั้น สะพานยาว Block 3 หน้าห้องน้ำ	ปู และ เป็นรูปร่าง	เหล็กเป็นสนิมและ อายุการใช้งานนาน	ปิดทาง 4 ใช้หัวตรวจ ใช้ทางด้านข้างแทน แชนวมีน้ำเค็ม	/	/	Completed	9/12/2017		ชวลวัฒน์ จันทระ		
2/25/2017	1	49	อ่างล้างจาน Block 3	รั่ว มีน้ำไหลออก บริเวณพื้นทางเดิน อัดสายคอตหนักงาน	ใช้งานน้อย เจอฝุ่นเข้า ปล่อยคอตน้ำให้ยุ	นำแท่งพันกันทิ้งไป พื้นที่จุด Leak	/	/	Completed	8/24/2017		ชวลวัฒน์ จันทระ		
2/28/2017	1	1	ตะเภากรวย Slurry Pump	ตะเภากรวย Slurry Pump Boiler 21 ฟู	เหล็กเป็นสนิมและ อายุการใช้งานนาน	นำแผ่นเหล็กปูทับ หัวตรวจ	/	/	Completed	10/12/2017		ชวกร คำตึงค์		
2/28/2017	1	2	Line drain gland steam 11.4 MW.	Line drain gland steam 11.4 MW. ไม่ได้ หุ่นชนวนกันความร้อน	ช่างถอดคอตพร้อมบำรุง แล้วลืมใส่กลับ	หุ้มชนวนและ Insulation ใช้คู่มือ หัวตรวจ	/	/	Completed	10/18/2017		นิทัศน์ จิตใจจำ		
3/27/2017	1	44	Boiler#35	ค้นังทางเดินบน Drum BL#35 ไม่มี	ไม่มีก๊อชกแบบเก่า	ใช้เชือกพันหัวตรวจ แชนวมีน้ำเค็ม	/	/	Completed	11/8/2017		อภิสิทธิ์ พลายระหวาร		
3/27/2017	1	63	Feeder Boiler#32	Feeder Boiler#32 NO.3.4 ไม่ได้ใส่คาร์ต ครอบไว้	ช่างถอดคอตพร้อมบำรุง แล้วลืมใส่กลับ	นำการ์ดครอบใส่ไปที่ เดิม	/	/	Completed	3/30/2017		ชวลวัฒน์ จันทระ		
3/27/2017	1	56	Hopper BL#35	ทางขึ้น Hopper BL#35 ไม่มี	ไม่มีก๊อชกแบบเก่า บันไดทางขึ้น	ถอดแบบความถี่ของก๊อชก แจ้งให้ศูนย์ วิศวกรรม	/	/	Completed	11/8/2017		อภิสิทธิ์ พลายระหวาร		
3/27/2019	1	51	wet Scrubber BL#32	ไม่มีบันไดทางขึ้นทำให้ คัดจับบนหลังถังขึ้นไป	ไม่มีก๊อชกแบบเก่า บันไดทางขึ้นสำหรับล้าง wet scrubber	ทำบันไดทางขึ้น	/	/	Completed	11/8/2017		อภิชาติ กูรัง		
3/27/2017	1	57	ชั้น Feeder BL#34	ไม่มีทางเดิน	ไม่มีตั้งแบริดคัต	ทำทางเดินใหม่	/	/	Completed	11/8/2017		อภิชาติ กูรัง		
3/27/2017	1	55	wet Scrubber BL#32	ไม่มีบันไดทางขึ้น	ไม่มีตั้งแบริดคัต	ทำทางเดินใหม่	/	/	Completed	11/8/2017		กิตติพงษ์ วิริยะ		
3/28/2017	1	50	ทางเดินท้าย cv 02	ชำรุด	การใช้งานนาน	ทำทางเดินใหม่	/	/	Completed	11/8/2017		พงษ์ศักดิ์ กาทักดี		
3/28/2017	1	46	เบสเซอร์ SA NO.1 boiler 36	ไม่มีฝาครอบสายไฟ เบสเซอร์ SA NO.1	ช่างใส่คอตพร้อมบำรุง แล้วลืมใส่กลับ	นำฝาครอบสายไฟมา ใส่ใหม่	/	/	Completed	6/18/2017		พงษ์ศักดิ์ กาทักดี		
3/28/2017	1	45	พื้นทางเดินชั้นสูง น้ำ Boiler#33	พื้นทางเดินชั้นสูง น้ำ Boiler#33 ชำรุด	การใช้งานนาน	ทำพื้นทางเดินใหม่	/	/	Completed	11/8/2017		โยธิน สรรวาคำ		
3/29/2017	1	53	บันไดทางขึ้น ลง หลัง BL#31	ที่จับชำรุดและบันไดคู่ก่อน	การใช้งานนาน	ทำการรื้อบันไดใหม่	/	/	Completed	11/8/2017		อภิสิทธิ์ พลายระหวาร		
3/29/2017	1	54	พื้นทางเดินหน้า ห้องน้ำ Block3	ผุยุบ	การใช้งานนาน	ทำพื้นทางเดินใหม่	/	/	Completed	11/8/2017		วสันต์ บุญต		
3/29/2017	1	155	พื้นตะเภากรวยน้ำปัส ชีน้ำ Block3	ผุยุบ	การใช้งานนาน	ทำพื้นทางเดินใหม่	/	/	Completed	11/8/2017		วสันต์ บุญต		

ตารางที่ 19 สรุปรายละเอียด Red Tag ประจำปี 2561/2562

Red Tag Log Sheet												
DATE	กลุ่มเครื่อง	TAG No.	MACHINE	STEP 1		STEP 2	STEP 3		STATUS	DATE	จนจบ	CLOSED DATE
				ปรากฏการณ์ ความผิดปกติ	คำอธิบายเหตุ ความผิดปกติ		ความเสี่ยงปรับปรุง	สิ่งที่เกิดขึ้น (OPL)				
11/6/2018	Boiler 37	607	I.D.F. BL#37	เปิดปิด Manhole I.D.F. BL#37 ซ้ำ 3 ครั้ง	ใช้เวลานานมากทำให้อุณหภูมิสูง	เปิดปิดอัตโนมัติ	/	/	Completed	11/30/2018	11/30/2018	
11/7/2018	Boiler 37	2001	BFWP Boiler 37	ถังน้ำเต็ม	ถังน้ำจากถังเก็บ	ถังเก็บของแห้ง	/	/	Completed	11/30/2018	11/30/2018	
11/7/2018	Boiler 37	2002	Main Steam Temp Boiler 37	ขนาดไม่ถูกต้อง	ค่าต่างจาก TG มากเกินไป	reset ส่วนของเซ็นเซอร์	/	/	Completed	11/28/2018	11/28/2018	
11/7/2018	Boiler 37	2003	Steam Drum Level Boiler 37	ขนาดไม่ถูกต้อง	ผิดปกติที่ถังน้ำ	Flushing Line	/	/	Completed	11/29/2018	11/29/2018	
11/15/2018	Boiler 37	2096	Valve main steam boiler 37 ปิด 2 ปี 2 วัน	Valve main steam boiler 37 ปิด 2 ปี 2 วัน	หน้าจวนัด แบน อยุ่ที่วาล์ว	Manual หน้าจวนัดวาล์ว	/	/	Completed	11/30/2018	11/30/2018	
11/15/2018	Boiler 37	2096	Line Drain Scottblower BL#37	Line Drain Scottblower BL#37 มีเสียง Leak	ถูกเศษจากสายพาน	เสียงระฆังขาว	/	/	Completed	11/30/2018	11/30/2018	
11/15/2018	Boiler 37	2096	Leak Boiler#37	Line Vent Boiler#37 มีเสียง Leak	ถูกเศษจากสายพาน	เสียงระฆังขาว	/	/	Completed	11/30/2018	11/30/2018	
12/14/2018	Boiler 37	2094	Line Vent Boiler#37 NO.7	Scott Blower BL#37 NO.7 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่วไม่ตกภายใน	ปิดวาล์วตรงเข้าถาดเป็นระยะ	/	/	Completed	12/15/2018	12/15/2018	
12/15/2018	Boiler 37	2092	Furnace Pressure BL#37	Furnace Pressure BL#37 ค่าไม่ตรง	มีเสียงรั่วที่ถังน้ำ	Flushing Line	/	/	Completed	12/15/2018	12/15/2018	
12/17/2018	Boiler 37	2096	Scott Blower BL#37 NO.6	Scott Blower BL#37 NO.6 รั่ว	มีเสียงรั่วไม่ตกภายใน	ปิดวาล์วตรงเข้าถาดเป็นระยะ	/	/	Completed	12/20/2018	12/20/2018	
12/18/2018	Boiler 37	2085	Scott Blower BL#37 NO.4	Scott Blower BL#37 NO.4 ฝาด motor ซ้ำ	มอเตอร์สกปรก	ปิดมอเตอร์ให้สะอาดและเปลี่ยน	/	/	Completed	12/20/2018	12/20/2018	
12/19/2018	Boiler 37	2156	Safety Valve BL#37	Safety Valve BL#37 Leak	หน้าจวนัด Safety Valve BL#37 Leak	ปรับหน้าจวนัด	/	/	Completed	12/20/2018	12/20/2018	
12/20/2018	Boiler 37	2158	Sight Glass BL#37	Sight Glass BL#37 Leak	มีเสียงรั่วที่ถังน้ำ	ปิดวาล์ว ไม่ใช้งาน เปิดของให้สั้นๆ	/	/	Completed	12/20/2018	12/20/2018	
12/12/2018	Boiler 37	1956	Turbine Extraction Drain to vent	Turbine Extraction Drain to vent	มีน้ำท่วม	เสียงระฆังขาว	/	/	Completed	12/18/2018	12/18/2018	
12/13/1981	Boiler 37	2164	Turbine feed pump#37	Turbine feed pump#37	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	12/19/2018	12/19/2018	
12/20/2018	Boiler 37	2247	Boiler#37	Boiler#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	12/20/2018	12/20/2018	
12/21/2018	Boiler 37	2249	BFWP#37 Pump	BFWP#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	12/21/2018	12/21/2018	
12/22/2018	Boiler 37	2162	I.D.F. BL#37	I.D.F. BL#37 มีเสียงรั่ว	ค่าต่างจาก TG มากเกินไป	ตั้งค่าให้ reset ส่วนของเซ็นเซอร์	/	/	Completed	12/30/2018	12/30/2018	
12/26/2018	Boiler 37	2166	Summer Block	Summer Block มีเสียงรั่ว	สายพานยาง	เปลี่ยนสายพาน	/	/	Completed	12/30/2018	12/30/2018	
1/6/2019	1/7/2019	1/8/2019	1/9/2019	1/11/2019	1/12/2019	1/13/2019	1/14/2019	1/15/2019	1/16/2019	1/18/2019	1/19/2019	
15/2/2019	Boiler 37	2296	Sight Glass BL#37	Sight Glass BL#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	19/2/2019	19/2/2019	
1/4/2019	Boiler 37	3342	Boiler#37	Magnetic pump มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	1/19/2019	1/19/2019	
2/1/2019	Boiler 37	2276	Boiler Picker Boiler#37	Boiler Picker Boiler#37 มีเสียงรั่ว	เป็นขังน้ำในถาด	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	2/17/2019	2/17/2019	
2/12/2019	Boiler 37	2210	Boiler#37	Boiler#37 มีเสียงรั่ว	สายพานยาง	เปลี่ยนสายพาน	/	/	Completed	2/17/2019	2/17/2019	
1/7/2019	Boiler 37	FL	FL for mechanical work Block	Valve By Pass Steam Trap Leak	มีเสียงรั่ว	Stop leak ซ่อมวาล์ว	/	/	Completed	19/2/2019	19/2/2019	
1/7/2019	Boiler 37	FL	FL for mechanical work Block	Economizer BL#37 Leak	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	19/2/2019	19/2/2019	
1/8/2019	Boiler 37	FL	FL for mechanical work Block	valve ConDemise M/C Leak	มีเสียงรั่ว	Stop leak ซ่อมวาล์ว	/	/	Completed	19/2/2019	19/2/2019	
1/4/2019	Boiler 37	FL	FL for mechanical work Block	Magnetic pump มีเสียงรั่ว	เป็นขังน้ำในถาด	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	1/17/2019	1/17/2019	
1/21/2019	Boiler 37	FL	FL for mechanical work Block	Boiler#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	1/24/2019	1/24/2019	
1/21/2019	Boiler 37	FL	FL for mechanical work Block	Boiler#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	1/27/2019	1/27/2019	
2/8/2019	Boiler 37	FL	FL for mechanical work Block	Boiler#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	2/14/2019	2/14/2019	
2/9/2019	Boiler 37	FL	FL for mechanical work Block	Silich Startstop Ash Blk มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	2/10/2019	2/10/2019	
2/11/2019	Boiler 37	FL	FL for mechanical work Block	Boiler Picker BL#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	2/14/2019	2/14/2019	
2/12/2019	Boiler 37	FL	FL for mechanical work Block	Boiler#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	2/14/2019	2/14/2019	
2/26/2019	Boiler 37	2229	Damper BF BL#37	Damper BF BL#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	2/27/2019	2/27/2019	
2/28/2019	Boiler 37	2236	ash conveyor#37	ash conveyor#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	2/28/2019	2/28/2019	
2/28/2019	Boiler 37	3349	Boiler#37	Boiler#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	2/28/2019	2/28/2019	
3/4/2019	Boiler 37	2239	Boiler feed pump#37	Boiler feed pump#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	3/8/2019	3/8/2019	
3/15/2019	Boiler 37	3396	Boiler#37	Boiler#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	3/19/2019	3/19/2019	
3/17/2019	Boiler 37	3397	Rotary No.1 BL#37	Rotary No.1 BL#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	3/19/2019	3/19/2019	
3/21/2019	Boiler 37	1521	Scott Blower No.6	Scott Blower No.6 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	3/22/2019	3/22/2019	
3/27/2019	Boiler 37	1381	Pressure Gauge BL#37	Pressure Gauge BL#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	3/22/2019	3/22/2019	
3/27/2019	Boiler 37	1380	vent valve BL#37	vent valve BL#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	3/28/2019	3/28/2019	
3/28/2019	Boiler 37	1384	Boiler#37	Boiler#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	3/29/2019	3/29/2019	
3/29/2019	Boiler 37	1383	Boiler#37	Boiler#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	3/29/2019	3/29/2019	
3/29/2019	Boiler 37	1369	Boiler#37	Boiler#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	3/29/2019	3/29/2019	
3/29/2019	Boiler 37	1370	Boiler#37	Boiler#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	3/29/2019	3/29/2019	
3/29/2019	Boiler 37	3495	Boiler BL#37 NO.1	Boiler BL#37 NO.1 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	3/29/2019	3/29/2019	
3/29/2019	Boiler 37	3499	Boiler#37	Boiler#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	3/29/2019	3/29/2019	
3/29/2019	Boiler 37	3492	Boiler BL#37 NO.2	Boiler BL#37 NO.2 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	3/29/2019	3/29/2019	
3/29/2019	Boiler 37	3310	Boiler#37	Boiler#37 มีเสียงรั่ว	มีเสียงรั่ว	ปิดวาล์ว	/	/	Completed	3/29/2019	3/29/2019	

ตารางที่ 20 สรุปรายละเอียด Yellow Tag ประจำปี 2561/2562

Yellow Tag Log Sheet															
DATE	กลุ่ม	TAG No.	MACHINE	STEP 1		STEP 2		STEP 3		STATUS	CLOSED DATE	WO.No.	ลงนาม	6 Basic	REMARK
				ปรากฏการณ์ ความผิดปกติ	ลำดับการเกิด ความผิดปกติ	ค้นหา/ปรับปรุง (HOZEN/KAIZEN)	สิ่งที่ (OPL)	มาตรา (STD.C)							
2/24/2019	1	80	ถังกรดชั้นที่เล็ก Cooling # 1	ถังกรดชั้นที่เล็ก Cooling # 1 รั่ว	อายุการใช้งาน	ทำการตรวจสอบชั่วคราว แขนงฝ่ายเดือน	/	/	Completed	13/08/2019		ธีรุต จันทร์ลอย			
2/25/2019	1	48	พื้นที่ทางเดินชั้นสะพาน ยาร Block 3 หน้าห้องน้ำ	ฝุ และ เบิร์กวาง	เหล็กเป็นสนิมและอายุการใช้งานนาน	ปิดทาง ดโยชั่วคราว ใช้ทางค้ำข้างแทน แขนงฝ่ายเดือน	/	/	Completed	11/19/2019		ชลวัฒน์ จันทร์			
2/25/2019	1	49	อ่างล้างจาน Block 3	รั่ว มีน้ำไหลออกบริเวณพื้นทางเดิน อัดรอยต่อพนักงาน	ใช้งานน้อย เจอฝุ่นเข้าไปอุดตัน ทำไฟฝุ	นำเพปพันเกลียวไปพันที่จุด Leak	/	/	Completed	9/8/2019		ชลวัฒน์ จันทร์			
2/28/2019	1	1	ตะแกรงป้อน Slurry Pump	ตะแกรงป้อน Slurry Pump Boiler 21 ฝุ	เหล็กเป็นสนิมและอายุการใช้งานนาน	นำแผ่นเหล็กปูที่ชั่วคราว	/	/	Completed	8/17/2019		ชาวก คำสิงห์			
2/28/2019	1	2	Line drain gland steam 11.4 MW.	Line drain gland steam 11.4 MW. ไม่ได้หมุนจนเกินความร้อน	ช่างถอดเพื่อซ่อมบำรุงแล้ว สิ้นโลกกลับ	หมุนจนและ Insulation ใช้ลวดมัดชั่วคราว	/	/	Completed	9/27/2019		อัปพัน จิตต์ใจง่า			
3/27/2019	1	44	Boiler#37	ค้นจับทางเดินบน Drum BL#37 ไม่มี	ไม่มีการออกแบททำ	ไม่เช็อกที่ชั่วคราว แขนงฝ่ายเดือน	/	/	Completed	10/18/2019		อภิสิทธิ์ พลายละหาร			
3/27/2019	1	63	Feeder Boiler37	Feeder Boiler37 NO.3,4 ไม่ได้อัดกดครอบโซ่	ช่างถอดเพื่อซ่อมบำรุงแล้ว สิ้นโลกกลับ	นำการ์ดครอบโซ่ใส่ที่เดิม	/	/	Completed	11/15/2019		ชลวัฒน์ จันทร์			
3/27/2019	1	56	Hopper BL#37	ทางขึ้นHopper BL#37ไม่มี	ไม่มีการออกแบททำขึ้นใด	ออกแบทตามต้องการ ออกแจ้งให้สยวีตกรรม	/	/	Completed	11/15/2019		อภิสิทธิ์ พลายละหาร			
3/27/2019	1	51	wet Scrubber BL#37	ไม่มีบันไดทางขึ้นทำไคองขึ้นหลังคาน้ำไป	ไม่มีการออกแบททำขึ้นใด	ทำบันไดทางขึ้น wet scrubber	/	/	Completed	10/18/2019		อภิชาติ สุทธิง			
3/27/2019	1	57	ชั้น Feeder BL#37	ไม่มีทางเดิน	ไม่มีตั้งแต่เริ่มติดตั้ง	ทำทางเดินใหม่	/	/	Completed	10/18/2019		อภิชาติ สุทธิง			
3/29/2019	1	53	บันไดทางขึ้น ลง พลัง BL#37	ที่จับชำรุดและค้นบันไดฝุ กร่อน	การใช้งานมานาน	ทำราวบันไดใหม่	/	/	Completed	10/18/2019		อภิสิทธิ์ พลายละหาร			
3/29/2019	1	54	พื้นที่ทางเดินหน้าห้องน้ำ Block3	ฝุกร่อน	การใช้งานมานาน	ทำพื้นที่ทางเดินใหม่	/	/	Completed	10/18/2019		วสันต์ นฤตค			
3/29/2019	1	155	พื้นที่ตะแกรงหน้าบ่อซีเมนต์ Block3	ฝุกร่อน	การใช้งานมานาน	ทำพื้นที่ทางเดินใหม่	/	/	Completed	10/18/2019		วสันต์ นฤตค			

ตารางที่ 21 สรุปรายละเอียด White Tag ประจำปี 2562/2563

White Tag Log Sheet										
DATE	กลุ่มย่อย	TAG	MACHINE	STEP 1		STEP 2 สินค้าคงคลัง (HÖZENKAZEN)	STEP 3 สินค้าคงคลัง (OPL) / สินค้าคงคลัง (STO)	STATUS	DATE	ลงนาม
				ปรากฏการณ์ความผิดปกติ	ตำแหน่งที่เกิดความผิดปกติ					
7/23/2019	Boiler37	4011	ash Pond Pump No.8	พ่น ash pond pump No.8 เป็นลม	โดนน้ำขึ้นด้านบน	ทำความสะอาดและทาสีกันสนิม	/ /	Complete	10/12/2020	มาเฟ่น น้ำแก้ว
7/23/2019	Boiler37	4010	ash Pond Pump No.10	พ่น ash pond pump No.10 เป็นลม	โดนน้ำขึ้นด้านบน	ทำความสะอาดและทาสีกันสนิม	/ /	Complete	10/12/2020	วิรัตน์ จันทระ
7/23/2019	Boiler37	4009	ash Pond Pump No.9	พ่น ash pond pump No.9 เป็นลม	โดนน้ำขึ้นด้านบน	ทำความสะอาดและทาสีกันสนิม	/ /	Complete	10/12/2020	อรัญย์ สมบัติ
7/23/2019	Boiler37	3959	ash Pond Pump No.6	พ่น ash pond pump No.6 เป็นลม	โดนน้ำขึ้นด้านบน	ทำความสะอาดและทาสีกันสนิม	/ /	Complete	10/12/2020	ณล สุวาท
7/23/2019	Boiler37	3960	ash Pond Pump No.7	พ่น ash pond pump No.7 เป็นลม	โดนน้ำขึ้นด้านบน	ทำความสะอาดและทาสีกันสนิม	/ /	Complete	10/12/2020	มนตรี เบ็ญญา
7/04/2019	Boiler37	5122	Chute Bottom Ash	Chute Bottom Ash conveyor boiler 32 มุ	โดนน้ำขึ้นด้านบน	ทำความสะอาดและทาสีกันสนิม	/ /	Complete	10/12/2020	นิติพิทักษ์
7/26/2019	Boiler37	4928	Boiler37	เตี๋ยกถ่ายที่ติดตั้ง Feeder BL#37 ตัวที่ 2	การถ่ายถังละพ่นทุก 30 วินาที	เป่าทำความสะอาด โดยใช้น้ำฉีดหัว	/ /	Complete	7/26/2019	อรัญย์ สมบัติ
7/26/2019	Boiler37	4929	Boiler37	เตี๋ยกถ่ายที่ติดตั้ง Feeder BL#37 ตัวที่ 3	การถ่ายถังละพ่นทุก 30 วินาที	เป่าทำความสะอาด โดยใช้น้ำฉีดหัว	/ /	Complete	7/26/2019	เจริญ ธรรมพร
7/27/2019	Boiler37	4927	Boiler37	เตี๋ยกถ่ายที่ติดตั้ง Feeder BL#37 ตัวที่ 4	การถ่ายถังละพ่นทุก 30 วินาที	เป่าทำความสะอาด โดยใช้น้ำฉีดหัว	/ /	Complete	7/27/2019	ชาญชัย กุศลชัย
7/27/2019	Boiler37	4934	Boiler37	เตี๋ยกถ่ายที่ติดตั้ง Feeder BL#37 ตัวที่ 5	การถ่ายถังละพ่นทุก 30 วินาที	เป่าทำความสะอาด โดยใช้น้ำฉีดหัว	/ /	Complete	7/27/2019	มาเฟ่น น้ำแก้ว
7/27/2019	Boiler37	4933	Boiler37	เตี๋ยกถ่ายที่ติดตั้ง Feeder BL#37 ตัวที่ 6	การถ่ายถังละพ่นทุก 30 วินาที	เป่าทำความสะอาด โดยใช้น้ำฉีดหัว	/ /	Complete	7/27/2019	วิรัตน์ จันทระ
7/27/2019	Boiler37	4933	Boiler37	เตี๋ยกถ่ายที่ติดตั้ง Feeder BL#37 ตัวที่ 5	การถ่ายถังละพ่นทุก 30 วินาที	เป่าทำความสะอาด โดยใช้น้ำฉีดหัว	/ /	Complete	7/27/2019	มาเฟ่น น้ำแก้ว
7/27/2019	Boiler37	4932	Boiler37	เตี๋ยกถ่ายที่ติดตั้ง Feeder BL#37 ตัวที่ 4	การถ่ายถังละพ่นทุก 30 วินาที	เป่าทำความสะอาด โดยใช้น้ำฉีดหัว	/ /	Complete	7/27/2019	วิรัตน์ จันทระ
7/23/2019	Boiler37	2840	Roller picker	ตรวจพบ Bearing ลื่น	เกิดการเขยื้อนของลูกเกาต์ทำงาน	ปรับตั้งศูนย์ใหม่	/ /	Complete	7/23/2019	วิรัตน์ จันทระ
7/27/2019	Boiler37	4922	stack BL37	มีน้ำเกาะ ตกต่างใน stack BL37	น้ำ ขยาย สะสมจากถังดับเพลิงเครื่อง	จัดเวลาทำความสะอาดเป็นประจำ	/ /	Complete	7/27/2019	วิรัตน์ จันทระ
7/27/2019	Boiler37	4921	hopper BL37	มีน้ำเกาะ ทารอต่างใน Hopper BL37	น้ำ ขยาย สะสมจากการดับเพลิงเครื่อง	จัดเวลาทำความสะอาดเป็นประจำ	/ /	Complete	7/27/2019	มาเฟ่น น้ำแก้ว
7/21/2019	Boiler37	3952	manhole stoker	manhole stoker BL37 เปิด-ปิดไม่ได้	การถ่ายถังละพ่น เป็นลม	ทำความสะอาด ขยายสายท่อ	/ /	Complete	7/21/2019	มาเฟ่น น้ำแก้ว
12/6/2019	Boiler37	4519	กระจกตู้ไฟ	กระจกตู้ไฟมีรอยร้าวลงข้างใต้	ขนาดกระจกสั่งใหม่ ขนาดเดิม	Steel หนักมีรอยร้าวลงข้างใต้	/ /	Complete	12/6/2019	เทพ เกษภักดิ์
12/7/2019	Boiler37	3406	Picker	ใช้ Picker มีเสียงดังไม่มีสารพ่นขึ้น	ขาดสารพ่นขึ้น	ติดตั้งระบบพ่นขึ้นใหม่ใช้ Picker	/ /	Complete	12/7/2019	สุวิทย์ วัฒนกิจ
12/8/2019	Boiler37	4379	Rotary	Rotary No.2 มีลมที่ทอนลมตัวเดิม	จุดจับแม่เหล็กเดิม หรือมีลมที่ทอนลมมากเกินไป	หยุดแม่เหล็กขยายท่อ	/ /	Complete	12/8/2019	เจริญ ธรรมพร
12/9/2019	Boiler37	4380	Rotary	Rotary No.2 มีลมที่ทอนลมตัวเดิม	จุดจับแม่เหล็กเดิม หรือมีลมที่ทอนลมมากเกินไป	หยุดแม่เหล็กขยายท่อ	/ /	Complete	12/9/2019	สุวิทย์ วัฒนกิจ
12/13/2019	Boiler37	4383	สะพานน้ำ	สะพานน้ำ BL#37 เดินไม่ได้	มีใบพัดตกกีดขวางการทำงาน	จัดของลงและเปลี่ยนใบพัดของลม	/ /	Complete	12/13/2019	สุวิทย์ วัฒนกิจ
12/3/2019	Boiler37	4376	Bagasse feeder	Bagasse feeder BL37 No.6 ว่าง	หยุดของจากการทำงาน	ปรับตั้งให้ทำงานปกติ	/ /	Complete	12/3/2019	มาเฟ่น น้ำแก้ว
12/6/2019	Boiler37	4516	กระจกตู้ไฟ	กระจกตู้ไฟ E287 มีรอยร้าวข้างใต้	ขนาดกระจกสั่งใหม่ ขนาดเดิม	Steel หนักมีรอยร้าวลงข้างใต้	/ /	Complete	12/6/2019	มาเฟ่น น้ำแก้ว
12/8/2019	Boiler37	4379	Rotary	Rotary No.2 มีลมที่ทอนลมตัวเดิม	จุดจับแม่เหล็กเดิม หรือมีลมที่ทอนลมมากเกินไป	หยุดแม่เหล็กขยายท่อ	/ /	Complete	12/8/2019	เทพ เกษภักดิ์
12/9/2019	Boiler37	4380	Rotary No.2	Rotary No.2 BL37 มีลมที่ทอนลมตัวเดิม	จุดจับแม่เหล็กเดิม หรือมีลมที่ทอนลมมากเกินไป	หยุดแม่เหล็กขยายท่อ	/ /	Complete	12/9/2019	เทพ เกษภักดิ์
12/20/2019	Boiler37	4389	สะพานน้ำ BL37	มีรอยร้าวสะพานน้ำ BL37	หยุดของจากการทำงาน	เปลี่ยนแม่เหล็กใหม่ จัดเวลาตรวจเช็ค	/ /	Complete	12/20/2019	อรัญย์ สมบัติ
11/2/2020	Boiler37	4442	hopper BL37	ฝา Hopper 37 มุ	น้ำขึ้นที่กีดขวาง กระทบการใช้งาน	ทำฝา Hopper ใหม่	/ /	Complete	6/12/2020	วิรัตน์ จันทระ
11/2/2020	Boiler37	4443	hopper BL37	ฝา Hand Hole 37 มุ	น้ำขึ้นที่กีดขวาง กระทบการใช้งาน	ทำฝา Hand Hole ใหม่	/ /	Complete	6/12/2020	วิรัตน์ จันทระ
1/9/2020	Boiler37	3718	Boiler#37	กระจกตู้ไฟ No.7 ครานหมวกควันไฟและน้ำสะสม	FA ลมเป่าช่วย	ใช้ปั้มน้ำฉีดกระจก ปรับแต่งลมเป่า	/ /	Complete	1/9/2020	อรัญย์ สมบัติ
1/9/2020	Boiler37	3728	Boiler#37	รูสอดสนิม มีสนิมที่ทอนลมในสะพาน	สะพานเดิมลัด	ปรับตั้งสะพานใหม่ เปลี่ยนสายปั้มน้ำใหม่	/ /	Complete	1/9/2020	เจริญ ธรรมพร
1/9/2020	Boiler37	3724	Boiler#37	กระจกตู้ไฟ No.5 ครานหมวกควันไฟและน้ำสะสม	FA ลมเป่าช่วย	ใช้ปั้มน้ำฉีดกระจก ปรับแต่งลมเป่า	/ /	Complete	1/9/2020	สุวิทย์ วัฒนกิจ
1/9/2020	Boiler37	3723	Boiler#37	กระจกตู้ไฟ No.4 ครานหมวกควันไฟและน้ำสะสม	FA ลมเป่าช่วย	ใช้ปั้มน้ำฉีดกระจก ปรับแต่งลมเป่า	/ /	Complete	1/9/2020	สุวิทย์ วัฒนกิจ
1/9/2020	Boiler37	3722	Boiler#37	กระจกตู้ไฟ No.3 ครานหมวกควันไฟและน้ำสะสม	FA ลมเป่าช่วย	ใช้ปั้มน้ำฉีดกระจก ปรับแต่งลมเป่า	/ /	Complete	1/9/2020	เจริญ ธรรมพร
1/9/2020	Boiler37	3732	Boiler#37	กระจกตู้ไฟ No.3 ครานหมวกควันไฟและน้ำสะสม	FA ลมเป่าช่วย	ใช้ปั้มน้ำฉีดกระจก ปรับแต่งลมเป่า	/ /	Complete	1/9/2020	ชาญชัย กุศลชัย
2/1/2020	Boiler37	3731	Boiler#37	กระจกตู้ไฟ No.3 ครานหมวกควันไฟและน้ำสะสม	FA ลมเป่าช่วย	ใช้ปั้มน้ำฉีดกระจก ปรับแต่งลมเป่า	/ /	Complete	7/29/2020	มาเฟ่น น้ำแก้ว
2/1/2020	Boiler37	3721	Boiler#37	พื้นถังคาน้ำถมน BL#37 แตกของเขื่อน	สุญญากาศจากใช้งาน	เปลี่ยนถังและเขื่อนใหม่	/ /	Complete	7/29/2020	วิรัตน์ จันทระ
2/17/2020	Boiler37	4489	กระจกตู้ไฟ	กระจกตู้ไฟ BL37 No.2 ขยายกับขาด	บานพับยึดตัวและยึดที่ที่รอยเชื่อม	ทำการเชื่อมและขันน๊อตยึดตัวที่ขาด Check ไม้เชื่อมใช้งาน	/ /	Complete	7/17/2020	มาเฟ่น น้ำแก้ว
3/1/2020	Boiler#37	4490	Chul Feeder	ปาก Chul ได้สะพาน C3 Leak ซ่อที่ 1	มีกากพ่นของเขยื้อนถึงตามขอยัง	เชื่อมตามแนวที่รั่ว	/ /	Complete	7/1/2020	วิรัตน์ จันทระ
3/1/2020	Boiler#37	4531	Chul Feeder	ปาก Chul ได้สะพาน C3 Leak ซ่อที่ 2	มีกากพ่นของเขยื้อนถึงตามขอยัง	เชื่อมตามแนวที่รั่ว	/ /	Complete	7/2/2020	วิรัตน์ จันทระ
3/1/2020	Boiler#37	4532	Chul Feeder	ปาก Chul ได้สะพาน C3 Leak ซ่อที่ 3	มีกากพ่นของเขยื้อนถึงตามขอยัง	เชื่อมตามแนวที่รั่ว	/ /	Complete	7/3/2020	วิรัตน์ จันทระ
3/1/2020	Boiler#37	4533	Chul Feeder	ปาก Chul ได้สะพาน C3 Leak ซ่อที่ 4	มีกากพ่นของเขยื้อนถึงตามขอยัง	เชื่อมตามแนวที่รั่ว	/ /	Complete	7/4/2020	มาเฟ่น น้ำแก้ว
3/1/2020	Boiler#37	4534	Chul Feeder	ปาก Chul ได้สะพาน C3 Leak ซ่อที่ 5	มีกากพ่นของเขยื้อนถึงตามขอยัง	เชื่อมตามแนวที่รั่ว	/ /	Complete	7/5/2020	มาเฟ่น น้ำแก้ว

ตารางที่ 22 สรุปรายละเอียด Red Tag ประจำปี 2562/2563

Red Tag Log Sheet											
DATE	กลุ่มย่อย	TAG No.	MACHINE	STEP 1		STEP 2	STEP 3		STATUS	ลงนาม	CLOSED DATE
				ปรากฏการณ์ ความผิดปกติ	ลำดับการเกิด ความผิดปกติ	คืนสภาพปรับปรุง (HOZENKAIZEN)	สิ่งที่เกิด (OPL)	มาตรฐาน (STD.CHE)			
11/29/2019	Boiler37	1370	Boiler#37	เปลี่ยน Man Hole Economizer เป็น Lock BL#36	ถอดออกยากตรวจสอบ	เปลี่ยนใหม่	/	/	Completed	วิรัตน์ จันท	11/29/2019
11/29/2019	Boiler37	3495	soot Blower BL#37 NO.1	มีไฟและขี้ถ่านออกมาจากแกน	ประเกินพบสภาพจากการใช้งานนาน	เปลี่ยนใหม่	/	/	Completed	มานพ น่านแก้ว	11/29/2019
11/29/2019	Boiler37	3499	Boiler#37	Casing BL#37Leak ด้านท่า C-2	เชื่อมใหม่ตรงจากท่อลม	เชื่อมใหม่ใช้เดิมแนว	/	/	Completed	มานพ น่านแก้ว	11/29/2019
11/29/2019	Boiler37	3492	soot Blower BL#37NO.2	มีไฟและขี้ถ่านออกมาจากแกน	ประเกินพบสภาพจากการใช้งานนาน	เปลี่ยนใหม่	/	/	Completed	มานพ น่านแก้ว	11/29/2019
11/29/2019	Boiler37	3310	Boiler#37	ไฟแสงสว่าง BL#37 ไม่ติด	ใช้งานมานานจากไฟหมดสภาพ	เปลี่ยนใหม่	/	/	Completed	มานพ น่านแก้ว	11/29/2019
12/11/2019	Boiler37	1244	Soot Blower No.3	Soot Blower No.3 ปิดไม่อยู่	ปรับตั้งวาล์วไม่ได้	ปรับตั้งวาล์วใหม่	/	/	Completed	อนุชาติ บุฑกลาง	12/11/2019
12/13/2019	Boiler37	2780	Rotary BL#37	มีเสียงดังผิดปกติ	Bearing แคล	เปลี่ยนใหม่	/	/	Completed	อนุชาติ บุฑ	12/13/2019
1/9/2020	Boiler37	2728	Boiler37	Casing หลง Boiler 37 Leak	มีกิจกรรมของ Insulation บนหลังเตา	ใส่แผ่นเหล็กปะ	/	/	Completed	นงส์ ปัทมา	1/9/2020
1/19/2020	Boiler37	2556	Boiler37	สายพานชุดชั้นบนสาย BL37 ชำรุด	เศษปูนหล่นใส่	เปลี่ยนสายพานใหม่	/	/	Completed	มานพ น่านแก้ว	1/19/2020
1/21/2020	Boiler37	2583	Boiler37	ใบสะพานขี้อ่างหัก	เศษปูนหล่นใส่	เปลี่ยนสายพานใหม่	/	/	Completed	นงส์ ปัทมา	1/21/2020
2/13/2020	Boiler37	2619	Boiler37	ที่เติมน้ำมัน Stoker BL37 หัก	กรองจากการใช้งานนาน	เปลี่ยนที่เติมน้ำมันใหม่	/	/	Completed	นงส์ ปัทมา	2/13/2020
2/19/2020	Boiler37	3191	ดูไฟ Service ช่าง FDF BL#37	ใช้งานไม่ได้	ไฟวงจรหลอดจากขมอย	รีเซ็ต เปลี่ยนไฟวงจรหลอดใหม่	/	/	Completed	มานพ	2/19/2020
2/19/2020	Boiler37	3190	วาล์ว Hydro test boiler#37	วาล์ว Hydro test boiler#37 ไม่มี	line ser vice สิ้นเข้าน้ำมัน	ทำใหม่	/	/	Completed	มานพ	2/19/2020
2/19/2020	Boiler37	3194	Boiler#37	Line am control under garte BL#37 Leak	มีลม Leak	เปลี่ยนใหม่	/	/	Completed	วิรัตน์	2/19/2020
2/19/2020	Boiler37	3186	Boiler#37	แสงสว่างบน Feeder BL#37	ไม่มี	ติดตั้งใหม่	/	/	Completed	มานพ	2/19/2020
3/1/2020	Boiler37	3124	Boiler#37	ปลั๊กไฟและพาวเวอร์ปลั๊กไฟ Service ช่าง F.D.F ใช้งานไม่ได้	ไม่มีไฟฟ้า	ไฟฟ้าทาน่าใหม่	/	/	Completed	มานพ	3/1/2020
3/10/2020	Boiler37	4611	Control Valve 30/16 Kg	มี Steam aam# Header 16 Kg	Control Valve 30/16 Kg ปิดไม่อยู่	สลับเทียบใหม่	/	/	Completed	ธงชัย	3/10/2020

ตารางที่ 23 สรุปรายละเอียด Yellow Tag ประจำปี 2562/2563

Yellow Tag Log Sheet												
DATE	กลุ่มย่อย	TAG No.	MACHINE	STEP 1		STEP 2	STEP 3		STATUS	CLOSED DATE	WO.No.	ลงนาม
				ปรากฏการณ์ ความผิดปกติ	ลำดับการเกิด ความผิดปกติ	คืนสภาพปรับปรุง (HOZENKAIZEN)	สิ่งที่เกิด (OPL)	มาตรฐาน (STD.CHECK)				
3/29/2019	1	42	หัวAirheater boiler#38	หัวairheaterไม่มีไฟทั้งหัวและขี้น้ำมันววนัน	ไม่มีไฟทั้งหัวและขี้น้ำมันววนัน	ทำทั้งหัวและขี้น้ำมันววนัน	/	/	Completed	29/10/2020		สาทิตย์ วิเศษทอง
4/2/2019	1	40	สายไฟใต้ห้อง Bsgasse House	สายไฟหย่อนอยู่ในน้ำ	ดึงมาขึ้นข้าง	ช่างไฟตรวจดูสาย ดึงออกมาข้างบน	/	/	Completed	8/15/2020		จักรพันธ์ ใจชัย
4/24/2019	1	157	ห้อง Control block#3	สายไฟกับไม้เป็นระเบียบ	บดขี้สับสายไฟไม่มีฝาปิดเพื่อจากการ ถอดออกแล้วไม่ได้กลับ	นำฝาครอบบดขี้สับใส่ใหม่	/	/	Completed	7/22/2020		สาทิตย์ วิเศษทอง
5/11/2019	2	61	บรหัดทางชั้นหลังเตา boiler 34	บรหัดทางชั้นหลังเตาชั้นทำให้เกิดขี้สับหลาย รอยชั้นลง	จากขอยกแบบเดิม	ทำบรหัดทางชั้นใหม่	/	/	Completed	10/29/2020		พงษ์ศักดิ์ กาศศักดิ์
5/10/2019	2	158	อาคาร Turbine 17 Mw	สายไฟกับไม้เป็นระเบียบต้องแยกสายไฟ ไม่มีปิด	ช่างยกขี้สับบรหัดแล้วดึงไม้กลับ	นำฝาครอบบดขี้สับใส่ใหม่	/	/	Completed	9/2/2020		สาทิตย์ วิเศษทอง
5/10/2019	2	25	ห้องแปลง บริเวณ Bagasse House	ห้องแปลงบริเวณ Bagasse มีขี้สับกอง ขี้สับกองที่พื้นคางงู	การสะสมของขี้สับที่น้อยเป็น เวลานาน	หน่วยงานที่รับผิดชอบทำ 5 ส เป็นประจำ	/	/	Completed	1/10/2020		วิรัตน์ บุฑกลาง
5/10/2019	2	26	ห้องแปลง บริเวณ Bagasse House	ห้องแปลงบริเวณ Bagasse มีขี้สับกอง ขี้สับกองที่พื้นคางงู	การสะสมของขี้สับที่น้อยเป็น เวลานาน	หน่วยงานที่รับผิดชอบทำ 5 ส เป็นประจำ	/	/	Completed	1/10/2020		วิรัตน์ บุฑกลาง
6/1/2019	2	27	ห้องล้างถ่านหิน	ห้องล้างถ่านหินมีขี้สับกองขี้สับ และไม่มีฝาปิดบนขี้สับกอง	เป็นขี้สับกองบรหัดแล้วดึงไม้กลับ เมทริกซ์มีรอยร้าวทำให้ขี้สับน้อย	ระดมทีมยกและทำความสะอาดขี้สับ ระยะยาว; ทำฝาปิดขี้สับกับเศษขี้สับ	/	/	Completed	8/17/2020		วิรัตน์ บุฑกลาง

ภาคผนวก ก ข้อมูลด้านกิจกรรมงานปรับปรุง Kaizen

ภาคผนวก ง ข้อมูลด้านกิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะทาง (OPL)

ตารางที่ 25 สรุปบันทึกกิจกรรม OPL (One Point Lesson)

One Point Lesson Log : OPL Log							DCB-FO-HR-028 REV.00
OPL No.	วันเดือนปี	ประเภท	Department	เรื่อง	พนักงานผู้นำเสนอ	หมายเหตุ	
DCB-OPL-62-OP-125	10/26/2019	อื่นๆ	OP	การเดินนำเข้า Deareator Bk.3	นิทัศน์ จิตใจซ่า		
DCB-OPL-62-OP-126	10/26/2019	ระบบการหล่อเย็น	OP	การเปลี่ยนจารบี Bearing	นิทัศน์ จิตใจซ่า		
DCB-OPL-62-OP-127	10/26/2019	อุปกรณ์ทางไฟฟ้า	OP	Rack Out Breaker Generator #33	ชัยกฤษ แก้วเรือง		
DCB-OPL-62-OP-128	10/26/2019	อุปกรณ์ทางไฟฟ้า	OP	Rack Out Breaker Generator #34	ชัยกฤษ แก้วเรือง		
DCB-OPL-62-OP-129	10/26/2019	อุปกรณ์ทางไฟฟ้า	OP	Rack Out Breaker Generator #35	ชัยกฤษ แก้วเรือง		
DCB-OPL-62-OP-130	10/26/2019	ระบบการขับเคลื่อน	OP	วิธีใส่แก๊ส Safety Valve Boiler #38	ราชัน รัชยาทอง		
DCB-OPL-62-OP-131	12/2/2019	อุปกรณ์ทางไฟฟ้า	OP	การเปลี่ยน Oring Solenoid STG. #34	ชัยกฤษ แก้วเรือง		
DCB-OPL-62-OP-132	12/8/2019	อุปกรณ์ทางไฟฟ้า	OP	การ Reset Picker Boiler #37	อภิชาติ ภูชิง		
DCB-OPL-62-OP-133	12/17/2019	ระบบส่งกำลัง	OP	วิธีติดตั้ง และใช้งานกานยนต์นำอัตโนมัติ	ธงชัย อุทา		
DCB-OPL-62-OP-134	12/17/2019	อุปกรณ์ทางไฟฟ้า	OP	การอัดจารบี Motor IDF.Boiler 31	กฤษฎะ สอาดเอี่ยม		
DCB-OPL-62-OP-135	12/17/2019	ระบบส่งกำลัง	OP	การ Start Belt วัน Loop C2	มนตรี นกเล็ก		
DCB-OPL-62-OP-136	12/26/2019	อื่นๆ	OP	การ Soot Blower Boiler #37	ธงชัย อุทา		
DCB-OPL-63-OP-001	1/2/2020	อื่นๆ	OP	การ เบ็ด-ปิด Manual Damper S.A. FAN	वलันต์ มนยุค		
DCB-OPL-63-OP-002	1/2/2020	อุปกรณ์ทางไฟฟ้า	OP	การ Reset Potary Boiler #37	वलันต์ มนยุค		
DCB-OPL-63-OP-003	1/2/2020	อุปกรณ์ทางไฟฟ้า	OP	การ Reset S.A.F. Boiler #33	อภิชาติ ภูชิง		
DCB-OPL-63-OP-004	1/2/2020	ระบบส่งกำลัง	OP	การหยุด Belt ระบบสะพานไข C2	มนตรี นกเล็ก		
DCB-OPL-63-OP-005	1/2/2020	ระบบส่งกำลัง	OP	การหยุด Belt ระบบสะพานไข C3	มนตรี นกเล็ก		
DCB-OPL-63-OP-006	1/6/2020	ระบบส่งกำลัง	OP	การเบ็ดแมเหล็ก Belt B2	กฤษฎะ สอาดเอี่ยม		
DCB-OPL-63-OP-007	1/6/2020	อื่นๆ	OP	การตรวจวัดเชื้อเพลิงก่อนออกจากโรงงาน	โสภาส อุดสาเห		
DCB-OPL-63-OP-008	1/29/2020	อื่นๆ	OP	การเดินนำ Manual Water Drum	ธงชัย อุทา		
DCB-OPL-63-OP-009	2/5/2020	อุปกรณ์ทางไฟฟ้า	OP	การ Manual ระบายถก undergrate	वलันต์ มนยุค		
DCB-OPL-63-OP-010	2/5/2020	อื่นๆ	OP	การ Drain Sight Glass	वलันต์ มนยุค		
DCB-OPL-63-OP-011	3/15/2020	อื่นๆ	OP	การ Drain นำ Boiler 21	ราชันทร วรรพทกษ		
DCB-OPL-63-OP-012	3/15/2020	อื่นๆ	OP	วิธีการเดินนำเข้า Boiler 21 โดยไม่ผ่าน BFWP	ราชันทร วรรพทกษ		
DCB-OPL-63-OP-013	3/18/2020	อื่นๆ	OP	การเบ็ด-ปิด Manual Motor Drumper I.D.FAN	वलันต์ มนยุค		
DCB-OPL-63-OP-014	7/1/2020	อื่นๆ	OP	การแขวนลูกถ่วง Take Up	มนตรี นกเล็ก		
DCB-OPL-63-OP-015	7/1/2020	อื่นๆ	OP	งานทาสีถังหมักใหม่ที่สร้างขึ้น	มาภาพ นานแก้ว		
DCB-OPL-63-OP-016	7/1/2020	อุปกรณ์ทางไฟฟ้า	OP	การเปลี่ยน Fuse ตู Capacitor STG. Block 3	ชนล เสกกุล		
DCB-OPL-63-OP-017	7/1/2020	อื่นๆ	OP	การทำความสะอาด Air Vent Housing Boiler 37	มนตรี ปรักษา		
DCB-OPL-63-OP-018	7/1/2020	อื่นๆ	OP	การทำความสะอาด Air Vent Boiler 38	ราชัน รัชยาทอง		
DCB-OPL-63-OP-019	7/1/2020	อื่นๆ	OP	ขั้นตอนการประกอบตะกรับเตา	อภิชาติ ภูชิง		
DCB-OPL-63-OP-020	7/1/2020	อุปกรณ์ทางไฟฟ้า	OP	การ Reset Level Chute	อดิศักดิ์ ธรรมจักร		
DCB-OPL-63-OP-021	7/1/2020	อื่นๆ	OP	การติดประกับฝา Hand Hole	วิรัตน์ จันท		
DCB-OPL-63-OP-022	7/1/2020	อื่นๆ	OP	การติดตั้ง Belt Conveyer CV 05	กฤษฎะ สอาดเอี่ยม		
DCB-OPL-63-OP-023	7/16/2020	อื่นๆ	OP	วิธีการใส่สายลมสายแก๊สหัวตัด	สาทิพย์ วัชรทอง		
DCB-OPL-63-OP-024	7/16/2020	อื่นๆ	OP	วิธีเบ็ด-ปิด Manual Valve	ชลวิมล จันทร์		
DCB-OPL-63-OP-025	7/16/2020	อื่นๆ	OP	ปิด Valve By Pass Steam Trap Line 30	สรศักดิ์ อินทรสันติ		
DCB-OPL-63-OP-026	7/16/2020	อื่นๆ	OP	วิธีการเข็ดลิบเมตร	มาภาพ นานแก้ว		
DCB-OPL-63-OP-027	7/16/2020	ระบบการขับเคลื่อน	OP	การใส่ไนโมสพานซ์เตา	กมล สระวาค		
DCB-OPL-63-OP-028	8/3/2020	อื่นๆ	OP	การ Regen AF #3	บัณฑิต สกุลเรียงกาญจน		
DCB-OPL-63-OP-029	8/3/2020	อื่นๆ	OP	การ Regen SF	บัณฑิต สกุลเรียงกาญจน		
DCB-OPL-63-OP-030	8/3/2020	อื่นๆ	OP	การ Regen SF#2	บัณฑิต สกุลเรียงกาญจน		
DCB-OPL-63-OP-031	8/3/2020	อื่นๆ	OP	การเดิน Pump Ash Pond	วิทย์ ชานาญดี		
DCB-OPL-63-OP-032	8/3/2020	อื่นๆ	OP	การเดิน RO Care	वलันต์ มนยุค		
DCB-OPL-63-OP-033	8/3/2020	อุปกรณ์ทางไฟฟ้า	OP	การใส่ไนตีด	อภิชาติ ภูชิง		
DCB-OPL-63-OP-034	8/3/2020	อื่นๆ	OP	การเลือกใช้ลวดเชื่อมชุดไฟฟ้าให้เหมาะกับงาน	กฤษฎะ สอาดเอี่ยม		
DCB-OPL-63-OP-035	8/3/2020	ระบบการขับเคลื่อน	OP	การใส่ไนเลียดจิกขอ	ราชัน รัชยาทอง		
DCB-OPL-63-OP-036	8/3/2020	ระบบนิวเมติกส์	OP	การ Drain นำจาก Regulators	อดิศักดิ์ ธรรมจักร		
DCB-OPL-63-OP-037	8/3/2020	ระบบการขับเคลื่อน	OP	การถอดลวด	วิ อินทรม		
DCB-OPL-63-OP-038	8/3/2020	ระบบการขับเคลื่อน	OP	การใส่ลวด	กมล เสกกุล		
DCB-OPL-63-OP-039	8/3/2020	อื่นๆ	OP	การเอียงถ่วงเพื่อใช้งาน	มนตรี นกเล็ก		
DCB-OPL-63-OP-040	8/6/2563	อื่นๆ	OP	การขีลประเก็นกลมฝา Mamhole	วิรัตน์ จันท		
DCB-OPL-63-OP-041	8/6/2563	อื่นๆ	OP	การ Regen ACF	นิพนธ์ ศาคลีนหอม		
DCB-OPL-63-OP-042	9/2/2563	อื่นๆ	OP	การเปลี่ยนไส้กรอง RO.	วิทย์ ชานาญดี		
DCB-OPL-63-OP-043	9/2/2563	อื่นๆ	OP	การเติม Bio Care	वलันต์ มนยุค		
DCB-OPL-63-OP-044	9/2/2563	ระบบการขับเคลื่อน	OP	การเจาะรูยางในปาด Belt	มนตรี นกเล็ก		
DCB-OPL-63-OP-045	9/2/2563	ระบบการขับเคลื่อน	OP	การใส่ยางในปาด Belt	ธีรเมธ สระวาค		
DCB-OPL-63-OP-046	9/2/2563	อื่นๆ	OP	ขั้นตอนการใส่ลูกกลิ้ง Feed Belt FB2	กมล สระวาค		
DCB-OPL-63-OP-047	9/2/2563	ระบบการขับเคลื่อน	OP	การใส่ฝา Drum Boiler #36	อภิชาติ ภูชิง		
DCB-OPL-63-OP-048	9/2/2563	อื่นๆ	OP	การเดิน Pump น้ำยี้เตาถัง	วิทย์ ชานาญดี		
DCB-OPL-63-OP-049	9/2/2563	อื่นๆ	OP	วิธีการตั้งไม้ปาด	พิพัฒน์โพธิ์ ปรณพันธ์		
DCB-OPL-63-OP-050	9/2/2563	อื่นๆ	OP	การ Lock Feeder หน้ำจล DCS Block 2	กิตติพงษ์ วัชร		
DCB-OPL-63-OP-051	9/2/2563	อื่นๆ	OP	ขั้นตอนการติดตั้ง Belt	วิรัตน์ กลิ่นจันทร์		
DCB-OPL-63-OP-052	9/2/2563	อื่นๆ	OP	การล้างกรอง Cooling 11.4 MW. อื่นๆ	ชัยกฤษ แก้วเรือง		
DCB-OPL-63-OP-053	9/2/2563	อื่นๆ	OP	การเติม Sulfuric Acid	ชัยกฤษ แก้วเรือง		
DCB-OPL-63-OP-054	9/3/2563	อื่นๆ	OP	การเติม ZICHEM-25D1	ชัยกฤษ แก้วเรือง		
DCB-OPL-63-OP-055	9/14/2563	อื่นๆ	OP	ค่าความคม Air Compressor IR-MM55	อดิศักดิ์ ธรรมจักร		
DCB-OPL-63-OP-056	10/8/2563	อื่นๆ	OP	การถอด Bearing Housing ออกจากเพลลา	มนตรี นกเล็ก		
DCB-OPL-63-OP-057	10/8/2563	อื่นๆ	OP	การประกอบ Bearing Housings	กฤษฎะ สอาดเอี่ยม		
DCB-OPL-63-OP-058	12/2/2563	อื่นๆ	OP	การตัดลวดสลึงไม้ไฟแตกปลาย	มาภาพ นานแก้ว		
DCB-OPL-63-OP-059	12/2/2563	อื่นๆ	OP	ขั้นตอนการ manual start up ven valve boiler 37	มนตรี ปรักษา		
DCB-OPL-63-OP-060	12/2/2563	อื่นๆ	OP	การทำความสะอาดกรงจลค ไฟหน้าเตา	ราชัน รัชยาทอง		
DCB-OPL-63-OP-061	12/2/2563	อื่นๆ	OP	การ lock kiker หน้ำจล DCS block 2	กิตติพงษ์ วัชร		
DCB-OPL-63-OP-062	12/2/2563	อื่นๆ	OP	การเดินนำถึงพัดน้ำก่อน start pump ash pond	वलันต์ มนยุค		
DCB-OPL-63-OP-063	12/2/2563	ระบบส่งกำลัง	OP	การปรับ Stoker No.1 Boiler 37	นิทัศน์ จิตใจซ่า		
DCB-OPL-63-OP-064	12/2/2563	อื่นๆ	OP	การตรวจลวดตะขอยก	มนตรี นกเล็ก		
DCB-OPL-63-OP-065	12/2/2563	ระบบขับเคลื่อน	OP	การยึดจับคอกสวนด้วยปลอกหิ้ว	ธงชัย อุทา		
DCB-OPL-63-OP-066	12/2/2563	อื่นๆ	OP	การเดินนำสะพานขีเตา Boiler 34	อภิชาติ ภูชิง		
DCB-OPL-63-OP-067	12/2/2563	ระบบการขับเคลื่อน	OP	การเบ็ด-ปิด ฝาระบบกรองน้ำ Cooling Block 3	ชนล เสกกุล		
DCB-OPL-63-OP-068	12/2/2563	อื่นๆ	OP	การใช้งาน Ejector (STG.33)	บพาล กลิ่นคำหอม		
DCB-OPL-63-OP-069	12/2/2563	ระบบส่งกำลัง	OP	การ Reset Over Speed Trip STG.34	วิ อินทรม		
DCB-OPL-63-OP-070	12/2/2563	อื่นๆ	OP	การวัด Sizing (ขนาด) ลูกกลิ้ง	ยุทธนา นามิว		

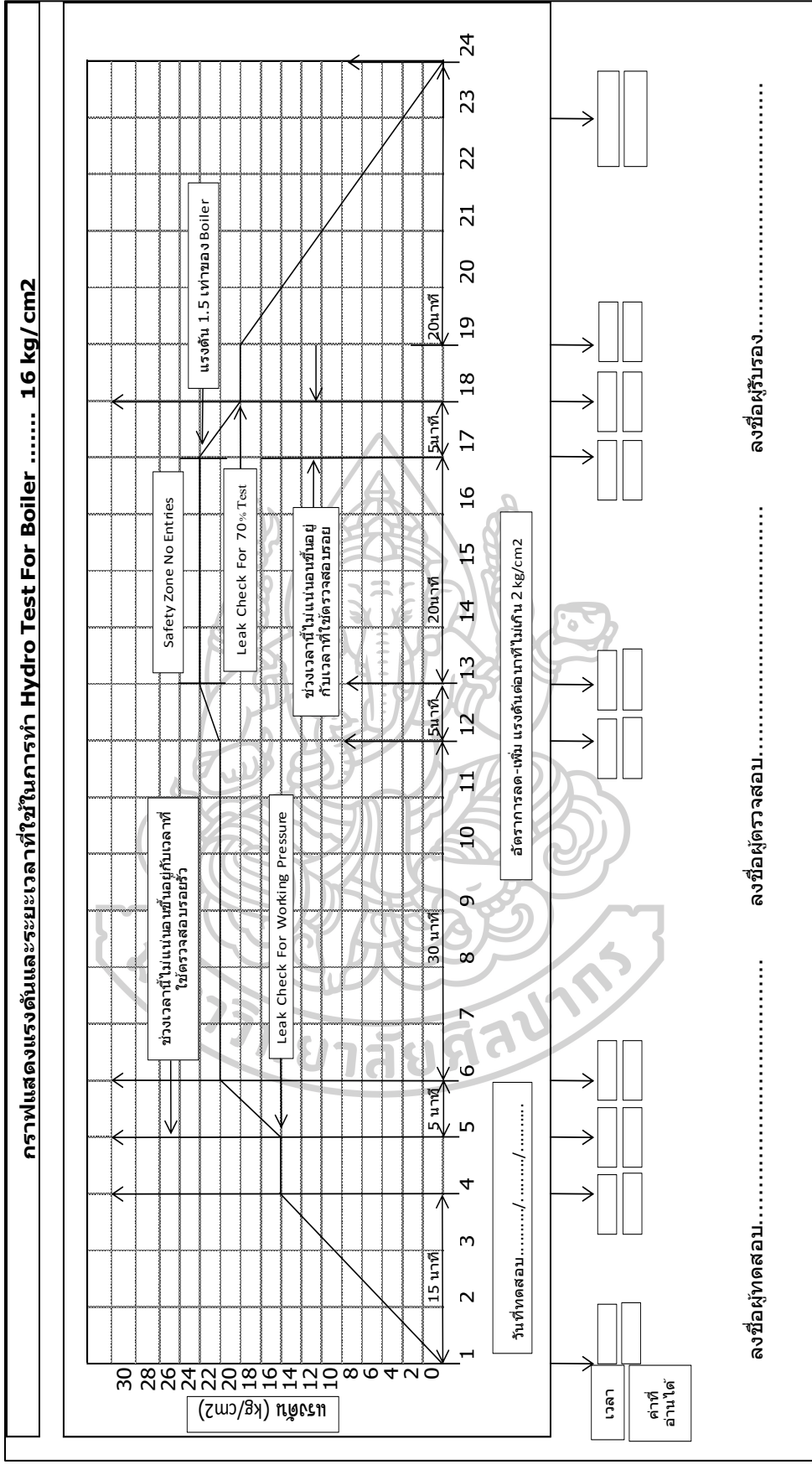

ภาคผนวก จ ตารางมาตรฐานชั่วคราวสำหรับการตรวจเช็คเครื่องจักร

ตารางที่ 26 มาตราฐานชี้วัดการตรวจเช็ค Feed Water Pump

Initial (เริ่มต้น)		After improvement (หลังการปรับปรุง)			
Machine/Equipment Name (ชื่อเครื่องจักร/อุปกรณ์)	DCB-B-3T1AC10AP010	Group No. (กลุ่มงาน)	AM01		
Machine/Equipment No. (หมายเลขเครื่องจักร/อุปกรณ์)	Boiler Feed Water Pump	Responsible Area (พื้นที่รับผิดชอบ)	Operator Block #3		
Implement Date. (วันที่เริ่มทำ)	28 February 2017	Department (แผนก)	Production		
<p>General View (ภาพรวมทั่วไป)</p>	<p>Part / Location Name (ชื่อตำแหน่ง)</p> <p>Classification (ประเภท)</p> <p>No. (ตัวเลข)</p> <p>Inspection (การตรวจเช็ค)</p>	<p>Standard (มาตรฐาน)</p>	<p>Method (วิธีการ)</p> <p>Tools (เครื่องมือที่ใช้)</p> <p>Minute / (นาที/ชั่วโมง)</p> <p>Shift (กะ)</p> <p>Daily (รายวัน)</p> <p>Weekly (สัปดาห์)</p> <p>Monthly (เดือน)</p> <p>Person-Inchange (สับเปลี่ยน)</p>	<p>Approved by/Date (อนุมัติโดย/วันที่)</p> <p>Reviewed by/Date (ตรวจสอบโดย/วันที่)</p> <p>Checked by/Date (ตรวจโดย/วันที่)</p>	
1	Inspection, Cleaning, Lubricating	สะอาด ไม่มีฝุ่น , มีสติ๊กเกอร์กันน้ำรั่วซึม	0.5	X	2
2	Inspection, Cleaning, Lubricating	สะอาด ไม่มีฝุ่นจากรีวีวโรล , ไม่มีเสียงดังผิดปกติ, สลักจารบี, Nut สลักในคลานตัว, ลอกมี Bearing < 55 C°, Frame Motor < 60 C°, Vibration A.H.V < 2.5 mm/s	6	X	24
3	Inspection, Cleaning, Lubricating	สะอาด ไม่มีฝุ่นจากรีวีวโรล , ไม่มีเสียงดังผิดปกติ, สลักจารบี, Nut สลักในคลานตัว, ลอกมี Bearing < 60 C°, Frame Pump < 90 C°, Vibration A.H.V < 2.5 mm/s	6	X	24
4	Inspection, Cleaning	สะอาดไม่มีฝุ่น , ไม่มีน้ำมันคว่ำซึม	1	X	4
5	Inspection, Cleaning	สะอาด ไม่มีฝุ่น , มีสติ๊กเกอร์กันโคลงตัว, ไม่มีรั่วซึม	1	X	4
6	Inspection, Cleaning	สะอาด ไม่มีฝุ่น , มีสติ๊กเกอร์กันโคลงตัว, ไม่มีรั่วซึม	1	X	4
7	Inspection, Cleaning	สะอาดไม่มีฝุ่น , ไม่มีรั่วซึม, แรงดันอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด	0.5	X	2
8	Inspection, Cleaning	น้ำสีสกปรกเฉพาะด้านคือเงาไหลอยู่ในเกณฑ์ปกติ	1	X	4
9	Inspection, Cleaning	การวัดกับจุดหมุนมีสติ๊กเกอร์, ไม่มีเสียงดังผิดปกติ	1	X	4
10	Cleaning	สะอาดไม่มีฝุ่น , ไม่มีสนิม	1	X	4
<p>Total minutes per month (รวมรวม (นาที/เดือน)) -></p> <p>Total cleaning minutes (รวมรวมในการทำความสะอาด)</p> <p>Total inspection minutes (รวมรวมในการตรวจเช็ค)</p>		<p>76</p> <p>4</p> <p>56</p>	<p>minutes (นาที)</p> <p>19</p> <p>x 44 x 22 x 4 x 1</p>	<p>0</p> <p>16</p>	<p>Remark (หมายเหตุ): Classifications symbol</p> <p>○ = cleaning (การทำความสะอาด)</p> <p>△ = Inspection (การตรวจเช็ค)</p> <p>▽ = Lubricating (การหล่อลื่น)</p>

ตารางที่ 30 มาตรฐานชั่วคราวการตรวจเช็ค Hydro Test Boiler

ภาคผนวก ฉ รายละเอียดการคำนวณหาประสิทธิภาพโดยรวมของเครื่องจักร (OEE)

ตารางที่ 35 สรุปรายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE ประจำปี 2560/2561

ผลการเดินเครื่องประจำฤดูกาลที่มกราคมปี 2560/2561									
Month	Available run time	Break down	main Steam Flow	Date	Time 1	Time 2	Total	Case	OEE
Dec-17	552.00	-	63,230.00						70.46%
Jan-18	720.00	-	102,328.00						88.83%
Feb-18	672.00	0.70	92,853.00	Tuesday, February 6, 2018	4:07:00 AM	8:51:00 PM	4:44:00 PM	Boiler 37 water tube leak.	86.36%
Mar-18	744.00		94,710.00	Thursday, March 1, 2018	9:20:00 PM	12:00:00 AM	2:40:00 AM	สะพานC-3ไชน่หล่นเฟือง	79.56%
				Friday, March 2, 2018	12:00:00 AM	12:37:00 PM	12:37:00 PM	สะพานC-3ไชน่หล่นเฟือง	
				Thursday, March 15, 2018	3:17:00 AM	5:44:00 AM	2:27:00 AM	Line 115 KV Trip Reclose	
				Saturday, March 24, 2018	5:09:00 AM	8:25:00 AM	3:16:00 AM	Line 115 KV Trip Reclose	
Apr-18	648.00	91.80	61,717.00	Monday, April 9, 2018	12:35:00 PM	12:00:00 AM	11:25:00 AM	Boiler 37 water tube leak.	53.57%
				Tuesday, April 10, 2018	12:00:00 AM	12:00:00 AM	12:00:00 AM	Boiler 37 water tube leak.	
				Wednesday, April 11, 2018	12:00:00 AM	12:00:00 AM	12:00:00 AM	Boiler 37 water tube leak.	
				Thursday, April 12, 2018	12:00:00 AM	12:00:00 AM	12:00:00 AM	Boiler 37 water tube leak.	
				Friday, April 13, 2018	12:00:00 AM	8:23:00 AM	8:23:00 AM	Boiler 37 water tube leak.	
AVERAGE OEE									75.76%

รายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE เดือนธันวาคม 2560

การหาค่า อัตราการเดินเครื่อง (Availability) เดือนธันวาคม 2560

เวลาบริการ = เวลาทั้งหมด - เวลาหยุดตามแผน
 (Operating T = $\frac{552}{}$)
 = $\frac{552}{}$ ชม.

เวลาเดินเครื่อง = เวลาบริการงาน - เวลาสูญเสียจากเครื่องจักรหยุด
 (Loading Trr = $\frac{552}{}$)
 = $\frac{552}{}$ ชม.

อัตราการเดินเครื่อง (Availability) = $\frac{\text{เวลาเดินเครื่อง}}{\text{เวลาบริการงาน}}$
 = $\frac{552}{552}$
 = 1.00 คิดเป็น% 100.00%

การหาค่า ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง (Performance Efficiency)

วิธีที่ 1
 เวลาเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่อง - เวลาสูญเสียจากเครื่องเสียบกำลัง
 = $\frac{552}{}$ ชม.
 = $\frac{552}{}$ ชม.

วิธีที่ 2
 จำนวนงานที่ผลิตได้ $\frac{62230}{}$ ชิ้น
 จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน = เวลาเดินเครื่อง / เวลามาตรฐานต่อชิ้น
 = $\frac{552}{0.006}$
 = 88320 ชิ้น

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = $\frac{\text{เวลาเดินเครื่องสุทธิ}}{\text{เวลาเดินเครื่อง}}$ ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = $\frac{\text{จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้จริง}}{\text{จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน}}$
 = $\frac{552}{552}$ = $\frac{62230}{88320}$
 = 1.00 คิดเป็น% 100.00% = 0.70 คิดเป็น% 70.46%

เลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง

การหาค่า อัตราคุณภาพ (Quality Rate)

วิธีที่ 1
 เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เก็บมูลค่า = เวลาเดินเครื่องสุทธิ - เวลาสูญเสีย อัตราคุณภาพ = $\frac{\text{จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด} - \text{จำนวนชิ้นงานที่เสียและซ่อม}}{\text{จำนวนงานที่ผลิตได้ทั้งหมด}}$
 = $\frac{552}{}$ ชม.
 = $\frac{552}{}$ ชม.

วิธีที่ 2
 อัตราคุณภาพ = $\frac{\text{เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เก็บมูลค่า}}{\text{เวลาเดินเครื่องสุทธิ}}$
 = $\frac{552}{552}$
 = 1.00 คิดเป็น% 100.00%

เลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง

การหาค่า OEE (Overall equipment effectiveness)

โดยรวม OEE = อัตราการเดินเครื่อง(A) x ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง(P) x อัตรา
 = 1.00 x 0.70 x 1.00 (ยังไม่ต้องทำเป็นเปอร์เซ็นต์)
 = 70.46%

World Class Manufacturing
 OEE > 85 %

นั่น คือ A 90%
 P 95%
 Q 99%

OEE = 0.90 x 0.95 x 0.99 x 100 = 85%

รายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE เดือนมกราคม 2561

การหาค่า อัตราการเดินเครื่อง (Availability) เดือนมกราคม 2561

เวลาว่าง = เวลาทั้งหมด - เวลาหยุดตามแผน
 (Operati = 720 -
 = 720 ชม.

เวลาเดิน = เวลาว่าง - เวลาสูญเสียจากเครื่องจักรหยุด
 (Loading = 720 -
 = 720 ชม.

อัตราการเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่อง / เวลาว่าง
 (Availabi = 720 /
 = 1.00 คิดเป็น% = 100.00%

การหาค่า ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง (Performance Efficiency)

วิธีที่ 1
 เวลาเดิน = เวลาเดินเครื่อง - เวลาสูญเสียจากเครื่องเสียกำลัง
 = 720 -
 = 720 ชม.

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่องสุทธิ / เวลาเดินเครื่อง
 = 720 /
 = 1.00 คิดเป็น% = 100.00%

วิธีที่ 2
 จำนวนงานที่ผลิตได้จริง = 102328 ชิ้น
 จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน = เวลาเดินเครื่อง / เวลามาตรฐานต่อชิ้น
 = 720 / 0.0063
 = 115200 ชิ้น
 ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้จริง / จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน
 = 102328 / 115200
 = 0.89 คิดเป็น% = 88.83%

เลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง

การหา อัตราคุณภาพ (Quality Rate)

วิธีที่ 1
 เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เกิดมูลค่า = เวลาเดินเครื่องสุทธิ - เวลาสูญเสียจากการผลิต
 อัตราคุณภาพ = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด - จำนวนชิ้นงานที่เสียและซ่อม / จำนวนงานที่ผลิตได้ทั้งหมด
 = 720 -
 = 720 ชม.

อัตราคุณภาพ = เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เกิดมูลค่า / เวลาเดินเครื่องสุทธิ
 = 720 /
 = 1.00 คิดเป็น% = 100.00%

วิธีที่ 2
 อัตราคุณภาพ = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด - จำนวนชิ้นงานที่เสียและซ่อม / จำนวนงานที่ผลิตได้ทั้งหมด
 = 102328 -
 = 102328
 = 1.00 คิดเป็น% = 100.00%

เลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง

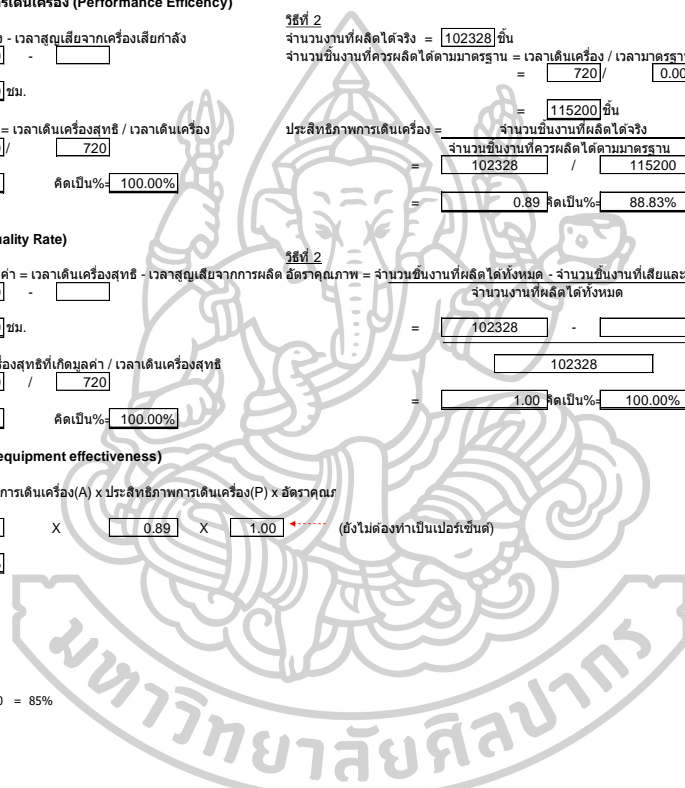
การหาค่า OEE (Overall equipment effectiveness)

ประสิทธิภาพโดยรวม OEE = อัตราการเดินเครื่อง(A) x ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง(P) x อัตราคุณภาพ
 = 1.00 X 0.89 X 1.00 (ยังไม่ต้องทำเป็นเปอร์เซ็นต์)
 = 88.83%

World Class Manufacturing
 OEE > 85 %

นั่น คือ A 90%
 P 95%
 Q 99%

OEE = 0.90 x 0.95 x 0.99 x 100 = 85%

รายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE เดือนกุมภาพันธ์ 2561

การหาค่า อัตราการเดินเครื่อง (Availability) เดือนกุมภาพันธ์ 2561

เวลาเริ่มภาระง = เวลาทั้งหมด - เวลาหยุดตามแผน

$$\text{(Operating T)} = 672$$

$$= 672 \text{ ชม.}$$

เวลาเดินเครื่อง = เวลาเริ่มภาระงาน - เวลาสูญเสียจากเครื่องจักรหยุด

$$\text{(Loading Time)} = 672 - 16.44$$

$$= 655.56 \text{ ชม.}$$

อัตราการเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่อง/เวลาเริ่มภาระงาน

$$\text{(Availability)} = 655.56 / 672$$

$$= 0.98 \text{ คิดเป็น } 97.55\%$$

การหาค่า ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง (Performance Efficiency)

วิธีที่ 1

เวลาเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่อง - เวลาสูญเสียจากเครื่องเสียกำลัง

$$= 655.56 -$$

$$= 655.56 \text{ ชม.}$$

วิธีที่ 2

จำนวนงานที่ผลิตได้ 92853 ชิ้น

จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน = เวลาเดินเครื่อง / เวลามาตรฐานต่อชิ้น

$$= 655.6 / 0.006$$

$$= 1E+05 \text{ ชิ้น}$$

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่องสุทธิ / เวลาเดินเครื่อง

$$= 655.56 / 655.6$$

$$= 1.00 \text{ คิดเป็น } 100.00\%$$

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้จริง

จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน

$$= 92853 / 104890$$

$$= 0.89 \text{ คิดเป็น } 88.52\%$$

เลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง

การหา อัตราคุณภาพ (Quality Rate)

วิธีที่ 1

เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เกิดมูลค่า = เวลาเดินเครื่องสุทธิ - เวลาสูญเสีย

$$= 655.56 -$$

$$= 655.56 \text{ ชม.}$$

วิธีที่ 2

อัตราคุณภาพ = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด - จำนวนชิ้นงานที่เสียและซ่อม

จำนวนงานที่ผลิตได้ทั้งหมด

$$= 92853 -$$

$$= 92853$$

อัตราคุณภาพ = เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เกิดมูลค่า / เวลาเดินเครื่องสุทธิ

$$= 655.56 / 655.6$$

$$= 1 \text{ คิดเป็น } 100.00\%$$

$$= 1.00 \text{ คิดเป็น } 100.00\%$$

เลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง

การหาค่า OEE (Overall equipment effectiveness)

โดยรวม OEE = อัตราการเดินเครื่อง(A) x ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง(P) x อัตรา

$$= 0.98 \times 0.89 \times 1.00 \text{ (ยังไม่ต้องทำเป็นเปอร์เซ็นต์)}$$

$$= 86.36\%$$

World Class Manufacturing

OEE > 85 %

ขั้น คือ A 90%

P 95%

Q 99%

$$\text{OEE} = 0.90 \times 0.95 \times 0.99 \times 100 = 85\%$$

รายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE เดือนมีนาคม 2561

เวลาเดินเครื่อง = เวลาเริ่มทำงาน - เวลาสูญเสียจากเครื่องจักรหยุด (Loading) = $\frac{744}{60} - \frac{37.75}{60}$
 = 706.25 ชม.

อัตราการใช้ = เวลาเดินเครื่อง/เวลาเริ่มทำงาน (Availability) = $\frac{706.25}{744}$
 = 0.95 คิดเป็น% = 94.93%

การหาค่า ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง (Performance Efficiency)

วิธีที่ 1
 เวลาเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่อง - เวลาสูญเสียจากเครื่องเสียค่า
 = $\frac{706.25}{60} - \frac{0}{60}$
 = 706.25 ชม.

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่องสุทธิ / เวลาเดินเครื่อง = $\frac{706.25}{706.25}$
 = 1.00 คิดเป็น% = 100.00%

วิธีที่ 2
 จำนวนงานที่ผลิตได้จริง = 94710 ชิ้น
 จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน = เวลาเดินเครื่อง / เวลามาตรฐานต่อชิ้น
 = $\frac{706.25}{0.00625}$

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = $\frac{113000}{113000}$ ชิ้น
 = $\frac{94710}{113000}$
 = 0.84 คิดเป็น% = 83.81%

เลือกใช้วิธีที่หนึ่ง

การหา อัตราคุณภาพ (Quality Rate)

วิธีที่ 1
 เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เก็บมูลค่า = เวลาเดินเครื่องสุทธิ - เวลาสูญเสียจากการผลิตของเสียอัตราคุณภาพ = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด - จำนวนชิ้นงานที่เสียและซ่อม
 = $\frac{706.25}{60} - \frac{0}{60}$
 = 706.25 ชม.

อัตราคุณภาพ = เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เก็บมูลค่า / เวลาเดินเครื่องสุทธิ = $\frac{706.25}{706.25}$
 = 1 คิดเป็น% = 100.00%

วิธีที่ 2
 จำนวนงานที่ผลิตได้ทั้งหมด = 94710
 จำนวนงานที่ผลิตได้ทั้งหมด = 94710

อัตราคุณภาพ = $\frac{94710}{94710}$
 = 1.00 คิดเป็น% = 100.00%

เลือกใช้วิธีที่หนึ่ง

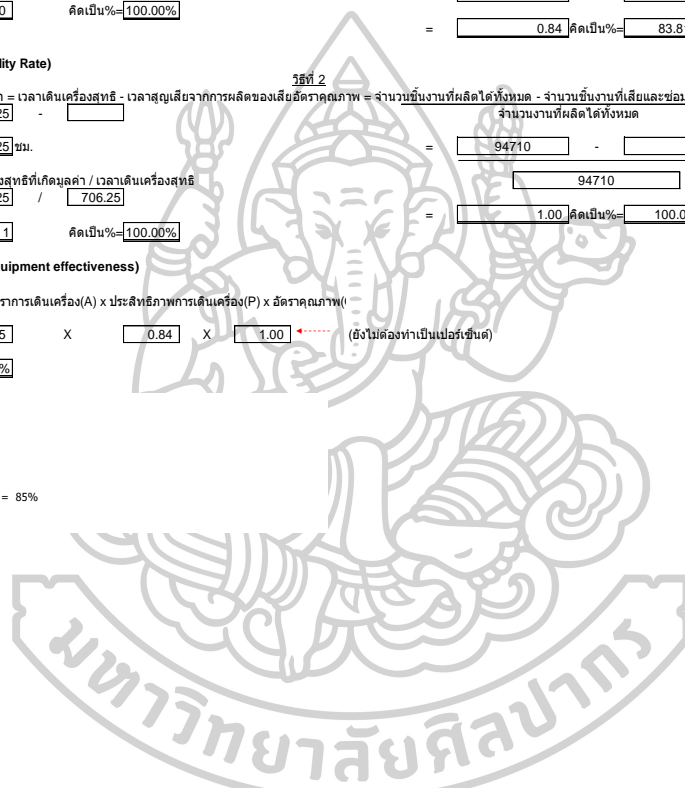
การหาค่า OEE (Overall equipment effectiveness)

ประสิทธิภาพโดยรวม OEE = อัตราการเดินเครื่อง(A) x ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง(P) x อัตราคุณภาพ(Q)
 = 0.95 X 0.84 X 1.00 (ยังไม่ต้องทำเป็นเปอร์เซ็นต์)
 = 79.56%

World Class Manufacturing
 OEE > 85 %

นั่น คือ A 90%
 P 95%
 Q 99%

OEE = 0.90 x 0.95 x 0.99 x 100 = 85%

รายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE เดือนเมษายน 2561

การหาค่า อัตราการเดินเครื่อง (Availability) เดือนเมษายน 2561

เวลาทำงาน = เวลาทั้งหมด - เวลาหยุดตามแผน
(Operating T = 720 -)

$$= 720 \text{ ชม.}$$

เวลาเดินเครื่อง = เวลาทำงาน - เวลาสูญเสียจากเครื่องจักรหยุด

$$\text{(Loading Time)} = 720 - 91.8$$

$$= 628.2 \text{ ชม.}$$

อัตราการเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่อง/เวลาทำงาน

$$\text{(Availability)} = 628.2 / 720$$

$$= 0.87 \text{ คิดเป็น } \% 87.25\%$$

การหาค่า ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง (Performance Efficiency)

วิธีที่ 1

เวลาเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่อง - เวลาสูญเสียจากเครื่องเสียกำลัง

$$= 628.2 -$$

$$= 628.2 \text{ ชม.}$$

วิธีที่ 2

จำนวนงานที่ผลิตได้ 61717 /m

จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน = เวลาเดินเครื่อง / เวลามาตรฐานต่อชิ้น

$$= 628.2 / 0.006$$

$$= 1E+05 /m$$

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่องสุทธิ / เวลาเดินเครื่อง

$$= 628.2 / 628.2$$

$$= 1.00 \text{ คิดเป็น } \% 100.00\%$$

ประสิทธิภาพการเดิน

จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้จริง

$$= 61717 / 100512$$

$$= 0.61 \text{ คิดเป็น } \% 61.40\%$$

การหาค่า อัตราคุณภาพ (Quality Rate)

วิธีที่ 1

เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เก็บมูลค่า = เวลาเดินเครื่องสุทธิ - เวลาสูญเสีย อัตราคุณภาพ = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด - จำนวนชิ้นงานที่เสียและซ่อม

$$= 628.2 -$$

$$= 628.2 \text{ ชม.}$$

วิธีที่ 2

จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด

$$= 61717 -$$

$$= 61717$$

อัตราคุณภาพ = เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เก็บมูลค่า / เวลาเดินเครื่องสุทธิ

$$= 628.2 / 628.2$$

$$= 1 \text{ คิดเป็น } \% 100.00\%$$

$$= 61717$$

$$= 1.00 \text{ คิดเป็น } \% 100.00\%$$

การหาค่า OEE (Overall equipment effectiveness)

โดยรวม OEE = อัตราการเดินเครื่อง(A) x ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง(P) x อัตรา

$$= 0.87 \times 0.61 \times 1.00 \text{ (ยังไม่ต้องทำเป็นเปอร์เซ็นต์)}$$

$$= 53.57\%$$

World Class Manufacturing
OEE > 85 %

นั่น คือ A 90%
P 95%
Q 99%

$$\text{OEE} = 0.90 \times 0.95 \times 0.99 \times 100 = 85\%$$

เลือกใช้วิธีที่หนึ่ง

เลือกใช้วิธีที่หนึ่ง

รายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE เดือนพฤษภาคม 2561

การหาค่า อัตราการเดินเครื่อง (Availability) เดือนพฤษภาคม 2561

เวลาวิ่งภาระง = เวลาทั้งหมด - เวลาหยุดตามแผน

(Operating T = 216)

= 216 ชม.

เวลาเดินเครื่อง = เวลาวิ่งภาระงาน - เวลาสูญเสียจากเครื่องจักรหยุด

(Loading Tim = 216 - 91.8)

= 124.2 ชม.

อัตราการเดิน = เวลาเดินเครื่อง/เวลาวิ่งภาระงาน

(Availability) = 124.2 / 216

= 0.58 คิดเป็น% 57.50%

การหาค่า ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง (Performance Efficiency)

วิธีที่ 1

เวลาเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่อง - เวลาสูญเสียจากเครื่องเสียกำลัง จำนวนงานที่ผลิตได้ 19303 / ชม

= 124.2 -

= 124.2 ชม.

วิธีที่ 2

จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน = เวลาเดินเครื่อง / เวลามาตรฐานต่อหน่วย

= 124.2 / 0.006

= 19872 / ชม

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่องสุทธิ / เวลาเดินเครื่อง ประสิทธิภาพการเดิน = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้จริง

= 124.2 / 124.2

= 19303 / 19872

= 1.00 คิดเป็น% 100.00%

= 0.97 คิดเป็น% 97.14%

เลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง

การหา อัตราคุณภาพ (Quality Rate)

วิธีที่ 1

เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เก็บมูลค่า = เวลาเดินเครื่องสุทธิ - เวลาสูญเสีย อัตราคุณภาพ = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด - จำนวนชิ้นงานที่เสียและซ่อม

= 124.2 -

= 124.2 ชม.

วิธีที่ 2

= 19303 -

= 19303

อัตราคุณภาพ = เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เก็บมูลค่า / เวลาเดินเครื่องสุทธิ

= 124.2 / 124.2

= 19303

= 1 คิดเป็น% 100.00%

= 1.00 คิดเป็น% 100.00%

เลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง

การหาค่า OEE (Overall equipment effectiveness)

โดยรวม OEE = อัตราการเดินเครื่อง(A) x ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง(P) x อัตรา

= 0.58 x 0.97 x 1.00 (ยังไม่ต้องทำเป็นเปอร์เซ็นต์)

= 55.85%

World Class Manufacturing

OEE > 85 %

นั่น คือ A 90%
P 95%
Q 99%

OEE = 0.90 x 0.95 x 0.99 x 100 = 85%

ตารางที่ 36 สรุปรายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE ประจำปี 2561/2562

ผลการเดินเครื่องประจำฤดูการที่น้อยปี 2561/2562									
Month	Available run time	Break down	main Steam Flow	Date	Time 1	Time 2	Total	Case	OEE
Dec-18	600.00	97.66	70,861.00	Thursday, December 13, 2018	1:50:00 PM	12:00:00 AM	10:10:00 AM	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	73.81%
				Friday, December 14, 2018	12:00:00 AM	12:00:00 AM	24.00	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	
				Saturday, December 15, 2018	12:00:00 AM	3:00:00 PM	3:00:00 PM	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	
				Saturday, December 29, 2018	11:30:00 PM	12:00:00 AM	12:30:00 AM	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	
				Sunday, December 30, 2018	12:00:00 AM	12:00:00 AM	24	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	
				Monday, December 31, 2018	12:00:00 AM	12:00:00 AM	24.00	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	
Jan-19	744.00	70.58	86,548.00	Wednesday, January 23, 2019	12:20:00 AM	12:00:00 AM	11:40:00 PM	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	72.70%
				Thursday, January 24, 2019	12:00:00 AM	12:00:00 AM	24.00	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	
				Friday, January 25, 2019	12:00:00 AM	10:55:00 PM	10:55:00 PM	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	
Feb-19	672.00	69.75	71,620.00	Friday, February 22, 2019	6:20:00 AM	12:00:00 AM	5:40:00 PM	S/D Boiler37 For Calibrate ID Fan Damper	66.61%
				Saturday, February 23, 2019	12:00:00 AM	12:00:00 AM	24.00	Boiler37 ชุด Start ไฟใหม่	
				Sunday, February 24, 2019	12:00:00 AM	12:00:00 AM	24.00	Boiler37 ชุด Start ไฟใหม่	
				Monday, February 25, 2019	12:00:00 AM	4:05:00 AM	4:05:00 AM	Boiler37 ชุด Start ไฟใหม่	
Mar-19	408.00	-	44,591.00						68.31%
AVERAGE OEE									70.36%

รายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE เดือนธันวาคม 2561

การหาค่า อัตราการเดินเครื่อง (Availability) เดือนธันวาคม 2561

เวลาวิ่ง = เวลาทั้งหมด - เวลาหยุดตามแผน
 (Opera = $\frac{600}{600}$) ชม.
 = 600 ชม.

เวลาเดิน = เวลาวิ่งภาระงาน - เวลาสูญเสียจากเครื่องจักรหยุด
 (Loadir = $\frac{600}{502.34}$) - 97.66
 = 502.34 ชม.

อัตราค่า = เวลาเดินเครื่อง/เวลาวิ่งภาระงาน
 (Availal = $\frac{502.34}{600}$)
 = 0.84 คิดเป็น% = 83.72%

การหาค่า ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง (Performance Efficiency)

วิธีที่ 1
 เวลาเดิน = เวลาเดินเครื่อง - เวลาสูญเสียจากเครื่องเสียมค่าส่ง
 = $\frac{502.34}{502.34}$ ชม.
 = 502.34 ชม.

วิธีที่ 2
 จำนวนงานที่ผลิตได้จริง [70861] ชิ้น
 จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน = เวลาเดินเครื่อง / เวลามาตรฐานต่อชิ้น
 = $\frac{502.3}{0.006}$ ชิ้น
 = 80374 ชิ้น

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่องสุทธิ / เวลาเดินเครื่อง
 = $\frac{502.34}{502.34}$
 = 1.00 คิดเป็น% = 100.00%

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้จริง / จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน
 = $\frac{70861}{80374}$
 = 0.88 คิดเป็น% = 88.16%

การหา อัตราคุณภาพ (Quality Rate)

วิธีที่ 1
 เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เกิดมูลค่า = เวลาเดินเครื่องสุทธิ - เวลาสูญเสียจากอัตราคุณภาพ
 = $\frac{502.34}{502.34}$ ชม.
 = 502.34 ชม.

วิธีที่ 2
 เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เกิดมูลค่า = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด - จำนวนชิ้นงานที่เสียและซ่อม
 = $\frac{70861}{70861}$ - $\frac{0}{70861}$
 = 1.00 คิดเป็น% = 100.00%

การหาค่า OEE (Overall equipment effectiveness)

พหุคูณรวม OEE = อัตราการเดินเครื่อง(A) x ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง(P) x อัตรา
 = 0.84 X 0.88 X 1.00 (ยังไม่ต้องทำเป็นเปอร์เซ็นต์)
 = 73.81%

World Class Manufacturing
 OEE > 85 %

นั่น คือ A 90%
 P 95%
 Q 99%

OEE = 0.90 x 0.95 x 0.99 x 100 = 85%

รายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE เดือนมกราคม 2562

การหาค่า อัตราการเดินเครื่อง (Availability) เดือนมกราคม 2562

เวลาเริ่มภาระง = เวลาทั้งหมด - เวลาหยุดตามแผน

(Operating T = 744)

= 744 ชม.

เวลาเดินเครื่อง = เวลาเริ่มภาระงาน - เวลาสูญเสียจากเครื่องจักรหยุด

(Loading Tirr = 744 - 70.58)

= 673.42 ชม.

อัตราการเดิน = เวลาเดินเครื่อง/เวลาเริ่มภาระงาน

(Availability) = 673.42 / 744)

= 0.91 คิดเป็น% 90.51%

การหาค่า ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง (Performance Efficiency)

วิธีที่ 1

เวลาเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่อง - เวลาสูญเสียจากเครื่องเสียค้าง

= 673.42 -)

= 673.42 ชม.

วิธีที่ 2

จำนวนงานที่ผลิตได้ #### ชิ้น

จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน = เวลาเดินเครื่อง / เวลามาตรฐานต่อชิ้น

= 673.42 / 0.006)

= 107747 ชิ้น

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่องสุทธิ / เวลาเดินเครื่อง

= 673.42 / 673.4)

= 1.00 คิดเป็น% 100.00%

ประสิทธิภาพการเดิน = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้จริง

จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน

= 86548 / 107747)

= 0.80 คิดเป็น% 80.33%

เลือกไม่ใช้วิธีนี้

การหา อัตราคุณภาพ (Quality Rate)

วิธีที่ 1

เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เกิดมูลค่า = เวลาเดินเครื่องสุทธิ - เวลาสูญเสีย: อัตราคุณภาพ = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด - จำนวนชิ้นงานที่เสียและซ่อม

= 673.42 -)

= 673.42 ชม.

วิธีที่ 2

= 86548 -)

= 86548

อัตราคุณภาพ = เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เกิดมูลค่า / เวลาเดินเครื่องสุทธิ

= 673.42 / 673.4)

= 1.00 คิดเป็น% 100.00%

= 1.00 คิดเป็น% 100.00%

เลือกไม่ใช้วิธีนี้

การหาค่า OEE (Overall equipment effectiveness)

โดยรวม OEE = อัตราการเดินเครื่อง(A) x ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง(P) x ข้อ:

= 0.91 X 0.80 X 1.00 (ยังไม่ต้องทำเป็นเปอร์เซ็นต์)

= 72.70%

World Class Manufacturing

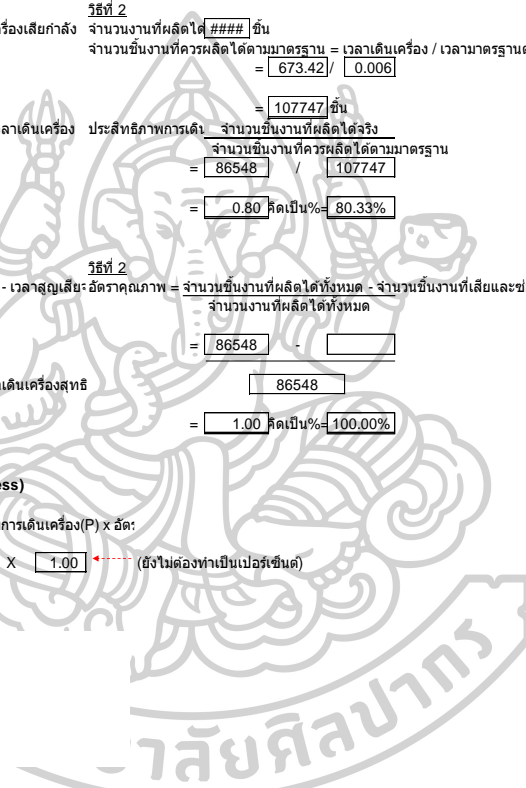
OEE > 85 %

นั่น คือ A 90%

P 95%

Q 99%

OEE = 0.90 x 0.95 x 0.99 x 100 = 85%

รายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE เอนกคุณภาพขั้น 2562

การหาค่า อัตราการเดินเครื่อง (Availability) เดือนกุมภาพันธ์ 2562

เวลาทำงาน = เวลาทั้งหมด - เวลาหยุดตามแผน
 (Operating T = $\frac{672}{}$) ชม.
 = $\frac{672}{}$ ชม.

เวลาเดินเครื่อง = เวลาทำงาน - เวลาสูญเสียจากเครื่องจักรหยุด
 (Loading Tin = $\frac{672}{}$ - $\frac{69.75}{}$)
 = $\frac{602.25}{}$ ชม.

อัตราการเดินเครื่อง (Availability) = $\frac{\text{เวลาเดินเครื่อง}}{\text{เวลาทำงาน}}$
 = $\frac{602.25}{672}$
 = $\frac{0.90}{}$ คิดเป็น% $\frac{89.62\%}{}$

การหาค่า ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง (Performance Efficiency)

วิธีที่ 1
 เวลาเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่อง - เวลาสูญเสียจากเครื่องเสีย
 = $\frac{602.25}{}$ ชม.
 = $\frac{602.25}{}$ ชม.

วิธีที่ 2
 จำนวนงานที่ผลิตได้ $\frac{71,620.00}{}$ ชิ้น
 จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน = $\frac{\text{เวลาเดินเครื่อง}}{\text{เวลามาตรฐานต่อชิ้น}}$
 = $\frac{602.3}{0.006}$

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = $\frac{\text{เวลาเดินเครื่องสุทธิ}}{\text{เวลาเดินเครื่อง}}$
 = $\frac{602.25}{602.3}$
 = $\frac{1.00}{}$ คิดเป็น% $\frac{100.00\%}{}$

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = $\frac{\text{จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้จริง}}{\text{จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน}}$
 = $\frac{96360}{71620}$
 = $\frac{0.74}{}$ คิดเป็น% $\frac{74.33\%}{}$

เลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง

การหาค่า อัตราคุณภาพ (Quality Rate)

วิธีที่ 1
 เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เกิดมูลค่า = เวลาเดินเครื่องสุทธิ - เวลาสูญเสีย
 = $\frac{602.25}{}$ ชม.
 = $\frac{602.25}{}$ ชม.

วิธีที่ 2
 จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด - จำนวนชิ้นงานที่เสียและซ่อม
 จำนวนงานที่ผลิตได้ทั้งหมด

อัตราคุณภาพ = $\frac{\text{เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เกิดมูลค่า}}{\text{เวลาเดินเครื่องสุทธิ}}$
 = $\frac{602.25}{602.3}$
 = $\frac{1}{}$ คิดเป็น% $\frac{100.00\%}{}$

อัตราคุณภาพ = $\frac{\text{จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด} - \text{จำนวนชิ้นงานที่เสียและซ่อม}}{\text{จำนวนงานที่ผลิตได้ทั้งหมด}}$
 = $\frac{71620}{71620}$
 = $\frac{1.00}{}$ คิดเป็น% $\frac{100.00\%}{}$

เลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง

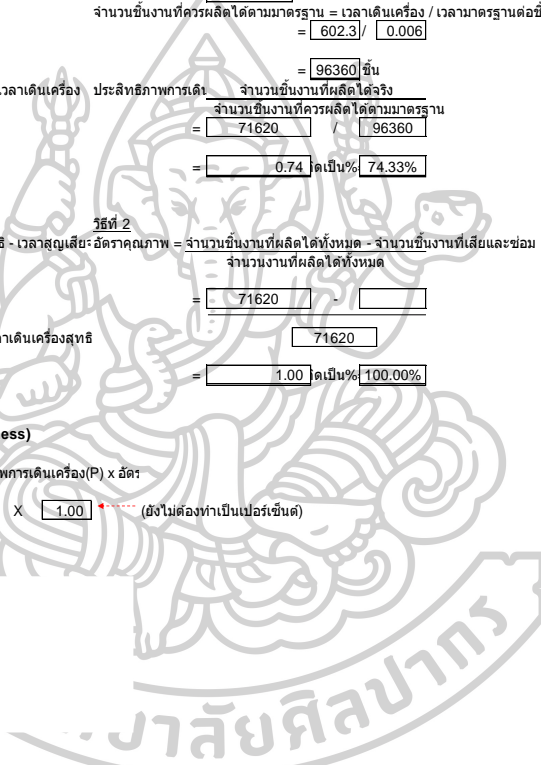
การหาค่า OEE (Overall equipment effectiveness)

โดยรวม OEE = อัตราการเดินเครื่อง(A) x ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง(P) x อัตรา
 = $\frac{0.90}{}$ X $\frac{0.74}{}$ X $\frac{1.00}{}$ (ยังไม่ต้องทำเป็นเปอร์เซ็นต์)
 = $\frac{66.61\%}{}$

World Class Manufacturing
 OEE > 85 %

นั่น คือ A 90%
 P 95%
 Q 99%

OEE = 0.90 x 0.95 x 0.99 x 100 = 85%

รายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE เดือนมีนาคม 2562

การหาค่า อัตราการเดินเครื่อง (Availability) เดือนมีนาคม 2562

เวลาบริการ = เวลาทั้งหมด - เวลาหยุดตามแผน
(Operating T = 408)

= 408 ชม.

เวลาเดินเครื่อง = เวลาบริการงาน - เวลาสูญเสียจากเครื่องจักรหยุด

(Loading Time = 408) - 37.75

= 370.25 ชม.

อัตราการเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่อง/เวลาบริการงาน

(Availability) = 370.25 / 408

= 0.91 คิดเป็น% 90.75%

การหาค่า ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง (Performance Efficiency)

วิธีที่ 1

เวลาเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่อง - เวลาสูญเสียจากเครื่องเสียค่าตั้ง

= 370.25 -

= 370.25 ชม.

วิธีที่ 2

จำนวนงานที่ผลิตได้### ชิ้น

จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน = เวลาเดินเครื่อง / เวลามาตรฐานต่อชิ้น
= 370.3 / 0.006

= 59240 ชิ้น

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่องสุทธิ / เวลาเดินเครื่อง

= 370.25 / 370.3

= 1.00 คิดเป็น% 100.00%

ประสิทธิภาพการเดิน = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้จริง

จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน

= 44591 / 59240

= 0.75 คิดเป็น% 75.27%

เลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง

การหา อัตราคุณภาพ (Quality Rate)

วิธีที่ 1

เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เก็บมูลค่า = เวลาเดินเครื่องสุทธิ - เวลาสูญเสียจ

= 370.25 -

= 370.25 ชม.

วิธีที่ 2

อัตราคุณภาพ = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด - จำนวนชิ้นงานที่เสียและซ่อม

จำนวนงานที่ผลิตได้ทั้งหมด

= 44591 -

= 44591

อัตราคุณภาพ = เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เก็บมูลค่า / เวลาเดินเครื่องสุทธิ

= 370.25 / 370.3

= 1.00 คิดเป็น% 100.00%

= 1.00 คิดเป็น% 100.00%

เลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง

การหาค่า OEE (Overall equipment effectiveness)

โดยรวม OEE = อัตราการเดินเครื่อง(A) x ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง(P) x อัตรา

= 0.91 x 0.75 x 1.00 (ยังไม่ต้องทำเป็นเปอร์เซ็นต์)

= 68.31%

World Class Manufacturing

OEE > 85 %

นั่น คือ A 90%
P 95%
Q 99%

OEE = 0.90 x 0.95 x 0.99 x 100 = 85%

ตารางที่ 37 สรุปรายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE ประจำปี 2562/2563

ผลการเดินเครื่องประจำฤดูกาลที่จบปี 2562/2563									
Month	Availabl Time	Break down	main Steam Flow	Date	Time 1	Time 2	Total	Case	OEE
Dec-19	600.00	32.50	70,861.00	Monday, December 9, 2019	2:30:00 PM	12:00:00 AM	9:30:00 AM	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	79.57%
				Tuesday, December 10, 2019	12:00:00 AM	11:00:00 PM	11:00:00 PM	Boiler # 37 S/D repair water tube leak	
Jan-20	744.00	-	96,853.00						86.97%
Feb-20	672.00	69.75	65,222.00	Saturday, February 15, 2020	2:33:00 PM	3:02:00 PM	12:29:00 AM	Boiler 37 Trip IDF Bearing DE Temp	84.92%
		102.25							
								AVERAGE OEE	83.82%

รายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE เดือนธันวาคม 2562

การหาค่า อัตราการเดินเครื่อง (Availability) เดือนธันวาคม 2562

เวลาบริการ = เวลาทั้งหมด - เวลาหยุดตามแผน
 (Operating T = 672) - 0
 = 672 ชม.

เวลาเดินเครื่อง = เวลาบริการงาน - เวลาสูญเสียจากเครื่องจักรหยุด
 (Loading Tim = 672) - 32.50
 = 639.5 ชม.

อัตราการเดินเครื่อง (Availability) = 639.5 / 672
 = 0.95 คิดเป็น% 95.16%

การหาค่า ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง (Performance Efficiency)

วิธีที่ 1
 เวลาเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่อง - เวลาสูญเสียจากเครื่องเสียบ้าง
 = 639.5 - 0
 = 639.5 ชม.

วิธีที่ 2
 จำนวนงานที่ผลิตได้ 85549 ชิ้น
 จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน = เวลาเดินเครื่อง / เวลามาตรฐานต่อชิ้น
 = 639.5 / 0.006
 = 102320 ชิ้น

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่องสุทธิ / เวลาเดินเครื่อง ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้จริง / จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน
 = 639.5 / 639.5 = 85549 / 102320
 = 1.00 คิดเป็น% 100.00% = 0.84 คิดเป็น% 83.61%

การหา อัตราคุณภาพ (Quality Rate)

วิธีที่ 1
 เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เกิดขึ้นค่า = เวลาเดินเครื่องสุทธิ - เวลาสูญเสียอัตราคุณภาพ = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด - จำนวนชิ้นงานที่เสียและซ่อม
 = 639.5 - 0
 = 639.5 ชม. = 85549 - 0

วิธีที่ 2
 อัตราคุณภาพ = เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เกิดขึ้นค่า / เวลาเดินเครื่องสุทธิ
 = 639.5 / 639.5 = 85549 / 85549
 = 1 คิดเป็น% 100.00% = 1.00 คิดเป็น% 100.00%

การหาค่า OEE (Overall equipment effectiveness)

โดยรวม OEE = อัตราการเดินเครื่อง(A) x ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง(P) x อัตรา
 = 0.95 x 0.84 x 1.00 (ยังไม่ต้องทำเป็นเปอร์เซ็นต์)
 = 79.57%

World Class Manufacturing

OEE > 85 %

นั่น คือ A 90%
 P 95%
 Q 99%

OEE = 0.90 x 0.95 x 0.99 x 100 = 85%

รายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE เดือนมกราคม 2563

การหาค่า อัตราการเดินเครื่อง (Availability) เดือนมกราคม 2563

เวลาเริ่มภาระง = เวลาทั้งหมด - เวลาหยุดตามแผน
(Operating T = 696)

$$= 696 \text{ ชม.}$$

เวลาเดินเครื่อง = เวลาเริ่มภาระงาน - เวลาสูญเสียจากเครื่องจักรหยุด

(Loading Tirr = 696 - -)

$$= 696 \text{ ชม.}$$

อัตราการเดิน = เวลาเดินเครื่อง/เวลาเริ่มภาระงาน

(Availability) = 696 / 696

$$= 1.00 \text{ คิดเป็น } 100.00\%$$

การหาค่า ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง (Performance Efficiency)

วิธีที่ 1

เวลาเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่อง - เวลาสูญเสียจากเครื่องเสียกำลัง จำนวนงานที่ผลิตได้ 96853 ชิ้น

$$= 696 -$$

$$= 696 \text{ ชม.}$$

วิธีที่ 2

จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน = เวลาเดินเครื่อง / เวลามาตรฐานต่อชิ้น

$$= 696 / 0.006$$

$$= 111360 \text{ ชิ้น}$$

ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่องสุทธิ / เวลาเดินเครื่อง ประสิทธิภาพการเดิน = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้จริง

$$= 696 / 696$$

จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน

$$= 96853 / 111360$$

$$= 0.87 \text{ คิดเป็น } 87\%$$

การหา อัตราคุณภาพ (Quality Rate)

วิธีที่ 1

เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เกิดมูลค่า = เวลาเดินเครื่องสุทธิ - เวลาสูญเสีย อัตราคุณภาพ = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด - จำนวนชิ้นงานที่เสียและซ่อม

$$= 696 -$$

$$= 696 \text{ ชม.}$$

วิธีที่ 2

จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด - จำนวนชิ้นงานที่เสียและซ่อม

$$= 96853 -$$

$$= 96853$$

อัตราคุณภาพ = เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เกิดมูลค่า / เวลาเดินเครื่องสุทธิ

$$= 696 / 696$$

$$= 1.00 \text{ คิดเป็น } 100.00\%$$

การหาค่า OEE (Overall equipment effectiveness)

โดยรวม OEE = อัตราการเดินเครื่อง(A) x ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง(P) x อัตรา

$$= 1.00 \times 0.87 \times 1.00 \text{ (ยังไม่ต้องทำเป็นเปอร์เซ็นต์)}$$

$$= 86.97\%$$

World Class Manufacturing
OEE > 85 %

ชั้น A 90%
P 95%
Q 99%

$$OEE = 0.90 \times 0.95 \times 0.99 \times 100 = 85\%$$

รายละเอียดการคำนวณหาค่า OEE เดือนกุมภาพันธ์ 2563

การหาค่า อัตราการเดินเครื่อง (Availability) ดือนกุมภาพันธ์

เวลาเริ่มภาระง = เวลาทั้งหมด - เวลาหยุดตามแผน
 (Operating T = 480 -)
 = 480 ชม.

เวลาเดินเครื่อง = เวลาเริ่มภาระงาน - เวลาสูญเสียจากเครื่องจักรหยุด
 (Loading Trr = 480 - 69.75)
 = 410.25 ชม.

อัตราการเดิน = เวลาเดินเครื่อง/เวลาเริ่มภาระงาน
 (Availability) = 410.25 / 480
 = 0.85 คิดเป็น% = 85.47%

การหาค่า ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง (Performance Efficiency)

<p>วิธีที่ 1 เวลาเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่อง - เวลาสูญเสียจากเครื่องเสียค้าง = 410.25 - = 410.25 ชม.</p> <p>ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = เวลาเดินเครื่องสุทธิ / เวลาเดินเครื่อง = 410.25 / 410.25 = 1.00 คิดเป็น% = 100.00%</p>	<p>วิธีที่ 2 จำนวนงานที่ผลิตได้จริง 65,222 ชิ้น จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน = เวลาเดินเครื่อง / เวลามาตรฐานต่อชิ้น = 410.3 / 0.006 = 65640 ชิ้น</p> <p>ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้จริง / จำนวนชิ้นงานที่ควรผลิตได้ตามมาตรฐาน = 65222 / 65640 = 0.99 คิดเป็น% = 99.36%</p>
--	---

เลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง

การหา อัตราคุณภาพ (Quality Rate)

<p>วิธีที่ 1 เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เกิดมูลค่า = เวลาเดินเครื่องสุทธิ - เวลาสูญเสียจากอัตราคุณภาพ = จำนวนชิ้นงานที่ผลิตได้ทั้งหมด - จำนวนชิ้นงานที่เสียและซ่อม = 410.25 - = 410.25 ชม.</p> <p>อัตราคุณภาพ = เวลาเดินเครื่องสุทธิที่เกิดมูลค่า / เวลาเดินเครื่องสุทธิ = 410.25 / 410.25 = 1 คิดเป็น% = 100.00%</p>	<p>วิธีที่ 2 = 65222 - = 65222</p> <p>อัตราคุณภาพ = 65222 / 65222 = 1.00 คิดเป็น% = 100.00%</p>
---	---

เลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง

การหาค่า OEE (Overall equipment effectiveness)

โดยรวม OEE = อัตราการเดินเครื่อง(A) x ประสิทธิภาพการเดินเครื่อง(P) x อัตรา
 = 0.85 X 0.99 X 1.00 (ยังไม่ต้องทำเป็นเปอร์เซ็นต์)
 = 84.92%

World Class Manufacturing
 OEE > 85 %
 นัน สล A 90%
 P 95%
 Q 99%
 OEE = 0.90 x 0.95 x 0.99 x 100 = 85%

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	อดุลย์ กอบธัญกิจ
วัน เดือน ปี เกิด	1 สิงหาคม 2515
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลอุทัยธานี จ.อุทัยธานี
วุฒิการศึกษา	ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง สาขาเครื่องมือวัดและควบคุมในอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคสตั๊ดทีบ จ.ชลบุรี ระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศธุรกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จ.นนทบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	1/20 ถนนสุขุมวิท ต.เนินพระ อ.เมือง จ.ระยอง 21150

